

ఖని కౌమది

2008 - 1

కౌమది

నొ నుంగిళ్లు సాహిత్య పత్రిక

www.koumudi.net

ప్రచురణ సంఖ్య: 24

ఉపయుక్తమార్గిక

పేపెంటుకి తెలివొచ్చింది	అవసరాల రామకృష్ణరావు	3
మలుపు	మాధవ్ వ్యార్జు	7
కొత్త సీసా - పాతసారా	నిడదవోలు మాలతి	18
పాత సైంకిల్	టి.ఎస్.ఎ.కృష్ణమూర్తి	22
సారీ రా సారిక	వియోగి	29
అపస్యరాల అనుబంధం	డా. ఏలూరి విజయ రాఘవ రావు	38
ప్రాజీ	పాన్నాడ కుమార్	42
మసక వెన్నెల	ఎల్క్రోన్	50
దూకితే దూకండి	వారణాసి రామకృష్ణ	56
నాలుగు దినాలు	కవసశర్మ	61
పరమార్థం	సునీల్ గూరి	66
కనుపిప్పు	అన్నపూర్ణ	69
వేరుపురుగు	ఎమ్.రామి రెడ్డి	75
పున్నమి చందుడు	ఎమ్.ఆర్.వి.సత్యనారాయణ మూర్తి	84
మీ వాళ్ళే	గుండా నారాయణ రావు	91
ఊర్యుశి పోలీసీ	డా.గాయత్రీ దేవి	96
అద్దెకు గర్భం	శింగెస్ట్టీ సంజీవ రావు	101
మన్నించవా చిన్న	యం.ఆర్.అరుణ కుమారి	105
రాజు - ఏడుగురు కొడుకులు	జె.యు.బి.వి.ప్రసాద్	109
అమ్మ కోరిక	డోక్కు ఫణికుమార్	113
బంధం	వడ్డమాని పద్మావతి	116
చిన్నమ్మ	మంథా భానుమతి	122
ప్రవర్తిక	భాను	126
ఆరాధ్య దేవత	ఆర్.శర్మ.దంతుర్తి	129
మేలి ముసుగు	మద్దారి శివప్రసాద్	136

కథా కౌముది

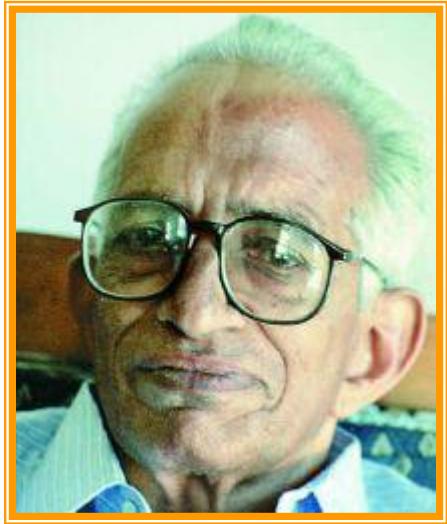
ఉగాది కథల పాటిల్లో వ్యాఖ్యానాలక

బహుమతి పూండిన కథ

ప్రీపియ్ కెర్రెవ్స్ న్యూస్

అప్పర్ ర్మ్యూజింస్

‘నర్సమ్మా, మా వారికి తెలివొచ్చిండా?’

మా ఆవిడ సుబ్బలక్ష్మి గొంతు.

‘డాడీకి గుడ్మాళింగ్ చెప్పాచ్చా? మాటాడగలరా?’

మా అమ్మాయి సివంగి స్వరం.

చెవిలో శబ్దాలు పడుతున్న ఓ పట్టాన రెప్పలు విడడం లేదు. పెదవులు కదపాలని ఉన్న ముద్దమాట తప్ప మరోమాట ఇవతలకి రావడంలేదు.

‘ఇంకో అయిదు నిముషాల్లో మామూలు మనిషి అయిపోతారు. ఈలోగా ఆయన్ని డిప్పర్చు చేయకండి’

నాకు పౌర్ణయా ఆపరేషను చేసిన డాక్టరు వెంక్రటాజాగారి స్వరం. మామూలు మనిషిని కాకుండా నన్నెంతో డిప్పర్చు చేసింది, నిజానికి ఆయనే! అయితే అలా

జరిగిందెప్పుడంటే, ఆనాటికి రెండేళ్ళ తర్వాత ఆయనే మమ్మల్ని ఆహ్వానించిన ఆయన కొత్త ఆసుపత్రి ప్రారంభోత్పవం నాటి విందు సందర్భంలో. బెడ్ మీద పడుకుని కళ్ళు తెరిచి కొత్తగా చూపు ప్రాణీసు చేస్తున్నట్టున్న ఆనాడు, నిజంగా తెలివి తెచ్చుకోవలసిన సమయం ముందుందని అనుకోలేదు. ఓ చవకరకం బొకేని పట్టుకుని నాకు స్పీడ్ రికవరి చెప్పడానికి వస్తున్న సూరిబాబుని మా ఆవిడ అడ్డెసిందని తెలీదు. నా మానసిక స్థితి మీ ముందు పరుస్తే గానీ ఫూర్తిగా అవగాహన అవదు మరి.

❀❀❀

చిన్నప్పుడు నాటకాల్లో పాతలు ధరించడంతో నేనూ, సూరిబాబూ దగ్గరయ్యాం. హరిశ్జందరలో వాడు విశ్వామిత్రుడిగా ఎంతగా ఎస్టాబ్లూష్ అయ్యాడంటే ఆ పాతపేరుతో తప్ప ‘కణితైటి సూరిబాబు’ అనే పేరుతో వాణైవరూ గుర్తుంచుకునే వారు కారు. అదే నాటకంలో లోహాత్మయుడిలాంటి అనామిక పాతనాది. అయినా ఈ తేడాలేమీ మా స్నేహాన్ని అడ్డుకునేవికావు.

అయితే అక్కడితో సరిపెట్టుకోక సినిమాల్లో అవకాశం కోసం కొండంత ఆశతో మేమిద్దరం మెడాసు చేరుకున్నాం. అడ్డమైన వాళ్ళ కాళ్ళూ పట్టుకుని ఎనిమిదేళ్ళ పైమాటగా ఎన్నెన్నో బాధలు అనుభవించాం. ఏవేవో చిన్నపాతలు దొరికేవిగానీ అవి భిక్కాపాత స్థాయిలోనే ఆగిపోయేవి. అయితే ఉన్నట్టుండి నా దశ తిరుగుతుందని మాత్రం కలలో అనుకోలేదు. వీరాధివీరుడు అనే డబ్బింగు సినిమాలో నాకు దొరికిన ఓ మోస్తరు పాత ఆక్షయపాతగా మారడానికి కారణం అది అన్ని సెంటర్లలోనూ ఏబైరోజులుపైగా ఆడడమేనుట. ఆ సినిమాలో నా పాత పేరు ఎరగడ్డ ఎనమంద. ఆ పాత ధరించిన నాపేరు ‘సురాజు సోమిరెడ్డి’ అని తెలుగు సినీ ప్రేక్షకులు మరచిపోయేటంతగా ఆ పాత వారిపై ప్రభావం చూపించినట్టుంది. ప్రముఖ పాతల జాబితాలో నేను చేరగలనని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. నా దృష్టిలో నా కంటే గొప్పనట్టుడైన మా సూరిబాబుకి మాత్రం నిలబడే పాత ఏదీ ఇప్పటికి దొరకలేదు. పైగా చేరదీసిన ఎక్కు మల్లితో కాపరానికి శిక్కగా ఇద్దరు పిల్లలతో ఇంకా ఇంకా దిగజారుడు లెవెలుకి చేరుకుంది వాడి బతుకు. అదే సమయంలో అంచెలంచెలుగా పుంజుకున్నాను నేను. మేడింటి వాణి ఎప్పుడైతే అయానో అర్రంటుగా తన కూతురు సుబ్బలక్ష్మిని అంటగట్టి నన్ను ఓ ఇంటివాణి చేసేశారు మా మేనమామ.

అంతకుముందు ఆకలి రోజుల్లో అనుకుంటాను, సూరిబాబుతో పాటు నన్నూ సామ్యవాదం ప్రభావితుణ్ణి చేసింది. అందర్నీ ఒకేలా చూడ్డం ఇంచుమించు అసాధ్యమేమాగానీ ఒకే చిత్రసీమలో వేళకి రాని హిరోని నెత్తిమీది చందమామలాగా, ఇరవైనాలుగ్గంటలూ కనిపెట్టుకుని కష్టపడే వార్తిబాయిని కాలికింద కండ చీమలాగా చూడ్డం భరించలేక పోయేవాణి. పార్టీలో అయితే చేరలేదుగానీ ఆ సాహాత్యం మమ్మల్ని కుదుపు కుదోపేది. ఆ భావజాలం ఉక్కిరిచిక్కిరి చేసేది.

అయితే వేషాలు దొరకనప్పుడే ఎలాంటి ఆవేశాలయినా. ఒకప్పుడు పది మార్గులు దాటని పనికి మాలిన వాళ్ళ లిప్పులో నేనూ సూరిబాబూ ఏళ్ళ తరబడి చూరు పట్టుకు వేళ్ళాడాం. పాపం వాడింకా అక్కడే ఉన్నాడు గానీ నేను నలబై మార్గులు తెచ్చుకునే అద్యష్టానికి ఎదిగాను. తెలివైన భార్యని కట్టుకోడం చేత సంపాదించిన డబ్బులు చెల్లాచెదురు అయిపోక ఆర్థికంగా రోజురోజుకి ఎదగగలుగుతున్నాను. కమ్యూనిజం ఒకటే కటేక నిజం అనే ధోరణికి కాస్త దూరంగా జరుగుతూ వచ్చాను. అసలు ఎలాంటి ఆలోచనలకైనా పీకలదాకా దిగిన ఈ సినీఫిల్మ నాకు అవకాశం ఇస్తేనా!

పడక సుఖంతో పాటు ఇల్ల నడిపే ఒడుపు తెలిసిన పెళ్ళాం ఏ మొగుడికి చేదు!? అలాంటి ఆడదానికి పూర్తిగా లొంగిపోయినట్టు నచీంచడం ఎంత హోయి! ఎప్పుడు పిల్సేస్తే అప్పుడు హోజరు కావలసిన సినీనటుల బిజీలైపులో ఇల్లాలు చేప్పే ఏ మాటకైనా కాదనగల లీజరు ఏ మగాడికైనా ఎక్కడుంటుంది? పిల్లలు పుట్టడం ఆలశ్యమైన కొద్ది తనతోపాటు నన్నా గుళ్ళ చుట్టూ ప్రదక్షిణాలు చేయించేది. నా మనసు మొరాయిస్తున్నా ఎక్కశేషి మొక్కులూ మొక్కించేది. ‘పెళ్ళేకాక హోయినా, తినడానికిన్ని మెతుకులు లేకపోయినా అడ్డమైన వెధవలకీ పుట్టుకొస్తారు పిల్లలు’ అంటే మాత్రం అంది మా సూరిబాబు పొమిలీ గురించే అని చిపుక్కుమనేది నా మనసు. పైకి ఏమీ అనలేకపోయేవాట్లి గానీ లోపాయికారీగా సూరిబాబుకి ఎన్నో విధాలుగా డబ్బు సాయం చేసేవాట్లి.

పోనీ సూరిబాబుతో ఉంటున్న మల్లి అయినా నా సహృదయతని మెచ్చుకుంటుందేమో అంటే అదీ కనపడలేదు. ఓ సారి నా పాత బట్టలు, ఎక్కడా చిరుగైనా పట్టని రెండు జతలు ఇస్తే చేయించి ఓ సంచిలో పెట్టి ఇవ్వపోతే నా కర్కం తాలి వాడు ఇంట్లో లేక మల్లి వాటిని తిరక్కొట్టిన తీరు ఎప్పుడూ మరచిపోలేను.

‘ఉన్నదేరో ఓ పూట తినో ఓ పూట తినకో మా మటుకు మేం బతుకుతున్నాం. ఏదో రోజులు గడుపుతున్నాం గానీ మీ ఇంటికొచ్చి ఆవిడ కాళ్ళు పట్టుకోలేదు కదా! మమ్మల్ని ఇలా అయినా బతకనివ్యండి. మా దరిద్రాన్ని ఇలా ఎత్తి చూపాలా, ఇదేనా మీ స్నిహం? రెండు చేతులా సంపాదించుకుంటున్నారు, ఎంతో మంది డైరక్టర్లతో, ప్రాంత్యసర్వతో సంబంధం పెట్టుకుని ఉంటారు. మమ్మల్ని ఇలాగే ఉండమని చేస్తాలా పనిగట్టుకుని ఇంటికొచ్చి అవమానం చెయ్యడానికి కాకపోతే, తెలిసిన వాళ్ళకెవరికైనా చెప్పి మీ ఫ్రిండుకి షిరెందుకు పోర్రస్తు ఇప్పించరు!?’

ఆ ధోరణి వినలేక ఇటు తిరిగిపోయాను. ఆపోంచిన అశక్తత నన్ను కుంగదీసింది. నాటక రంగంలో ఉన్నంత కాలం మేం స్నిహాతులం. సినీరంగం మమ్మల్ని విడదీసిందా? లేదు. నేనూ సూరిబాబూ ఎప్పుడూ కలిసే ఉన్నాం, ఉంటాం. ఇక ఆడవాళ్ళన్నారా-అర్థిక పరమైన అంతరాలు వారిని వేరు చేస్తే అది వాళ్ళ సంస్కారం. మేమేం చెయ్యలేం. తక్కిన రంగాల్లో ఏమోగానీ ఎంతో రిస్కు తీసుకుని కోట్లు పెట్టుబడిపెట్టే ఫిల్మ్ ఇండఫ్రీలో మాత్రం ఆ తరతమ బేధాలు మరీ స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. “అన్ని ‘డబ్బుల్’ స్టాండర్డ్” అని ఎప్పటికప్పుడు రుజువోతూ ఉంటుంది.

పిల్లలు ఆలశ్యంగా పుట్టి ఆ లోపమూ తీరినా, మాకు సగం ఆనందమే మిగిలింది. మేం ఎన్నిట్లోంచో ఎంచి లవంగి, సివంగి అని పేర్లు పెట్టుకున్న మా కవల పిల్లల్లో మాకు ఒక్కరే దక్కింది. పుట్టుకతోనే గుండెల్లో ఏదో లోపంతో పుట్టారు వాళ్ళు. కాస్త ముదిరితేగానీ ఆపరేషన్లు చేసి సరిచెయ్యడం కుదరదన్నారు. లక్షలు కర్మపెట్టి ఎక్స్పర్ట్ డాక్టర్స్ చేత ట్రీట్మెంట్ ఇప్పించినా సివంగి మాత్రమే మాకు దక్కింది. అన్ని బాలారిష్టాలు దాటి అదిప్పుడు నాలుగోక్కాసు చదువుకుంటోంది.

అయితే నా హేతువాదాన్ని ఈ సంఘటన కిందా మీదా పెట్టేసింది. ‘తప్పని సరై నాతో గుళ్ళా గోపురాలూ తిరుగుతారు గానీ పరమ నాస్తికులు మీరు. కాదని దబాయించక నా ప్రశ్నకి జవాబు చెప్పండి’ అని మా ఆవిడ నన్ను నిలదీసింది. ‘ఇద్దరూ కవలలు. పుట్టింది ఒకే రకం గుండె జబ్బుతో. ఆపరేషన్లు జరిపించింది ఒకే డాక్టరు. అన్నిట్లోనూ అంతటా సమానం అయినప్పుడు ఫలితం కూడా ఒకటే అవక నేరుగా ఎందుకుంది? ఒకదానికి బతుకూ ఇంకోదానికి చావునా? అంటే? లవంగి ఏ జన్మలోనో ఏదో పాపం

చేసుకుని ఉండాలి. దీన్నెలా కాదంటారో అనండి చూడ్డాం’

నేను పైకేం అనలేదు కానీ, లోలోపల ఎస్సెన్నో అనుకోకుండా మాత్రం ఉండలేకపోయాను. సమానత్వం సమానత్వం అనుకోవడం సిధ్యాంతానికి పరిమితమేమో! ప్రకృతిలోని రకరకాల కొండలూ, చెట్లూ, జంతువులూ ఏ రెండూ ఏ విధంగానూ సమానంగా ఉండవు. ఏ ఇద్దరు మనసులూ ఒకేలా ఉండక పోడం అటుంచి ఓ చేతి వేళ్ళూ, అవి చేసే పనులూ ఒకలా ఉండవు కదా! సమానం అనే ప్రమాణం సాధించవలసింది ఆర్థికరంగంలో మాత్రమేనా! వాటిని మించిన బంధాలు లేనేలేవా! వేగంగా తగినంత సంపద చేకూరింది గనక మా ఆవిడ లక్ష్మివత్తులతో నోము నోచుకోగలిగింది. ఒక్క ఒత్తి అయినా వెలిగించుకోడానికి చమురు లేని మల్లిలాంటి వాళ్ళు ఏం చెయ్యగలరు! ఆర్థిక పుణ్ణి ఉన్నవాళ్ళు ఎన్ని పారమార్థిక కబుర్లయినా చెప్పగలరు, అవి లేనివాళ్ళు?

ఇదిలా ఉండగా మూడు చిత్రాలలో ఒకేసారి పనిచేసే వర్కులోడ్ తట్టుకోలేకో, మరెందుచేతో కుడిహైపు పాత్రికడుపు చివరకీ తొడకీ మధ్య భాగంలో నొప్పి పట్లుకుని ఎంతకి వదిలింది కాదు. ఇక అశ్రద్ధ చెయ్యుకూడదని మూడో ఫిల్స్ వర్క్స్ ముగించుకుని, సూరిబాబుని తీసుకుని, అతని సలహా మీదే డాక్టరు వెంక్రూజాగారిని కలిశాను. ఆ మాత్రం ఈ మాత్రం పేరు సంపాదించిన ఫిల్సుయాక్టర్సుకి అభిమానుల బెడద ఎక్కువ. ఫేమస్ సర్కారుతే ఏమయింది అంతకన్న నా పట్టిసిటీ ఎక్కువ కదా, నా సినిమా అనుభవాల గురించి ఏం అడుగుతాడో అనుకున్నాను. చిత్రమేమిటంటే నేనో యాక్టర్సుని గానీ తనో డాక్టర్సుని గానీ మా తొలి పరిచయంలో అతను రానివ్యలేదు! ఓ మనిషి ఇంకో మనిషి సాయం కోరి వచ్చాడు, అంతే. పరిక్ష చేసి పౌర్ణయా అనీ ఆపరేషన్ చెయ్యవలసి ఉంటుందనీ తేల్చాడు. నాకు బీ.పి. ముగరూలాంటివి లేవు గనక ఆరోజుకి మూడోనాడే ఆపరేషను చేస్తానన్నారు. ఇంత అవుతుందని చెప్పి ముందే అంతా తీసుకుని రసీదు చేతిలో పెట్టాడు.

లాస్ట్యియరు మా సూరిబాబూ ఇదే రోగం వోస్తు ఇతనిచేతే ఆపరేషను చేయించుకోవాలనీ డబ్బుసాయంకావాలనీ సూరిబాబు నాకు ఫోన్ చేస్తి, ఆడాళ్ళ చెపిని పడకుండా కొంత డబ్బు సాయం చేశానని గుర్తుంది. కానీ ఇదే ఆస్పుత్రి అనీ ఈ డాక్టరు చేతే వైద్యం జరిగిందనీ నాకు తెలియదు. ‘శ్రద్ధ చాదస్తమూ లేవని చెప్పలేం గానీ అవేం నెగిటివ్ లక్ష్మణాలు కాదుకదా! హస్తవాసి ఉన్న మంచి మనిషి’ అని మావాడు చెప్పింది అక్షరాలా నిజమని నా ఆపరేషను అనుభవమే రుజువు చేసింది. మామూలు ఆరోగ్యం చేకూరి హింగా ఇల్లు చేరాను.

ఆ తర్వాత వెంక్రూజాగారి ఆసుపత్రి ప్రారంభోత్పవంలో పాల్గొనమని ఓనాడు ఆహ్వాన ప్రతం అందితే, అదెవరో ఆ తర్వాత పెరిగిన సినిమా ఛాన్సుల ఒత్తిడిలో ఓ పట్టాన గుర్తురాలేదు. తీరా గుర్తువచ్చాక అంత గొప్పవ్యక్తిని మరచిపోయినందుకు గిల్లీగా ఫిలయాను. సివంగికి యాన్యువల్ ఎగ్గామ్స్ గనక ఆయా దగ్గర వదిలేసి మేమిద్దరం ఎటెండయాం.

అతని వ్యక్తిత్వంలాగే విధి నిర్వహాలాగే ఆ ఫంక్షన్సు నా దృష్టిలో సింపుల్ బట్ గ్రాండ్ అప్పటికే డెబ్బె మార్పులు తెచ్చుకున్న సినిమా నటుణ్ణి గనక నా స్థాయిలో ఉన్న ఘరానా వ్యక్తులే ఆహ్వానితులనుకున్నాను. పారపాటు. చాలామంది సాదాసీదా వ్యక్తులుండడం ఆశ్చర్యమనిపించింది. అంతేకాదు, మాకు అల్లంత దూరంలో ఉన్న సూరిబాబునీ, మల్లినీ పిల్లల్చీ చూసి సుబ్బలక్కీ నొచ్చుకున్నట్టుంది. అందరూ వెళ్లిపోయేరకా ఆగి వెంక్రూజాగారిని నిలదీయకుండా ఉండలేకపోయింది. ఆయన జవాబు మాత్రం ప్రత్యక్షం నాకు గుర్తుండిపోతుంది.

‘చూడండి మేడమ్. నేనిప్పుడు పిలిచిన వీళ్ళందరూ సర్రరీకని మా ఆస్పుత్రికి వచ్చి ఎప్పుడో అప్పుడు మా ఆసుపత్రి బల్ల ఎక్కినవాళ్ళే, సాధారణంగా నేను చేసేది మేజర్ ఆపరేషన్లే, ఇచ్చేది జనరల్ ఎన్స్ట్రిషియానే. అంటే నా వైద్యం మీద పూర్తి నమ్మకంతో అపస్టారక స్థతిలో ఆడా మగా పెద్దా చిన్న అని లేకుండా తమ నగ్గ శరీరాన్ని అప్పచెప్పిన వారే. అలా నా చికిత్స పాంది క్లేమంగా వెళ్లిన

పతి ఒకరి పేరూ, ఎడకూ నేను నోట్ చేసుకుంటాను. సెలబేట్ చేసుకునే ఏ అకేష్వకయినా వాళ్ళను ఆహ్వానిస్తాను. వాళ్ళచిన ఫీజుతోనే సంబంధం తెగిపోయిందంటారా? నన్న పూర్తిగా నమ్మినా మీద ఎంతో విశ్వాసంతో ఇంత బాధ్యత పెట్టిన వీరందరికి ఏమిచి తిరిగి తీర్చుకోగలను! ఇలాంటి అత్మియుల్ని ఆహ్వానించేటప్పుడు కూడా తరతమ బేధాలు పాటించాలంటారా'

రెండేళ్ళ కిందటి ఆస్పుతి బెండ్ మీంచి లేచినప్పుడు నాకేం తెలివొచ్చిందో గానీ అర్థం చేసుకునే అంతర్యమే ఉంటే దానికి మెలుకువ కలిగింది నిజంగా ఇప్పుడై ఈ జవాబుతో ఈ క్షణంలోనే ఎలాంటి భావజాలాల్సియనా పదిమందిలోకి తీసుకొచ్చేది మనుషులే. ఏ సిద్ధాంతమైనా రాధాంత స్థాయికి చేర్చక చేసి చూపిస్తే మానవతలోని మర్మం బయటపడేది.

ఇకముందు ఈ ఇద్దరాడవాళ్ళ మాటా లెక్కచెయ్యరలచుకోలేదు. సూరిబాబుకి ఓ నెలకి సరిపడే డబ్బులు ఏర్పాటు చేసి, నెల దాటకుండానే వాడికో నిలబడే పొత్త దొరికేలా ప్రాడూయసర్తో మాట్లాడతాను.

ఖాళ్ళాళ్ళ

మలుపు మాధవ మౌర్య

ఆది ప్రాదరాబాద్ నగరం. సమయం పదిగంటలు కావస్తోంది. విజయకుమార్ ఒక పెద్ద ప్రాపింగ్ మార్ ఎదురుగా తన కారును పార్క్ చేసాడు. ఆ రోజు ఆదివారం కావడంతో ఆ ప్రాంతంలో రద్దీ ఎక్కువగా ఉన్నది. అప్పటికే అతని భార్య సుమ మూడేళ్ళ కూతురు ఖ్రితిని ఎత్తుకుని, జీబ్రా క్రాస్ వద్ద అతని కోసం ఎదురు చూస్తోంది. విజయకుమార్ కూడా వచ్చి ఆమె ప్రక్కన నిలుప్పాడు.

గ్రీన్ సిగ్చుల్ పడింది. విజయ, సుమ, అక్కడున్న మిగతా వారంతా వేగంగా నడవసాగారు. విజయ్ చేతికి పెట్టుకున్న వాచ్ స్నాలూజ్ అయి హతాత్తుగా క్రింద పడిపోయింది. ఇది విజయ్ గమనించలేదు. ఇద్దరూ రోడ్సు దాటేశారు. తన చేతికి వాచ్ లేదన్న సంగతిని విజయ్ అప్పుడు గమనించాడు. వాచ్ కోసం రోడ్ మీద చూశాడు. ఆ వాచ్ రోడ్కు అటువైపున పడిపున్నది. ఆ వాచ్ అంటే అతనికి ప్రాణం. పద్మేనిమిదేళ్ళ సుండి ఆ వాచ్ తన జీవితంలో అంతర్భాగమయి పోయింది, ఆ వాచ్ కోసం పిచ్చి పట్టినట్లు పరిగెత్తాడు.

అప్పటికే వాహనాలు వెళ్ళటానికి గ్రీన్ సిగ్చుల్ పడినది. భర్త పరుగెత్తటాన్ని చూసిన సుమ "విజయ్, ఎక్కడికి వెళుతున్నావ్, ఏమి చేస్తున్నావు. ఆగు, ఆగు" భయంతో వణికిపోతూ పెద్దగా అరచింది.

విజయ్ ఆ వాచని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. అప్పటికే వాహనాలు బాగా దగ్గరకు వచ్చేశాయి. విజయ్ వెంటనే వాటినుంచీ తప్పించుకోడానికి వేగంగా పరిగెత్తాడు. అప్పటికే ఒక కారు అతని మీదకు వేగంగా దూసుకు వచ్చింది. ఆ కారు ట్రైవరు సకాలంలో సడన్ బ్రేక్ వేసినా, కారు మెల్లగా అతన్ని గుద్దింది. విజయ్ ఎగిరిపడ్డాడు. ఇదంతా గమనిస్తున్న సుమ "విజయ్, విజయ్" అని అరుస్తూ స్పృహ కోల్పోయింది. అప్పటికే వాహనాలన్నీ ఆగిపోయాయి. కొంత మంది విజయ్ను లేపి ఘుట్టపాత్ మీద కూర్చోపెట్టారు. విజయ్ తన ఎడము కాలును కదిల్చాడు. అది కలుక్కుమంది. అతనికి వెంటనే అర్థమైంది అది విరిగిందని.

శ్రీమత్తి శ్రీమత్తి

విజయకుమార్ హస్పిటల్లోని రూములో పడుకుని ఉన్నాడు. సుమ మందులు తేవటానికి క్రిందకు వెళ్లింది. విజయ్ ఎడుకులు ప్రాక్టర్ అయ్యింది. ఒక అరగంట ముందే సుమ, ప్రీతిని ఇంటి వద్ద దింపి వచ్చింది. అక్కడ పారుగున ఉన్న ఆపిడను తోడుగా ఉంచి వచ్చింది.

విజయ్ కుమార్ తన ఇంజనీరింగ్ పూర్తి చేసిన తరువాత, భారత దేశంలోనే ప్రభ్యాతి గాంచిన మేనేజ్మెంట్ ఇన్సైట్యూట్లో ఎమ్.బి.ఎ చేసి ప్రస్తుతం ఒక బహుళజాతి కంపెనీలో చేరి పెద్ద పాబిషన్లో ఉన్నాడు.

సుమ మందులు తీసుకుని వచ్చింది. నర్స్ ఎప్పుడెప్పుడు ఏ మందులు వేయాలో చెప్పి వెళ్లిపోయింది. ఇప్పుడు ఆ గదిలో ఇద్దరే ఉన్నారు.

"నిన్న ఈ హస్పిటల్లో కాదు, మెంట్ హస్పిటల్లో చేర్పించాల్సింది." సుమ కోపంగా అరిచింది.

"అయామ్ సారీ సుమా" విజయ్ మనస్సూర్తిగా చెప్పాడు.

"ఏంటి సారీ, అసలు నీకేమైనా జరిగుంటే" ఆమెకు నోట మాటరాలేదు. అక్కడ ఉన్న కుర్చీలో కూర్చుని ఏడవసాగింది.

"ఏయ్ సుమా, ఎందుకు ఏడుస్తాను, ఇలారా, ఇక్కడ కూర్చీ" విజయ్ ఆప్యాయంగా పిలిచాడు.

సుమ వెళ్లి అతని ప్రక్కన మంచం మీద కూర్చుంది.

"సుమ, ఈ వాచ్ నా జీవితాన్నే మలుపు తిప్పింది. నేను మొట్టమొదటిసారి జీవితంలో సాధించిన విజయంతోపాటు, ప్రతి విజయంలోనూ ఇది నాకు తోడుగా ఉన్నది. ఎందుకనో ఈ వాచ్ పెట్టుకోగానే నామీద నాకు ఎక్కడలేని నమ్మకం, ధైర్యం వస్తాయి. అది నువ్వు మూర్ఖత్వం అనుకో, బలహినత అనుకో లేదా సెంటిమెంటనుకో" అతను చెప్పడం పూర్తి చేసి సుమ వైపు చూశాడు. ఆమె అప్పటికే అతను చేప్పేది ఎంతో సీరియస్‌గా వింటున్నది.

"సుమా మన వెళ్లి జరిగి ఆరు ఏళ్ళు అయినా కూడా ఒక విషయం నీకు చెప్పలేదు, ఎందుకో తెలుసా" విజయ్ రియాక్షన్ కోసం ఆమె వైపు చూశాడు.

ఆమె తెలియదన్నట్టు తల అడ్డంగా ఉంపింది.

"నీకు నేనంటే ఎంతో గౌరవం కదూ, నీకే కాదు ఆఫీసులోని కొల్చిగ్గి అంతా నేనేంతో దయ కలిగిన వాడినని, నీతిమంతుడినని అనుకుంటారు కదా" విజయ్ కళ్ళలో సన్నటి నీటి పార.

"అవును, ఇది నిజం కదా, మీరు చాలా మంచివారు" సుమ ఆప్యాయంగా అతని నుదుటి మీద ముద్దు పెట్టింది.

"నేనిలా మంచివాడిగా మారింది ఈ వాచ్ వల్లనే, నాకీ వాచ్ ఎలా వచ్చిందో తెలుసా" విజయ్ చెప్పడం ఆపి ఆమె వైపు చూశాడు.

"నేనీ వాచ్ని దొంగలించాను" విజయ్ చెప్పడం పూర్తి చేశాడు.

"దొంగలించారా" సుమ మొహంలో విపరీతమైన ఆశ్చర్యం.

"సుమారు 18 ఏళ్ళ క్రితం నా జీవితంలోని సంఘటనను నీకు చెప్పాలి. అప్పుడే ఈ వాచ్ అంటే నాకు ఎందుకంత ఇష్టమో తెలుస్తుంది." విజయ్ చెప్పడం ఆపి క్షణకాలం పాటు ఆమెవైపు చూశాడు. ఆమె ఆసక్తిగా వింటోంది.

ఛైఫైఫై

18 ఏళ్ళ క్రితం, నెల్లారు పట్టణంలో

"అమ్మా! నాకు ఈ కార్బూన్ బొమ్మలుండే వాచ్ వద్దంతే, ఓ యాభై రూపాయల వాచ్ తెచ్చి నా మొహనీ పడేస్తే నేను పెట్టుకోను" విజయ్ కోపంగా అరుస్తూ ఆ వాచని విసిరి కొట్టాడు. ఆ వాచ్ ఇంటిలోనికి వస్తున్న విజయ్ నాన్న గోపాలయ్ మీద పడింది. "ఎందిరా నీ యవ్వారం నాకేమీ అర్థంగావట్టేదు. నువ్వు చదివేదేమో పదోక్కాసు, నీకింతకంటే మంచి వాచ్ ఎందుకురా. నీకెంత ఖర్చుపుతుందో తెలుసునా నీకు" గోపాలయ్ విజయ్ వైపు తీక్షణంగా చూస్తూ అరిచాడు.

"నాకదంతా తెలియదు. తొమ్మిదోళాసు అమృతవర్ల పరీక్షల్లో ఫస్ట్ వేస్త మంచి వాచ్ కొనిస్తానని అమృత చెప్పింది" విజయ్ అమృతవేపు చూస్తూ చెప్పాడు.

"సర్దీలు ఇప్పుడేమయ్యిందని! వాచ్ తెచ్చినాను కదా" గోపాలయ్య బుజ్జగింపుగా చెప్పాడు.

"నాకా వాచ్ వద్దంతే, అవన్నీ చిన్న పిల్లలు పెట్టుకునేవి, నాకు టైటాన్ వాచ్ కావాలి, ఓ వెయ్యరూపాయలవ్వుద్ది " విజయ్ నెమ్ముదిగా చెప్పాడు.

"వెయ్యిరూపాయలా, అంత డబ్బు మన దగ్గర ఇప్పుడు లేదురా, నాయనా" విజయ్ అమృ రామమృ అతని తలపై చెయ్యి వేసి అనునయంగా చెప్పింది.

"అయినా నాకీ వాచ్ వద్దంతే" విజయ్ తల విదిలించాడు

"వద్దనుకుంటే ఎవ్వరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. మీ నాయన కోటీశ్వరుడు గాదు, ఒక మామూలు ఆటో డ్రైవర్, నీవు కోరే గొంతెమ్ము కోర్కెలన్నింటినీ తీర్చే డబ్బు నా దగ్గర లేదు. ఇది అర్థం చేసుకుంటే బాగుపడతావు. నేనొస్తానే, నాకు నైట్ విష్ణుకు టైముయ్యంది" విజయ్ మొహం వైపు చూడకుండానే గోపాలయ్య బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

३५

అప్పుడు సమయం రాత్రి పదకొండు గంటలు దాటింది. గోపాలయ్య అప్పుడే కొండరిని దింపి మళ్ళీ రైల్వే స్టేషన్ వద్దకు బండి తెచ్చి ఆపాడు.

"ఎమయ్యా, ఆటో వస్తుందా" ఒక వ్యక్తి చాలా నెమ్మిదిగా అడిగాడు.

"ఆ వస్తుంది సార్, ఎక్కడికి పోవాలి" గోపాలయ్య తన మొహనీ అటోలోంచి బయటకు పెడుతూ అడిగాడు.

"దరామిట్టకు పోవాలి" ఆ వ్యక్తి వెంటనే చెప్పాడు.

"ముప్పే రూపాయలవ్వెద్ది సార్" అయినేమంటాడోనని అయన మొహంలోకి చూశాడు గోపాలయ్య.

"సరే పద" ఆటోలో కూర్చుంటూ చెప్పాడా వ్యక్తి.

వెంటనే, గోపాలయ్య ఇంకో బేరం దొరికిందన్న అనందంలో ఆటోను స్టరున ముందుకు దూకించాడు.

ఆ కూర్చున్న వ్యక్తికి ఓ యాభై ఏళ్ళదాకా ఉంటాయేమో, సగం వరకు బట్టతల వచ్చంది. వెంట్లుకలు కూడా సగం నల్లగానూ, సగం తెల్లగానూ ఉన్నాయి. అతని మొహం ఎంతో నిర్వలంగానూ, ప్రశాంతంగానూ ఉన్నది.

ఇలా రెండు నిముపాలు ఆటోను నడిపాడో లేదో ఒక మిని లారీ వేగంగా వచ్చి ఆటోను గుర్తింది. గోపాలయ్య జరగబోయే ప్రమాదాన్ని గ్రహించి వెంటనే ఆటోను ప్రక్కకు త్రిప్పాడు. అయినా అప్పటికే జరగాల్సిన అనర్థం జరిగిపోయింది. వెంటనే దభాలున శబ్దం చేస్తూ ఆటో ఎడవు ప్రక్కకు పడిపోయింది. ఆటో ముందర ఉన్న అద్దం పగిలిపోతూ టక్ టక్ మంటూ శబ్దం చేసింది. లారీవాడు వాపునాన్ని ఆపి, ఆటోలో ఉన్నవారికి ఏమీ కాలేదని నిర్మారించుకున్నాక వెంటనే లారీని ముందుకు దూకించాడు.

గోపాలయ్య ముందుగా ఆటోలోంచి కష్టం మీద బయటకు వచ్చాడు. వెంటనే అటుగా పోతున్న ఆటోవాడు తన ఆటో ఆపి, పడిపోయిన ఆటో వద్దకు వచ్చాడు. నిముషంలో అక్కడ దాదాపు పదిమంది దాకా పోగయ్యారు.

ఓ ఇద్దరు వ్యక్తులు ఆటో లోపలికి వంగి చూసి లోపలున్న వ్యక్తిని బయటకు లాగారు. ఇంతలో గోపాలయ్య ప్రైండు పోలయ్య ఇంకో ఆటోలో వచ్చాడు.

"ఏందిరా ఏమయ్యంది, ఎప్పుడు జరిగింది" అంటూ పోలయ్య ప్రశ్నల వర్ణం కురిపించాడు.

"ఇప్పుడేరా, ఓ మినీ లారీ గుద్దింది" గోపాలయ్య దిగాలుగా చెప్పాడు. వెంటనే పోలయ్య ఆ వ్యక్తిని దగ్గర్లో ఉన్న టీ పొపు వద్దకు తీసుకుని వెళ్ళాడు.

"సార్, మీ పేరేంది సార్" పోలయ్య వినయంగా అడిగాడు.

"కృష్ణరావు" అంత నొప్పిలోనూ అతని మొహంలో ప్రశాంతత.

అప్పుడే గోపాలయ్య కూడా పొపు వద్దకు వచ్చాడు.

గోపాలయ్య మెడ దగ్గర కొంచెం రాసుకుంది. కానీ కృష్ణరావు మాత్రం ఎడమవైపున పడేటప్పుడు, ఎడమ చేయి చాచడంతో చేతి మళీకట్టు దగ్గర చర్చం బాగా చీరుకుపోయి రక్తం ధారగా కారసాగింది.

"రేమ్ గోపాల్! ఆ వాచని తీయరా, రక్తమంతా అంటుకుంటూ ఉన్నది" పోలయ్య గబగబా చెప్పాడు.

గోపాలయ్య వెంటనే కృష్ణరావు చేతికున్న వాచని తీసేసాడు.

గోపాలయ్య వాచని దగ్గర్లో ఉన్న కుళాయి దగ్గరకు తీసుకెళ్లి, కర్మిఫ్ఫని తడిపి, దాని మీదున్న మరకల్ని తుడిచేసి వెనక్కి తరిగాడు.

ఇంతలో ఎవరో గోపాలయ్యను అతని ఆటో వద్దకు పిలిచారు. అప్పటికే పడిఉన్న ఆటోను అందరూ కలిసి లేపారు. గోపాలయ్య ఆటోను తేరిపార చూశాడు. ఆటో అద్దం పూర్తిగా ధ్వంసమైంది. ఆటో పైనున్న పట్టా కొఢిగా చిరిగింది. ఆటో ముందర కొఢిగా నొక్క పడింది. 'పెద్దగా ఏమీ నష్టం జరగలేదులే!' గోపాలయ్య మనస్సులోనే అనుకున్నాడు.

"గోపాలయ్య కొంచెం లోపలికెళ్లి పట్టాను సరిచేయి" ఎవరో అరిచారు. వెంటనే ఆటో వెనక సీటు వద్దకువచ్చి క్రింది పట్టాను సరిచేయసాగాడు." ఒక చేత్తో సరిచేస్తే సరిగ్గా రాలేదు. దాంతో తన చేతిలోని వాచని వెనక సీటు మీద పెట్టి రెండు చేతుల్లో సరిచేశాడు.

ఇంతలో పోలయ్య "రేమ్ గోపాలయ్య, రారా, ఎక్కడున్నావు" చుట్టూ చూస్తూ పిలిచాడు.

'ఆ, వస్తున్నా' గోపాలయ్య ఆటోలోంచి అరిచాడు.

"రేమ్ గోపాలం, రక్తం ఎక్కువగా కారుతావున్నది. ఆసుపత్రికి తీసుకుపోవాల, రారా తొందరగా" పోలయ్య గట్టిగా అరిచాడు.

వెంటనే గోపాలయ్య, వాచి సీటు మీద పెట్టిన విషయం మరచి, పోలయ్య దగ్గరకు పరిగెట్టాడు.

అక్కడున్న వ్యక్తులు, ఇంకా కొన్ని అద్దం పెంకులు ఆటోకు అతుక్కని ఉంటే, అవి క్రింద పడతాయని వారు ఆటోను గట్టిగా కుదిలించారు. ఆ కుదుపులకి వెనకనున్న సీటు బాగా ముందుకు జరిగింది. దాని మీదున్న వాచ్ కాస్త సీటు క్రింద భాగంలో ఉన్న ఘలంలో పడిపోయింది.

ఇంతలో పోలయ్య తన ఆటోను స్టార్ చేశాడు. ఆటో వెనకాల గోపాలయ్య, కృష్ణరావు కూర్చున్నారు. పోలయ్య చాలా వేగంగా ఆటోను నడుపుతున్నాడు. "సార్, నన్ను క్షమించాలండి, ఇదంతా అనుకోకుండా జరిగింది" గోపాలయ్య తల దించుకుని బాధగా చెప్పాడు.

"సర్వయ్య, నీవు కావాలని ఏక్కిడెంటు చేశావా ఏమిటి, నీ తేప్పేమీ లేదులే, పెద్దగా ఏమీ దెబ్బలు తగల్లేదుకదా" కృష్ణరావు తన భాధను ఓర్చుకుంటూ, మెల్లగా నవ్వుతూ చెప్పాడు.

ఐదు నిమిషాల తర్వాత ముగ్గురూ హోస్పటల్లో ఉన్నారు. కృష్ణరావు చేయి కేవలం బెణికిందని చెప్పి కట్టు కట్టి మందులు రాసిచ్చాడు డాక్టర్. ఆ డాక్టర్కు, మందులకు నూట యాభై రూపాయలైనాయి. అంతా గోపాలయ్య కట్టాడు.

భూత్తిభూత్తిభూత్తి

అక్కడ నుంచే కృష్ణరావుని అతనింటికి తీసుకుని వెళ్ళారు. అప్పటికే అతని భార్య అన్నపూర్ణ అతని కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉన్నది. ఆమె గేటు తీసి లోపలికి వస్తున్న ముగ్గురిని చూసింది. వెంటనే కృష్ణరావును గుర్తించి దగ్గరకు పరుగెత్తుకు వచ్చింది. 'అయ్యా, ఏమైందండి, ఏమైంది, షర్పు మీదంతా రక్తం ఉన్నది. ఏక్కిడెంటా ఏమిటి?' ఆమె కంగారుగా కృష్ణరావుని పట్టుకుని కుదిపింది.

"అబ్బా ఏమీ కాలేదులేవే, చిన్న ఏక్కిడెంట్ జరిగింది. మేము హోస్పటల్కు వెళ్ళి కట్టుకట్టుకుని వస్తున్నాం. నువ్వు ముందర లోపలికి వెళ్ళి కొంచెం మంచినీళ్ళు తీసుకురా" కృష్ణరావు నవ్వుతూ అన్నపూర్ణను పురమాయించాడు.

అన్నపూర్ణ మంచినీళ్ళు తెచ్చిచ్చింది. కృష్ణరావు తన జేబులోంచి నూట యాభైరూపాయలు తీసిచ్చాడు.

"ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకులెండి సార్" గోపాలయ్య మొహమాటపడ్డాడు.

"ఫర్యాలేదయ్యా, నాకయిన ఖర్చునే కదా నేనిస్తున్నాను, తీసుకోండి" కృష్ణరావు నవ్వుతూ అన్నాడు.

గోపాలయ్య మారుమాటూడకుండా కృష్ణరావు ఇచ్చిన డబ్బును తీసుకున్నాడు.

"మీరెక్కడయ్యా ఉండేది" కృష్ణరావు అడిగాడు.

"ఆటోనగర్లో సార్, గోపాలయ్య అంటే ఎవరైనాచెబుతారు" గోపాలయ్య వినయంగా చెప్పాడు.

"నేను మాటవరసకు అడిగాలే, నీ పేరేంది" కృష్ణరావు పోలయ్య వైపు చూస్తూ అడిగాడు.

"పోలయ్య సార్" పోలయ్య నవ్వుతూ చెప్పాడు.

"ఇక ఉంటాం సార్" గోపాలయ్య చెప్పి బయలుదేరాడు.

"సరేనయ్యా, మంచిది. బయలుదేరండి" కృష్ణరావు కూడా నవ్వుతూ చెప్పాడు. ఇద్దరూ బయలుదేరి వెళ్ళిపోయారు.

"చేయి బాగా వాసిందండి" అన్నపూర్ణ భర్త వైపు దిగాలుగా చూస్తూ చెప్పింది.

"సర్వీసే, అంత రక్తం కారితే, ఈ మాత్రం చేయి వాయిదా ఏమి. ఇప్పుడేమయ్యిందని, సూర్యోదాయి పనికూడా లేదు, విజయదశమి సెలవలు కదా, రెష్ట్ తీసుకుంటే అదే తగ్గిపోతుంది."

"సర్వీస్, పాలు తెచ్చిస్తానుండండి" అన్నపూర్ణ వంటింట్లోకి వెళ్ళింది.

"అన్నపూర్ణా నా వాచ్ ఏమైంది" కృష్ణరావు కంగారుగా వంటింట్లోకి వెళ్ళాడు.

"నాకేం తెలుసునండి" ఆమె కృష్ణరావు వైపు ప్రశ్నలకంగా చూసింది.

"ఆ, నాకు రక్తం కారుతూంటే ఆ ఆటో ట్రైవర్ వాచ్ తీసి కడగటానికి తీసుకువెళ్ళాడు" కృష్ణరావు దిగాలుగా చెప్పాడు.

"ఇంకేముంది, వాచ్ మీద ఆశలు వదిలేసుకోండి, వాడు తన జేబులో వేసుకుని ఉంటాడు" ఆమె దెప్పి పొడుస్తూ చెప్పింది.

"సరేలే అతని పేరు గోపాలయ్య అనికదా చెప్పాడు. రేపాద్దున ఆటోనగర్లకు వెళ్ళి అడుగుదాం" కృష్ణరావు ఆశగా అన్నాడు.

"ఆ వాచ్ ఇంక వెనక్కి వచ్చే ప్రశ్నే లేదు" అన్నపూర్ణ నవ్వుతూ అంది.

"అదీ చూడాం" కృష్ణరావు నవ్వుతూ బెండరూంలోకి వెళ్ళి పడుకున్నాడు.

కృష్ణరావు గవర్నమెంట్ సూర్యో టీచర్, ఆ దంపతులకు ఒక్కగానొక్క కూతురు. ఆ కూతురుకి పెళ్ళి చేసి పంపించేశారు. ఆమె ప్రస్తుతం బెంగుళూరులో ఉంటుంది.

భూతోభూతోభూతో

గోపాలయ్య, పోలయ్య దాదాపు ఒంటిగంటకు తమ ఆటోలను తీసుకుని ఇశ్వకు చేరారు.

గోపాలయ్య ఇంటి తలుపు తట్టగానే అతని భార్య తలుపు తీసి వారిద్దరినీ చూసి ఎంతో భయపడింది. వారిద్దరినీ రకరకాల ప్రశ్నలు వేయసాగింది. వారిద్దరూ ఆమెను సమయాయించారు.

"ఇప్పుడేమీ కాలేదు లేమ్మా, దెబ్బ దూసిపోయింది" పోలయ్య అనుసయంగా చెప్పాడు.

"ఏంది పోలన్న, గొంతు దగ్గర బాగా చీరుకు పోయుంటే" ఆమె తన ఏడుపు ఇంకాస్త పెంచింది.

"ఇదిగో ఏమీ కాలేదు, నువ్వు అనవసరంగా గాబరాపడకు, పిల్లలు నిద్ర లేస్తారు" అని గోపాలయ్య ఆమెను సముదయాయించాడు.

ఆమె తన ఏడుపును నెమ్ముదిగా ఆపింది. "ఏరా, నువ్వు పడుకో, రేపాద్దన పదింటికి వస్తాను, ఇద్దరమూ కలిసి రిపేరు చేయించడానికి వెళుదు" పోలయ్య వెనుదిరుగుతూ చెప్పాడు. గోపాలయ్య సరేనని తలాడించి మంచం మీద కూలబడ్డాడు.

భూతోభూతోభూతో

సమయం ఉదయం ఏడు గంటలు కావస్తోంది. విజయ్ తన కాలకృత్యాలన్నీ పూర్తి చేసుకుని ఫైండు ఇంటికి వెళుదానికి సిద్ధమయ్యాడు.

"అమ్మా నా మెటీరియల్ ఇక్కడే పెట్టాను, ఎవరు తీసారు?" విజయ్ అసహనంగా అరివాడు.

"నాకేమి తెలుసురా." ఆమె చిరాకుగా సమాధానమిచ్చింది.

విజయ్ ఇల్లంతా మెటీరియల్ కోసం వెదకసాగాడు. వెంటనే విజయ్కు మెటీరియల్ ఎక్కడ పెట్టాడో గుర్తుకు వచ్చింది నిన్న సాయంత్రం తను ఆటోలో కొంతసేపు కూర్చుని చదివాడు. ఇంతలో స్పోతులు క్రికెట్ ఆడడానికి పిలవడంతో తానా మెటీరియల్ ఆటోలో వెనక సీటుని లేపి, దాని లోపలున్న ఫులంలో పెట్టి ఆడటానికి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ విషయం జ్ఞాపికరిగానే విజయ్ ఆటో దగ్గరకు పరిగెత్తాడు. ఆటోలోని వెనక సీటు లేపి, అక్కడున్న మెటీరియల్ను తీసుకుని, మరలా సీటుని యథాస్థానంలో ఉంచాడు.

అప్పుడు గమనించాడు ఆటోకి ముందర అధ్యం పగిలిన విషయం. వెంటనే పైకి చూశాడు, పైన పట్ట అక్కడక్కడా చిరిగి ఉంది. వెంటనే అమ్మ దగ్గరకు పరుగెత్తుకుని వెళ్ళాడు.

"అమ్మా! నిన్న ఆటోకు యాక్సిడెంటు జరిగిందా?" సూటిగా ఆమెనే చూస్తూ ప్రశ్నించాడు విజయ్.

"అవునురా! చిన్న యాక్సిడెంట్ జరిగింది, పెద్దగా ఏమీ దెబ్బలు తగల్లేదులే," ఆమె వాడి భుజం మీద చేయి వేస్తూ చెప్పింది.

విజయ్ వెంటనే నాన్న దగ్గరకు పరిగెత్తుకెళ్ళాడు. గోపాలయ్య ఇంకా నిద్రపోతున్నాడు. విజయ్ నాన్నని అంతా పరిశీలించాడు. గొంతు దగ్గర కొంత చీరుకు పోయింది, పెద్ద దెబ్బలేమీ కనిపించలేదు. విజయ్ మనస్సు స్థిమితపడింది. విజయ్ వెంటనే "నేను ఫైండు ఇంటికి వెళుతున్నాను" "అలాగే నాయనా," అని లోపల్నంచీ సమాధానం వచ్చింది.

విజయ్ బయటకు వచ్చాడు. ఎందుకనో మరలా ఆటో దగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఆటో అంతా పరిశీలించసాగాడు. ఇందాక మెటీరియల్ తీసున్నప్పుడు ఏదో వస్తువు అతడిని ఆక్రమించింది. కానీ అప్పుడు పెద్దగా గమనించలేదు. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆటో సీటు పైకి లేపి, లోపల పరిశీలించాడు. అతనికి ఒక అందమైన "వాచ్" కనిపించింది.

"ఏమిటి ఇది 'వాచ్'లాగా ఉందే?" మనస్సులో అనుకుంటూ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. "అబ్బా, ఎంత బాగుంది!" అప్పయత్తంగానే అతని నోటినుంచీ ఆ మాట వచ్చింది.

బంగారు రంగులో ఉండా వాచ్, దానికి భ్లాక్ డయల్ ఎంతో చూడముచ్చటగా ఉంది. వెంటనే అతను వాచ్ని చేతిలో పట్టుకుని ఆటో వెనుక సీట్లో కూర్చుని ఆలోచించసాగాడు. "ఇప్పుడేం చేడ్లాం, ఇది నిన్న ఆటో ఎక్కిన అతడిదయ్యంటుంది. యూక్కిడెంట్ జరిగినప్పుడు పారపాటున పడిపోయి ఉంటుంది. అతను ఎలాగూ తిరిగిరాడు కదా. ఇది ఇక్కడే ఉంటే నాన్నగానీ, వేరవరో తీసుకుంటారు. నేనే తీసుకుంటే ఏమపుతుంది?" ఇలా ఆలోచిస్తూ ఆ వాచ్ని తన చేతికి పెట్టుకున్నాడు.

ఆ రోజు నుంచీ విజయ్ ఆ వాచ్ని రహస్యంగా ఇంటి వీధి మలుపు దాటాకే పెట్టుకునేవాడు. ఆవాచ్ పెట్టుకుంటే వాడికెందుకనో చెప్పలేని ఆనందం కలిగేది. తాను అధికుడనే భావం కలిగేది.

శ్లోషశ్లోషశ్లోషశ్లో

"ఒరేయ్ గోపాలం, గోపాలం" బయటినుంచీ పోలయ్య గట్టిగా కేకవేశాడు. ఆ కేకకు గోపాలయ్య ఉలిక్కిపడి లేవాడు. లేచిన వెంటనే బయటికి వెళ్లాడు. బయట కృష్ణారావు నిలబడి ఉన్నాడు. అతనెందుకు వచ్చాడో గోపాలయ్యకు అర్థంకాలేదు. ఇంతలో రామమ్మ కూడా బయటికి వచ్చింది.

"నీవు నిన్న నా చేతి నుంచీ వాచ్ని తీశావు కదా? ఎక్కడ పెట్టావో గుర్తుందా?" కృష్ణారావు ఒక్కొక్క మాట వత్తి పరికాడు.

"అపునయ్యా, ఆ సంగతే మర్చిపోయాను," అంటూనే గోపాలయ్య ఆటో వద్దకు పరుగెత్తాడు. ఆటోలో అంతా వెదకసాగాడు. "ఒరేయ్ పోలయ్య, నిన్న వాచ్ని ఈ సీటు మీదే పెట్టాను రా, ఏమయ్యంటుంది" ఎంతో గాబరాపడుతూ అన్నాడు.

"సీటు మీద పెట్టుంటే ఎక్కడికి పోయుంటుంది వెతకరా" పోలయ్య సర్దిచెబుతానే, అతను కూడా ఆటోలో వెతకటం పొరంభించాడు.

ఆ వాచ్ ఆటోలో కనిపించలేదు. వెంటనే గోపాలయ్య ఇంటిలోనికి వెళ్లి ఇల్లంతా వెదికాడు. తాను ఇంటిలోనికి ఆ వాచ్ తేలేదని అతనికి బాగా గుర్తుంది, అయినా ఏదో ఆశ.

కొంతోసపటికి గోపాలయ్య బయటికి వచ్చాడు. "ఏయ్, నీవేమన్న వాచ్ని చూశావా," అతను తన భార్యను సూటిగా ప్రశ్నించాడు "నాకేం తెలుసయ్యా?" అని నిష్టారంగా సమాధానమిచ్చింది.

"సరేలేండి, పర్మాలేదులే మనమందరం హస్పిటల్కు వెళ్లినప్పుడు ఎవరో తీసుకుని ఉంటారు" కృష్ణారావు సర్దిచెప్పి వెనుదిరిగాడు. "సార్ క్షమించాలి. మేము ఏమీ కావాలని చేయలేదు. ఏదో అనుకోండా ఇలా జరిగింది" గోపాలయ్య భయంతో చేతులు కట్టుకుని ప్రాథేయపడ్డాడు.

"ఫర్హేదులేవయ్యా! నీవేమి కావాలని ఇదంతా చేయలేదు కదా వస్తాను" కృష్ణారావు చిరునవ్వుతో చెప్పి వెనుదిరిగి వెళ్లిపోయాడు.

శ్లోషశ్లోషశ్లో

"ఏరా శెలవల్లో అందరూ బాగా ఎంజాయ్ చేశారా? లేక బాగా చదివారా?" కృష్ణారావు పిల్లలను నవ్వుతూ ప్రశ్నించాడు.

"రండూ చేశాం సార్", అని అందరూ అరిచారు.

"సరే, పరీక్ష పేపర్లు ఇస్తున్నాను, తీసుకోండి", అంటూ పేపర్ల కట్టును విప్పాడు. అందరికి పేపర్లు ఇవ్వసాగాడు. విజయ్ వంతు వచ్చింది.

"చాలా బాగా రాశావురా, ఈసారి కూడా నూటికి నూరు మార్చులు వచ్చాయి. ఇదే విధంగా పాల్క్రిక్ పరీక్షల్లో కూడా వోస్తే నీకు ఒక మంచి బహుమతినిస్తాను" కృష్ణారావు నవ్వుతూ పేపర్ను విజయ్ చేతికిచ్చాడు. విజయ్ ఆ పేపర్ని వినయంగా తీసుకున్నాడు.

కృష్ణరావు లెక్కలను విజయ్యకు ఎనిమిదవ తరగతి నుంచీ బోధిస్తున్నాడు. అతని శిక్షణలోనే విజయ్య లెక్కల్లో అమోఫుమైన ప్రగతిని సాధించాడు. ప్రతి పరీక్షలోనూ, అతనికి నూరుశాతం మార్కులు వచ్చేవి. దీంతో కృష్ణరావుకు విజయ్య అంటే అమితమైన అభిమానం ఏర్పడింది. ఇక విజయ్యకి కృష్ణరావు అంటే ఎనలేని భక్తి. గౌరవం.

విజయ్య పదవ తరగతికి వచ్చేసరికి వారి మధ్య అనుబంధం మరింత బలపడింది.

ఖైఫైఖైఫైఖై

"సార్, ఈ డోట్ని చెబుతారా", విజయ్య కృష్ణరావు దగ్గరకు కొచ్చాడు.

కృష్ణరావు చూపు అప్పయత్తుంగానే విజయ్య చేతికున్న వాచ్ మీద పడింది. కృష్ణరావు ఒక్కసారిగా అవాక్కయ్యాడు. నోటమాట రాలేదు.

"సార్, సార్" విజయ్య పిలుపుతో కృష్ణరావు ఈ లోకంలోకి వచ్చి పడ్డాడు.

"విజయ్య, మీనాన్న ఏమి చేస్తుంటాడా," కృష్ణరావు విజయ్యనే చూస్తూ ప్రశ్నించాడు. ఎప్పుడో ఒకసారి వాళ్ళ నాన్న ఆటోడైవరని చెప్పినట్లు అతనికి గుర్తు.

"ఆటో నడుపుతుంటాడు సార్", విజయ్య చాలా ఇబ్బందిగా సమాధానమిచ్చాడు

"పేరెందిరా?"

"గోపాలయ్య సార్, ఎందుకు సార్".

"ఏమీ లేదులేరా, ఊరికినే అడిగాను," కృష్ణరావు విజయ్య తెచ్చిన బుక్కను తెరుస్తూ ప్రశ్నించాడు. కృష్ణరావు ఆ డోట్ను చెప్పడంలో లీనమయ్యాడు.

అది మొదలు క్లాసెలో ప్రతీసారి కృష్ణరావు కళ్ళ అప్పయత్తుంగానే విజయ్య వాచ్ మీదకు మళ్ళీవి.

"విజయ్య ఆ వాచ్ ఎందుకు తీసుకున్నాడు. డానికి సంబంధించిన వారెవరూ రారనుకున్నాడా? వాడు ఆ వాచ్ను తీసుకున్నట్లు అతని తల్లితండ్రులకు తెలుసునా, ఏది ఏమైనా విజయ్య చేసింది తప్పు కదా!" కృష్ణరావు మనస్సు పరిపరి విధాల ఆలోచించసాగింది

తన వాచ్ పోయిందన్న బాధ కన్నా, తన ప్రియాత్మియమైన శిష్యుడు అలా వేరేవాళ్ళ వాచ్ దొంగతనంగా పెట్టుకు తిరగడం కృష్ణరావు గుండెలను పిండెసింది.

అయితే వారం తిరిగేసరికల్లా తనకు తాను సర్దిచెప్పుకున్నాడు. తన శిష్యుడు చేసిన తప్పును ఏనాటికైనా సరిదిద్దుకుంటాడని సమాధానపడ్డాడు.

ఇదే విషయం భార్యకు కూడా చెప్పాడు. "అయ్యా రామా! వాడికి నాలుగు చీవాట్లు పెట్టి, ఆ వాచ్ వెనక్కి తీసుకోలేకపోయారా?" అన్నపూర్ణ నిష్పారమాడింది.

"ఎప్పటికైనా విషయం తెలుసుకుని ఆ వాచ్ తిరిగి తెచ్చిస్తాడని నా నమ్మకం, పిల్లల్లో చపల చిత్తం సహజం. నిజాయితీ యొక్క గొప్పతనాన్ని వాడు నెమ్ముదిగా తెలుసుకుంటాడు. ఇక మళ్ళీ భవిష్యత్తులో ఎప్పటికీ ఇలాంటి తప్పు చేయడని నా ప్రగాఢ విశ్వాసం."

"దిక్కుమాలిన నమ్మకం, వాడు మీ ప్రియతమ శిష్యుడు కాబట్టి మీరూరుకున్నారు. అదే వేరెవరైనా అయితే ఇలాగే చేసేవారా? సూటిగా నా కళ్ళలోకి చూసి చెప్పండి", అన్నపూర్ణ తన భర్తనే చూస్తూ ప్రశ్నించింది.

కృష్ణరావు కొంతసేపు ఏమీ సమాధానం ఇవ్వకుండా అలాగే ఉండిపోయాడూ.

"వాచ్ వేరే పిల్లలవాడు ఎవరైనా తీసుకుని ఉన్నా, ఇలాగే చేసుండేవాడినని అనుకుంటున్నాను" అని కృష్ణరావు కూడా తన భార్య కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ సమాధానమిచ్చాడు.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

కృష్ణారావు తర్వాత ఆ వాచ్ విషయాన్ని పూర్తిగా మరచిపోయాడు. కాలం శరవేగంగా పరిగెత్తసాగింది. పదవ తరగతి పరీక్షలు పూర్తి అయి, ఫలితాలు కూడా విడుదలయినాయి.

విజయ్ కృష్ణారావు వద్దకు పరుగెత్తుకు వచ్చాడు. "సార్ నాకు 95 శాతం మార్కులు వచ్చాయి. "

"మాట్లాలో బాగా కషాపధ్వని దాని ఫలితమిది" కృష్ణారావు విజయ్ తల మీద చేయివేసి ఆశీర్వదిస్తూ చెప్పాడు.

"సార్, సార్", విజయ్ నెమ్మదిగా పిలిచాడు. "ఎంటి చెప్పరా?"

"మా అమ్మ మిమ్మల్నోకసారి భోజనానికి పిలవమంది. వస్తారా సార్", విజయ్ ఆశగా అడిగాడు.

"తప్పకుండా వస్తానురా, సరేనా", కృష్ణారావు వెంటనే అంగీకరించాడు. సార్ అంగీకరించడంతో విజయ్ మొహం మతాబులా వెలిగిపోయింది.

కృష్ణారావును ఆ మర్మాడు విజయ్ తనింటికి తీసుకు వెళ్ళాడు. కృష్ణారావును చూస్తూనే గోపాలయ్య ఆశ్వర్యపోయాడు. "మీరా సార్" అంటూ పలకరించాడు.

"నాన్నా, సార్ నీకు ముందే తెలుసా?" విజయ్ అనుమంగా ప్రశ్నించాడు. " ఆ కొంచెం తెలుసులే" గోపాలయ్య నవ్వుతూనే కృష్ణారావును లోపలికి ఆహ్వానించాడు.

మాటల మధ్యలో గోపాలయ్య "సార్, నిజంగానే ఆ వాచ్ ఏమయిందో మాకెవ్వరికీ తెలియదు" చాలా బాధగా చెప్పాడు. "భలేవాడివయ్యా, నీకింకా ఈవిషయం గుర్తుందా, నేనెపుడో దాని గురించి మర్చిపోయాను", కృష్ణారావు పెద్దగా నవ్వుతూ చెప్పాడు.

అంతే, వారి మాటలు విన్న విజయ్ వేయి ఓల్లుల పూక్ తిన్నవాడిలా వణికిపోయాడు. ఒక్కసారిగా ప్రపంచమంతా శూన్యంగా మారిపోయింది.

వారు ఏం మాటలు మాటల్లాడుతున్నారో, సార్ ఎప్పుడు భోజనం చేసి వెళ్లిపోయాడో తనకే మీ తెలియలేదు. ఏమీ అర్థంకావడంలేదు. అప్పటికే అతని పుర్క చెముటతో పూర్తిగా తడిసిపోయింది.

కృష్ణారావు వెళ్లిపోగానే, తాను మంచం మీద దిగాలుగా పడుకున్నాడు. తన గుండె కొట్టుకోవడం తనకే తెలుస్తోంది.

"నేనింతకాలం పెట్టుకున్నది సార్ వాచ్నా, నేనెంత పాపం చేశాను, ఎందుకిలా చేశాను, ఇప్పుడు సార్కు నా మొహం ఎలా చూపించేది" ఇవే మాటలు విజయ్ చెపుల్లో మార్పుమౌగసాగాయి. నెమ్మదిగా వాడి కళ్ళ మూతపడ్డాయి.

ఉదయం అయ్యేసరికి విజయ్ వశ్వంతా వెచ్చబడింది. వాళ్ళమ్మ వచ్చి విజయ్ తల మీద చేయివేసింది.

"ఎందిరా వశ్వంతా వెచ్చగా ఉంది" వాళ్ళమ్మ కంగారుగా వెళ్లి తన భర్తకు చెప్పింది.

గోపాలయ్య వెంటనే తన ఇంటి దగ్గర ఉన్న డాక్టరుకి చూపించాడు. అతడు కొన్ని మందులు రాసిచ్చాడు.

ఆ మందులతో సాయంత్రం అయ్యేసరికి జ్యరం కొంచెం తగ్గింది. అప్పటికే విజయ్ ఒక నిర్మయానికొచ్చాడు.

"ఆ వాచ్ని, ఎలాగైనా సరే తిరిగి సార్ ఇంట్లో పెట్టేసిరావాలి", విజయ్ తన మనస్సులో గట్టిగా అనుకున్నాడు.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

సమయం రాత్రి పది గంటలు దాటింది. అప్పటికే విజయ్ ఇంట్లో వారందరూ నిద్రపోతున్నారు.

విజయ్ నెమ్మదిగా లేచి బయటకు వచ్చాడు. వాచ్ని అంతకు ముందే తన జేబులో వేసుకున్నాడు.

అరగంట తర్వాత కృష్ణారావు లోపల నోట్టు రాసుకుంటున్నాడు. విజయ్ బయట కిటికీ దగ్గర కొంత సేపు వెయిట్ చేశాడు.

ఆమె ఏదో పని ఉండి లోపలికెళ్ళింది. వెంటనే విజయ్ తన జీబులోని వాచని బయటకు తీసి, హాల్డోని కుర్కిలోకి విసీరేశాడు. ఆమె తిరిగి రావటం గమనించి, ఉన్నపత్రాన వెనక్కి పరిగెత్తాడు.

ఆ వెనక్కి తిరిగి పరిగెత్తడంలో, పక్కన గోడకు అనించి ఉన్న రేకు విజయ్ ఎడమ చేతికి గట్టిగా రాసుకుంది. వెంటనే అది కింద పడింది. విజయ్ నోట్లోంచి అప్పయిత్తుంగానే "అమ్మా!" అని కేక వచ్చింది.

ఆ శబ్దం విన్న అన్నపూర్ణ "ఎవరది?" అని గట్టిగా అరిచింది.

వెంటనే తేరుకున్న విజయ్, గోడక్కి దూకి, గబగబా పరుగెత్తి వెళ్లిపోయాడు.

ఇంతలో అన్నపూర్ణ తన భర్తను రమైని కేకవేసింది. కృష్ణరావు రాగానే ద్వారం తెరచి అంతా వెతికారు తానీ, ఎవ్వరూ కనిపించలేదు.

"అబ్బా అన్నపూర్ణ, దొంగ ఎవరూ రాలేదులే నీవు లోపలికి రా" అని కృష్ణారావు పిలిచాడు. ఇద్దరూ లోపలికి వచ్చి పడుకున్నారు.

三

"ఏవండీ ఇది మాశారా హోల్డ్ కుర్చీలో ఈ వాచ్ పడుందండి" అనే ఉదయాన్నే భర్తను లేపుతూ అంది.

"నేను చెప్పానా వాడు ఎప్పటికైనా తన తప్పు తెలుసుకుంటాడని, ఏమైతేనేం అది రావలసిన చోటికి వచ్చింది," కృష్ణరావు తృప్తిగా చెప్పాడు

၁၃၅

కృష్ణరావు మర్కుడు లెక్కల్లో 90 శాతం పైన వచ్చిన వారి అందరికీ బహుమతులు ప్రదానం చేశాడు. విజయ్ మాత్రం అక్కడికి రాలేదు. కృష్ణరావు, విజయ్ ఎక్కడని మిగతా పిల్లలను అడిగాడు. అందరూ తెలీదన్నారు. కృష్ణరావు కొంతసేపు ఆలోచించి తన ఇంటికి బయలుదేరి వెళ్లాడు.

၁၃၅

మర్కుడు కృష్ణరావు విజయ్ వాళ్ళింటికి వెళ్ళాడు. అక్కడ వాళ్ళమ్మ మాత్రమే ఉంది. కృష్ణరావును చూడగానే వాళ్ళమ్మ "రండి, రండి సార్" అంటూ ఆహారించింది.

"విజయ్ లేడా అమ్మ" కృష్ణరావు వెంటనే ప్రశ్నించాడు. "అయ్యా ఏం చేస్తాడి సార్, నిను రాత్రి మేమందరం పడుకున్న తర్వాత వాడెక్కడికి వెళ్లాడో ఏమిటో, ఎడమ చేతికి పెద్ద గాయం అయింది. వాళ్ల నాన్న వాడిని ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లాడు." ఆమె కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుంటూ చెప్పింది. కాపోరావు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

"నేనిక్కడ, వాడొచ్చేదాకా ఉండోచ్చా అమ్మా", కృష్ణరావు కుర్కి మీద కూర్చున్నాడు. గంట గడిచింది. ఇంతలో గోపాలయ్య, విజయ్ ఇదరూ లోపలికి వచ్చారు. కాపోరావును చూడగానే విజయ్ పె పొణాలు పెనే పోయాయి. బిక్క-చచిపోయాడు.

సార్, ఇక్కడికి వచ్చాడెంటి, ఆయనకి నిజం తెలిసిపోయిందా? ఇప్పుడైనే చేయాలి? విజయ్కి ఏడుపు తనుకొస్తాంది.

"గోపాలయ్య! అమ్మా! మీరిద్దరూ ఆ మంచం పీద కూర్చోండి" కృష్ణరావు వారిద్దరినీ చూస్తూ అన్నాడు. వారిద్దరూ అలానే మంచం పీద కూరునారు.

"మీరిద్దరూ నా మీద ఏ మాత్రం గౌరవం ఉన్నా నేను చెప్పింత వరకు మంచం మీద నుంచీ లేవద్దు" చెబుతూనే కృష్ణరావు ముందును తలుపును దగ్గరకు లాగాడు.

"ఎందుకు మా ఇంటికి వచ్చి వాచని తిరిగి ఇచ్చేశావు?" కృష్ణరావు విజయ్ ని సూటిగా చూస్తూ ప్రశ్నించాడు. విజయ్ అప్పటికే కస్తూరి పర్మింటమయ్యాడు.

"నేనేమన్నా అంటానని భయపడుతున్నావా నిన్నేమి అనను రా" కృష్ణరావు విజయ్ తలమీద ఆప్యాయంగా చేయి వేసి చెప్పాడు.

"ఆ వాచ్, నీ కెంతో ఇష్టమయిన గురువురని తిరిగి ఇచ్చేశావా? లేక నీవు తప్పు చేశానని పశ్చాత్తాపపడి నాకు తిరిగిచేశావా?" కృష్ణరావు విజయ్ తలపైకెత్తి నెమ్ముదిగా ప్రశ్నించాడు.

గోపాలయ్యకు విషయం అర్థమైంది. "ఎంత పని చేశావురా..." అంటూ కోపంగా లేవబోయాడు.

కృష్ణరావు వారించాడు.

"నీవు పెట్టుకున్న వాచ్ నాదేనని నాకు ముందు నుంచీ తెలుసు. ఏమీ బాధపడవద్దు! నీ వయస్సులో ఉండేవారికి చపలచిత్తం సహజం."

"జీవితంలో చిన్న చిన్న విషయాలలో కూడా నిజాయితీగా ఉండడం చాలా ముక్కం. ఇదే మనిషిని గొప్పవాడిగా చేస్తుంది. ఇవి నేను చెప్పిన మాటలు కాదు, మహాత్ముని మాటలు," కృష్ణరావు చెప్పడం ఆపి విజయ్ వైపు చాశాడు.

విజయ్ ఏడుపును కొద్దిగా ఆపి ఎంతో శ్రద్ధగా వింటున్నాడు.

కృష్ణరావు మళ్ళీ ప్రారంభించాడు.

"జీవితంలో ఆశ ఉండవచ్చు. కానీ దురాశ ఉండకూడదు. కోరికలు ఉండవచ్చు, కానీ అవి ఇతరుల సంపదను లాక్కొని తమదిగా చేసుకోవాలనేవిగా ఉండకూడదు. జీవితంలో ఆశయాలు ఉండొచ్చు, కానీ, అవి ఇతరుల సంతోషాన్ని, ఆశయాల్ని బలిపెట్టి సాధించేవిగా ఉండకూడదు" కృష్ణరావు చెప్పడం పూర్తిచేసి, విజయ్ కన్నీటి ధారను తన కర్మిఫలాన్ని తుడిచాడు.

"నేను నిన్న నీకోసం ఒక బహుమతి కొన్నాను, కానీ నువ్వు ఆ వాచ్ని తిరిగిచేయడంతో, ఇంకో రెండు బహుమతులను అదనంగా చేర్చాల్సి వచ్చింది."

"రెండవది, "మై ఎక్స్‌పరిమెంట్స్ విత్ ద ట్రూటీ", ఇది చదువు, ఒక మహాత్ముని ఆత్మ సంఘర్షణ, సత్యవంతమైన మార్గంలో నడవడానికి సహాయపడుతుంది."

"ఇక మూడవది" అంటూ ఆ వాచ్ని జీబులో నుంచీ తీశాడు.

"నీవే చెప్పావుగా, ఈ వాచ్ వల్ల, నీకెంతో కలిసి వచ్చిందని, తీసుకోరా" అంటూ కృష్ణరావు ప్రేమగా విజయ్ చేతిని దగ్గరకు తీసుకున్నాడు.

"నాకొద్దు సార్" విజయ్ ఏడుస్తూనే చేతిని వెనక్కి లాక్కున్నాడు.

"విజయ్ ఈ వాచ్ నీ జీవితంలోని మొట్టమొదటి విజయంలో తోడుగా ఉంది. ఇక ముందు కూడా, నీవు జీవితంలో సాధించబోయే ప్రతి విజయంలో కూడా ఇది నీవెంటే ఉంటుంది. అలా ఉండాలనేదే నా కోరిక", అటూ మళ్ళీ విజయ్ చేతిని దగ్గరకు లాగాడు. విజయ్ వాళ్ళ నాన్న వైపు చూశాడు. వాళ్ళ నాన్న తీసుకోమన్నట్లు స్నిగ్ధ చేశాడు.

కృష్ణరావు ఆ వాచ్ని విజయ్ చేతికి పెట్టాడు.

"నీ నడవడికలో నిజాయితి, ఆలోచనల్లో నిజాయితి, మాటల్లో నిజాయితి, మనస్సులో నిజాయితి, గెలుపులో నిజాయితి, ఇవే నేను నీ గురువుగా ఆశిస్తున్న గురుదక్షిణ" కృష్ణరావు కళ్ళల్లో సన్నటి నీటి పార.

విజయ్ కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం అవుతూ మాష్టారి కాళ్ళకి నమస్కరించాడు. కృష్ణరావు ఆప్యాయంగా శిష్ముడి తల మీద చేయివేసి అక్కున చేర్చుకున్నాడు.

విజయ్ చెప్పడం పూర్తిచేశాడు. సుమ కూర్చుని ఉన్నది. తన రెండు చేతులతోనూ, అతని ఎడమ చేతిని పట్టుకుని ఉన్నది. ఇద్దరూ కళ్ళ మూసుకుని ఉన్నారు. ఆమె కళ్ళల్లోంచి ఆగి, ఆగి ఒక్కొక్క బౌట్టు కన్నీరు కారుతున్నది. అలా కొన్ని క్షణాలు గడిచాయి. విజయ్ తోముది

తమ పెళ్ళి జరిగినప్పటి నుండి ఎప్పుడూ కృష్ణరావు మాష్టారి గురించి చెబుతుండేవాడు. రెండేళ్ళ క్రితం మాష్టారు దివంగతులైనప్పుడు, ఇంద్రరూ వెళ్ళారు. అప్పుడు విజయ్ "మాష్టారు తన జీవితాన్ని సన్మానించే పెట్టిన మహానీయుడు" అని అన్నాడు.

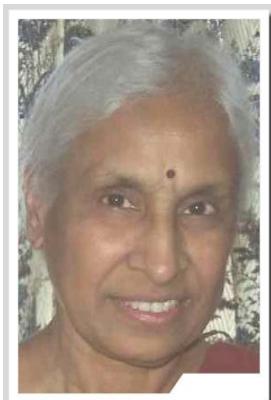
అలా ఎందుకన్నాడో సుమకు ఇప్పుడు అర్థమయింది.

"గురుసాక్షాత్ పరబ్రహ్మ అనే వాక్యానికి కృష్ణరావు మాష్టారు నిలుపెత్తు ప్రతిరూపం. అలాంటి వృక్షాలు లోకానికి ఆదర్శపొయిలు" సుమ భక్తిభావం నిండిన గొంతుతో చెప్పింది.

"అవును సుమా, నీవు చెప్పింది అక్కర సత్యం," విజయ్ ఆర్ధంగా చెప్పి మాష్టారికి మనస్సులోనే నమస్కరించుకున్నాడు.

ఛైఛిఛిఛిఛి

ఇత్త తీసుపాతసారి -ఉడువోలు మాలి

స్థానిక కాలేజీలో నాకు ఉద్యోగం దొరికినప్పుడు కొండనందుకున్నటు పొంగిపోయాను. ఎందుకంటే నాకు ప్రాణప్రదమైన మానవతా విలువలకి సంబంధించిన పని అది. ప్రతి విద్యార్థి ఒక సెమెస్టరులో పది గంటలనేపు సాంఘిక సేవ చెయ్యాలి. రానికి కొన్ని నియమాలు ఉన్నాయి. ఆ నియమాలు వివరించడం, వాళ్ళని చక్కని రాజమార్గాన నడపడం నా విధి. మా డైరక్టరు నాకు వివరాలు చెప్పినప్పుడు నాకు చిన్న నవ్వోచ్చింది. మేం చిన్నప్పుడు కాపీబుక్కులో రాసేవాళ్ళం "ఆడి తప్పరాదు", "తల్లితండ్రులు దేవునితో సమానము" లాటివి. దాంతో నీతులూ రాతలూ కూడా నీటుగా నాటుకుంటాయని మా పెద్దల ఉద్దేశం. అలా జరిగింది అన్నది వేరే కథ అనుకోండి.

అమెరికాలో ఉగ్నపాలతో "గిలుపు" పారాలు నూరిపోసి, ఎదిగిన తరువాత ఈ సన్మార్గాలూ, సంఘనేవా బోధిస్తున్నారు. అమెరికా, ఇండియా భౌగోళికంగా డయమెటీకల్లి ఆపోజిట్లు కదా.

మికెలా వచ్చింది తను చెయ్యబోయే ప్రాజక్షు గురించి మాటాడడానికి.

"ఏంచేస్తున్నావు? అని అడిగాను మామూలుగానే.

"ఏమో"

ఇది కూడా మామూలే. వాళ్ళకి ప్రపంచంలో సమస్త విషయాలూ తెలుస్తాయి కానీ "సాటిమనిషికి నువ్వు చెయ్యగల సాయం ఏమిటి"అంటే చప్పున చెప్పలేరు.

అరగంట సేపు తన కుటుంబం, చదువు, చెయ్యబోయే ఉద్యోగం మాటాడిన తరువాత ఆ ఉద్యోగానికి పనికొచ్చే సాంఘిక సేవ బోధిస్తాను. అందులో కూడా సాంత లాభం పాందు పరచక తప్పదు మరి! పుణ్యమనే కదా పూజలూ, ప్రతాలూను. బిజినెస్

ఎడ్డినిష్టేషన్ మేజరట..

సరే, ఏ బిబినెస్ గానీ మనములతో పని - ఎదుటివారి తల్లూలు అర్థం చేసుకోవడం - కదా. అంచేత ఊళ్లో ఉన్న రెండు సేవా సమాజాలకి వెళ్లి అక్కడ ఏం చేసున్నారో, తనక్కడ చెయ్యగల్లిన సాయం ఏమేనా ఉందేమో చూడమన్నాను. ఇప్పుడు ఆ మాట చెప్పడానికి వచ్చింది.

"నాకో మంచి ప్రాజెక్టు దొరికింది," అంది హాషారుగా.

ఎక్కడ అని అడిగాను.

ఊరి చివరనున్న నర్సింగుపోంలోనట. "ప్రాగా అక్కడ ఒక ఇండియన్ ఆవిడ ఉంది. అంచేత నేను కల్పరల్ డైఫర్సిటీ కుడా స్టడీ చెయ్యమ్మ" అంది మికేలా.

సరే, తాను అక్కడ తన ప్రాజెక్టుకి సానుభూతి (compassion) నిస్పతోయులకి సాయము చేయుట (helping the needy) భిన్న సంస్కృతులలో విలువలు (cultural diversity) అను మానవతా విలువల అధ్యయనం చేయుటగా నిర్ణయమయిపోయింది.

ఆ అమ్మాయి లేవబోతూ, "ఇండియాలో ఉమ్మడి కుటుంబాలు కదా, రెండు గదుల్లో పదిమంది ఉంటారు. ఆవిడని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చి నర్సింగుపోంలో పెట్టడం ఏమిటి?" అంది.

ఇదివరకు ఇలాటి విషయంలోనే తను అడిగిన ప్రశ్న గుర్తొచ్చింది. "రెండుగదుల్లో ఆరుగురు ఉంటే మరి పిల్లల ఎదుటే... చేస్తారా?" అని. ఏమిటి అడుగుతుందో వాచ్యం చెయ్యలేదు నా మీద గౌరవంతో. నాకు ఏం చెప్పాలో తోచలేదు. "'పిల్లలముందు చెయ్యరు.. కాని కావాలనుకుంటే దారే ఉండడా? జనాభా చూస్తే తెలుస్తోంది కదా" అన్నాను తేలిగ్గా. ఎవరు ఎలాటి ప్రశ్నలు వేస్తారు అన్నది కూడా సాంస్కృతిక విజ్ఞానంలో భాగమే. అదే వయసుగల తెలుగు పిల్లలు ఆ ప్రశ్న వెయ్యారు అనుకుంటూ.

మికేలా నా మొహం చూస్తూ నిలబడింది నా జవాబు కోసం. "అయిన ఇక్కడ ఉండడంతో మారిపోయారా?"

నాకూడా ఆ అనుమానం వచ్చింది కానీ బయటపడటం నాకు ఇష్టంలేదు. మామూలుగా పెద్దవాళ్లని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చింతరువాత ఇంట్లో పెట్టుకోవడమే చూశాను కానీ నర్సింగుపోంలో పెట్టడం చూడలేదు.

"నీ ప్రోజెక్టులో అది కూడా భాగమే. చూడు ఏం నేర్చుకుంటావో" అన్నాను గోడమీద పిల్లివాటంగా. సరేనంటూ వెళ్లిపోయింది.

ఆ తరువాత మికేలా అప్పుడప్పుడొచ్చి తను కనుగొన్న సరికొత్త విషయాలు చెపు తూనే ఉంది. ఆశ్చర్యం, ఆవిడ, పూర్తిమాదేవి పెళ్ళిచేసుకోలేదట. వాళ్ల చెల్లెలికి పదకొండుమంది పిల్లలట. సుమాలు టీచరుగా పనిచేస్తూ వీళ్లందరికీ చదువులు చెప్పించిందట. పెద్దపిల్లలు ఎదిగి ఉర్మోగాల్లో చేరిన తరువాత, చిన్నవాళ్లని చదివించారట. తాను ఎన్నో సంగతులను నేర్చుకున్నాని చెప్పేది మహాత్మాహంతో. తనని గురించి కూడా చాలా ప్రశ్నలు వేసిందట ఆవిడ. మొదట చిరాగ్గా అనిపించినా అది వాళ్ల అలవాటు అనుకుని జవాబులు చెప్పిందట. తన కుటుంబం పోటీ కూడా ఇచ్చిందట. గుడ్, గుడ్ అంటూ వస్తున్నాను నేను నవ్వుతూ.

పూర్తిమాదేవి - అదే నర్సింగ్సాంలో మికేలా సందర్శిస్తున్న ఆవిడ - తన కుటుంబం గురించి పదే పదే చెపుతూండటంతో మికేలాకి ఓ ఆలోచన తోచింది.

"నేను ఆవిడకి ఒక కలాజ్ (collage) చెయ్యమని చెప్పాను. ఓ పెద్ద బోర్డు మీద తనకి అభిమానులయిన వాళ్ళందరి జొమ్మలూ అమర్చి, దానికి వత్తాసుగా ఓ చిన్న పుస్తకం వాక్కుతాలు రాయమని. నేను సాయం చేస్తాను," అంది.

"చాలా మంచి డాషా," అన్నాను. నిజంగానే సంతోషిస్తూ. మనకి దాపరికం లేదు. డాక్యుమెంటేషను చాలా తక్కువ. మన చరిత్ర అంతా వ్యాఖ్యికమే కదా.

మికేలా సందేహిస్తూ, "ఖర్చులు డిపార్ట్‌మెంటు ఇస్తండా?" అని అడిగింది నెమ్ముదిగా.

"ఎంత?"

"ఏమో".

కలాజ్కి అట్టబోర్డు, గమ్, కథ రాయడానికి ఓ నోట్‌బుక్కు, లేకపోతే తెల్లకాయితాలు - చూసినా పది డాలర్లకి మించదు. డిపార్ట్‌మెంటుంటే, రసీదులూ, ఫారాలు, అప్పువలూ, ఎందుకొచ్చిన గొడవ అని నా పర్చి తీసాను.

మికేలా చూసి, నెవర్ మైండ్ అనేసి శలవు పుచ్చుకు వెళ్ళిపోయింది. వెళుతూ, "వెరీ ఎక్స్‌టింగ్" అని మరోసారి చెప్పి. ఆ తరువాత నాలుగు వారాలు కనిపించలేదు.

సెమిష్టరు చివరికొచ్చింది. మికేలా తను కనుగొన్న సంగతులూ, దాని మూలంగా తన దృష్టిలో, ఆలోచనా ధోరణిలో వచ్చిన మార్పులూ రిపోర్టివ్యాల్సిన రోజు దగ్గరకొచ్చింది.

ఎపాయింటుమెంటు తీసుకోమని ఈ మెయిలు పంపించాను. జవాబుగా తనే వచ్చింది.

"నాకో చిన్న సమయ వచ్చింది," అంది రవంత జంకుతో.

ఇది కూడా మామూలే. చాలామంది ఆ ముగింపు దగ్గరకొచ్చేసరికి కాస్త ఆదుర్లాపడతారు - తాము చేసింది చాలదేమో. (ఐష్టవో అప్పువు కాదేమో అని).

"ఖరవాలేదులే. నువ్వు పాసవుతావు," అన్నాను ధైర్యం చెపుతూ.

"అది కాదు. నేను కాలేజీ చివరి రోజునే ఊరు విడిచి పోవాలి. ఈలోపున మూడు పెద్ద పేపర్లు రాయాలి ..."

నాకు చిరాకేసింది. ఈ సోది అంతా ఎందుకు?

"ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నావో చెప్పు?" అన్నాను.

"ఆ కలాజ్ ఇంకా పూర్తి కాలేదు."

"అంటే మధ్యలో వదిలేస్తానంటావా?"

"లేదు. చేస్తాను, వచ్చేవారం వెళ్ళి పూర్తి చేస్తాను. ఈ లోపున మన ఇంటర్వ్యూ చెయ్యుచ్చా అని..."

నాకు ప్రాణం కుదుటపడింది. తొందరపడ్డది నేనే. క్షమాపణాలు చెప్పుకోలేదు కానీ ఇంటర్వ్యూ చేస్తానన్నాను. మర్మాడు తొమ్మిది గంటలకి రమ్మన్నాను. సరే అని వెళ్ళిపోయింది.

మికేలా రిపోర్టు రాయలేదు, ఇంకా పని పూర్తికాలేదు కనక.

అంచేత ప్రస్తుతానికి వాగ్గాపంలోనే.

మామూలుగా ఈ ఇంటర్వ్యూలు టీఎస్ చేస్తాం తరువాత తగువులేమైనా వేస్తే సాక్షం కోసం.

మికేలా దానివేపు చూసి "రికార్డు చెయ్యాలా" అంది. ఆ అమ్మాయికి చెముటలు పడుతున్నాయి.

అది చూసి, "నీకు అభ్యంతరమయినందున టేపు రికార్డరు ఆపు చెయ్యడమయినది" అని రాసుకున్నాను.

"ఎమిటి నీ ప్రోజక్టు?"

"వయసు మళ్ళిన వాళ్ళ అలోచనలు, అభిప్రాయాలూ తెలుసుకోడం, ఇతర సంస్కృతుల గురించి తెలుసుకోవడం."

"నీ సబ్జక్టు వయసు మళ్ళిన విదేశి స్ట్రీ కదా. అందువల్ల నీకు అధికంగా తెలిసినదేమిటి?"

"చాలా తెలిసింది. నేను ఇండియాలో అడవాళ్ళ గురించి చిన్న చాలా సంగతులకీ, విడివిడిగా ఒకో మనిషి జీవితానికి చాలా తేడాలుంటాయి."

"ఎమిటి ఆ తేడాలు?"

"పెద్ద పెద్ద కుటుంబాలు చాలా మంది చిన్న ఇళ్ళలో ఉన్నప్పుడు రాగల తగువుల గురించే నేనెప్పుడూ వింటూ వచ్చాను. మేం ఇక్కడ అంటుంటాం ఫైమిలియారిటీ మితి మీరి కంటేంప్లైకి దారి తీస్తుందని. కాని అదే ఫైమిలియారిటీ వల్ల ఆత్మియతలు కూడా పెరుగుతాయేమో ననిపించింది ఆమెతో మాటాడిన తరువాత. నేను మా కాంపింగ్కి వెళ్ళినప్పుడు చూసాను కొంచెం. కాని అని అట్టే కాలం నిలువు. అక్కడున్నంతసేపే "కేరింగ్ అండ్ పేరింగ్."

పూర్తిమాదేవిని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చిన మిస్టర్ ప్రనీల్ కొడుకు సాంత కొడుకు కాదు. చెల్లెలి కొడుకు. పదేళ్ళ కిందట ఇండియా వెళ్ళినప్పుడు ఆవిడ చెప్పిందట తనకి జరుగుబాటు కష్టంగా ఉందని. చెప్పుకోడానికి పదిమంది ఉన్న ఎవరి బాధలు వాళ్ళవి. అంచేత ప్రనీల్ తనతో తీసుకొచ్చేసాడు. ఆవిడ తనని పెంపకం తీసుకుందని దాఖలా చూపి గ్రీన్కార్డు సంపాదించి తన దగ్గరే ఉంచుకున్నాడు. కానీ ఈ మధ్య పరిష్టతులు మారిపోయాయి. ఇద్దరు పిల్లల తరువాత కలిగిన పిల్లాడికి మల్లిపుల్ సాలరిస్ట్. ఆ పిల్లాడికి తల్లి అవసరం 24 గంటలూను. అంచేత ఆ దంపతులు మరో దారి లేక, అందుబాటులో ఉన్న సదుపాయం కాదనలేక ఆవిడని నర్సింగ్సహాయోలో పెట్టారు."

మికేలా కళ్ళు చెమర్చడం చూసి. నాక్కుడా అదోలా అనిపించింది. ఏ దేశంలో కానీ ఏ జాతిలో కాని మానవత్వపు చాయలు ఎప్పుడూ ఒక్కలాగే ఉంటాయేమో అనిపించింది.

సెమిస్టరు అయిపోయింది. అభరిరోజు. అమ్మ రాసిన ఉత్తరంలో సంగతులు ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను. అమ్మమ్మకి చాదస్థం ఎక్కువయిపోయింది. మామయ్య కొన్నాళ్ళు నీ దగ్గర పెట్టుకో అని తీసుకొచ్చి ఇక్కడ దించేసి పోయాడు రెండూ నెలలకిందట. ఆవిడ చిట్టినీ, సుజినీ చంపుకు తినేస్తోంది.. ఎక్కడికెళుతున్నావు, ఎవరితో వెళుతున్నావు, ఏ సినిమాలు, చీరలెందుకు కట్టుకోవ్చా, కట్టుకుంటే అలా కట్టుకున్నావేమిటి, తల దువ్వుకోలేదేం, దువ్వుకుంటే అదేం దువ్వుకోడం.... ఏదో ఓ గొడవ రోజూ... టైము చూసాను. ఆలోచిస్తుండగానే నాలుగున్నర. ఆ రోజుకి నా పని అయిపోయింది. కంప్యూటరు ఆఫ్ చేసి, కాయితాలు డ్రాయరులో పడేసి లేవబోతుంటే మికేలా వచ్చింది.

మరోసారి నాకు బై చెప్పడానికి వచ్చిదనుకున్నాను నా బాధ్యత నేను అత్యంత సమర్థవంతంగా నిర్వహించాను. మరొకసారి నాకు తన కృతజ్ఞతలు చెప్పడానికొచ్చింది. నాకు కించిత్ గర్వం కలిగింది.

"ఇంకా ఇక్కడే ఉన్నావేమిటి, నీ షైటు టైముపోలేదూ?" అన్నాను.

ఆ అమ్మాయి మొహంలో ఏదో తికమక కనిపించింది.

"టైము అయిపోతుంది. కానీ ఒక సంగతి మీతో అత్యవసరంగా మాటలాడాలనిపించింది."

"ఏమిటి?"

"అదే కలాజ్ మాట."

"కలాజ్? ఏమయింది? బాగా రాలేదా?"

"నేను అన్ని రోజులు గడిపేను ఆవిడతో. నా పనులు మానుకున్న సమయాలు కూడా ఉన్నాయి. కలాజ్ చూపించి ఆవిడ పరమానంద పడిపోతూ భాంక్సు చెప్పింది. అది చూసి నాకు ఆశ్చర్యంతో నోటమాట రాలేదు."

"బాగుంది, నీకు గర్వకారణం."

"అది కాదు. ఆ కలాజ్లో నా బొమ్ము..."

"ఎం. లేదా?"

"ఉంది" అని ఓ క్షణం ఆగి, "పోస్ట్‌బి స్టోంపంత ఓ మూల. ఆవిడ నా గడ్డం పుచ్చుకుని ఇదిగో నువ్వు అని నా బొమ్ము చూపించినప్పుడు నాకు అర్థమయింది ఆవిడ ఎన్నటై అయిదేళ్ళ జీవితంలో నా పాత ఎంత చిన్నదో... నేను ఎంతోపూ నేనెంత సేవ చేస్తున్నానో అనే ఆలోచిస్తూ వచ్చాను ఇంతవరకూ."

నేను తెల్లబోయాను.

"విరి హంబ్లింగ్ ఎక్స్‌రియన్స్. అదే నా ప్రాజెక్టులో నేను నేర్చుకున్న నిజమైన పారం, మీకు చెప్పాలనిపించింది. బై" అనేసి గబగబా వెళ్లిపోయింది.

నాకు తల తిరిగింది. కుర్చీలో కూలబడ్డాను అచేతనంగా. అమ్మామా, సుజీ చిట్టీ, పూర్తిమాదేవీ, కొత్త రంగులు పులుముకుంటున్న పాతకాలపు విలువలూ, "నా" చుట్టూ గిరికీలు కొట్టే "నేను" కలగాపులగంగా రుఖుమైని లేచాయి కందిరిగల్లా నా మనసాకాశంలో.

పాత సైంకిల్

- టి.ఎస్.ఎ.కృష్ణమార్తి

ఉనాద కథల పోటీల్లో వ్రేత్యాహక

బహుమతి పొందిన కథ

నేనెప్పటికీ మరచిపోలేని రోజుది.

అందుకే ఆ పాత సైకిలును మరింత శ్రద్ధగా, పరిశుభంగా తుడవడం మొదలు పెట్టాను.

ఆఫీసుకు వెళ్ళడానికి మోటరు సైకిలు స్టోండు తీసి రోడ్సు మీదకి దించుకుంటూ మా అబ్బాయి శరత్ నాకేసి నవ్వుతూ చూశాడు... కానీ ఏమీ మాట్లాడలేదు... ఒకప్పుడయుంతే "ఇంకేం పని లేదా?" అనేవాడు.. ఆ తరువాత, తరువాత తన తల్లిద్వారా ఆసైకిలు కథ తెలుసుకున్నాడు కాబోలు.. అలా మాట్లాడడం మానుకున్నాడు. సైకిలు తుడవడం పూర్తయింది!

నేను ఇంట్లోకి వెళ్చి స్నానం పూర్తి చేసుకుని వచ్చేసరికి సుగాత్తి, సాహిత్య పూజ సామాగ్రితో సిద్ధంగా ఉన్నారు.

నా భార్య సుగాత్తి సైకిలుకు అక్కడక్కడ పసుపుకుంకుమలతో చుక్కలు పెడితే నా కుమార్తె సాహిత్య పూలతో అలంకరించింది.

నేను అగర వత్తులు వెలిగించి, టెంకాయ కొట్టి, కర్మార పోరతి ఇచ్చాక ముగ్గురం కలిసి ఆ టెంకాయ నీళ్ళను తీర్చంలా పుచ్చుకున్నాం.

టిఫిన్ తీసుకోవడం, కాఫీతాగడం అవగానే బట్టలు తొడుక్కుని సైకిలు తీసుకుని బయలుదేరాను.

నేను సైకిలు మీద వెళుతుంటే బజార్లో వెళుతున్నవాళ్ళు నాకేసి కాస్త వింతగా చూస్తున్నారు. చూడకేం చేస్తారు? ఈవాళ ఆయుధపూజ, విజయదశమి... కనీసం శుక్రవారమైనా కాకపోయే!!

పూలపోరాలతో తశుకులీనుతూ పాత సైకిలు పురవీధులలో పరుగులు తీస్తోంటే పరిచయస్తులు కొందరు ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు... మరి నేనిపుడు కార్లలో తిరగగల మనిషిని వాస్తవానికి!

నా సైకిలలా చాలామందిని ఆశ్చర్యచకితులను చేస్తూ పరుగులు తీస్తోంటే.. నా ఆలోచనలు ముప్పయి సంవత్సరాల క్రితం... ఆనాటి కేసి పరుగులు తీశాయి!!

శ్రీంతి శ్రీంతి శ్రీంతి

ఆరోజు ఆదివారం అయినందున నింపాదిగా వరండాలో కూర్చుని త్రాన్సిప్టర్ రేడియోలో సిలోన్ నింపాదిగా పెట్టుకుని హిందీ పాటలు వింటూ హిందూ పేపరు చూసుకుంటున్నాను.

"ఖైవ్యలు.. గ్యాస్ ష్టవ్యలు రిపేర్...." అంటూ వీధిలో సైకిలు మీద పోతున్నడో యువకుడు.

అతని కేక ఎలా వినిపించిందో కానీ.....

"ఇక్కడే కూర్చుని ఉన్నారు కదా? ఆ రిపేరీ అతన్ని ఆపలేరా?" అని విసుక్కుంటూ వీధిలోకి వెళ్లింది నా శ్రీమతి సుగాత్తి.

"ఇప్పోవీ! ... ష్టవ్య రిపేరీ... ఇట్లారా!" అని నా భార్య కేక వేయడం అయ్యాక ఒక నిముషంలోనే ఆ యువకుడు మా ఇంటి ముందు సైకిలు దిగాడు.

"కంపెనీ గ్యాస్ ష్టవ్య.. గ్యాస్ వాసన వస్తోంది... రిపేర్ చేస్తావా?" అని ప్రశ్నించింది నా శ్రీమతి.

"చేస్తానమ్మా!" అన్నట్లుగా తలవూపాడతడు.

"చూద్దువురా!" అంటూ లోనికి రాబోయింది నా శ్రీమతి.

"అమ్మా, సైంకిలుకు తాళం లేదు. లోపల పెడతాను!" అన్నాడు అతడు.

"ఆ, ఈ వరండాలో పెట్టు.. ఏమండీ ఆ రేడియో కట్టేసి ఆ ష్టవ్య బాగు చేయించండి!" అంది సుగాత్తి.

"గ్యాస్ ష్టవ్య ఎవరంటే వాళ్ళు చూడకూడరు. కంపెనీ మెకానిక్కే చూడాలి!" అన్నాను కాస్త కోపంగా.

"ఆ! కంపెనీ మెకానిక్కుచ్చి చూసేసరికి తెల్లారిపోతుంది.. మూడురోజులుగా మూడుసార్లు పోయి చెప్పాచురు కదా? ఎక్కడోచ్చారు? ఆయుధపూజన్నారు, పండగ సెలవన్నారు, ఇప్పటికయునా రాలేదు. వంట చేస్తున్నప్పుడోస్తున్న ఆ వాసనకు కడుపులో తిప్పేస్తోంది.. వాంతి అయ్యేలా, తలతిరిగిపోయేలా... ఎవరో ఒకరు చూడనీలే!" అంది విసుగ్గా.

ఈలోగా ఆ యువకుడు వరండాలో ఓ వారగా తన సైకిలు పదిల పరచుకుని వెనుక క్యారియర్లోంచే తన సామాన్ సంచితీసుకున్నాడు.

"ఏమోయ్! నీకు గ్యాస్ స్టప్పు రిపేరు తెలుసా అసలు?" అన్నాను సంశయంగా.

టైఫ్సైమ్ కాని వాడి చేత గ్యాస్ స్టప్ రిపేరు చేయించ కూడదని వివేకం పెచ్చరిస్తోంది. కానీ మొకానిక్ ను పంపించని కంపేనీ వాడి మీద కోపం..., గ్యాస్ వాసన వస్తుండడం వల్ల సుగాతి పడే ఇబ్బంది మాట అటుంచితే కంపేనీ మొకానిక్ వచ్చేలోపు ప్రమాదం ఏదయినా జరిగితే ఎలా? అన్న ఆలోచన కలగలసి వివేకాన్ని కాస్త అలా ఉండమంటున్నాయి.

"కిరసనాయిలు స్టప్పు, కిరసనాయిలు పంపు స్టప్పు, గ్యాస్ స్టప్పు... ఏదయినా అరువు చేసేస్తాను!" అన్నాడతడు ధీమాగా.

అతని రూపమూ, వేషమూ, సైకిలును "సైంకిల్" అని అనడమూ, మిగతా మాటలూ అన్ని చూసి అతడు ముస్లిం సోదరుడనుకున్నాను కానీ పేరడిగితే గోవిందో, గోపాలో... ఏదో చెప్పాడు... గ్యాస్ ఆపేసి పైపు డిస్క్యూన్డ్ చేసి స్టప్పు తీసుకుని వంటగది వెనుక పెరట్లో పెట్టుకుని మొత్తం భాగాలన్నీ విడివిడిగా విడదిసి పెట్టేశాడు ఓ సంచి పట్టా మీదికి.

విప్పదీయడమైతే మొత్తం అరగంటలో అయిపోయింది కానీ క్లిష్ట్ చెయ్యడం, బిగించడం రెండుగంటలపాటయినా పూర్తికాలేదు.

అంతా చేసి ఆనక అరగంటయ్యాక స్టప్పు వెలిగించేసరికి గ్యాసు వాసన వస్తుండడమే కాదు... కాస్త ఎక్కువయినట్టుగా కూడా అనిపించింది.

"ఏంది నా బొంద నీవు రిపేరు చెయ్యడం?" అంటూ కేక తీశాను.

"నీవు రిపేరు చేసేదెప్పుడు? నేను అన్నం అదీ కానిచేయెదెప్పుడు?" అంటూ మండిపడింది సుగాతి కూడా.

మనిషి సుఖానికి అలవాటు పడ్డాకా... ఏకాస్త అసోకర్యాన్నీ భరించలేడన్నది వాస్తవం. గ్యాస్ స్టప్పుకు అలా అంతగా అలవాటు పడిపోయింది సుగాతి. అందుకే తనకంత కోపం వస్తోంది.

"స్వాధింతా అరువు చేశానమ్మగారూ... పైపు జాయింటులోనో, రెగ్యులేటర్ తొడుగు దగ్గరో లీకేజింది... అరగంటలో అదీ అరువు జేసేస్తాను!" అన్నాడు చమటలు కక్కుకుంటూ.

సందులో బొగ్గుల పాయ్యా, కిరోసిన స్టప్పో పెట్టి వంట మొదలు పెడతానంది సుగాతి విసుగ్గ.

గ్యాస్ స్టప్పక్కడ రిపేరీ అవుతుండగా.... అవన్నీ సందులో అయినా సరే వెలిగించడం నాకు ఇష్టం లేకపోయింది.

ఒక పూటకు హోటల్ నుండి క్యారియర్ తెచ్చేస్తానన్నాను. మొదట కాదన్నా... చేసేది లేక ఒప్పుకుంది సుగాతి.

భోజనాల వేళవుతున్న సమయానికి అంత కష్టపడుతున్న ఆ మొకానిక్ కురాడికి అంత అన్నం పెట్టి పంపడం ధర్మమనిపించింది. అందుకే పెద్ద క్యారియరు, చిన్న క్యారియరూ.. రెండూ పట్టుకుని విజయదుర్గావిలాస్ హోటలుకు బయల్దేరాను.

హోటల్లో బాగా రద్ది ఉంది. మూడు ప్లట్ల భోజనం క్యారియర్లో సర్వవ్యాధానికి అరగంటకు పైగానే పట్టింది.

నేను క్యారియర్లు పట్టుకుని కాళ్ళిడ్పుకుంటూ మా ఇంటి దగ్గరకు వెళ్ళేసరికి నాకోసం ఎదురుచూస్తూ వీధిగేటు దగ్గరే ఎండలో నిలబడివుంది సుగాతి.

"ఒట్టిమనిపివి కూడా కావు... ఎరటి ఎండలో ఎందుకు నిలబడడం?" అని విసుక్కున్నాను.

తనేదో అనబోతూ నా చేతిలోంచి, ఓ క్యారియర్ అందుకోబోతోంది సుగాతి... అప్పుడు... ఆక్కణాలలో...

"అమోయ్... ఓ యమోయ్... ఓ ర్యాయనో!" అన్న కేకలు భయానకంగా వినిపించాయి మా ఇంటిలోపల్నుండి.... మా ఇంటికప్పగిరిపోయేలా, మా గుండెలవిసి పోయేలా!

ఏం జరిగిందో తెలిసేలోపే మంటలు కనిపించాయి లోపల్నుండీ.. అవి హోలువైపు కూడా విస్తరిస్తుండగా పిడుగు పడ్డట్లుగా పెద్ద శబ్దం.. చాలా పెద్ద శబ్దం వినిపించింది.

అవాక్కయి నిలబడి పోయిన మమ్మల్నిధర్మీ ఎవరో పశుపతి లాక్కువెళుతున్నట్లుగా గబగబా దూరంగా లాక్కుపోయారు.

అరుపులు అరనిముషంపాటు వినిపించాయి... అంతే!

ఎవరు ఎలా కబురు పెట్టారో కానీ ఐదారు నిముషాలలో గంట వాయించుకుంటూ వచ్చేసింది పైరింజను.

మరో ఐదారు నిముషాలలో మంటలయితే ఆరిపోయాయి కానీ మా ఇల్లు ఇల్లులా లేదు. బాంబుల దాటికి గురయిన గుహలా కనిపించింది.

సగం కూలి మిగతా సగం కూలకుండగా ఉన్న వంట గదిలో మాడి బోగ్గుయి పోయిన ఒక నిర్మివ మానవాకృతి భయానకంగా.... "స్వంకిలు" "అరుపు చేస్తాను" లాంటి పదాలతో తమాషాగా, సజీవంగా మాట్లాడిన యువకుడిదే అంటే నమ్మశక్యం కానట్లుగా కనిపిస్తోంది.

పైర్ సర్యీసు వాళ్ళు ప్రశ్నలు వేస్తోంటే నా బుర్ కొద్ది కొద్దిగా పని చెయ్యడం మొదలు పెట్టింది.. కానీ... ఆపోక్కలోంచే తేరుకోలేకపోతున్నాను! నా భార్య పరిస్థితి అయితే మరింత ఫోరంగా ఉంది!!

"ఎవరేం అడిగినా ఏ జవాబూ చెపువద్దు!" అంటూ తగ్గు స్వరంతో నా భార్యను పోచురించి ప్రక్క వీధిలో ఉన్న దూరపు బంధువులతో పాటు పంపేశాను.

పైర్ సర్యీసు వాళ్ళు అడిగిన వాటికి వీలయినంత జాగ్రత్తగా జవాబులు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించాను కానీ వికలమైపోయిన మనసు, బుద్ధి సహకరించడం లేదు. వాళ్ళు స్టోప్మెంటు వ్రాసుకుని నా సంతకం తీసుకోకమునుపే బిలబిల మంటూ పోలీసులు వచ్చేశారు సైకిళ్ళమీద.

గంట తరువాత అధికారుల పర్యవేక్షణలో సబ్భావ్యవేక్షర్ పంచనామా రాస్తుంటే వీధిన పోతున్న ఆ మెకానిక్ యువకుడిని నేనే పిలిచి గ్యాస్ స్టవ్ రిపేర్ చేయమని చెప్పానని వ్రాయించాను. ఆ సమయంలో ఆ మాత్రమైనా బుర్ పని చెయ్యడం వల్ల గర్భవతి అయిన నా భార్య నాతో పాటు పోలీసు స్టోపును చుట్టూ తిరిగి అవస్థలు పడకుండా కాపాడుకోగలిగాను.

మార్పురీ సౌకర్యం లేనందునా, శవాన్ని గుర్తించడానికి ఏకాస్త అనవాలయినా కనిపించకుండా తగలబడిపోయినందునా మరునాడు పోస్ట్మార్టం అవగానే శవాన్ని మునిసిపాలిటీ వారికి అప్పజేపేశారు.

శవాన్ని మునిసిపాలిటీ పనివారు బండిమీద లాక్కుపోతుంటే వారికి కాస్త ఎక్కువ మొత్తం ఇచ్చి జాగ్రత్తగా ఖననం చేయించాను కొద్దో గొప్పో శాస్త్రోక్తంగా.

ఇల్ల వల్లకాట్లో ఓ భాగంలా తయారయింది. వంటపూతలు మొదలుకుని ఫర్మిచర్ వరకూ అన్నీ తగలబడి పనికి రాకుండా పోయాయి.. కట్టుకున్న బట్టలు తప్ప!

నా భార్యను పుట్టింటికి పంపేశాను.

అనర్పుడి చేత గ్యాస్ స్టవ్ బాగు చేయించుకునే ప్రయత్నం చేసి అతని మరణానికి కారకుడయినందుకు పోలీసు శాఖవారు నా మిద నాలుగు సెక్షన్లతో కేసు నమోదు చేశారు. గుడ్డిలో మెల్ల అన్నట్లు బెయిల్ లభించింది.

గ్యాస్ కంపెనీ ఏజన్సీ వాళ్ళమీద కేసు బనాయించారు కానీ వాళ్ళు తప్పించుకోవడానికి దార్లన్నాయి. పైగా వరుసగా మూడురోజులూ శెలవులుండడం వారికి సహకరించింది.

నా మీద మోపబడిన కేసు చాలా బలమైనదే.. డబ్బు ఖర్చెసి కొంత వెఱులు బాటు పొందే ప్రయత్నం చేశాను. బ్యాంకులో దామకుని ఉంచిన కొద్దో గొప్పు డబ్బు క్రమంగా పోరతి కర్మారంలా ఖర్చువడం మొదలు పెట్టింది కానీ పెద్దగా ఉపయుక్తం అయ్యే సూచనలు కనిపించలేదు.

పోతే మరణించిన వ్యక్తి పేరయునా నేను చెప్పలేక పోవడం అన్నది కేసు విచారిస్తున్న జడ్డిగారికి కానీ వ్యతిరేకంగా వాదిస్తున్న పట్టిక ప్రాసిక్యాటర్కు కానీ బొత్తిగా నచ్చలేదు... పైగా నా దురదృష్టం కొఢీ చచ్చిన వాడిని వెతుక్కుంటూ ఎవరు రాకపోయారు ఎన్నిరోజులుగడిచినా.

అతనెవరో? అతని తల్లిదండ్రులెవరో? ఎక్కడ పుట్టాడో, ఎక్కడ పెరిగాడో, ఏ ఊర్లో ఉండేవాడో, వెనుక ముందెవరున్నారో.... చెప్పగలిగేవారే లేకపోయారు.

నా ఇల్లంతా తగలబడిపోయినా వరండాలో ఓ మూల ఉంచబడ్డ అతని సైకిల్ మాత్రం చెక్కుచెదరలేదు.

మొదట్లో కేసు దర్యాప్పులో భాగంగా సైకిలును పోలిసులు తీసుకువెళ్లి స్టేపనులో పెట్టారు.

పది రోజుల తరువాత చూస్తే ఆ సైకిలు ముందు చక్కమూ, సీటూ కనిపించలేదు. నా గుండె జల్లుమంది.

"పోలిసు స్టేపనులోని వస్తువులోంచేనే చోరీనా?" అని అనుకున్నాను.

చనిపోయిన వ్యక్తి తాలూకు వారెవరైనా అతన్ని వెతుక్కుంటూ వేస్తే గుర్తించడానికి అతని రిపేరీ పరికరాలు కూడా సగం కూలిన మా వంటగది కప్పు క్రింద కలిపిపోగా మిగిలిన సజావైన వస్తువు ఆ సైకిలొక్కటే. దాన్ని తాస్తా పీసుల క్రింద ఎరుటోపిల వాళ్ళు పంచేసుకుంటే ఎలా?

పోలిసు వాళ్ళతో అప్పటికే ఓ అవగాహన ఏర్పరచుకున్ని ఉండడం వల్ల ఓ చక్కమూ, సీటూ కోల్పోయిన ఆ సైకిల్ను నా స్వాధీనంలోకి తీసుకోవడం పెద్ద కష్టం కాలేదు.

సరికొత్త ముందు చక్కమూ, సీటు బిగింపచేయించిన తరువాత ఓ మిత్తుని ఇంట్లో ఆ సైకిలు ఉంచి కొంతకాలం పాటు దాన్ని పదిల పరుస్తూ ఆ వ్యక్తి తాలూకు వారెవరైనా దౌరుకుతారేమో తెలుసుకునే బాధ్యత అతని మీదుంచాను.

మొత్తానికి ఎంత ప్రయత్నించినా... కేసులోంచే నెలుపల పడలేకపోయాను.

ఆరునెలల తరువాత ఆర్మెల్ సాధారణ జైలు శిక్క విధించింది జిల్లా కోర్టు. దిగులు పడిపోయిన నాకు ధైర్యం చెప్పారు బంధు మిత్తులు.

"ఏం భయపడవద్దు... హైకోర్టులో పేరు మోసిన లాయర్లు మనవాళ్లే ఉన్నారు. కేసు కొట్టించెయ్యచ్చ!" అన్నాడు నా తరపు లాయరు.

మరో సంవత్సరం పాటు హైకోర్టులో సాగింది కేసు. కానీ అక్కడా నాకు చుక్కెదురయింది.

హైకోర్టు కూడా జైలు శిక్క భాయపరిచేశాక అన్ని రోజులుండిన చిన్న అద్దె ఇల్లు కూడా భాళీ చేసేసి, అప్పుడప్పుడే నన్ను గుర్తుపడుతూ బోసినవ్వులు చిందిస్తున్న బాబునూ, దిగులు పడిపోయిన భార్యనూ మళ్ళీ పుట్టింటికి పరపేసి నేను జిల్లా జెయిలుకు చేరక తప్పలేదు.

బంగారంలాంటి ఉద్యోగం పోతున్నందుకూ, భార్య పిల్లల్ని వదిలి జైలు చేరినందుకూ నేను పెద్దగా బాధ పడలేదు... ఎందుకంటే "జీవితంలో సర్వస్వం కోల్పోయినా ఒక్కటి మాత్రం మిగిలే ఉంటుంది.. అదే భవిష్యత్తు!" అన్న ఓ రచయిత మాటను దృఢంగా నమ్మే మనిషిని నేను.

కానయితే చనిపోయిన వ్యక్తి తాలూకు వాళ్ళెవరూ అతన్ని వెతుక్కుంటూ రాకపోవడం మాత్రం నాకు తీవ్రమైన నిరాశనా, నిస్పుహనూ, అంతులేని బాధనూ కలిగించింది.

"అమ్మా! సైంకిలుకు బీగం లేదు. లోపల పెడతాను!" అన్న అతని తమాపా అయిన మాట సదా నా చెవుల్లో మెదులుతుండగా, కాస్పేపు... అనాటి అతని సజీవమైన ఆ యువకుడి శవకృతి కళ్ళముందు పదేపదే మెదులుతూ నాకు అంతు తెలియని ఆవేదనను స్ఫ్టించాయి. అతని వాళ్ళెవరైనా, ఎక్కడైనా ఎంత బాధపడుతున్నారో, ఏమో?? అన్న ఆలోచన కూడా పదే పదే వేధించసాగింది వంటరి తనం మధ్యన.

జైలులో కొద్దిరోజులపాటు ఓ చివర్లు, చిన్న గదిలో వంటరిగా ఉండాల్సి వచ్చింది. అప్పుడయితే రాత్రులందు అతడు ఊచల కిటికీలోంచే నాకేసి నవ్వుతూ చూస్తున్నటుగానో, లేదా మాడి మసయిపోయిన రూపంతో గదిలో అవతలి వైపు పడుకున్నట్లుగానీ అనిపిస్తూ అంతులేని, అంతు తెలియని భయాన్ని కలిగిస్తూ నిర్దలేని రాత్రులు గడపాల్సి వచ్చింది.

ఏ జన్మలో ఏ పాపం చేశానో కానీ... పరిహరంగా మొత్తానికి ఎలాగో జైలు బీవితం ముగిసింది.

జైలులోంచే వెలుపలికి రావటం అవసరం.... మా నాన్నగారు అటునుంచే అటే రైలైక్కించి తిరుపతి తీసుకు వెళ్లి తిరుమల కొండ కాలినడకన ఎక్కించి గుండు గీయించి శ్రీవారి దర్శనం చేయించిన తరువాతే ఇంటి దిక్కు తిరుగిచ్చారు.

అనుకున్నట్లుగానే ఉద్యోగం ఊడిపోయింది.

కొంత పాలం అమ్మేసి పల్లెనుండి కొంత మొత్తం తెచ్చి ఇచ్చారు నా తల్లితండ్రులు. దాంట్లో కొంత ఖర్చు చేసి పాడుబడ్డ ఇంటిని బాగు చేయించాను. అయితే అందులో నివసించడానికి నా భార్య అంగీకరించలేదు. తను, బాబు పుట్టింట్లోనో లేదా మా పల్లెలోనో ఉండిపోసాగారు.

నేను మాత్రం ఆ ఇంటిలోనే వంటరిగా ఉండి ఓ అమాయకుడి అకాల మరణానికి సంబంధించిన బాధను, దుఃఖాన్ని, భయాన్ని అనుభవిస్తూ.., బెంగుళూరు, చెన్నె, హైదరాబాదు నగరాలకు టమేటాలు ఎగుమతి చేసే చిన్న వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాను.

మొదట్లో పెద్ద లాభదాయంకంగా అనిపించకపోయినా క్రమంగా ఊపందుకుని లాభాల పంట పండించడం మొదలు పెట్టింది వ్యాపారం. పండించే రైతులకన్నా నాకే ఎక్కువ లాభాలు గిట్టడం మొదలయింది క్రమంగా.

కాస్త నిలదొక్కుకోగానే ఉన్న అకొంట్లు కాక మరో జాతియ బ్యాంకులో మరో అకొంటు బిపెన్ చేసి నా సంపాదనలో పదుశాతం అందులో క్రమం తప్పకుండా జమ చేస్తూ వచ్చాను... కానీ.. ఏనాడు అందులోంచే ఒక్క రూపాయి అయినా వెలికి తీయలేదు. ఆ ఖాతా అంతరంగిక ఖాతాగా ఉండిపోయింది.

మాకు మరో పాప కలిగి, నా వ్యాపారం మరింత అభివృద్ధి చెందిన తరువాత కూడా ఆ ఇంట్లో కాపురం ఉండడానికి ఇష్టపడకపోయింది నా భార్య.

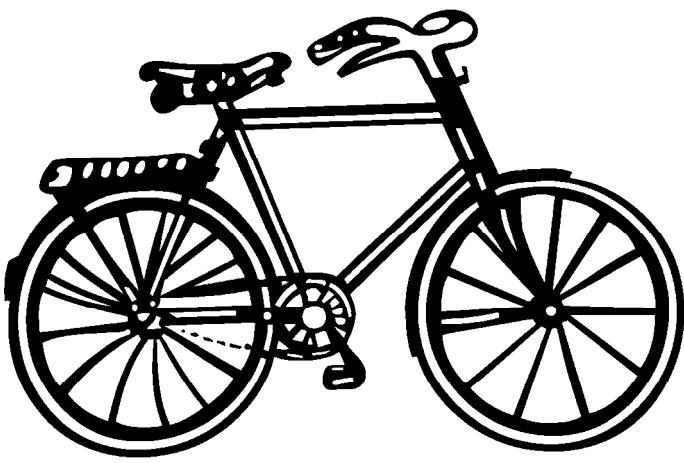
తన భయం పోవాలంటే ఆ ఇల్లు పూర్తిగా మార్పి వెయ్యాలి. అయితే ఆసాంతం మార్చేస్తే చనిపోయిన ఆ అభాగ్యుడిని వెతుక్కుంటూ ఎప్పుడైనా, ఎవరైనా వోస్తే ఆచూకి చేప్పేవారు లేకపోవచ్చు.

అందుకే వరండా, ముందుగదీ ఏ మాత్రం మార్పుకుండా మునపట్లూ ఎలా ఉన్నది అలాగే ఉంచేసి తత్తిమ్మా ఇల్లు మొత్తం తీయించి పేసి అత్యంత అధునాతనంగా పునర్నిర్మింపచేశాను. మరోమారు సంపోక్షణ జరిపించి, ప్రాణ ప్రతిష్ట చేయించి, గృహప్రవేశం చేయడానికి సిద్ధం చేశాక నా శ్రీమతి ఆ ఇంట అడుగు పెట్టడానికి అంగీకరించింది.

అయినా ఆమెకు ఆనాటి భయం, దిగులు పోతేదు. అందుకే ఆర్సైలపాటు గ్యాస్ ముట్టుకోకుండా కిరోసిన్ ఫ్లవ్వుల మీదే వంట కానిచ్చింది.

ఓ వంట మనిషిని ఏర్పాటు చేసి ఏడాది పాటు ధైర్యం చెప్పి కిరోసిన్ ఫ్లవ్వులు మరుగున పడేలా చెయ్యగలిగాను చివరికి.

ప్రతి మాపోలయ అమావస్యనాడు నా పూర్వీకులతో పాటు పేరయునా సరిగ్గా గుర్తులేని ఆ అనామకండికి తర్వాతాలు వదులుతున్నాను అసుతర్వాణంతో పాటు.

ప్రస్తుత స్థాయికి ఏ మాతం బాగుండక పోయిన అప్పుడప్పుడు ఆ సైకిలు తొక్కుతున్నాను... దాన్నెవరైనా గుర్తుపట్టి ఆ అభాగ్యుడి తాలూకు వాళ్ళ ఆమాకీ చెప్పగలరేమోనే ఆశతో!

అంతేకాదు... ప్రతి ఏట ఆ ప్రమాదం జరిగిన తేదీ నాడు సైకిలుకు పూజ కానిచ్చి వేరే పనేమీ చెయ్యకుండా ప్రత్యేకంగా దానిమీద ఊరంతా తిరిగివస్తున్నాను.

కానీ నా ఆశ... అడియాశగానే మిగిలిపోతోంది.

మధ్యహ్నందాకా సైకిలు మీద అనేక వీధులు తిరిగి చివరికి డీలక్కు హోటలు ముందు ఆపాను.

భోజనానికి రావటం లేదని సుగ్గాతికి ఫోన్ చేసి చెప్పేసి హోటల్లో భోజనం కానిచ్చాను.

ఎండకాస్త తగ్గాక మళ్ళీ సైకిలెక్కి నెమ్ముదిగా వీధులమ్ముట తిరగడం ప్రారంభించాను.

వయసు ప్రభావం కాబోలు... సైకిలు మునుపట్లా తొక్కులేకపోతున్నాను. అలసట వస్తోంది!

సైకిలూ పాతబడి పోతోంది మరి!!

నెమ్ముదిగా మిషన్ కాంపౌండులోకి పోనిచ్చి సైకిలు ఓ చెట్టు క్రింద ఆపి ఓ రాతి బండమీద కూర్చున్నాను సాయంకాలం దాకా.

అటలాడుకుంటున్న పిల్లల దగ్గరనుండి, అలసిపోయి మానసిక విశ్రాంతి కోసం వచ్చే పెద్దవాళ్ళవరకూ ఎందరో చూశారు సైకిల్లు. కానీ దాని పూర్వాపరాలనూ, యజమానినీ గుర్తుపట్టగల ఆపద్యందవులెవ్వరూ కనిపించలేదు.

సూర్యుడు అస్తమించాక నిర్మాశగా నిట్టూర్చి సైకిల్లు నెట్టుకుంటూ ఇంటి ముఖం పట్టాను.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

సుగ్గాతి దేవుడి దీపాలు వెలిగించాక దేవుడి గదిలో... ఆ అనామకుడి ఆత్మకు శాంతి కలిగించమనీ, అతని వాళ్ళెవరున్నా ఎక్కడున్నా సుఖసంతోషాలతో జీవించేలా చూడమనీ భగవంతుని ప్రార్థించి, నెమ్ముదిగా వచ్చి వరండాలోని పడక్కురీలో నిస్సత్తువుగా వాలాను.

నా అంతరంగిక భాతాలో లక్ష్మాది రూపాయలు మూలుగుతున్నాయిప్పుడు. ఆ భాతాను గూర్చి మాతం కనీసం నా భార్య పిల్లలకయినా తెలియదు ఇప్పటికీ!

ఆ అనామకుడి తాలూకు వాళ్ళెవరైనా, ఎప్పుడైనా వ్స్తే వారికి ఇవ్వాలనే ఉధేశ్యంతో ఆ భాతా ప్రారంభించినప్పుడు ఆ భాతాలో అంత డబ్బు చేరుతుందని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు.. కానీ.. ఆ మొత్తం పెరుగుతూంటే నా ఆనందం పెరుగుతూ వచ్చింది ఇంతకాలం... కనీసం అతని తాలూకు వాళ్ళకయినా న్యాయం చేయగలుగుతానని!

కానీ ఇప్పుడు నిరాశ ఆవరిస్తోంది!
నిరాశగా పాత సైకిలుకేసి చూశాను.

ఖిట్టిఖిట్టిఖిట్టి

సాలి - రా - సాలిక

- వియోగి

గోడగడియారం రంగ్ రంగ్ మంటూ గంటలు కొట్టింది.

చీకట్లో పడుకున్న సారిక లెక్కపెట్టింది - పదకొండు - ఇంకా గోపి రాలేదు అని నిట్టార్చింది. కడుపులో ఎలుకలు పరుగెడుతున్నాయి. నీరసం ముంచుకొస్తున్నది నిద్రముంచుకొస్తున్నది. కానీ - బలవంతాన ఎదురు చూస్తున్నది సారిక అభిసారికలాగా.

గేటు చప్పుడైంది. ఇనుపగేటు కీర్తుమని తెర్పుకున్న చప్పుడు బుయ్ మంటూ కారు లోపలికి వచ్చిన చప్పుడు.

‘ఓహో! గోపియే వచ్చాడు’ అనుకుంది కోపంగా.

బెల్ మోగింది - కాలింగ్ బెల్ మోగింది.

బద్ధకంగా లేచి తలుపు తీసింది.

“ధార్మింగీ! హౌ ఆరూయా!” గోపి బ్రీఫ్ కేసు పట్టుకుని లోపలికి వస్తూ అడిగాడు.

“ఔ! ఇంత ఆలశ్యమైందేం?” చిరుకోపంతో అడిగింది.

“ఏం చేస్తాం - ఆఫీసులో పని.” టేబుల్ మీద కాళ్ళు పెట్టి బూట్లు విప్పుకుంటూ చెప్పాడు.

టై విప్పదీసి - ప్యాంటు పర్పు హోంగరుకు తగిలించి - టవల్ తీసుకుని బాత్రూంలో దూరాడు.

ఓ పదివోను నిమిషాలు ఆమెకు యుగాల్లాగా గడిచాయి.

“నిద్రాస్తుంది...” ఆవలించాడు. ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ టవల్ వీప్పేసి లుంగీ కట్టుకున్నాడు.

అనాచ్చాదిత హృదయం బలిష్టంగా మెరిసిపోతున్నది లైటు కాంతులలో.

“ముందు పుడ్పు - ఆ తర్వాతే బెడ్పు!” చెప్పింది.

“నాకు తినాలని లేదు -” చెప్పాడు.

“యూమీన్ ఎక్కుడన్న తినొచ్చావా?”

“జౌను - దార్లో ఫ్రండు కనిపీస్తును - మొహమాటానికి ఎంగిలిపడ్డాను.”

“మరి ఈ వంట అంతా ఏం కావాలి?” కోపంగా అడిగింది.

“డబ్బు గురించేనా - నో ప్రాభ్లం -”

"డబ్బు కాదు - నా శమ శక్కి! నీకోసం ఇంత కష్టపడి ఎన్నో ఐటమ్సు చేశాను - అసలు ఈ రోజు ఏంటో గుర్తుందా?" కోపంగా అడిగింది.

"సారీ! సారిక.. గుర్తుకు రావడం లేదు" ఆలోచిస్తూ చెప్పాడు.

"మనం తొలిసారిగా కలుసుకున్న రోజు -" చెప్పింది సారిక.

"జౌను కదూ - సారీ - రా - పడుకుండా -" పిలిచాడు.

"ఏం మనిషి ఇతను - తనకు ఆకలవుతుండా లేదాని అడగదేం - ' మనసులో బాధపడింది. ఆ మాటకు సారికలో ఆకలి చచిపోయింది.

నిశ్శబ్దంగా మంచం మీద పడుకుంది అతని ప్రక్కన.

నిద్ర రాక అతను అటు ఇటు దొర్లుతున్నాడు. అతని చెయ్యి మెత్తగా ఆమె నడుం మీద పడింది. అలజడి పొరంభమయింది.

"గోపి! బుట్టిగా పడుకో -" చెప్పింది.

"సారీరా! నువ్వు అలవాటు చేశావుగా - నిదరాదు -"

"శ్లీజ్ నాకు ఒంట్లో బాగోలేదు -"

"అన్నీ పోతాయి - ఒకటయితే -" దగ్గరకు తీసుకోబోయాడు.

"నాకు మూడు లేదు"

"అది ఎలా రప్పించాలో నాకు తెలుసు" గోపి చెప్పాడు.

"ఇవ్వాళ నీ వల్ల కాదు" సీరియస్‌గా చెప్పింది సారిక.

గోపి అర్థం చేసుకునే మూడులో లేడు కాస్త రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నం చేశాడు - తానీ ఆమె చలనం లేకుండా సీలింగు కేసి చూస్తూ పడుకుంది.

"ఏమయిందిరా నీకు ఇవ్వాళ - "విసిగిపోయి అడిగాడు.

"ఒంట్లో బాగోలేదు -"

"ఈ మధ్య తరచుగా ఒంట్లో బాగో లేదంటున్నావు. ఇలాగైతే ఎలా?"

"ఏం? నీకు ఇబ్బందిగా ఉండా? ఇంకెవరినైనా చూసుకుంటావా? చంపేస్తాను జాగ్రత్త!" బెదిరించింది సారిక.

ఈ మధ్య నీ ప్రవర్తన అర్థం కావడం లేదు - వాటీజ్ రాంగ్ విత్తయూ"

"నాతోనే కాదు - నీతోనే... నాకడుపులో పెరుగుతున్నది మన బిడ్డ -"

"అరే! ఇంకా అబ్బాన్ చేయించుకోలేదా? కలుపు మొక్కలు ఏరి పారెయ్యకపోతే - పంటలు ఎలా పండుతాయి. ఇలా బిడ్డలు గిడ్డలు అంటూ అవాంతరాల్స్‌తో మన జీవన పంట ఎలా పండుతుంది," కంగారుగా చెప్పాడు గోపి.

"ఏం వాడుకున్న బిల్లు కట్టాలిగా - మన సెక్కువల్ ప్లేజర్ బిల్లు చైల్ బైగాడీ కరంటు బిల్లు కడతావు - ఫోన్ బిల్లు కడతావు గ్యాస్ బిల్లు కడతావు.. ఈ మాత్రత్వపు బిల్లు ఎందుకు భరించవు?" సూటిగా అడిగింది.

"ఎందుకంటే - నేను భర్తను కాదు గాబట్టి - ముందే చెప్పుకున్నాంగా - పాత చింతకాయ పచ్చడిలాగా - మొగుడు పెళ్ళాలు అని - భార్య - భర్తలని అనుకోవడం బోర్ బోర్ అని మరిచిపోయావా - మనం ఫైండ్సు - మనది సహజీవనం -" విసుగ్గా చెప్పాడు.

"ఎలా మర్చిపోతాను - పెళ్ళి చేసుకుంటే కదా తాళిబోట్లు ఉండటానికి -?"

"మరి ఎందుకు ఇప్పుడు - బిడ్డలు అంటావు?" తీవ్రంగా అడిగాడు.

"నేను స్త్రీని మీకెలా కొన్ని అవసరాలున్నాయో - స్త్రీగా నాకూ కొన్ని అవసరాలున్నాయి. అందులో మాతృత్వపు మాధుర్యం ఒకటి. మీకు లేంది నాకొకటి అదనంగా ఉంది. అదే గర్భకోశం," చెప్పింది.

"ఇవన్నీ నీకు ఇప్పుడెందుకు గుర్తొస్తున్నాయిరా - అప్పుడే మనం సహజీవనం మొదలెట్టి అయిదేళ్ళు దాటింది. నువ్వు కూడా మామూలు ఆడదానిలాగా ఆలోచిస్తే నీ ప్రత్యేకత ఏముంటుంది? మెన్ను బాసు నచ్చలేదని బంగారం లాంటి జాబు మానుకున్నావు - మళ్ళీ ఇంకో జాబ్ కోసం వెతుకుతున్నావు - ఎన్నాళ్ళు పడుతుందో ఏమో రావడానికి."

"అరే! నువ్వేం వర్షి కావద్దు - నా దగ్గర బ్యాంక్ బాలెన్సు ఉంది. నన్ను నేను పోషించుకోగలను. ఇంటి ఖర్చు చెరి సగంగా భరించగలను." కొంచెం విసుగ్గా చెప్పింది.

"అందుక్కాదు నే చెప్పింది - నీలో ఏదో మార్పు వస్తున్నది."

"ఏమో - ఇవ్వాళ్ళ డాక్టరు దగ్గరికి వెళితే ఓ బ్యాంక్ న్యూస్ చెప్పాడు - ఆరోగ్యం నెడ్డిక్కు చేస్తే నాకు క్యాప్సర్ వచ్చే అవకాశం ఉందిట. ముందు - ప్రివెంటివ్గా భారీ టీఎం ముంటు తీసుకోమంటున్నాడు. రెండూ లక్షలు ఖర్చు రావచ్చు." సారిక చెప్పింది బాధగా.

గోపి మొహం కళ తప్పింది. ఆలోచనల్లో పడిపోయాడు.

అతని వోనాన్ని ఇంకో రకంగా అర్థం చేసుకుంది.

"ఎం బాధపడుతున్నావా? తగ్గిపోతుందిలే..." చెప్పింది.

"ఇంటి నుంచి లెటరు వచ్చింది... పెళ్ళి చేసుకోమని - పాతిక లక్షలు కట్టం ఇచ్చి పిల్లలినివ్వడానికి రెడీగా ఉన్నారట - ఎంతైనా సాఫ్ట్వేర్ ఇంజినీరును కదా! అమెరికా ఛాన్సులు దండిగా ఉన్నాయి" గోపి చెప్పాడు.

"ఓహో! అబ్బాయి గారికి పెళ్ళిమీద మోజు పోయిందా - అంతేలే - నాలుగు డబ్బులొస్తాయనే సరికి పాత స్నేహితురాలు కనబడ్డంలేదు - ఒరేయ్! అలాంటి తిక్కవేషాలేస్తే నేను ఊరుకునేది లేదు - కోర్టుకెళతాను" బెదిరించింది.

గోపి నవ్వాడు చిన్నగా అడిగాడు.

"ఎచ్చి సారికా! ఏమని వెళతావు? నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నానా? నీ మెళ్ళే తాళి కట్టానా - ఏమని నీకు నా మీద అధికారం ఉంది?"

"ఇరుగు పారుగు లేరూ - మనం అయిదేళ్ళగా కలిసి కాపురం చేస్తున్నది వాళ్ళు సాక్షం చెపురూ?" సారిక సాలోచనగా చెప్పింది.

"ఏమని చెపుతారు - వాళ్ళ భాషలో మనల్ని ఉంచుకున్నవాళ్ళంటారు - నిన్ను నేను ఉంచుకున్నానట - నన్ను నువ్వు ఉంచుకున్నావట - మనకు పుట్టబోయే వాడు లం - కొడుకట - బాస్టర్రీ!"

"ఇవన్నీ నీ కెవరు చెప్పారు?" భయంగా అడిగింది.

"భూమి గుండంగా ఉంది. ఎక్కుడ ఏం మాట్లాడినా చివరికి అవి మనకే తగులుతాయి" చెప్పాడు.

"పోనీ ఇప్పుడన్నా రిజిస్టరు మాయ్యరేజి చేసుకుందాం!" ప్రాధీయపడుతూ అడిగింది సారిక.

"నో! నో! పెళ్ళి, పెటూకులు ఆ రొచ్చు మనకొద్దు. నీకు పడాలనుకుంటే ఎవరినైనా చేసుకో నాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ అప్పుడప్పుడు నన్ను కూడా కనికరిస్తూ ఉండు" చెప్పాడు గోపి.

సారికకు ఒళ్ళంతా కారం పూసినట్లుయింది.

లేచి అతని చెంప మీద బలంగా లాగి కొట్టింది.

గోపి చిత్తరపోయాడు - తేరుకున్నాడు - వెంటనే తనమీద ఒంగి చూస్తున్న సారికను కాలితో బలంగా డొక్కలో తన్నాడు 'అబ్బా!' అంటూ ఎగిరి మంచం మీంచి కిందపడింది.

గిలగిల కొట్టుకోసాగింది.

"ఒరేయ్! నన్న చంపేస్తావురా - నువ్వు నాశనం అయిపోతావు - కట్టం కోసం ఆశపడి నన్న చంపుతావా? నీ అంతు చూస్తాను" బాధగా మూలిగింది.

కానేపటికే ఆమె స్సుహా కోల్పోయింది.

గోపికి భయం పట్టుకుంది ఆమెని రెండు చేతులతో ఎత్తుకుని కార్లో పడుకోబెట్టి కారు బయటకు తీసి ఓ నర్సింగ్ హోమ్స్ కు బయలుదేరాడు.

ఎమురైన్నీ డాక్టరు చూసి సీరియస్ అన్నాడు.

గోపి గుండెలు లబలబ కొట్టుకున్నాయి. ఒక గంట తర్వాత -

"అబార్నన్ అయింది. ఒకరోజు గడిస్తే గానీ ఏం చెప్పలేం - వాళ్ళ వాళ్ళ ఎవరన్న ఉంటే రమ్మని కబురు చేసుకోండి" లేడి డాక్టరు చెప్పింది.

"నేనున్నానుగా -" తడబడ్డాడు.

"మిరెవరు?"

"ఫ్రిండు..."

"అంటే - కడుపు చేసింది..?"

"అ! నేనే - ఆమెకు తోడు నీడ." చెప్పాడు.

"ఆమె భర్తలేడా!"

"నో! ఆమెకు పెభ్బి కాలేదు - అన్ని నేనే! మొగుడ్డి - ఫ్రిండుని అన్ని నేనే!" కంగారుగా చెప్పాడు.

"సారీ! ఆమె తల్లిదండ్రుల్ని పిలిపించండి. మెడికో లీగల్కేసు అయ్య లాగుంది - లేదా డిశ్యూర్షి చేస్తాం తీసుకుపోండి." ఆమె చెప్పింది కటువుగా.

"అంత పని చెయ్యేద్దు - పిలుస్తాను" అంటూ కంగారుగా బయటకు వచ్చాడు.

జేబులోంచీ డైరీ తీసి పేజీలు తిప్పాడు - నంబరు దౌరికింది. సెల్ తీసి రింగు ఇచ్చాడు.

అప్పటికి రాత్రి మూడు దాటింది. చాలా సేపు రింగు అయింతర్వాత అటునుంచీ 'హల్లో' అంటూ ఓ గొంతు విసుగ్గా వినిపించింది.

"అంకుల్! మీ అమ్మాయికి సీరియసుగా ఉంది. మీరు అర్ట్రోంటుగా హోస్పిటల్కు రావాలి!" కంగారుగా చెప్పాడు.

"నువ్వెవరు - మా అమ్మాయి ఎవరు?"

"హల్లో మీరు రామనాథశాస్త్రిగారే కదా?" అనుమానంగా అడిగాడు.

"అవునయ్య - అయితే -" ఇంకా విసుగ్గా అడిగాడు.

"అంకుల్ నన్న గుర్తుపట్లలేదా - గోపిని - సాప్పువేరు ఇంజినీరుని... అదే మీ అమ్మాయితో పేర్కు అకామిడేస్సన్లో ఉంటాను -" గుర్తుచేశాడు.

"ఓ! సారిక ఉంచుకున్నవాడివా? అయితే నాకేంటి - అదెప్పుడో చచిపోయిందిగా మా దృష్టిలో - కర్మ కూడా చేసేశాంగా -" కోపంగా అరుస్తున్నాడు - సారిక అమ్మ లేచినట్లుంది - అతన్నంచీ ఫోన్ లాక్సుని అడిగింది.

"ఎవరు బాబు - ఎవరు కావాలి - అర్థరాత్రి పూట అంకమ్మ శివాల్లాగా ఏంటి అర్థరాత్రి ఫోన్లు -"

"సితమ్మగారు - నన్నర్లం చేసుకోండి - మీ అమ్మాయి సారికకు సీరియస్‌గా ఉంది - అబ్బార్న్ అయింది - హస్పిటల్లో చేర్పించాను. డాక్టర్లు వాళ్ళ వాళ్ళని పిలిపించమని చెప్పారు - నాకేం చేయాలో దిక్కు తోచడం లేదు - ఫ్లైష్ - వెంటనే బయలుదేరి రండి - అలశ్యం అమ్మతం విషం?" ఆవేదనగా చెప్పతూ ఉన్నాడు.

"సారీ! రాంగ్ నంబరీ!" సీత ఫోన్ పెట్టేసింది.

మళ్ళీ ప్రయత్నించాడు - ఎంగేజ్ సౌండు వచ్చింది. అంటే రిసీవర్ తీసి పక్కన పెట్టేసి ఉంటారు.

వాళ్ళ వాళ్ళ దృష్టిలో సారికకు ఎంత విలువ ఉందో అర్థమైంది.

లాభం లేదని తన తల్లిదండ్రులకు ఫోన్ చేశాడు.

కాసేపటికి అతని తల్లి అనుసూయమ్మ ఫోన్ ఎత్తింది.

కొడుకు గొంతు వినగానే సంతోషపడింది.

"ఏరా బాగున్నవా? ఎప్పుడోస్తున్నావు -" అడిగింది.

"రావడమేమిటి - మీరే రావాలి - ఇక్కడ కొంపలు అంటుకున్నాయి" అంటూ సారిక కండిషను చెప్పాడు.

"మీ నాన్న వింటే మండిపడతారు - పోతే పోయింది లేరా పీడా వదులుతుంది. నీకు సంబంధం రెడీగా ఉంది కదా - నువ్వు రావడం అలశ్యం ముహూర్తాలు పెట్టుకుండాం -" చాలా తాపీగా చెప్పి ఫోన్ పెట్టేసింది.

బుర్ర వేడెక్కిపోయింది. ఎవరూ తమని ఆదుకోవడానికి సిద్ధంగా లేరు - కన్న బిడ్డల్ని ఆదుకోని తల్లిదండ్రులు తల్లితండ్రులా? 'కనొయి వాళ్ళు' కసితీరా తిట్టుకున్నాడు.

అతనికి తన కొలీగు వాసు గుర్తుకొచ్చాడు. రింగు చేశాడు. జరిగింది వివరించాడు.

"డోంట్ వరీ నేను వస్తున్నాను" చెప్పాడు.

చెప్పినట్లుగానే అరగంటలో వాసు అతని భార్య దీప వచ్చారు.

దీప గోపిని చూడగానే మొహం చిట్టించింది. అయినా అది సమయం కాదు కాబట్టి గమ్మనారుకుంది. ఎందుకో అతని వాలకం ఆమెకు నచ్చరు.

"వాసూ! నువ్వు దేవుడివిరా. రేపు ఆఫీసులో బోల్టు పనుంది. ఇక్కడ ఈమెకు సీరియస్. సెలవు పెట్టడానికి లేదు" బాధగా చెప్పాడు గోపి.

"అరే! నువ్వుండి మటుకు ఏం చేస్తావు? మంచి నర్సింగ్ ఫోమ్లో చేర్చావు డాక్టర్లు అంటెండవుతున్నారు - ఆపైన దేవుడున్నాడు నీ పాటికి నువ్వు ఆఫీసుకు పో - నేను మానడానికి లేదు - అంతగా అయితే మా దీపను ఇక్కడ ఉంచుతాను" చెప్పాడు వాసు.

"నేనొక్కదాన్నేనా - నాకు భయం -" దీప నిజంగానే భయపడింది జరగరాంది జరిగితే తనేం చేయాలని.

"ఏం కాదు సిస్టర్! జ్ఞా మోరల్ సపోర్ట్ - చేయాల్సిందంతా డాక్టర్లు చేస్తున్నారు - ఎంతైనా ఖర్పు పెడతాను -" గోపి ఆమె చేతులు పట్టుకున్నాడు.

ఆమె విదిలించి కొట్టింది.

వాసు ఇబ్బందిగా చూశాడు.

"సారి! నాకి ఊళ్ళో కావల్సిన వాళ్ళు ఎవరూ లేరు - ఉన్న అందరూ నన్న వదిలేశారు - మీరే దేవత్తు - మీ కాళ్ళు పట్టుకుంటాను, కాపాడండి" అపేశంగా ప్రార్థించాడు గోపి.

"అన్నయ్యగారు మీరేం దిగులు పడద్దు నేనుంటాను -" దీప మనసు కరిగి చెప్పింది.

ఎంత చెడ్డా వాళ్ళు ఆపదలో ఉన్నారు కదా మరి.

మరునాడు రాత్రికి గానీ స్ఫుహ రాలేదు సారికకు.

ఆమె కత్తు తెరిచే సరికి అందరూ సంతోషపడ్డారు. గోపికి గుండెల మీద కొండంత భారం దిగిపోయినంత సంతోషపడ్డాడు.

వారం రోజుల తర్వాత సారిక ఇంటికి చేరింది.

ఆ రాత్రి చెప్పాడు గోపి.

"సారికా నీ మెడికల్ బిల్లు - మూడు లక్షలు దాటింది.... నేనే ఖర్చు పెట్టాను. నీకు వీలును బట్టి ఇచ్చేస్తావుగా -" గోపి అడిగాడు.

సారికకు సరున కోపం వచ్చింది. దుఃఖం వచ్చింది.

"ఎందుకివ్వాలి? నేనివ్వాను" చెప్పింది.

"అరే! నేనంత ఖర్చు పెట్టానురా నీకోసం -" ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

"ఏం నా దగ్గర సుఖం దోచుకున్నప్పుడు నేను నీకు బిల్లు చేతికిచ్చానా? నా సుఖంలో భాగస్వామివైనప్పుడు నా కష్టంలో భాగం పంచుకోలేవా?" నిలదీసి అడిగింది రౌద్రంగా.

"కానీ మన ఒప్పందం ప్రకారం ఎవరి ఖర్చు వాళ్ళమే భరిస్తున్నాంగా..." గోపి లాపాయింటు లాగాడు.

"అదే నా బాధ! ఒక కుక్కు అన్నం పెట్టినా జీవితాంతం విశ్వాసంగా ఉంటుంది. అటువంటిది నీకోసం నా సర్వస్వం నీకు ధారపోశాను. నాలుగేళ్ళు అయిపోయింది. ఇంకా నన్న పరాయి డానిగానే చూస్తావు. నీ డబ్బు నా డబ్బు అంటూ. అస్తులు నాకు అనుమానం వస్తుంది - నువ్వు ఇష్టపడింది నన్నా - నా ఉద్యోగాన్నా - కడుపు ఎలాగూ పోయింది కాబట్టి మళ్ళీ ఉద్యోగం చేస్తాను. కాస్త జీతం తక్కువొచ్చినా ఫర్యాలేదు. ఈ ఒంటరితనాన్ని భరించలేకపోతున్నాను నేను" బాధగా చెప్పింది సారిక.

"అంతగా ఒంటరి తనం బాధపడేడానివి పెళ్ళి చేసుకో ఎవరినన్నా - నన్న చేసుకోమని మా వాళ్ళు ఒకటే పోరుతున్నారు -" గోపి చెప్పాడు.

"ఇడియటీ! ఎంత తేలిగ్గా చెప్పావు. నన్నెవరు చేసుకుంటారు? నువ్వు మొగాడివి కాబట్టి నిన్నెవరైనా చేసుకుంటారు - మరి నాసంగతి! బరితెగించిన ఆడది అని ముద వేసి ఒక్క మొగ వెధవా పెళ్ళి చేసుకోడు" భోరున ఏడిచింది.

గోపి అదేమీ వినదల్చుకోనట్టు చాప - దిండు తీసుకుపోయి బాల్కనీలో వేసుకుని పడుకున్నాడు. చల్లగాలికి వెంటనే నిదపోయాడు.

సారికకు మటుకు నిద్రపట్లలేదు. తను తీసుకున్న నిర్లయం తప్పా అని అనిపించసాగింది. ఆమెకు తల్లితండ్రులు గుర్తుకొచ్చారు.

వాళ్ళు తనకు చెప్పిన హితవులు గుర్తుకొచ్చాయి. కానీ తను వయసు వేడిలో వినలేదు. కాలేజీలో చదివిన పుస్తకాలు, స్నేహితురాండ సహవాసం - చూసిన సినిమాలు తన మనసుని అదో రకంగా మార్చేశాయి. తన బంధువుల్లో - తన తల్లిదండ్రులను - వాళ్ళ సంసారాలను చూసిం తర్వాత పెళ్ళి అన్నది స్త్రిని బంధించడానికి మొగాడు కనిపెట్టిన కుట్ట అని తను అర్థం చేసుకుంది.

ఆ కుటకు లోను కాకుండా ఉండాలంటే - పెళ్ళిని తిరస్కరించాలనుకుంది. కానీ వయసు వేడి ఆగదుగా - ఆ వేడి తగ్గించుకోవాలంటే తనకు ఓ మొగాడు కావాలి. కానీ వాడు మొగడులా అధికారం చెలాయించకూడదు. తన మనసు అర్థం చేసుకుని మెసలు కోవాలి. పురుష అహంకారం చూపకూడదు.

ఉద్యోగంలో చేరినప్పుడు గోపి పరిచయం అయ్యాడు. ఒక ఆరునెలలు అతన్ని బాగా దూరం నుంచీ గమనించింది. అతని మనసు అర్థం చేసుకున్నానుకుంది.

అతను రూము దొరక్క ఇబ్బంది పడుతున్నాడు - తను ఎక్కువ రెంటు కట్టలేక బాధపడుతున్నది ఇద్దరు కలిసి ఒక చిన్న పోర్సును తీసుకుంటే కలిసి వస్తుందని తీసుకున్నారు. ఆ తర్వాత వారి శరీరాలు వారి మాట వినడం మానేశాయి.

ఇద్దరూ చాలా ఉద్యోగాలు మార్చారు - ఇంచు మార్చారు.

చూచాయిగా తెలుసుకున్న పెద్దలు నానా రచ్చ చేసురా ఉండేవాళ్ళు - కానీ తమ స్నేహస్నీ విడవీయలేకపోయారు.

నిజంగా గోపి తనకు స్నేహాతుడైనా - అంతకంటే ఎక్కువా? మరి మేనేజరు చెయ్యి పట్టుకుంటే తనందుకు తిరగబడింది! అతను కూడా గోపి కంటే అందగాడే - మంచి యయనంలో ఉన్నాడూ. కేవలం సుఖం కోసం అర్థలు చాసురా ఉంటే అతని పక్కలో పడుకుని ఉంటే తనకు ఉద్యోగమూ ఉండేది - ప్రమోషన్ కూడా వచ్చేది. ఎందుకు తిరస్కరించింది.

ఆలోచనల్లో నిద్ర పట్టక డాక్టరిచ్చిన స్లిపింగ్ ట్యాట్టెట్లు వేసుకుంది. ఎప్పుడు నిద్ర పట్టించో తెలియదు.

తెల్లారి లేచింది. గోపి అప్పటికే వెళ్ళపోయాడు.

తన బాధ తల్లితో పంచుకుంటే గానీ తగ్గదు అనుకుని యస్టటిడి చేసింది. చాలా సేపు రింగైయన తరువాత అటునుంచీ 'హాలో' అని వినిపించింది చిట్టి చెల్లెలు కరుణ. ఇప్పుడే ఇంటర్వెల్ ఎంటరెయింది అది.

"కరుణా! నేనుమ్మా సారికను - అమ్మలేదా?"

"అక్కా! బాగున్నావా! అమ్మా వాళ్ళు ప్రాదరాబాద్ వెళ్ళారు - పెళ్ళికి..."

అంటే ఇక్కడికే వచ్చారన్నమాట. వాళ్ళు ఎక్కుడికి వెళ్ళింది డిటైల్సు తీసుకుంది. కుశల సమాచారాలు అడిగి పెట్టేసింది.

కళ్యాణ మండపానికి పోతే దొరుకుతారు - కానీ చాలామంది బంధువులు అక్కడికి వచ్చి ఉంటారు. తన్న చూస్తే రాబందుల్లా పీక్కుతింటారు.

ఆలోచించి - ఆలోచించి - చించి పక్క పోర్సున్కు పోయి తనకు తెలిసిన సుల్తానాబేగం నుండి బురభా తెచ్చుకుంది. నల్లటి బురభా అంటే ఆమెకు బాగా సరదా! కారు తీసుకుని బయలు దేరింది. గంట తర్వాత -

బురభా ధరించి ఆ పెళ్ళి పందిరిలోకి ప్రవేశించింది. తలంబాలు జరుగుతున్నాయి. అందరూ పెళ్ళిలో హడావిడిగా ఉన్నారు - తండ్రిని చూసింది బంధువులతో జోకులు వేసుకుని నవ్వుతున్నాడు.

తల్లి అపరిచితులతో మాట్లాడుతున్నది.

సారిక ఆమె దగ్గరకు పోయి చేత్తో సైగలు చేసింది. ఆమెకు బాగా పరిచయం ఆ సైగలు ఎవరు చేయగలరో - ఆమె వెంట బయటకు వచ్చింది చెట్ల దగ్గరకు.

"ఒసే బాగున్నావా! నిన్న చూసి చాలాకాలమైంది" ప్రేమగా అడిగింది తల్లి "అమ్మా! నన్న క్షమించమ్మా - నేను తప్పు చేశాను? మి మనములు కష్టపెట్టాను - నా స్వార్థం చూసుకున్నాను?" ఏడుపు గొంతుతో అడిగింది సారిక

"అవన్నీ ఇప్పుడెందుకే - అల్లుడుగారోచ్చారా?" ప్రేమగా అడిగింది.

"లేదమ్మా! ఆయన అలా అనుకోవడం లేదు - కేవలం - తనొక ఫైండుగానే భావిస్తున్నాడు - కష్టాల్సో పాలుపంచుకోడట -" వివరంగా జరిగింది, జరుగుతున్నది చెప్పింది సారిక తన తల్లిని కావలించుకుని.

తల్లి మనసు ఏడిచింది - కూతురి కన్నీరు తుడిచింది.

"ఇప్పుడు ఏం చేయాలమ్మా! ఆయన పెళ్ళికి సుముఖంగా లేరు. అట్టాగని నాతో ఇంక ఎంత కాలం ఉంటాడని అనుకోవడం లేదు. ఈ రోజు కాకపోయినా రేపైనా డబ్బుకు లొంగి మంచి సంబంధం చేసుకోవచ్చు - నా గతేం కావాలి - కుక్కలు చింపిన విస్తరిలా మిగిలిపోవాల!" సారిక బాధిపెడుతూ అడిగింది.

"నేనేం చదువుకున్నాను - నేను కనీసం బడి మొహం కూడా చూడలేదు - మీ నాన్నగారు నిన్ను అతి గారాబంగా పెంచారు - మొదటి సంతానానివని తాపాతుకు మించిన చదువులు చదివించారు - నువ్వు ఆదుకుంటావని. తీరా చేతికి అంది వవ్వాపనుకున్న తరుణంలో నీకు ఏమైందో, ఆ గోపిగాడి వలలో పడ్డావు - నువ్వు మునిగిపోయింది కాక - కుటుంబానికి చెడ్డపేరు తెచ్చావు. నీ చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిత్తకు చాలా కష్టపడాల్సి వచ్చింది. కానీ వాళ్ళ సుఖంగానే ఉన్నారు - మీ తమ్ముళ్ళ కూడా బాగానే ఉన్నారు కాపురాలు చేసుకుంటూ.." చెబుతున్నది.

"అంతా బాగానే వున్నారు - మరి నా సంగతేమిటి?" అవేదనగా అడిగింది.

"ఇంట్లో ఎలుకలు పడ్డాయని ఇంటికి నిప్పు పెడతామా? పెళ్ళిలో కొన్ని లోపాలున్నాయని పెళ్ళినే బహిష్మరిస్తాపుటే పిచ్చిదానా! పెళ్ళి అతి పవిత్రమైంది. అంతేకాదు ఆడదానికి పెద్ద రక్కణ! ఆమెకు కొన్ని హక్కులు కలిపిస్తుంది మొగవాడు పిచ్చివేషాలు వేయకుండా వాడికి పలుపుతాడు కడుతుంది. మూడూ ముఖ్యే మొగాడికి ముప్పుఱు ముఖ్యయి ఎక్కడికీ పోనివ్వావు. ఒకవేళ ఆ నియమాన్ని ధిక్కరించినా సమాజం ఊరుకోదు. ఆడదానికి అండగా నిలుస్తుంది. పెళ్ళి అన్నది మొగాడికంటే ఆడదానికి చాలా అవసరం - దాని మీద దీపం పెంచుకున్నావు" సందు దొరికింది కదాని ఉపన్యాసం దంచుతున్నది సారిక తల్లి.

"అన్నీ నా కర్మమయ్యాయి - ఇప్పుడేం చేయాలి?" బాధగా అడిగింది సారిక.

"కొన్ని పారపాట్లకు మూల్యం చాలా భారీగా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అతను కాదంటే నిన్ను స్వీకరించే వాడు వచ్చేదాకా ఎదురు చూడాల్సిందే.. అది నెలలు కావచ్చు - సంవత్సరాలు కావచ్చు." ఇంతలో ఆమె కోసం ఎవరో హడావిడిగా రావడంతో పెళ్ళిపోయింది.

సారిక కాసేపు ఎదురు చూసి వచ్చేసింది.

బాగా చీకటిపడ్డాక గోపి ఇంటికి వచ్చాడు. వస్తూ వస్తూ ఓ గ్లోబ్సిండును తెచ్చుకున్నాడు. ఆమె కుందనపు బొమ్మలాగుంది.

"సారికా - సారి - మా ఫైండు - రోజీతో కొంచెం బిజీగా ఉంటాను - మమ్మల్ని డిస్టర్స్ చెయ్యద్దు -" బెడ్ రూము తలుపులు బిగించాడు లోపలికి పోయి రోజీతో.

సారిక నిశ్చేష్మరాలైపోయింది.

అర్థరాత్రి బయటకు వచ్చిన గోపికి సారిక కుర్చీలో కూర్చుని తదేకంగా తమ బెడ్రూము వైపు చూస్తూ కనిపించింది.

"సారి - సారిక - ఏం చెయ్యను - ఈ మధ్య నువ్వు సహకరించడం లేదు... మొగాడన్న తర్వాత కొన్ని అవసరాలు - అలవాట్లు ఉంటాయిగా - సర్రుకుపోతుండాలి." నొచ్చుకుంటూ చెప్పాడు గోపి.

"నేకూడా రేపు తెచ్చుకోనా నా బాయ్ ఫైండును?" కోపంగా అడిగింది.

"నీ పర్సనల్ మేటరు - నేనెవర్షి చెప్పడానికి!" నిర్లిప్పంగా అన్నాడు.

సారికకు ఏడుపు వచ్చింది ఏడ్చేసింది.

రోజీ టాటా చెప్పి పెళ్ళిపోయింది

సారిక గోపిని పట్టుకుని ఆ చెంపా ఈ చెంపా వాయించింది.

'సహజీవనం - సహజీవనం అంటూ మత్తు మందు పోస్తూ వచ్చావు. ఏ పేరు పెట్టీ పిలిచినా ఆ వృష్టి మొగాడికే అనుకూలంగా ఉంటుంది అని నా కిప్పుడు అర్థమైంది. వయసు వేడిలో - నీ అందంలో పడి నేను నా సర్వస్యం కోల్పోయాను. ఆభరికి నా తల్లిదండ్రులకు తీరని అన్యాయం చేశాను - ఇప్పుడిప్పుడే కళ్ళు తెరుస్తున్నాను- అంతా మాయ - వళ్ళి భ్రమ - మొగాడి ప్రేమ ఒక పెద్ద ఒయసిస్తు. దాంతో ఎప్పటికీ దహం తీరదు - మొగాడు స్వార్థపరుడు - తన అపురం గడుపుకోవటానికి రకరకాల పేర్లు పెడతాడు - అమ్మ - చెల్లి - అక్క అంటాడు - వాళ్ళంతా కళ్ళపడితే తనొక్కడు సుఖపడతాడు - అందుకే గోపి నేను వెళ్ళిపోతున్నాను - నువ్వేం చేసుకుంటావో నీ ఇష్టం -"

"మరి నా డబ్బులు -" అడిగాడు గోపి.

"ఫీ! సిగ్గులేదు ఆ మాట అడగడానికి. ఒక అమ్మ అయ్యకు పుట్టలేదా - నేను నీకు చేసిన సేవలకు విలువ కడితే నువ్వే నాకు లక్ష్మీ బాకీ పడ్డావు! దానిలోంచే నా టీట్చెంటు ఖర్చు తీసేవేసి మిగతాది నాకు పంపించు - నీ దగ్గర అంత డబ్బు లేదంటావా - నీకు కట్టుం డబ్బులొస్తాయిగా దానిలోవయినా పంపించు!" సారిక చిందులేసింది ఆవేశంతో.

"సారిక! నువ్వు చాలా ఆవేశ పడుతున్నావు బి ప్రాక్కికల్!" నచ్చచెపుబోయాడు. ఆమెని తాకబోయాడు.

"నో! నన్ను ముట్టుకోవద్దు. నీ చేయి తగిలితే నాకు ఎయిడ్చు రావచ్చ రేపు నేను వెళ్ళిపోతాను - ఆ తర్వాత నువ్వేమన్నా చావు -" గట్టిగా అరిచింది సారిక.

గోపి బెడ్ రూములోకి పోయి తలుపు వేసుకున్నాడు.

తెల్లారింది.

సారిక తన బట్టలు సర్రుకుంది ఒక సూట్‌కేసులో - ఇంకా కొన్ని వస్తువులు అట్టపెట్టేల్లో ప్యాక్ చేసింది.

గోపి నిద్రలేచి జరుగుతున్నది చూస్తూ నిల్చున్నాడు.

"ఏయ్! మిష్టర్ - బండి తీసుకురా ఇవి తీసుకుపోవడానికి."

"సారే!" అని తలాడించించి బయటికి వచ్చాడు - మళ్ళీ లోపలికొచ్చి సారికను చూస్తూ "ఎక్కడికి అని చెప్పాలి?" అడిగాడు

"పిమెన్ పోస్టుల్!" చెప్పింది.

అతను మినీ లారీ తెచ్చాడు. సామాన్లు సర్దాడు డైవరు లారీలోకి.

"గుడ్డచ్చె" సూట్ కేసుతో బయటకు నడిచింది.

కనీసం ఉండమని చెబుతాడని ఆశించింది - కానీ అతనిలో ఆ భావం లేదు.

"సారీరా సారికా ఆల్రది బెస్టు జరిగింది మర్చిపో! ఈ అయిదేళ్ళ సహజీవనాన్ని మధురస్వప్సంగా గుర్తుపెట్టుకో పెళ్ళి చేసుకుని సంసారంలో పడిపో! అన్నీ సర్రుకుంటాయి - టాటా!" నవ్వుతూ చెయ్యి ఉపాడు గోపి.

సారికకు ఒళ్ళంతా కారం పట్టించినట్లు మంతగా ఉంది.

"యన్! పోనీ!" అంది కళ్ళు మూసుకుంటూ డైవరును ఉధేశించి.

పెద్దలు ఏర్పాటు చేసిన సాంప్రదాయంలో కట్టుబాట్లు యొక్క విలువ ఆమెకిప్పుడు అనుభవంలోకి వచ్చింది.

కాలం అయిదేళ్ళ వెనక్కి తిరిగితే ఎంత బాగుండును అని ఆలోచిస్తున్నది సారిక.

పాశ్చాత్య దేశాల సాంప్రదాయాలని చూసి, పులిని చూసి నక్కవాత పెట్టుకున్నట్లు, మోజుపడి పోయే తనలాంటి వాళ్ళకు తన జీవితం గుణపారం కావాలని భావించింది సారిక. కానీ తననుకున్న పాపానికి తన వాళ్ళు ఎన్ని అవమానాలు భరించారో! పాపం!

జీవనపయనలో ఆమె మరో మంచి మలుపు కోసం పోతున్నది. సారిక తన జీవననొక ఏ ప్రమాదం లేకుండా ఒడ్డుకు చేరుకోవాలని ఇప్పుడు దేవుడై ప్రార్థిస్తున్నది. ఆధునిక జీవితం పట్ల రోత కలిగింది స్వానుభవంతో.

అపస్వరాల అనుబంధం

- డా. ఎల్లుస్తాలి విజయరాఘవరావు

"ఎక్కడున్నావే కంబళీ? - అంటే - వేసిన చోటే ఉన్నానే గౌంగళీ!" అన్నట్టు కొందరి జీవితాలు కదలికే లేకుండా బండలా జడమై కరుడు గట్టుకు పోతాయి.... మరికొందరికి 'కదలిక' ఉగ్గపాలతోనే పోసిన పస!

గుర్రబృగ్గీల్లా 'తుత్తు' మని సాగి, కార్రె, రైత్తె, విమానాలై, చివరకు 'మనోజం మారుతతుల్య వేగం' తో జీవన చైతన్య ప్రస్తావం చేస్తాయి బ్రతుకులు... ఈ జీవన చైతన్య బహురూపభమణానికి మరో పేరే 'లోకం' మరి!

ఆలోచనలకు అంతలేదు....

నలబై మైళ్ళు దాటేసాచాను....

మేము కూర్చున్న రైలు కూడా పవనసుతుని సముద్రలంఘనం లాగా గాలిలో ఎగురుతున్నదేమో! 'ధన్' ధనా 'రక్తా' అంటూ పట్టాల మీద చక్కాల శబ్దం అద్భుత సంగీతజ్ఞుడు కీ.శే. పాలఫూట్ మణిగారి మృదంగంలాగా 'త్రిశ' 'మిశ' 'సంకీర్ణ' ది జతులలో కుడి ఎడమలకు మమ్మల్ని నాట్యమాడిస్తోంది....

తోటిప్పయాణికుల వాలకం, ఇంకా కాస్త తీక్కణంగా అవలోక్షిస్తే, అతి చతురమైన కథా వస్తువు జనిస్తోంది... అదొక దృశ్యనాటికకు నాంది!

'గురులు' గొడుతూ నిద్రపోతోందొక ముసలమ్మి...

క్రబట్టుకుని రుణడిపిస్తున్నాడొక ముసలాయన, తన సీల్లో ఇరుక్కుంటున్న వాళ్ళతో సమరం చేస్తూ....

కురకారు కిటికీలోంచి చెట్లూ చేమలూ, కొండలూ కోనలూ పరిగెడుతుంటే, వాటి శృతిలయల్లో అతికి అతకని సినిమా పాటల అను పల్లవీలు నెమరేస్తా కూనిరాగాలు తీస్తున్నారు...

నరసరావు పేట నుంచీ బెజవాడకు ప్రయాణం అప్పుడే జరిగిందీ విచిత్ర ఘటన! - నా కుడిషైపు కూర్చున్న పెద్ద మనిషి, ఆ కురాళ్ళ గుంపులోకి చేరుకుని, పక్కవాళ్ళేమనుకుంటారో - అన్న ప్రశ్నే లేకుండా, తనూ కూనిరాగాలతో మొదలెట్టి, అతికర్మశమైన రైలు కూతల్లా ఆరోహణావరోహణాలు సంధించుకున్నాడు!

"శిశుర్యేత్తి పశుర్యేత్తి, వేత్తిగానరసం ఘణిః"

నాకూ సంగీతమంటే మహా ఇష్టం గనక, అతన్ని, తన పాట ఆపమనడం నాకు సబబుగా తోచలేదు. అందరికీ సమాన హక్కులుగదా... కర్కషాన్నాశించకుండా స్వానందం కోసం సృజనాత్మకతకు ఉబలాటపడుతున్న అతన్ని చూస్తా, వింటూ, మౌనముద్దరించాను....

అపస్వరాలు మిన్నంటుతున్నె!!

గుంటూరు స్టేషన్ రాగానే చటుకున అనాయాచితంగా తన "విజిటింగ్ కార్టు"ను నా చేతిలో అతికించి అతిదృతలయలో స్వపరచిత వాక్యాలు వినిపించి, హరికథా భాగవతార్లాగా చిందులు తొక్కుతూ గేటు బైటకి నిష్టమించాడతను!

సంభాషణల సారాంశమిది...

నన్న గురించి విన్నాడట....

"మిలాంటి పెద్ద మనుషుల సాంగత్యంలో అనుకోకుండా ఆవేశం పొంగి పొంగి, రాగం తానం పల్లవి - వాటంతటవే రక్కి ముక్కి కలిగిస్తాయి స్వామీ! అది నా అద్భుతం.... కాగా - ఏ ఉత్సవాల్లో అయినా సరే, నా పాట కచేరీ పెట్టించే అవకాశముంటే బేరాలాడకుండా ర్షేజి మీదికెక్కేస్తాను సారీ!"

"తప్పకుండా"

"సలవు మరి"

కనుచూపు మేరకు దూరమయ్యాక, జేబులోంచి అతని "విజిటింగ్ కార్టు" తీసి చూశాను!

చామరాజ చంచయ్య భాగవతార్

సంగీత విద్యారంసుడు

అడుసు... టెలీఫోన్ నం....

Truth Is Stranger Than Fiction!

రైల్లో తారసపడ్డ ఆ పెద్ద మనిషి జీవన గీతంలో 'ఫ్లస్' పాయింట్లకన్నా 'మైన్స్' లే మదించి మదించి, అతని (అహంకారం) ఆత్మవిశ్వాసాన్ని అంకుశం లేకుండా పెంచేశాయనుకుంటా...

ఎవరి జీవితాల్లోని లోతుపాతులు వాళ్ళకే తెలుస్తాయి, సాధారణంగా... రచయిత సిద్ధహస్తడైతే, ఇతరుల జీవితాల్లోని నిగూఢమైన విషయాలను కూడా తొంగిచూడగల నేర్చరి అవుతాడు... వివిధమైన పంధాలూ, విచిత్రమైన స్థితిలు పురుషుల సంబంధాలూ, ప్రకృతి నవ్యినా ఏడ్చినా ప్రతి క్షణమూ సంచలనం కలిగించే బ్రతుకు జలపాతపు ఒడుదుడుకులూ, మనిషి గుండిపోటుల్లో ప్రతిధ్వనించే మమతల నిర్యాణాలూ - ఇలా లోకం పోకడ చూస్తూ చూస్తూ కలం కదులుతుంది. గొప్ప వాళ్ళను గురించి రాస్తానే ఉంటారు. తరాల తరబడి మనం చదువుతూనే ఉంటాం. త్యాగరాజు, తానోన్ ప్రభ్యతులను గురించి తెలియని వాళ్ళ అరుదుగదా... అయినా, ఉబుసుపోకులు, ఊరూ పేరూ లేని ఈ రైలు గాయకుణ్ణి గురించి ఆరా తియ్యాలని కుతూహలం పెరిగిందెందుకో! అంతులేనన్ని కొత్త 'స' 'ర' 'గ' 'మ' ల ఆవిష్కరణం జరిగింది! ఈ వినాయక చవితి సెలవుల్లో నా దైనందిన చర్యల ఒత్తిడి నుంచీ విముక్తి పొంది, అతని "విజిటింగ్ కార్టు" ఆధారంగా ఎదుర్కొన్న అపస్వరాల దాడి ఫలితమో ఈ అనుబంధం!

చదివినవారికి చలిమిడి పాకం!

"గార్థభ స్వరభాషణ"లనీ, "ఖరకంఠిరవు"లనీ, తమతమ ప్రత్యర్థుల తాత ముత్తాతలను తూర్పురచోస్తున్నారీ మధ్య కొందరు గాయకులనే నాయకులు! - వాస్తవంగా వాళ్ళకు కళలకన్నా రాజకీయాల్లోనే ఆత్మీయత... ఇతరులను దూషిస్తే తమకు పేరు ప్రతిష్టలు పెరుగుతాయన్న పిచ్చి నమ్మకం... అలాంటి నిశితమైన చేదుగుణాల కుటుంబమే అతనిది...

తెలియని బాల్యం నుంచీ తిట్టకు, పాగడ్తలకూ భేదం సంగీతమంటే చెవికోసుకునే చంచయ్యకు నోరు తెరిస్తే పాడాలనిపిస్తుంది పాప! సామగ్రానం కూసు విద్య మరి!? కడుపునిండా నేర్చుకోవాలి అందుకు, ఆరితేరిన గురువు కావాలి... అలా నేర్చుకున్న, కోయిల కూతల్లా శృతులో పలుకుతూ, పక్కవాళ్ళనిట్టే రంజింప జేయగలమన్న గ్యారంటీ అందరూ ఇవ్వగలరా, మరి! - ఏ కొందరికో అది

భగవద్తతం! ఏమైనా సరే, చంచయ్యపట్టు జలగపట్టు... వదల్లేదతను! పాడ్చనేసే నిరపాయ్యేదాకా వంశపారంపర్యంగా వాళ్ళ నాయనమ్మ సేరిన సరళీ స్వరాల దగ్గర్చుంచీ, సబ్బులమ్మె పాటల్లకా సాధన చేస్తూ పోయేవాడు...

ఏళ్ళ ఎదుగుతున్న బాల్య చాపల్యం పోవడం లేదెందుకో... కొడ్డో గొప్పో చదువుకుంటూ, సూక్ష్మలో కూడా, చనువు దొరికితే చాలు "పాడ్చు"ననేవాడు! కొందరికది బెదిరింపులా భయపెట్టేది! కిటుకు తెలిసిన మరికొందరు చంచయ్య సంగీతాన్ని తెగపాగుడుతూ, అతని 'స' 'ర' 'గ' 'మ' లోని గరజాన్ని మందులా వాడుకునేవాళ్ళు! అంటే - మచ్చుకు;

ఒకరి ఇంట్లో అడ్డెకున్న అఫ్ఫోరంగారు, "కావాలో మొర్లో" అన్నా, ఇల్లు భాళీ చెయ్యకుండా, ఆ ఇంటి యజమానిని ముప్పుతిప్పలు పెడుతుంటే, ఇంటాయన, చంచయ్యకు డబీచ్చి పిలిపించి

"పక్కింట్లో కూర్చుని పాడుతూ పోవయ్యా" అన్నారు.

అంతే...

వారం తిరిగే లోపల, ఒక్క అఫ్ఫోరమేకాదు, వారి ఇరుగూ పొరుగుగున ఎందరో ఇళ్ళ మారినట్లు పి.టి.ఐ. వార్త! మహామారిలాంటి మహాత్మందన్న మాటట చంచయ్యపాటల్లో!

భక్తిగల ప్రజానికం ఈ ఏడుకూడా పక్క ఊళ్ళో వినాయక చవితి సంబరాలు 'దూమ్' 'ధామ్'గా జరుపుకుంటున్నారు. గల్లి గల్లిలో గాత్రకచేరీ లేర్యాటపుతుమై. పర్యాదినాలు ముగిసిన వెంటే ఎలక్కన్న గూడా! ఓట్ల కోసం నోట్ల కట్లలు ఖర్చుపెడుతూ, పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్ కావాలని ఉన్నిత్తురుతున్నారు ఉమామేశ్వరంగారు ఆయనకూ సంగీతానికి 'మార్జాల మూపిక' సంబంధమైనా, తన పనికోసం గాడిదకాళ్ళు పట్టుకున్న వసుదేవుడిలా, ఈసారి సంగీత ముతాల శరణ్యం వేడుకున్నాడాయన అదెలానంటారా? -

పాడ్చానన్న ప్రతివాడికీ, 'వద్ద'నకుండా, కచ్చేరీల 'ఛాన్' ఇచ్చేశాడు... పాటవినడానికి జనం చేరుకోగానే, గాలంతో చాపలు పట్టినట్లు, స్వయంగా తనో, లేక తన ఏజంటో, వినాయకుని మహిమతో పాటు ఎలక్కన్న మహిమ రంగరిస్తూ సాంత డబ్బు కొట్టుకోవాలి... చిట్టస్వరాల ధాటి కమ్మగా పాకంలో పడి, తాతపాద్య కచ్చేరి తడాభా చూపించిన వెంటనే "ఉమాముహేశంగారికి జ్ఞ" అని, కరతాళధ్యనులు - జనం వున్నా లేకపోయినా, ముందుగా రికార్డు చేసి పెట్టినవి - ప్రతిధ్వనిస్తాయి.... చెప్పాల్సినదంతా చెప్పి, ఓట్ల వరదానం కోరుకున్నాక కచ్చేరీలో మిగతా భాగం ముగించి, ఆరతి పశ్చేం పట్టుకొస్తారు

"పవమాన సుతుడు బట్టు

పాదార విందముకకూ,

నీ నామ రూపములకూ

నిత్య జయమంగళం"

అప్పుడు నోట్ల వర్షం! ఆనాటి ఖర్చు వసూలైతీరుతుంది! భక్తజనం లేచి నుంచుని, భగవంతుడికీ, హోజురైన నేతగణానికి పాద నమస్కారాలు చేసి, ప్రసాదం పుచ్చుకుని నిష్పుమిస్తారు. ఉమాముహేశంగారి జనన విశేషాలచ్చయిన కాయితంలో చుట్టిన అక్షింతలూ, పూలూ, నలుదిశలకూ ప్రసారమవుతాయి.

అనుకోకుండా ఈసారి చంచయ్య భాగవతార్ గారికి కూడా 'ఛాన్' దొరికిందండోయ్! వీరి గ్రాత ప్రతిభ ఇదివరకే చవిచూచిన కొందరు "ఎదురు పార్టీవాళ్ళ ఎలక్కన్ మీటింగ్ ప్రాంతాల్లో పిట్లవాలకుండా, జనాన్ని పూడులు కొట్టడానికి, విరోధి పక్కం వాళ్ళయనకు ఆహ్వానం పంపారు" అంటున్నారు! నిజానిజాలు గమనిద్దా...

యావత్తపంచంలో

మొట్ల మొదటిసారి,

దక్కేణ తీసుకుని, అధికార రీత్యా,

తను పైబీడిక్కచోతున్నాడంటే, మాటలా మరి!! మునుపో వేషంటు, డాక్టర్గారి దగ్గరకెళ్ళి "అయ్యా! ఇది నా మొదటి 'ఆపరేషన్... జాగ్రత్త, స్వామీ!' అనగానే, ఆ వైద్యుడు జవాబిచ్చాట్లు "భయపడకోయ్! నేనూ, మొదటి ఆపరేషనే చేసున్నాగదుటోయ్!"

కాగా -

పదిరోజులకు ముందట్టుంచే, గణపతి దేవుని గుడిచుట్టూ నూటాక్కపుదక్కిణాలు రోజుా చేసి, పాడబొయ్యే పాటొక్కింటికి నూటాక్కసార్లు వల్లించుకున్నాడు చంచయ్య...

ఇప్పా, పాటెల్లా పాడినా

విఘ్నానికి తావులేదు!! -

సాయంతం కచేరీ గాబట్టి శాంతంగా సావధానంగా సాధన చేసుకుంటూ కదలొచ్చగనక, ఒక ఎడ్డబండిని 'భాదా'కు తీసుకుని, పాటలు వల్లిస్తూ పరవశుడై, కచేరీ కార్యరంగానికి చేరుకున్నాడు చామరాజు చంచయ్య భాగవతారీ!

ఆ నాలుగు మైళ్ళు నాలుగు తరాలుగా గడిచాయి బండివాడికి!

అదొక పాత శిథిలం. ఆర్యాలజీ డిప్టొమెంట్ వాళ్ళు ఆదుకుస్తట్లు లేదు.... చిమ్మినా పోని చెత్తా -చెదరం తాలూకు (సు) గంధం, సంవత్సరానికొకసార్లెనా జనం ఆఫ్మాణించవల్సించే, ఇక్కడ...

అడగడమే తడవుగా, కచేరీలకు కాణీ ఖర్చు లేకుండా పరిష్కన్ దౌరుకుతుంది... కొన్నేళ్ళుగా ఎలక్ట్రన్ వాళ్ళ 'అడ్డా' ఇది...

గుమ్మం ముందర ఎలెక్ట్రన్ విజ్ఞాపన కాయితాలు పంచేందుకు ఆడ వాలంటీర్లు... పాటల కచేరీల ధ్వనులతో మాటల కచేరీల ధ్వనుల పోరాటం... ఘుర్రణ! కల్లోలం! అయోమయం!.... "పోష్మశ్వరునికి జై... ఉమామహాశ్వరునికి జై" అన్న నినాదాలు... మద్దెల దరువులు చుట్టుముట్టి మత్తెక్కినట్లు నుంచుని చూస్తున్న చంచయ్యకు "పక్క గుడి సందులో పాడమ"ని తాటీదొచ్చింది.

ఎక్కడైతేనేం... తనకు పాడడం ముఖ్యం...

ఏమి 'ఎక్కెటొమెంట్'!!

మూసిన కళ్ళు తెరిచినట్టే లేదు!

కొత్త మద్దెల దెబ్బతో, మళ్ళీ స్ట్రోటి వచ్చింది! ఒక్కసారి కుడి ఎడమలకు మెడలిప్పి పరికించాడు... పక్క వాద్యాల వాళ్ళు శృతి చేసుకుంటున్నారు...

వాళ్ళ మినహా, ముగ్గురే ముగ్గురు కూర్చున్నారు హోల్డో! చంచయ్యకు ఆర్డసైజర్ మీద పట్టరాని కోపం వచ్చింది, కానీ, సంగీత స్టోలికి కోపం వినాశకారణం కదా! తన్న తాను ఓదార్చుకుని "ఇలాంటి సమయంలోనే దైర్యం కావాలి.... మహా మహాత్మ్యంగల వీఘ్నశ్వర భగవానుడి పర్వదిన సందర్భంగా తనకీ 'ఛాన్స్' దొరికింది. సద్యానియోగం చేసుకుని తీరాలి. కనీసం ముగ్గుర్లెనా (తన) సంగీత శిలియులున్నారు కదా ఈ ఊళ్ళో..." అనుకుని, పాట మొదలెడరామనుకుంటూ, ప్రేక్షకులలో కూర్చున్న మొదటి పెద్దమనిపిని ప్రశ్నించాడు చంచయ్య

"అయ్యా! నమస్కారం! మీరేమీ అనుకోకపోతే, మీకు నా సంగీతం ఎందుకు వినాలనిపించిందో కాస్త చెపుతారా?"

మొదటాయనన్నాడు సీరియస్గా "స్వామీ! మీ సంగీతం మాట నాకు తెలిదు... మీ తర్వాత నన్నపాడమని, ముందే డబ్బిచి సంపీంచారిక్కడికి. అందుకే, గత్యంతరం లేక కూర్చున్నా"

కొంచెం గాభరాపడ్డాడు చంచయ్య... ఏంతోచిందో, 'శక్కు'న రెండో పెద్దమనిపిని కూడా అడిగేశాడు

"మరి మీరెందుకుకూర్చున్నారని?"

"పండగ హడావిడిలో ముందు జాగ్రత్త నయం కదండీ! ఇక్కడ భాళీ కుర్కులూ, మీరు కూర్చున్న తివాసీ - అన్నీ నావే... మీరు లేస్తేనేగా, అవితీస్తేశ్వరం..."

శ్రీగణేశ... శ్రీగణేశ... శ్రీగణేశ...

ముచ్చెమటలు పోస్తున్నె...

మరిమూడో అయనో!!-

"అంత మతిమర్పైపై ఎలా బాబూ! దోషపొడుగునా మా ఎడ్డు బెదురుతున్న మీరు పాడుకుంటూనే వచ్చారు! - మిమ్మల్ని దేనికి ఇబ్బంది పెట్టడం - కచేరీ అయ్యాక మీరు మీ 'ఫిజు' వసూలు చేసుకుంటే, నాకూ మరో నాల్గుకాసులు ఎక్కువ ఇస్తారేమా, వాపసుకూడా నా ఎడ్డబండిలోనే తీసుకుపోదామని, కూలీ అడగుండానే కూచనిపోయానిక్కడ" అన్నాడతను!

చంచయ్య భాగవతార్ గారి కచేరీని గురించి విమర్శకులేం రాశారో, ఉమామేశ్వరంగారు ఎలక్ష్మణ్లో గెలిచారో లేదో... వగైరా వగైరా..... వివరాల కోసం, అప్పటిన్నాయ్య పేపర్లన్నీ గాలిస్తానే ఉన్నానింకా... తెలిస్తే మీరే చెప్పాలి...

మరోమాట...

క్షమించాలి...

మహానుభావులైన మన సంగీత వాగ్దీయకారకులు, తరాలుగా, తోటివాళ్లను మైమరపించి, కోటి కోట్ల ప్రజలలో సుహృద్యావాస్ని పంచే సునిసితమైన అమృతవర్షిణిపుడూ, రైలు కూతల సరిగమలతో, బాంబులను పేలే లయవిన్యాసాలతో గుండెలదరగాడుతోంది! సినిమాల కెళ్లండి... కచేరీల కెళ్లండి... చోటు మార్పినా ప్లైటు మార్పక, 'సెక్స్', 'క్రెమ' ల శంఖారావమూదుతోంది! సిసలైన రామరాజ్యమెచ్చేదాకా, ఈ అపస్వరాల అనుబంధ శృంఖల మనకు తప్పదేమా! నీడ నిజమనే భమతో జాడ కోలోతున్నాం మనం!

స్వప్న జనిత రాగంలో

స్వనితమైన అపస్వరాలను

పునీతమైన అనహాతంతో

పునఃశృతి చేసుకుంటూ

చీకటి వెలుగుల మధురిమ

చిరస్కరణియం చెయ్యాలిక.

ప్రాజ్ఞ

- పాన్నాడ కుమార్

ఉనాది కథల పోటీల్లో వ్యోత్స్వహంక

పంకజం ఒంటరిగా పడుకుని, బంగారయ్య ఎప్పుడు తిరిగొచ్చేదీ మరోసారి రోజులు లెక్కపెట్టుకుంది.

వారం రోజుల్లో తిరిగొచ్చేస్తానంటూ పంకజానికి ఇల్లంతా అప్పచేప్పి, పుణ్యసదుల్లో భార్య అష్టికల్ని కలపడానికి బంగారయ్య మొన్సునే బయల్లేరి వెళ్లినా పంకజానికి ఎన్నాళ్లో అయినట్లనిపించింది. బంగారయ్య వెళుతూంటే, గతంలో అతడికి తప్పిన ఓ జలగండాన్ని గుర్తుచేసి, పంకజం అతడికెన్నో ముందు జాగ్రత్తలు చెప్పింది. బంగారయ్య కూడా తన దగ్గర పాతికేళ్ల నుండి నమ్మకంగా పనిచేస్తన్న సీనియర్ గుమాస్తా జోగయ్యను పిలిచి, బయట వ్యవహారాలతో పాటు ఇంట్లో ఒక్కరే ఉండే పంకజం అవసరాలను కూడా చూస్తూండను చెప్పి వెళ్లాడు.

బంగారయ్య భార్య నెల్లాళ్ల కిందట వైజాగోలో పోయిందన్న కబురందగానే, పంకజం రాజమండ్రి నుండి వైజాగోచ్చింది. పంకజమే శవానికి స్నానం చేయించి, ముత్తెదువ అలంకరణ చేసింది. పిల్లల్లేనందున బంగారయ్యే, భార్యకు తలకొరివి పెట్టి కర్మంతా చేశాడు. దశాహం నాడు ధర్మోదకాలు ఇచ్చాడు. దండిగా దశదానాలు చేశాడు. పస్నేండో రోజున ఇంట్లో బంధుమితులకు ఫునంగా సంతర్పణ చేశాడు. ఇంటి ముంగిట పేదలకు తృప్తిగా అన్నదానం వస్తుదానం చేశాడు. మగవాళ్లకు అతడు దోవతులు పంచితే, ఆడవాళ్లకు పంకజం చీరలు పంచింది. పిల్లలున్న తల్లులకు అదనంగా పాలప్యాకెట్లిచ్చింది. బంగారయ్యకు చేదోడు వాదోడుగా ఉంటూ పరామర్శింప వచ్చిన వాళ్లందరికి ఆత్మియతను కూడా పంచింది. పస్నేండురోజులు ఇంటా బయటా పంకజం నిర్వహించిన పాత పలువురిని అబ్బిరపరిచింది.

పెద్దవారింట చావు కూడా పెళ్లితో సమానమే అన్నారు చాలామంది. బంగారయ్యను నిజంగా బంగారు బాచీ అన్నారు. పంకజాన్ని సాక్షాత్తు బంగారు తల్లే అన్నారు. ఈ ‘బంగారు తల్లి’ బిరుదు, ముప్పుయ్యేళ్ల కిందట అగ్నిస్కాగా పరిణయమాడిన బంగారయ్య ధర్మపత్నికి లభించలేదు. పస్నేండేళ్ల కిందట గోదావరి సాక్షిగా బంగారయ్య చే(యి) పట్టిన పంకజానికి ఇప్పుడు దక్కింది.

పంకజం వైజాగోచ్చి, బంగారయ్య ఇంట్లో ఉండడం ఇదే ప్రథమం. బంగారయ్య పంకజం దగ్గరకు రాజమండ్రి వెళ్లేవాడు. ఇటుపై పంకజం వైజాగులో బంగారయ్య ఇంట్లోనే శాశ్వతంగా ఉండదలచుకుంది.

బంగారయ్య విలాసపురుషుడని పంకజానికి తెలుసు! వ్యసనపరుడనీతెలుసు. మొదట్లో పిత్రార్థితాన్ని తగలేశాడు. చేస్తున్న వుత్తివ్యాపారాన్ని నిర్దక్షం చేశాడు నష్టాల ఊబిలో కూరుకుపోయాడు. అయితే తన సాంగత్యం లభించిన తర్వాత అతడు కొంత మారినట్లు తెలిసి పంకజం సంతోషించింది. తన సలహాలు, వాణిజ్య వ్యాపార రంగాల్లో అతడి స్పృఖులేషను ఫలించి గత పదేళ్లగా అతడు పట్టిందల్లా బంగారమే అవతూంటే పంకజం ఎంతో గర్యించింది.

‘ఇదంతా నీ మహాత్ముమే! నువ్వు పంకజానివి కావు; పద్మశ్రీమి! కనకమహా లక్ష్మివి కన్నె బంగారానివి’ అంటూ అతడప్పుడప్పుడు శ్లాఘిస్తూ పలికిన మాటలు ఇప్పుడేకాంతంలో జ్ఞాపకం రాగా తన యాభై ఏళ్ల వయసునే క్షణకాలం మరచిపోయింది పంకజం.

బంగారయ్య ఇప్పుడు విధురుడు. అతడికి కాబోయే ద్వితీయంగా పంకజం త్వరలో ఆరంభం కానున్న తన కొత్త వైవాహిక జీవితాన్ని, తద్వారా లభించే సాంఘిక ప్రతిపత్తిని తలుచుకుంటూ బంగారయ్య కోసం ఎదురు చూస్తూంది. అతడెక్కడా మళ్లీ కాలు జారకుండా, దారి తప్పకుండా క్షేమంగా, శ్రీస్తుంగా తిరిగి రావాలనీ కోరుకుంది. ప్రయాణంలో ఉన్న అతడికి ఫోను చేసింది. జవాబు లేదు. కంగారు పడింది. అసుర సంధ్యలో పడుకోకూడదని లేచి కూచుంది...

గది తలుపు తట్టిన శబ్దం.

బంగారయ్య వచ్చేశాడనుకుంది.

లేచొచ్చి తలుపు తీసింది.

ఎదురుగా నమస్కరిస్తూ ఓ ఆడపిల్ల ప్రత్యక్షం. జోగయ్యగారి కూతుర్కని పరిచయం. లోపలికి రమ్మంది పంకజం.

ఆ పిల్ల తన 'గోడు' వెళ్ళబోసుకుంది. ముగింపు వాక్యంగా "ఈ గండాన్ని గట్టిక్కించి నన్న రక్షించండమ్మా! నా భవిష్యత్ మీ చేతుల్లోనే ఉంది" అంటూ ప్రాధీయపడింది.

పంకజం ఆ పిల్లను మొదటి సారి 'సంతర్పణ' రోజున బంగారయ్య ఇంటలోనే చూసింది హూపారుగా, చలాకిగా తిరుగుతూ చిన్న చిన్న పనులు చక్కబెడుతూ కనిపించింది. తననూ, తన పెద్దరికపు పోకడల్ని ఎంతో ఆసక్తితో గమనించినట్లు పంకజానికిప్పుడు స్ఫురించింది.

బంగారు బోమ్మలాంటి ఆ అమ్మాయి ఇప్పుడు తన గదిలో కాలిడుతూనే తనను 'అమ్మా' అని సంబోధించినప్పుడు పంకజానికి కమ్మని అనుభూతి కలిగింది. అయితే ఆ పిల్ల చెప్పిందంతా విన్న తర్వాత ఆమె తనకూ ఓ సమస్యగా పరిణమించినట్లు పంకజం ఆందోళన చెందింది. అయినా ఆ చిన్నారికి పిన్న వయసులోనే కలిగిన మానసిక సంక్లోభం, అందుకు ప్రతిగా నిలుపుకున్న దైర్య సాహసాలు పంకజానికి కొత్త ఉపాయాలు పోశాయి. ఆ కన్నెపిల్లనెలాగైనా ఆదుకోడానికి అనువైన మార్గాలను అన్వేషిస్తానే ఆ పిల్లకు అభయపూస్తం చూపించింది.

ఆ అమ్మాయి వెళ్లగానే, పంకజం మార్కెట్లోని బంగారయ్య ఆఫీసుకు ఫోను చేసింది. పదినిమిపోల్లో పంకజం ఎదుట జోగయ్య ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఉదయం ఆఫీసులో తన గైరాజరకు కారణం అడిగితే బంగారయ్య బాబుగారి పనిమీదే పై ఊరేళ్లోచ్చిన సంగతి చెప్పామనుకున్నాడు, అయితే ఆ పనేమిటో ఎవరికి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదని బాబుగారు ముందే పోచురించారు.

పంకజం అంటే జోగయ్యకు సదభిప్రాయం తక్కువ. ఎవరు పెట్టారోగానే ఆమెకా పేరు అక్కరాలా సరిపోతుందని ఇదివరకే అనుకున్నాడు. ఇప్పుడామెను బంగారయ్య బాబుగారి పడకగదిలో మరీ చేరువగా చూస్తుంటే పూర్వపు అంచనాలను మించి ఎంతో దూరం ఆలోచించవలసి వచ్చింది.

'తామర పువ్వు బురదలో పుడుతుంది. పంకజం అలా ఎక్కడ పుట్టినా, ఎలా పెరిగినా ప్రస్తుతం రాజమండిలాంటి రంగుల పట్టుంలో యుక్కిగా, దైర్యంగా బతుకుతోంది. ఎంత జాణకాకపోతే, పన్నెండేళ్ల కిందట బంగారయ్య బాబుగారు గోదావరి పుష్పర స్వానానికిచ్చి, రేపుకాడ బురదలో కాలుజారి పడబోతే, అతడి చేయి పట్టుకులాగి తన ఒంటి బురదను అంటించగలుగుతుంది!?' ఆయన ప్రాపకం ధర్మమా అని ఆమెకక్కడో చిన్న ఇల్లా, బ్యాంక్ అక్కొంటూ ఉండగా ఇప్పుడిక్కడకొచ్చి ఓ రకం ధర్మకర్తలా గుడినీ, గుడిలో లింగాన్నీ మింగెయ్యాలని చూస్తాంది. ఈ దివాణాంలో ఇటుపై ఏ చిన్న పనికైనా ఈమె పర్మిషన్ ఉండాలి కాబోలు!?' చచ్చి స్వర్గాన ఉన్న ఆ దౌడ్డ ఇల్లాలెపుడూ ఇలా ఫోన్లు కొట్టి ఎవరీ పిలవలేదు. బెడ్రూముకి రప్పించుకోలేదు. ముందొచ్చిన చెవుల కన్నా వెనకొచ్చిన కొమ్ములు వాడి ఏం చేస్తాం? ఏ ఎండకా గొడుగు పట్టాలి మరి! ఆ అమ్మాగారు బతికున్నపుడు ఆమెకు సపర్యలు చేయాలనే మిష్టో ఇక్కడ తీప్పించడానికి ఈమె ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ అమ్మాగారు ఈవిడిని ఈ గడప తొక్కనీయలేదు. బాబుగారి దయవల్ల తుదకు 'శవసేవ' మాత్రమే ఈవిడకి దక్కింది. ఈమెకిప్పుడు ఈ అసుర సంధ్యలో తన అవసరమేముచ్చిందో!?' అనుకుంటూ జోగయ్య స్వగతంలో కొట్టుకుంటూంటే "కూచోండి జోగయ్యగారూ!" అనేమాట వినిపించిద్ది.

పంకజం సోఫాలో కూచుంటూ జోగయ్యకు ఎదురుగా కుర్చీ చూపించింది.

"ఫుర్యాలేదు; చెప్పండి నేనిపుడేం చెయ్యాలో చెప్పండి మీ గురించి ఏం చెయ్యాలని పిలిచారో చెప్పండి" అన్నాడు జోగయ్య

"మితో కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మాట్లాడాలి!" అంది పంకజం.

'ఏమిటి?' అన్నట్లు అందమైన పెద్దకళ్ళతోనే ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు జోగయ్య.

"మిరెంతో మంచివారని బంగారయ్య బాబుగారు చాలాసార్లు చెప్పారు! నా గురించి మీకంతా తెలియకపోయినా కొంతైన తెలిసేంటుంది. నేను రాజమండిలో ఉన్నప్పుడు బాబుగారి పనిమీద మీరు అప్పుడప్పుడు అక్కడకొస్తూ, ఆయన చెప్పినట్లుగా నా తోముది

యోగ్యేమాలు విచారించి వీధిలోంచే పెళ్ళిపోయేవారు. లోపలికి రమ్మన్నా వచ్చేవారు కాదు. ఈ మధ్య మీరు రాజమండి పెళ్ళినట్లు లేదు... అన్నట్లు మీ ఆవిడగారికి బాగోలేదని విన్నాను. ఇప్పుడెలా ఉంది?" ఆత్మియంగా అడిగింది పంకజం.

"చావడం కాదు; బతకడం కాదు. ఎల్లి మందులిచ్చినా రోగం నయం కాలేదు డాక్టర్లామెను అటు తిప్పి, ఇటు తిప్పి, కిందేసి, మిదేసి ఆఖరికి క్యాస్సరన్నారు"

"అయ్యా; అలాగా! ఆమె టీట్ మెంట్‌కై బోలెడు డబ్బు అడపాదడపా బాబుగారి దగ్గర అప్పుగా తీసుకుని, తీర్చలేక సగం జీతం తోనే బతుక్కొస్తున్నారు, పాపం మీరు!"

"అదేనండి; ఇప్పటి నా అవస్థ"

"మీ ఆవిడగారు తనుండగానే పిల్లకు పెళ్ళిచేసియ్యమని గోలపెడుతున్నారు కదా! చేసేస్తే ఆమె మనోవ్యాధి తగ్గి, ఒక్క కూడా భాగుపడుతుందేమో ఆలోచించారా? ఒక్కరే అమ్మాయికదా!.. అమ్మాయి పెళ్ళిగురించి ఏం చేశారు?" అడిగింది పంకంజం కొద్దిసేపటికిందే తన కూతురొచ్చి పెళ్ళి సమస్యను పంకజానికి చెప్పినట్లు జోగయ్యకు తెలీదు. పంకజమే బంగారయ్య బాబుగారి ద్వారా విషయాలు తెలిసుకుని ఉండచునని జోగయ్య అనుమానించాడు.

జోగయ్య పరధానంగా ఉంటే, పంకజం మళ్ళీ అడిగింది. "పిల్ల పెళ్ళి విషయం ఏంచేశార?"ని.

"ఏం చెయ్యగలను? డబ్బులేనివాడిని అమ్మాయి పక్కింటి అబ్బాయిని చేసుకుంటానంటుంది. కుర్రాడు బుద్దిమంతుడే, మాక్కావల్సినవాడే, నమ్మదగినవాడే అయితేనేం? నాకన్నా దరిద్రుడు. పెళ్ళాన్ని పోషించే స్తోమత లేనివాడికి పెళ్ళిందుకంటే... తనూ పెళ్ళాం బతకడానికి ఓ ఆటో రిక్స్ కొనుక్కుని నడిపిస్తానన్నాడు. అప్పుగాన్నెనా ఓ ఏబైవేలు కావాలన్నాడు. బంగారయ్య బాబుగారు హామీ ఉంటే భ్యాంకులో బుణం తెచ్చుకోవచ్చన్నాడు."

"బాబుగారిని అడగలేకపోయారా?"

"అడిగాను"

"ఏమన్నారు?"

"ఈ బాధలేమీ లేకుండా తనే నాకూతురిని పెళ్ళాడేస్తానన్నారు. అమ్మగారు ఆఖరి శ్యాస విడుస్తున్న సమయంలో ఆమెను చూడ్డానికి మా ఆవిడ రాలేకపోయినా, మా అమ్మాయే వేస్తే, దానివైపు జాలిగా చూసి త్వరలోనే పెళ్ళిడతానన్నారు. అంతకు ముందు కూడా చాలాసార్లు పిల్ల పెళ్ళికి బాధపడొద్దని నాకు ధైర్యం చెపితే, ఏమైనా డబ్బు సాయం చేస్తారనుకున్నాను. కానీ ఆయనే ఓ పేదింటి పిల్లను పెళ్ళాడ్డానికి ముందుకు రావడం.."

"నిజంగా మీ అదృష్టమే అనుకుంటున్నారా? అరవయ్యేళ్ళవాడు ఇరవైయ్యేళ్ళదాన్ని చేసుకుంటానంటే మీకు బాధకలగడం లేదా?"

"మరో గత్యంతరం లేదు."

"అమ్మాయి ఒప్పుకుండా?"

"నయాన చెప్పాను. భయాన్న చెప్పాను. మాటాడకుండా ఊరుకుంది"

"ఆ తర్వాత ఏ నుయ్యా, గొయ్యా చూసుకుంటే?"

"అంత పిరికిది కాదు! తెలివి తక్కువదనీ అనుకోను"

"అయితే మీరు మరో విషయం అమ్మాయికి చెప్పారో లేదో? బంగారయ్య బాబుగారికి పిల్లల్లేరని తెలుసుకదా! ఆయనకిపా పుట్టరు కూడా. ఎవరికి తెలియకుండా చిన్నప్పుడే ఆపరేషను చేయించుకున్నారట; కారణం మీకు తెలుసునో లేదో? ఈ రోజుల్లో

పిల్లలోర్లు మొర్లో అని ప్రతివారూ గోల పెడుతూంటే పిల్లల్లేకపోతేనేం? అమ్మాయి బతుకంతా హాయిగా గడుచిపోతుంది కదా! పిల్లల్లేని వాళ్ళు ఏ బాదరా బందీ లేక ఎంతో సంతోషంగా ఉన్నారు. ఇదేమీ పెద్ద సమస్యకాదు” అన్నాడు జోగయ్య ధీమాగా.

”నిజమే ఈ పాలరాతి మేడలూ, ఈ ఏ.సి పడక గదులూ, కారులు, ప్రియరులూ, అరు బీరువాల చీరలూ, ఏడువారాల నగలూ ఎన్ని పూజలు చేసుకుంటేగానీ అడదానికి లభిస్తాయి? ఇన్ని ఉన్నా బంగారయ్య బాబుగారి భార్య చనిపోవడానికి పిల్లల్లేక పోవడమే ఓముఖ్యకారణమంటే మీరు ఒప్పుకోర్చోమో! మరి ఆవిడెలా పోయిందంటారు?” పంకజం అడిగింది.

”రోగం దీర్ఘ రోగం డాక్టర్కూడా లొంగని మొండిరోగం” అన్నాడు జోగయ్య.

”అవునా మరి; ఆవిడ మానసిక వ్యాధికి తోడైన మరో శారీరక రోగం. ఆ రోగం నయం కాదు ఇంకా ఏవేవో జబ్బులు. ఈ జబ్బులు ఆవిడకెలా అంటుకున్నాయో తెలుసాండీ? మీ బాబుగారివల్లనే”

‘కాదు; మీవల్లనే మా బాబుగారికి సంక్లమించి ఉంటాయి’ అని అందామనుకున్నాడు జోగయ్య. కానీ తనకు పూర్తిగా తెలియని బాబుగారి పూర్వ చరిత్రంతా ఈమె తిరగేస్తాంటే, బాబుగారే సీనియర్ రోగి అని అనుమానం కలిగి వ్యాసంగా ఉండిపోయాడు.

పంకజం ఒక్కొక్క విషయమే చెప్పుకుపోతూంది - ”బాబుగారిలో ఆ జబ్బులన్నీ జీర్ణించుకుపోయాయి. అవి తల్లి కడుపులో పిల్లలకి కూడా సోకే ప్రమాదముందని డాక్టర్లు ముందుగానే పోచురించారు. పెట్టైన కొత్తలో ఆయన తన పోత్త చెకప్ గురించి డాక్టర్లు దగ్గర తెలితే పుట్టుబోయే పిల్లల అనారోగ్యం గురించీ, అంగైకల్యం గురించీ, అకాల మరణాల గురించీ చెప్పారట. దాంతో ఆయన భయపడి వెంటనే బర్త్ కంటోలు ఆపరేప్స్ చేయించేసుకున్నారట...”

”బాబుగారు బాగా తెలివైనవారు. ఏపని చేసేముందైనా కీడెంచి మేలెంచుతారు. రోగిస్తూ బిడ్డలు పుట్టుకుండా ముదే జాగ్రత్త పడ్డారు.... పుణ్యం కొద్దీ దౌరికిన పురుషుడి వల్లనే ప్రాప్తిస్తుందేమో!? బాబుగారు సంతానం వద్దన్నారు గానీ సంసారం వదల్లేదుగా. మీ లాంటివారు ఎంతమంది అమ్మాయిల్చిచ్చినా కాదనరు... బాబుగారికి కొత్త కొత్త రుచులు కావాలి అనుభవాలు కావాలి, మత్తుకు మందు; పెదవికి పెదవి ఎల్లప్పుడూ ఉండాలి.”

పంకజం ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతూంటే, బాబుగారి రుచులూ, అభిరుచుల విషయంలో నిజానిజాలెలా ఉన్న సంసారిగా జోగయ్యకు, ఆమె సంస్కారమేమిటో, సాంప్రదాయమేమిటో మరోమారు ఇంకా లోతుగా పరిశీలించాలనినిపించింది.

బాబుగారి నోట్లో నోరు పెట్టి, ఆయన ఉప్పు తింటూ, ఆయన నోటికి తప్పు కట్టే దుస్సాహసిగా కృతఫుస్తురాలిగా పంకజం, జోగయ్యకు కనిపిస్తాంది. ఆమె పెదవులకు ప్లాష్టిక్లు అంటించాలన్నంత కోపం వచ్చింది. ఐతే పెదవాడికోపం? దిగమింగుకున్నాడు జోగయ్య.

పంకజానికి బాబుగారు విధేయులు. బాబుగారికి తాను విధేయుడు. తొందరపడి తన సమస్యలు ఆమెకు వినిపించి తానుకూడా ఆమెకు విధేయుడిపోతున్నందుకు భయపడుతూ, బాధపడుతూ ఆ గదిలోనుండి బయటపడాలనుకున్నాడు జోగయ్య.

గోడ మీద బంగారు రంగు గ్రేములో బంగారయ్య కలర్ ఫాటో సిరితో, మగసిరితో మెరిసిపోతూ కనిపించింది. గుండె నిబ్బరంతో నిలబడి జోగయ్య గొంతు పలికించాడిలా - ”బాబుగారికి మా అమ్మాయికి మధ్య వయసు తేడా నలభయేళ్ళెనా ఫర్యాలేదనుకున్నాను. పిల్లలు పుట్టురని తెలిసికూడా ఏమంత బాధపడలేదు. మేలే అనుకున్నాను... కానీ మీ దృష్టిలో ఓ పేద పిల్లను చేసుకునే భాగ్యవంతుడు...”

”యససపరుడైనా ఫర్యాలేదని నేను అనుకోను. గొప్పవాళ్ళ ప్సైట్స్ అలవాట్లు కొన్ని మితిమీరిన దురలవాట్లుగా మారితే అది వారికి, వారిమీద ఆధారపడ్డవారికి ఎంత చేటు కలిగిస్తాయో మీకు తెలియదా? డబ్బుతో ఖరీదైన మందులు కొనుక్కోవచ్చుగానీ పూర్లారోగ్యాన్ని, ఆయుష్మన్నా కొనలేంగద! ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమైతే అదిలేకపోయినా, క్రీణించి పోయినా ఎవరి బతుకైనా దుర్భరం కాదా?

అరోగ్యసూత్రాలు అందరికీ తెలుసున్నవే అయినా అమ్మాయి క్షేమం కోరి, మీకుటుంబ శ్రేయస్తు కోరి ముందుగా ఇవన్నీ చెపుతున్నాను” పంకజం అంది.

”ఇలా ఏవేవో చెప్పి, మమ్మల్ని భయపెట్టో, మా మనసులు విరిచేసో, బంగారయ్య బాబుగారితో మా పిల్లకు పెళ్ళికాకుండా చేర్చామనా మీ ఉద్దేశ్యం? ఇందులో మీకొచ్చే లాభమేమిటి? ఒక్క సంగతి; మావల్లగానీ, మా అమ్మాయి వల్లగానీ మీకేం నష్టం ఉండదు. పెళ్ళే మా పిల్ల బంగారయ్య బాబుగారితో కాపురం చేస్తూ ఇక్కడే ఉంటుంది. మీరిక్కడ్డుంచీ రాజమండ్రి పోయి ఎప్పట్లగే బతకొచ్చు. ఏ సమస్యా ఉండదు. మీరే చెప్పండి ఈ ఛాన్సు పోతే మా అమ్మాయికి పెళ్ళుతుందా?”

”అపుతుంది. మీ అమ్మాయిని పెంచుకుని నేను పెళ్ళిచేస్తాను. నాకూ పిల్లల్లేరు”

‘సరి సరి మీకు మరెవరూ దొరకలేరా?’ అని అందామనుకున్నాడు. అలాగాక మరోలా అన్నాడు. మా అమ్మాయికి మీరు ‘అమ్మ’ అవడం కన్నా బాబుగారు భర్త అవడమే గౌరవం, మర్యాద’ ఈ మాటకు పంకజం ఆగ్రహించి ‘ఇక్కడినుండి పొండి’ అని కసురుతుందేమో అనుకున్నాడు జోగయ్య, కానీ ఆమె నిశ్చలంగా ఉండి మెత్తగా పలికిందిలా -

”కన్నతల్లినయ్యే అదృష్టం లేకపోయినా పెంపుడూ తల్లిగానైనా ఉండామనుకుంటే నాలో అర్థతలు, యోగ్యతలు వెతుకుతున్నారా? అనాధగా, ఏకాకిగ బతికే ఆడది ఎన్ని అపనిందలు, అగచట్లు పడాల్సివస్తుందో నా చేదు అనుభవాలు మీకు చెపితే మీరు నమ్మిగలరా? పడ్డవాళ్ళపుడూ చెడ్డవాళ్ళు కాదు. దిక్కులేని వాళ్ళంతా చెడిపోతారని మూర్ఖులు మాత్రమే అనుకుంటారు. కడుపులో పిండం నుండి కాటికేళ్ళ పండు ముదుసలి వరకూ ఆడదానికి అన్నీ గండాలే! అన్నీ ఛీత్కారాలే. ఆడదాన్ని తక్కువగా ఊహించడానికి, తక్కువ చేసి మాట్లాడ్డానికి ఇంకా బతికే ఉన్న ఈ ఛాందస భావజాలం, ఈ అసభ్య పదజాలం మీలాటి అమాయకుల్ని స్వయంగా ఆలోచింపనీయవు. అనుకోకుండా బంగారయ్య బాబుగారితో నా సంబంధం ఏర్పడ్డానికి ముందు నేనెలా బతికేదాన్నో ప్రత్యక్షంగా మీరెవరూ చూడలేదు...”

‘అప్పుడెలా బతికినా ఇప్పుడు మాత్రం ప్రత్యక్షంగా కనబడుతూనే ఉందిగా; ఎదుట వారి బలహినతల్లి సామ్ము చేసుకుంటూ బతకడం మమ్మల్ని మట్టబెట్టడానికి కట్టుకథలు చెప్పకండి’ అని జోగయ్య అందామనుకున్నాడు. కానీ బంగారయ్య బాబుగారితో చిక్కుముడి పడి ఉన్న తమ సమస్య మరింత జటిలమై పోతుందని రుచిడిని మిన్నకున్నాడు. ఊసుపోనమ్మ ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు తమకేం లాభం అనుకుంటూ ముఖం చిట్టించుకున్నాడు జోగయ్య.

అదిగమనించిన పంకజం వెంటనే అంది. ”జోగయ్యగారూ! ఇటు వినండి అసలు సంగతి చెపుతున్నాను. మీ అమ్మాయి విషయంలో బాబుగారి మీద ఆశవదులు కోండి. నేనిపుడు ఆయన్ని నమ్ముకున్నాను. ఈ లేటు వయసులో నాకు శాశ్వతంగా ఓ తోడుకావాలి! ఇద్దరం కలిసి ఒకేనీడలో బతకాలి. మేడిపండు లాంటి బంగారయ్య బాబుగారితోనే నా ఆఖరి రోజులు గడవాలి. అతడు వేరే ప్రీని పెళ్ళాడకూడదు. పెళ్ళాడానికి వీలుపడదు. పెళ్ళాడనివ్వను. అతడిని నేనే పెళ్ళాడతాను. మొదటి భార్య పోయిన తర్వాత రెండో భార్యగా నేను ఇక్కడ ఈ ఇంట్లోనే స్థిరపడగలనని బంగారయ్యగారు నాకిచ్చిన ‘ప్రామిన్’ ఈనాటిది కాదు; ఓ పుప్పురం కిందటిది. అది ఇప్పుడు నెరవేరే శుభసమయం వచ్చింది” అంది పంకజం దిటువుగా.

ఇరంతా వింటున్న జోగయ్యకు ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు.

పంకజం ఏ దిక్కులేనమ్మకో పుట్టి, పిల్లల్ని అమ్ముకుని బతికే ఓ బోకరమ్మ పెంపకంలో పెరిగి, బొంబై చీకటి గల్లిల్లో గడపలేక, పెళ్ళికాకుండా ఎక్కుడెక్కుడో తిరిగి, ఆఖరికి రాజమండ్రి వచ్చిందని ఆ నోటా, ఈనోటా విన్న మాటలు, సత్యసత్యాల ఘుర్రణలో జోగయ్య బురను ఇంకా దొల్చేస్తూనే ఉన్నాయి.

‘పంకజం స్వార్థపరురాలు మెతుక్కొసం, బతుక్కొసం ఏమైనా చెయ్యగలదు. తనదారికి అడ్డొచ్చిన వారిని ఎదిరిస్తుంది సాహసి. ఆమేదే ఇప్పుడుపై చెయ్య. పెంపకం పేరుతో కన్నెపిల్లనెలాగైనా వాడుకుంటుంది. ఏ రొంపిలోకైనా దింపుతుంది. పెళ్ళి చేస్తుందని నమ్మకం లేదు... పిల్లకు పెళ్ళికాకపోతే పోయె, పుట్టింటిలోనే చ్చేవరకూ అవివాహితగానే ఉండిపోగాక. దాని కర్మ ఎలాగుంటే అలాగవుతుంది’ ఇలా లోలోనే మధనపడుతూ జోగయ్య వెనుతిరిగాడు.

“జోగయ్యగారూ!” బిగ్గరగా పిలిచింది పంకజం.

జోగయ్య ఆగిపోయాడు.

పంకజం అతడికెదురుగా వచ్చింది. అధికారణిలా ప్రశ్నించింది. “ఇలా అధైర్యపడి వెళ్ళిపోదామనుకుంటే పిల్లకెలా పెళ్ళవుతుందనుకున్నారు”

“అవకపోతే కన్యగానే మిగిలిపోతుంది” బింకంగా అన్నాడు జోగయ్య.

“కన్యగా మిగిలిపోతే మీ తర్వాత, నా తర్వాత ఆమె భవిష్యత్తీ? బంగారయ్య భాబుగారి పాపద్మష్టా మీ అమ్మాయి మీదే ఉంది. తప్పించగలరా? అతడు చిరాయువు. అతడిలోని విషకిములు, అతడు తాగే ఖరీదైన మందుల్ని అతడు తినే బలమైన తిండిని సుఖంగా ఆరగిస్తూ తమ ఆయుష్మను పెంచుకుంటూ, భాబుగారి రోగ్గుస్త ఆయుష్మను కూడా పెంచుతున్నాయి... ఆఖరికి అమ్మాయి నిస్సపోయురాలై ఒలిపశువు కావాల్సిందేనా?”

“.....” జోగయ్య అయ్యామయంగా చూస్తున్నాడు; ఏం చెయ్యాలో తోచక పెంపకానికిమ్మన్నాను. నా రక్షణలో, సంరక్షణలో ఆమెను కోరుకున్నవాడికి ఇచ్చి, పెళ్ళిచేసి పంపించాలనుకున్నాను. నాతోపాటు బంగారయ్యభాబుగారికి కన్యాదాన ఫలితం దక్కుతుందనుకున్నాను... మళ్ళీ అడుతుగున్నాను; అమ్మాయి పెంపకం విషయంలో ఏమాలోచించారు?”

“మాకున్నది ఒక్కరే అమ్మాయి; కూతురైనా కొడుకైనా అదే పెంపకం ఇవ్వడానికి మా ఆవిడ ఒప్పుకోదు. మీకో నమస్కారం” అంటూ జోగయ్య తన అసమృతికి చిప్పాంగా రెండుచేతులూ జోడించాడు.

అంతవరకూ సోఘాలోనే కూర్చుని ఉన్న పంకజం ఒక్కసారి లేచి నిలుచుంది.

ఆ క్షణంలో పంకజం, పరాజితలా కనిపించింది జోగయ్యకు.

అయితే ఆమె జోగయ్య కూతురి పెంపకం విషయంలో వీగిపోయినా, ప్రత్యామ్మాయంగా అంపకం విషయంలో ముందే క్షిరపరచుకుని ఉన్న మార్గంలోనే అడుగిడి ముందుకు సాగిపోడానికి నిశ్చయించుకుంది. ఆమెకది తరుణపోయం; తరుణపోయంకూడా!

“అయితే ఉండండి” అంటూ పంకజం చరచరా కబ్బోర్రుకేసి నడిచింది.

జోగయ్య గుడ్డపుచెప్పి చూస్తూ, ఆమె నడకను నడతతో బేరీజు వేయసాగాడు. ‘నడమంతపు సిరి నారిమణి; నడకలో ‘శీలి’ ఒలకబోస్తుందే గానీ నడతలో ‘శాఖి’ చూపించదేమి?’ అనుకున్నాడు.

అంతలో ఫోను మ్రోగింది. పంకజం వచ్చి ఎత్తింది. బంగారయ్య భాస్ వాయస్ పైకూర్చా వినిపిస్తూంది "...మొన్న గోదావరిలోనూ, నిన్న కృష్ణలోనూ, నేడు కావేరిలోనూ అష్టకల్చి కలిపాను. నువ్వు ఎంపిక చేసి నాతో పంపిన ఘనపాలి వైజాగ్ శాస్త్రిగారు శాస్త్రోకంగా నిమజ్జనం చేయించారు. అలాగే నువ్వు చెప్పి పంపించిన రాజమండి కుర్రాడు, నీదగ్గరే భయభక్తులతో పెరిగినవాడు నీకు కాపలా అయినట్టే నాకూ ‘బాడీగారై’. అన్ని వేళలా నన్నంటి పెట్టుకునే ఉంటున్నాడు. ఆ యువకుడు నీకి కాదు, నాకూ ఇప్పుడు అభిమాన పుతుచేసి... ముగ్గురుం ఈ రోజు రాత్రే బయలుదేరి బెనారస్ వెళుతున్నాం. గంగలో పని అయిన తర్వాత ముందు రోజుల్లో వచ్చేస్తున్నాం”

"వచ్చేటప్పుడు కాశివిశాలాక్షి కుంకుమ, గంగాజలం తీసుకురావడం మర్చిపోకండి" గుర్తుచేసింది పంకజం

"ఓ..కే నీకు మరేం ప్రోబ్లమ్ లేదు కదా? జోగయ్య వస్తున్నాడా?..." బంగారయ్య మాటలాడుతుంటే మధ్యలోనే ఫోన్ కట్ అయిపోయింది. పంకజం ఫోను పెట్టిసింది.

జోగయ్య చీకటి వెలుగుల మధ్య ఊగిసలాడుతున్నాడు.

కబ్బోర్రు నుండి తీసి పట్టుకొచ్చిన ఓ కాగితం ముక్కను జోగయ్య చేతికందించింది పంకజం.

జోగయ్య, దస్సి పరిశీలనగా చూసి నిర్మాంతపోయాడు.

అది అక్కరాలా పాతికవేల రూపాయల బ్యాంక్ చెక్.

"పోషెండి, అమ్మాయిని పెంపకానివ్వార్ను. ఈ చెక్ ఎన్క్యూష్ చేసి కొంత డబ్బుతో నిరాడంబరంగా పిల్ల పెళ్ళి చేసేయ్యండి. మిక్కాబోయే అల్లుణ్ణి 'బ్యాంకు లోను' అప్లికేషన్ ఫారాలో వెంటనే ఇక్కడకు తీసుకురండి. ఆటో రిక్లూ బ్యాంకు బుణ్ణానికి నేను హామీ ఉంటాను. ఇక్కడ నాకూ బ్యాంక్ అక్కంటు ఉంది" అంటూ పంకజం లైట్లు వెలిగించింది.

జోగయ్య కశ్చలో కాంతులు మెరిసినా గుండెలో గుబులు.

"బంగారయ్య బాబుగారు వచ్చేలోగా మీ అమ్మాయి పెళ్ళి, వచ్చింతర్వాత మా పెళ్ళి ఇక వెళ్ళిరండి" అంటూ పంకజం ఆజ్ఞాపించింది, ఉభయతారకమైన తుది నిర్దయం తీసుకున్న ప్రాజ్ఞలా

"ఏమో ఏమోతుందో? బాబుగారికిదంతా తెలిస్తే నా పని..." జోగయ్య నసుగుతున్నాడు, భయపడుతూ.

"ఆయన వ్యాపార రహస్యాలన్నీ తెల్పున్న మిమ్మల్ని ఆయనెపుడూ వదులుకోరు. అలాగే నమ్మా నా చెయ్యి మొట్టమొదటిసారి తగిలిన తర్వాతే తనను లక్ష్మీదేవి పైకెత్తేసిందని నామీద ఆయనకు గొప్ప నమ్మకం. వెళ్ళండి. మరేం ఘర్యాలేదు." అంటూ పంకజం, జోగయ్యను గుమ్మం రాటించింది.

'ఇది ఈమె స్వార్థమా!? స్వార్థంలో ఒకింత నిస్వార్థమా?' అనుకుంటూ జోగయ్య 'చెక్కు' పట్టుకుని వెళ్ళిపోతూంటే, పంకజం కశ్చ చెమర్చాయి..

ఎప్పుడో మూడు పుష్పురాల కిందట తనలాగే బొంబై చీకటి గల్లీలలో చిక్కుకు పోయిన ఓ పధ్నాలుగేళ్ళ అమ్మాయి, ఆ అమ్మాయి తనూ ఓ రోజు రాత్రి రహస్యంగా, ధైర్యంగా సెక్కు వర్కర్స్ బారి నుండి తప్పించుకున్న వైనం ఇప్పుడు జ్ఞాపకం రాగా... ఆ అమ్మాయికూడా పెద్దదైపోయి ఇప్పుడెక్కడుందో, ఎలాఉందో తెలియక కాస్సెపు బాధపడింది పంకజం.

తన బతుకు మాత్రం కుక్కలు చింపిన విస్తరి కాకుండా తనకు మొదట రక్కగా నిలిచిన ఓ పోలీసు బృందం, తర్వాత కూడు గుడ్డలూ చదువు సంధ్యలూ అందించిన ఓ అనాధ శరణాలయం, తను సేవించిన ఓ వృద్ధ దంపతుల జంట, వారింట్లోనే తన దగ్గర ఓనమాలు నేర్చిన బాలబాలికలు, తనకు కాపలాగా గోదారి ఒడ్డున దౌరికిన బొడ్డుడని ఓ బిడ్డడు, తర్వాత తనకు తోడుగా లభించిన తన మదిలో ఇప్పుడు కదలాడుతుంటే, రేపటి తన విధిని మరోసారి గుర్తుచేసుకుంది పంకజం, కొత్త పెళ్ళికూతురి స్పృహతో.

ప్రాణప్రాణ

మన్క వెస్తైల్

ఎలక్ష్మీ

"సంధి ప్రాలాపనలనేవి
వ్యక్తికి మరణం ముందరా, ఎంతటి
తాగిన తర్వాత సాధారణంగా
సంభాషణల్లో జీవితాంతమూ
బయటకోస్తే, తాగిన తర్వాత తత్కాల
మిరిన మాటల రూపం దాలుస్తాయి. ఇవి
సమాజం గురించి కావొచ్చు. అవి ఆశుకవిత్యాలూ కావొచ్చు, కఠిన వాస్తవాలూ కావొచ్చు. అందుకని తాగిన వాళ్ళ మాటల్ని శ్రద్ధగా
అలకోస్తే లోకం తీరు తెలుస్తుంది!" అన్నాడు మురళీకృష్ణ ముద్దమాటలతో.

వేసవి వెస్తైలలో మల్లె పాద దగ్గర కుర్చీలు వేసుకుని కూర్చున్న వాళ్ళ ముగ్గురులోనూ మురళీకృష్ణ శనివారం సాయంత్రపు విస్మీబాబు. సాయికృష్ణ రమ్మబాబు, బాలకృష్ణ ఉత్తి సోడాబాబు, నీరు బాబు. తాగితందనాలాడొప్పు ఏ ఆనంద రసానుభూతిని, ఏ తాదాత్మాన్ని పొందుతారో తెలియదు కానీ, చూసేవాళ్ళకి మట్టుకు ఒక్కోసారి ముచ్చుటగానూ, మితిమీరిన సందర్భాల్లో కాస్త వెగటుగానూ ఉంటుంది. అయితే ఈ డోసుబాబులిద్దరూ శనివారం సాయంత్రాలు మాత్రమే పరిమితానికి, అపరిమితానికి మధ్యగా మరో గీత గీసుకుని, దాన్ని హద్దుగా మధుపానం చేసే బాపతు కాబట్టి, బాలకృష్ణ వారి మాటల్ని శ్రద్ధగా ఆలకిస్తూ ప్రశ్నలు సంధిస్తాంటాడు. వేయించిన వేరుశనగ పప్పులు వాళ్ళకంటే ఇతనే ఎక్కువగా లాగించేస్తుంటాడు.

"మల్లెల వాసనల మత్తుని మీమందు వాసనలు ఎగరకొట్టడంతో నా మెదడంతా వెలుగుతో నిండిపోయింది. వెస్తైల కాంతుల్లో మీ మాటలు చీకటి కిరణాల్లా దూసుకు పోతున్నాయి. చెప్పండి, విని అజ్ఞానంలోకి కొట్టుకు పోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను!" అన్నాడు బాలకృష్ణ.

"మత్తు మాటలు మావికావు, నీవి! లేకపోతే ఈచీకటి కిరణాలేమిటి?" అన్నాడు మురళీకృష్ణ.

"అంతా సాపేక్షం. దుర్మార్గంలోంచీ సన్నార్గం వెలుగు. సన్నార్గంలోంచీ దుర్మార్గం చీకటి. వెలుతురిని ప్రసరించే నక్కతమండలాలలాగే వెలుతురిని మింగే కృష్ణ నక్కతాలున్నాయి. అవి ప్రసరించేవి కృష్ణకిరణాలే కదా? మీరు చేప్పి మాటలన్నీ మడత పేచిశే! ఉన్న మాటల్ని తిరగరాసి చేప్పి రకం!"

"ఎలాగైనా నీ బురు గట్టిదే నా మనసులోని మాటని ఖచ్చితంగా చేప్పేశావు! పంచ తంత్రాన్ని తిరగరాడ్డామనుకుంటున్నాను" అన్నాడు మురళీకృష్ణ. కశ్చ ముసుకుని.

"పేల సంవత్సరాలు గడిచినా పంచతంత్రం కథల్లోని నీతినిలబడే ఉంటుంది. దాన్ని మార్పడం ఎవరితరమూ కాదు!" అన్నాడు బాలకృష్ణ.

"నిలువ నీరూ, చలామజీలేని సామూహి, పుస్తకాలకే పరిమితమైన ఆచరణలో లేని నీతినియమాలూ ఎందుకూ పనికిరావు. అందుకని కాలాన్ని బట్టి నీతి శాస్త్రం మారాలి, మారుతోంది కూడాను. పొత కథల్ని తిరగరాయవలసిన అవసరం ఉంది."

"వాళ్లిలా బాధించే బదులు మచ్చుకోకథ చెపితే నీతి సారం వాడేగిహించేస్తాడు! "అన్నాడు సాయికృష్ణ తన గ్లాసునోసారి ఎత్తి చూసుకుంటూ. రెండోసారి నింపుకున్న గ్లాసు ముప్పావు భాగం నిండే ఉంది.

మురళీకృష్ణ ఓ గుక్కెడు మందు తాగి, గౌంతు సవరించుకుని చెప్పసాగాడు.

"సరే చెపుతా వినండి -

'పదుగురాదుమాటపాటిమాటియ్యె ధరంజెల్లును' అని ఓ సుప్రసిద్ధ శతకకారుడన్న సంగతి మీకు తెలిసిందే కదా?... అదుగో... ఎవరని ప్రశ్నించవద్దు. సాక్షులు చెప్పిన సాక్షం ప్రకారమే న్యాయాధికారి తీర్మానివ్యవలసి వస్తుంది. చెవిలో ఇల్లు కట్టుకుని పోరి - దీన్నే హిందీలో కాన్కచ్చా చెయ్యడం అంటారే - మనిషి ఆలోచనల్ని ప్రభావితం చేసే ప్రకియ కూడా ఇలాంటిదే అనడంలో ఏ మాత్రం సందేహం అక్కర్లేదు. పంచతంత్రంలో ఓ వెరిబాగులవాళ్లి మోసం చేసి, ఆపుని మేకగా నమ్మించి ఎత్తుకు పోయిన నలుగురు ధూర్థుల కథ ఈ కోవకి చెందిందే కదా? ఆ కథ మరోలా చెపుతాను.

తెలివి బాగుల తిక్కుశంకరం అనే పెద్ద మనిషి ఆదివారం సంతలో ఓ ఆపుని కొనుక్కుని ఇంటికి తోలుకుపోతున్నాడు. నలుగురు ధూర్థులకా ఆపుని కాజేయాలని బుధ్మిపుట్టి, తత్కణంలో పంచమ తంత్రం కథని అమలు పెట్టుదలచుకున్నారు. అయితే మార్పుకోసమూ, మరింత శక్తివంతంగా ఉండడం కోసమూ 'మేఘా'న్ని గాడిద చేసి ప్రయత్నించారు.

మొదటివాడు శంకరాన్ని సమీపించి, కూడా అడుగులు వేస్తూ, 'శంకరం గారూ, గాడిద చాలా బావుంది, గొల్లపాలెం సంతలో కొన్నారా?' అని ప్రశ్నించాడు.

'గొల్లపాలెం పశువుల సంత శుక్రవారం జరుగుతుంది దీన్ని వెలంపాలెం ఆపుల సంతలో ఇవ్వాలే కొన్నాను. ఇది గాడిద కాదు, ఆపు!! ' అన్నాడు శంకరం నవ్వుతూ.

కొంత దూరం నడిచి మొదటివాడు తప్పుకున్న తర్వాత, మరి కొంత దూరంలో రెండోవాడు కలుసుకుని శంకరం పక్కగా నడవసాగాడు. కుశల ప్రశ్నలడిగిన తర్వాత 'శంకర్జీ! మీరుకొన్న ఈ 'గార్థబం' మంచి బలంగా ఉంది, ఎంతకు కొన్నారేమిటి? ' అని కుతూహలం నటిస్తూ ప్రశ్నించాడు.

శంకరం కొద్దిగా కోపం నటించి, 'బలేవాడివయ్యా! చెట్టుంత కొమ్ములు కనబడుతోంటే ఆపుని పట్టుకుని గాడిదంటావేమిటి, పోయి కళ్ళజోడు వేయించుకో!' అన్నాడు. రెండో వాడు మరి కాస్త దూరం కూడా వెళ్లిపోయాడు.

ఇంకొంచెం సమయం గడచిన తర్వాత మూడోవాడు శంకరానికి ఎదురుపడి నమస్కారం చేసి, ఆపు చేసి పలకరించాడు! 'ఏం శంకరయ్యా, ఈ మధ్య కనపడ్డమే మానేశావు! ఈ ఉదయమే రామప్ప దుకాణంలో కనుక్కుంటే గోకవరం గాడిదల సంతకి పోయావన్నాడు. 'గ్రామ్యశ్వము'న్న పేరుకు తగ్గట్టుగా దిట్టంగా ఉంది! ఏమాత్రం వదిలేను?' అని.

శంకరం కాస్త ఆందోళనతో ఆ మూడో మనిషి కేసి చూశాడు. కాస్తగా సందేహించి ఆ తర్వాత అన్నాడు. 'తాగిన కళ్ళకి కురూపి కూడా రంభలా కనబడుతుందని విన్నా కాని 'గోవు' రేవు గురుంలా కనబడుతుందని ఎక్కడా వినలేదు! వేళాకోళానికైనా వేళాపాళా ఉండాలి!' అని మందలించి ముందడుగు వేశాడు.

ఓ అయిదు నిముప్పాళు పోయిం తర్వాత నాలుగోవాడు శంకరాన్ని చేరాడు. 'ఏమయ్యా శంకరం కులాసానా? అయినా నీకిదేం బుధ్మి? నడి వీషిలో ఇలా గాడిదని తోలుకు పోతే నలుగురూ నవ్వరూ? ఇంతకీ నీకు గాడిదతో ఏం పని?' అని ప్రశ్నల మీద ప్రశ్నలు గుప్పీంచాడు.

‘అయితే ఇది ‘పయశ్యిని’ కాదా? నిజంగా ‘రాసభమే’ అంటావా? ఇందికా ఇద్దరు ముగ్గురు ఇదే మాటంటే నవ్వుతాలుకనో, అంధత్వం చేతనీ, తాగుడూ మైకంలోనో అన్నారనుకున్నాను! ‘అన్నాడు శంకరం.

‘ఇది ఖచ్చితంగా ‘ధూసరమే’ కాని ‘ధేనువు’ కాదు. అమ్మినవాడెవడో నిన్న కనుకట్టు చేసి, గాడిదని ఆపుగా చూపించి మోసం చేశాడు. నువ్వు తిరిగియిద్దామనుకున్నా వాడిపాటికి ఉడాయించేసి ఉంటాడు!‘ అన్నాడు మనో వైజ్ఞానిక ఒత్తిడికి గురిచేస్తా.

‘సరే నా ఖర్చు ఇలా కాలింది! ఇందికటి నుంచీ దీన్ని ‘ఆవ’ని నడిపించుకుంటూ వచ్చి కాళ్ళు పీకుతున్నాయి. గాడిదని నడిపించుకుని వెళ్ళడం మూర్ఖత్వమే కదా? నీ మాటలు నా కాళ్ళు తెరిపించాయి కాబట్టి కాళ్ళకి విశాంతి నిస్తాను!‘ అని ఎగిరి ఆపు మీద కూర్చుని అదిలించాడు. ఆపు భారంగా ముదుకు కదిలింది.

నాలుగో ధూర్చుడు స్థాణవులా నిలబడిపోయాడు, ఆప్ష్రేలియా ఆదిమవాసుల ఆయుధం తిరిగి వచ్చి దెబ్బ తీసినట్టుగా!

కథ అదే బాలకిష్ణ్ణ! కాలం మారింది కాబట్టి ముగింపు మార్చాలి భాష్యం మార్పుకోవాలి. దీని నీతి సారమేమిటంటే....?”

మురళీకృష్ణని ఆపు చేశాడు బాలకిష్ణ్ణ ”ఆ కాలంలో మంచి వాళ్ళెక్కువా, మోసగాళ్ళు కూడా మోసం చెయ్యాలని కాకపోయినా, మోసగాళ్ళని గుర్తించి తమకు చేతనయినంతలో బుట్టి చెప్పాలి. ధూర్చుల్ని మంచి వాళ్ళు కూడా ధూర్చత్వంతోనే దెబ్బతీయాలి!” అన్నాడు.

సరే, కథలోని నీతి సంగతటుంచి కొసమెరుపు చెప్పలేకపోతే కథ పూర్తికాదు. ఏ పొదుగునైతే చూసి ఆపుని కొన్నాడో, ఆ పొదుగుది జీడి పిక్కల పొగతో వాచిన బలుపని తెలివి బాగుల శంకరానికి త్వరలోనే తెలియ వచ్చింది! అందుచేత తెలివి తేటలనేవి అందరికీ, అన్ని కాలాల్లోనూ అచ్చిరావు. ఎప్పుడో అప్పుడు, ఎక్కడో అక్కడ పప్పులో కాలేస్తారు. ఇది కథలోని ధూర్చులకీ వర్తిస్తుంది, శంకరానికి వర్తిస్తుంది! ఒక్క కొసమెరుపుతో నీతి భాష్యం ఎలా మారిపోయిందో చూశావు కదా, ఏమంటావు?” అన్నాడు మురళీకృష్ణ.

”ఏమంటాను? నీ విస్క్రి మాటలు నా ఎదలో ఓ కిటికీని తెరిచాయి!” అన్నాడు బాలకిష్ణ్ణ.

మురళీకృష్ణ హాయిగా గ్లాసందుకుని ఓ సెంటీ మీటరు తాగి, తిరిగి గ్లాసుని బల్ల మీద పెట్టాడు.

”నువ్వేప్పుడూ వాడి కథల్లే ఆసక్తిగా వింటావీ!“ సాయికృష్ణ బాలకిష్ణ్ణ వైపు చూస్తా నిందపూర్వకంగా అన్నాడు.

” నా మనస్సులో మరో కిటికీ నువ్వు తెరవాలనుకుంటే మరో కథ చెప్పు, నిరభ్యంతరంగా వింటాను,” అన్నాడు బాలకిష్ణ్ణ.

సాయికృష్ణ ఓ అర సెంటీమీటరు రమ్ తాగి, గొంతు సవరించుకుని చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు. ”వర్రాలు కురవకా, భూమిలోంచి నీరందకా ఓ చిట్టడవి ఎండి పోవడంతో - ఓ కోతి దూరంగా ఉన్న మరో అరజ్యానికి వలసపోయి, ఓ ఘలవ్వక్కం మీద నివాసం ఏర్పరచుకుంది. ఆ ఘల వ్వక్కం ఓ చిన్న సరస్సు ఒడ్డున ఉంది. సరస్సు మధ్యలో ఓ లంక ఉంది. ఆ లంక ఒడ్డున రెల్లు పారల్లో ఓ మొసలి కాపురముండేది. అది కోతితో స్నేహం కట్టి, ప్రతి రోజూ లంక ఒడ్డు నుంచీ ప్రథాన తీరానికి వచ్చి కోతితో బాతాభానీ కొడుతుండేది....”

బాలకిష్ణ్ణ అడ్డుకున్నాడు. ”ఈ కథ నాకు తెలుసు. కోతికీ, మొసలికి స్నేహం ముదురుతుంది. మొసలి భార్య దీర్ఘకాలికమైన వ్యాధితో బాధపడుతుంటుంది. ఆ జబ్బు నయమవడానికి కోతి గుండెని తాంబేలు గుడ్డతో ఉడక బెట్టిన కూరని తినాలని ఎవరో నాటు వైద్యుడు చెప్పగా, మొగుడు మొసలి మాయమాటలు చెప్పి కోతిని తన లంకకి విందుకాప్సోనిస్తుంది. ఈ తరానిదీ, సుదీర్ఘ లంఘనము చేయలేనిది అయిన ఆ మర్కుటం మకరం వీపు మీద కూర్చుని నావ ప్రయాణం చేస్తుంది. నడి సరస్సులో ఉండగా ‘మిత్రదోహం చేస్తున్నానేమో’ నని ఆ మొసలి కన్నీరు కారుస్తుంది. కారణం తెలుసుకున్న కోతి జాలి నటిస్తా ‘అయ్యా పాపం! రాక్కసులు తమ ప్రాణాన్ని చిలకల్లో దాచుకున్నట్లుగా మా వైపు మర్కుటాలన్నీ చెట్ల గుబుర్లలో తమ గుండెల్లి దాచుకుంటాయి. ఇక్కడకు రాగానే మొదటగా చేసింది ఆపనే. ముదుగా చెచితే గుండెతో సహి వచ్చేదాన్నిగా?‘ అంటుంది. మొసలి కోతి మాటలు నమ్మి మళ్ళీ ఒడ్డుకీడుకుంటూ పోతుంది. దరిజేరగానే కోతి ఓ గెంతు గెంతి, చెట్టేక్కి కొమ్మ మీద కూర్చుని మకరాన్ని వెక్కిరిస్తుంది!”

"నన్న చెప్పినియ్యకుండా నువ్వే చెప్పిసే ఇలానే ఉంటుంది మరి! మర్కుటాన్ని మకరం ఆహ్వానించడం వరకూ బాగానే ఉంది కానీ, అక్కడే విషయం కొత్తదారులు తొక్కుతుంది," అన్నాడూ సాయికృష్ణ.

"నే చెప్పిందాంటో కూడా కొత్త విషయం ఉంది. తాంబేలు గుడ్లని అనుపానంగా వాడాలన్న ఓ కొత్త విషయాన్ని కల్పించి, జోడించి చెప్పానుగా?"

"మధ్యలో వాటి ప్రస్తకి ఎందుకు?"

"మాడు సాయికృష్ణా! తాంబేళ్ళు సాధు ఉభయచరాలు, అల్పజంతువులు. ప్రమాదం వ్స్తు ముడుచుకుపోవడమే తప్ప విరుచుకు పడ్డం వాటికి తెలియదు. అందుకని అవి జనావాసాలకి దూరంగా గుడ్లు పెడతాయి. లంకలు అందుకనువైన ప్రదేశాలు. మొసళ్ళు జలచరాల్లో కిరాతక జంతువులు. పొర్క, ఫిర్రానాల్లాంటి ఇతర క్రూర జలచరాలున్నా మొసళ్ళి మట్టుకు మన భాషలో అంబుకంటకమంటారు. యిని లంకల్లో నిదచేసి, ప్రధాన తీరాల దగ్గరకు మేతకొచ్చి నీటిలో పొంచిఉంటాయి. నీటిలో అడుగు పెట్టే దాహిరులైన జంతువుల్ని మనుషుల్ని ...పోనీలేవయ్యా జలకాలాడ్డనికూడా అనుకుందా...అదను చూసి ఓ పట్లు పట్టేస్తాయి. లంకల్లో పుష్టులంగా లభ్యమయ్యే తాంబేళ్ళ గుడ్లతో కోతి గుండెకాయని కూడా కలిపి కూర్చాండితే అద్భుతంగా ఉంటుందని ఓ వంట మొసలి చెప్పడంతో, మకర దంపతులీ వ్యాహాన్ని పన్నారన్నమాట. అసలు విషయమది కానీ రోగమూ కాదు, మందూ కాదు! నీవాలకం చూస్తుంటే కోపమొచ్చేస్తుందనుకుంటాను. అడ్డురాని కానీ కథను నువ్వే చెప్పు." అన్నాడు బాలక్రిష్ణ. తన మాటల్ని ముగిస్తాడు.

"అంతరాయం కలిగితే కథనం చతురిల పడుతుంది.. ఒక్క క్షణమాగు," అంటూ సాయికృష్ణ రెండు గుక్కలు రమ్ తాగి, తిరిగి మొదలుపెట్టాడు.

"జలకిరాటం 'ఆహ్వానాన్నందుకొన్న' చెట్లుదిమైరి ఈ విధంగా అంది. 'మకర మిత్రమా! ప్రీ చపల చిత్తంతోనూ, 'నేనూ, నా భర్తా, నా పిల్లలూ' అన్న సహజ మైన స్వార్థ బుధితో ప్రవర్తించడం వల్లనూ పురుషునైన భర్త బంధు మిత్రులనూ, ఏక గర్భజనితులనూ, ఆఖరికి జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులనూ దూరం చేసుకుంటాడు. సమిష్టి కుటుంబాలు చిద్రమవడానికి కారణమిదే భార్య మోహంతోనే నన్న విందుకు పిలిచావు కదూ?"

'నికెలా తెలుసు?!' మొసలి ఆశ్వర్యంగా ప్రశ్నించింది.

'మనుషుల మధ్య మనుషుల వల్ల ఈ పంచతంత కథలన్నీ నాకు తెలుసు. వాళ్ళకున్న దుర్భణాలన్నీ మనకి ఆపాదించి ఈ కథలు చెప్పారు, అది వేరే సంగతనుకో! నీ ఆహ్వానం వెన్నున్న కారణం తెలుసున్న దాన్ని కనకనే ఈ విందు పిలుపుని నిర్మాహమాటంగా తిరస్కరిస్తున్నందుకు క్షమించు,' అంది కోతి.

'కాదు మిత్రమా కాదు! నా ప్రీకి నిజంగానే ఏదో మాయదారి రోగమొచ్చింది. బురదనీటిలో ఉన్న ఎన్నో నాచుమొక్కల్ని, గుర్రపుడెక్కల్ని మింగినా ఘలితం కనపడలేదు. కోతి గుండెకాయతో వైద్యం చేస్తి తగ్గుతుందని విని, మరోజీవి గుండెని చేల్చి ఉపయోగించక తప్పదని నా మనస్సు చంపుకుని నిన్ను విందుకు ఆహ్వానించాను ' అంది మొసలి దీనంగా.

'నీ మనస్సుక్కని చంపుకోవల్సిన అవసరం లేదు. ద్వంద్యమనేది ప్రతి జీవిలోనూ ఉంటుంది. స్వపయోజనాలకి, పరిష్కారులకి అనుగుణంగా ఆలోచనల్ని, మాటల్ని, చేతల్ని మార్పడమనేది నిత్యధర్మమైపోయింది. ఆహింసావాదం కారణంగా శాకాహారులైన వాళ్ళకూడా తమకు తెలిసో, తెలియకో జంతు పదార్థాలు కలపబడ్డ లేదా తయారీ విధానంలో పరోక్షంగా ఉపయోగించబడ్డ ఎన్నో నిత్యావసర వస్తువుల్ని వాడుకొంటున్నారు. సబ్బులు, టూర్ట పేస్టులు ఈ కోవకి చెందినవే. పంచదారకి తెలుపు రంగు తీసుకురావడానికి భాస్యరం అధికంగా ఉండే జంతువుల దుమ్మలు ఉపయోగించబడతాయని ఎంతమంది ఆలోచిస్తారు? అవశేషాలతో చేయబడ్డ తోలు పాదరక్షల్ని గురించి, చేతి సంచలగురించి, దుస్తుల గురించి ఎంతమంది ఆలోచిస్తారు?

యింక ఓషధుల సంగతి చెప్ప మొదలిడితే ఎంతైనా ఉంది.. పావురాన్ని చంపి , మాంసంతో మసలా కూర వండుకుని మజాగా తినే మాంసాహిరులు కూడా, పావురం రక్తం పక్కవాతవైద్యానికి పనికి వస్తుందని తాగమంటే, వెగటుతో వెనకడుగూ, రోగభయంతో ముందడుగూ వేస్తారు. పెద్దపులి మాసంలోంచి తీసిన కొప్పుతో చేసిన తలనొప్పి మందు అంతర్లాతీయ భ్యాతి పొందింది. ఖడ్డమృగం కొమ్ముల్ని, ఏనుగుతోక వెంటుకల్ని కాల్చి వ్యాజీకరణ భస్యాలూ, లేపనాలూ చేస్తున్నారు.

ప్రాణభయం కూడా శాస్త్రవిజ్ఞానం పెరగడానికి ఒక ముఖ్యకారణం. రోగభయం వైద్యరంగాభివృద్ధికి కారణం. సరైన మందులు లేని పాతరోగాలకీ, పుట్టుకొస్తున్న కొత్త రోగాలకీ కొత్తమందులు కనుక్కొవడనికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎన్నో పరిశోధనలు నిత్య నిరంతరంగా జరుగుతున్నాయి. ఈ పరిశోధనల్లో ఎన్నిలక్షల జీవాలు ఆహాత్మాపోతున్నాయో లెఫ్టికందదు. మూపికాలు, చెపులపిల్లలు, పందులు, మామర్కుటాలు, ఒకటేమిటి.., ఎన్నో! ఈ పరిశోధనల ఫలితంగా, ప్రయోగాల ఫలితంగా ఓ చౌపథం వ్యాపరపరంగా రంగప్రవేశం చేస్తుంది. వైద్యులు రోగ్యప్రధానంకోసం, రోగానివారణకోసం మందుని రోగులకిస్తారు. వేసుకున్న ఒక్క మాత్రలో ఎన్ని జీవాల గుండెల ఆవేదన ఉందో రోగికి తెలియదు.

అయితే మనిషి ప్రపుత్రి చాలా విచిత్రంగా ఉంటుంది. అవకాశ వాదంతో సమాజంలో కొన్నికొన్ని యిబ్బందుల్ని తీసుకొచ్చేస్తాడు. దేశదేశాలూ ప్రాచీన వైద్యాలలో జంతు అవశేషాలు వాడ బడ్డాయి, వాడబడ్డోనే ఉన్నాయి. సజీవమైన జంతుజాలం మీద రసాయనాలతో ప్రయోగం చేసి, ఆ తర్వాత వాటిని మానవరోగ నివారణకుపయోగించే ఆధునిక వైద్య నిపుణులకి ప్రాచీన వైద్యరీతుల్ని, మందుల్ని తీసికట్టగా చూసి, అవేహాన చేసే నైతిక బలముందా? ఉండదనీ, లేదనీ భావము!

మనిషి బ్రతికుండగానే మూత్రపీండాలు దానం చేస్తున్నారు. మరణావస్థలో ఉండి యిక బ్రతకడని నిర్ధారణకొచ్చిన తర్వాత ఆ మనిషి గుండె తీసి మరో హృదోగికి అమరుస్తున్నారు. మనిషి మరణించిన తర్వాత నేత్రదానం చేస్తున్నారు. ఆధునిక వైద్యం పేరిట యిన్ని చేయగాలేంది - మరణించిన మనిషి శల్యభస్యాన్ని కాని, కపాల భస్యాన్ని కాని ప్రాచీన వైద్యవిధానాలు వివరించిన మేరకుపయోగస్తే కొంపమునిగిందేమిటంట?

యింక దుష్టులితాలంటవ్యా, అవి లేని మందులేమున్నాయని? మందుల దాకా ఎందుకు? వంకాయకూరతింటే వంటి దురదలొచ్చేవాళ్ళు, ములక్కాడ సాంబారుతో ముక్కు దిబ్బడ వచ్చేవాళ్ళు, యిలా ఏదో తింటే ఏదో అయ్య వాళ్ళు కోకొల్లలు..!

పుష్టులంగా దొరికే అల్పజలచరాల్ని అతిగా భక్షించవద్దని నీ ఆడదానికి చెప్పు. అలా చేసినా రోగం తగ్గకపోతే నువ్వు, మీ ఆవిడా ప్రభుత్వ మకర సంరక్షణా జలాశయాన్ని చేరుకోండి. మా కోతి గుండెలతో ప్రయోగాలు చేసి కనుక్కొన్న మందుల్ని అక్కడి వైద్యులు నీ ఆడదానికి ఇస్తారు. రోగమూ నయమవుతుంది, మీ యిద్దరికోరికా తీరుతుంది! ఏమంటావు? ' మర్కుటం అంతా చెప్పి చివరగా ప్రశ్నించింది.

మొసలి కన్నీరు కారుస్తూ 'ఈ కోతి వ్యవహారం బాగో లేదు. మరోకోతిని వెదుక్కొవాలి' అనుకొంటూ అక్కణ్ణుంచీ కదిలింది.

చూశావా బాలకిష్ణా! నువ్వు చెప్పిన నీటి కథకీ, నేను చెప్పిన 'రమ్' కథకీ ఎంత తేడా ఉందో? అందుకనే పాతకథల్ని పాత్యాంశాలుగా తీసుకొచ్చినప్పుడు ప్రస్తుత పరిస్థితులకనుగుణంగా మార్పులు చెయ్యాలి. లేకపోతే అవి నిలవ నీతి కథలుగానే మిగిలిపోతాయి, మురళీ చెప్పినట్లుగా! విస్తు, రమ్, బ్రాందీలొద్దు కానీ కనీసం బీరు తాగు, నీ బుట్టి వికసిస్తుంది!!" సాయికృష్ణ ముగించాడు.

"సరేనయ్యా! మహానుభావులారా! మీ సారా భాష్యాలు ఓపిగ్గా విస్తుందుకు నన్నూ ఓ కథ చెప్పనివ్వండి మరి! నే చెప్పబోయేది సంచత్రంతింటోనిది కాదు, అవధరించండి!

ఓ డిసెంబరు ఆదివారం. పది గంటలవేళ వెచ్చటి ఎండలో వయ్యారంగా నడిరోడ్డుమృటు పోతున్న మాలక్కీ, వెనకపాటుగా వచ్చి

మీదపడ్డ ఆకారాన్ని చూసి స్తంభించిపోయింది. రోడ్చు మీద నడుస్తున్న జనాలు దగ్గరగా పోయే దమ్ముల్లేక, పోహా కారాలు చేసుకొంటూ దూరంగా పోయారు.

అరుగుమీద కూర్చుని పొరం చెబ్బోన్న పార్వతమ్మ తన ఆరేళ్ళ కొడుకుని బర బరా లోపలికి లాక్కుపోయి, తలపు మూసి గడియెపెట్టింది. వీధి గదిలో కిటికీ పక్క కూర్చుని లెక్కలు చేసుకొంటున్న ఆరోక్కాసు పద్మలత పుస్తకాన్ని పక్కనబెట్టి, బయట జరగుతున్న భాగోతాన్ని వింతగా చూడ్డం మొదలు పెట్టింది. రోడ్చుమీద గోల విని ముందు గదిలోకి వచ్చిన పద్మలత తల్లి జరగుతోన్నది చూసి, కిటికీ తలుపుల్ని మూసి కూతుర్చి లోపలి గదిలోకి తీసుకుపోయింది.

అడుగుల్లో అడుగులు చేసుకొంటూ, చంకల్లో చిందెల్ని యిరికించి మంచినీళ్ళు మోసుకువెడ్డున్న మంగమ్మా, మాణిక్యాలూ ఆ దృశ్యాన్ని తిలకించి, వేగం హౌచ్చించి వడివడిగా నడవసాగారు. ఆ క్షణంలో వాళ్ళిద్దరికి మిలటీలో పన్నేస్తున్న తమ భర్తలు ఇళ్ళకు వస్తే బాపుండుననిపించింది. మేడమీద గదికిటికీ తెరచాటునుంచి రోడ్చు మీద జరగుతున్న ఆ దృశ్యాన్ని చూసి లలితాదేవి భారంగా నిట్టుర్చింది. చతుర్చుఫి పురాణంలో ఎక్కడో కొలువుదీరి వారం రోజులుగా యింటిని మరచిన భర్తని తలచుకొంటూ.

అఫూయిత్యం చేసిన ఆకారం అవసరం తీర్చుకుని వెళ్ళిపోగానే, రోడ్చుమీద జనాలు ఏమి జరగనట్టే కదిలిపోయారు.

రెండిళ్ళకవతలగా ఓ పెంకుటింటి అరుగుమీద నిల్చున్న వెంకటస్వామి నెమ్మిదిగా వచ్చి, మాలక్కీ వద్దకు వెళ్లి మెడమీద చెయ్యివేసి తీసుకుపోయాడు. ఊరి చివరనున్న తాటాకు గుడిసెచేరి, ‘ఏయ్, సుందరం! బయటకురా!’ అని గట్టిగా అరిచాడు.

‘రోడ్చు మీద నిలబడి ఏవిటా గావు కేకలు? ఎవరైనా వింటే నవ్విపోతారు!’ అంది బయటకు వచ్చిన సుందరమ్మ.

‘అదికాదే మన మాలక్కీని నందిగాడు డాటాడు! యింక బెంగలేదు!‘ అన్నాడు వెంకటస్వామి ఆనందంగా.

‘దీని కడుపు పండి పెయ్యగాని పుట్టే మరిండి మాలక్కీకి కోడిపుంజని నరుకుతాను!‘ అని మొక్కుకొంటూ, సుందరమ్మ మాలక్కీ మెడనిమిరి దొడ్డుకి తీసుకుపోయింది.

‘సెక్కు తర్వాత మన సమాజానికి పాలిచే ఆడపశువులూ, కట్టాలు తెచ్చే మగశిశువులూ కావాలి మరి! ఊరి ఆవులన్నింటికి ఒక్క ఆంబోతు చాలు. అయితే తమతమ వంశాలు కొనసాగడానికి పలువురు పురుషులకి ఒకే స్త్రీ లభ్యమయ్యే దిశగా సమాజం ఎందుకు పరుగులు తీస్తోందో, అది ఎంత చేటో, దానికి కారణం ఎవరో ఆలోచించాలి కద?’ బాలక్రిష్ణ ముగించాడు.

“ఈ కథలో ఏముందని?” మురళీక్రష్ణ ప్రశ్నించాడు.

“చివరగా ప్రశ్న సంధించాను కారణం అడుగుతూ మురళీ కృష్ణ! నీకు రెండులక్కల కట్టుం ఇవ్వడానికి నీ మామగారు ఉన్న యింటినమ్ముకున్నారు. సాయికృష్ణ నీకు అయిదు లక్కల కట్టుమిచ్చిన మామగారు లంచాలు పట్టారు. ఆస్తులు లేని వాళ్ళ సంగతి, లంచాలు పట్టని వాళ్ళ సంగతి ఏమిటి? స్త్రీ సంతానం సమాజ విముఖంగా తయారవడానికి మిలాంటి వాళ్ళే కారణం కాదా? మరి ఈ ఆంబోతు కథ ఎంతటి నీతిని బోధిస్తోంది! సమాజ స్వరూపాన్ని ఎంత చక్కగా చూపిస్తోంది?! ఎలా వుంది ఈ నీరు తాగేవాడు చెప్పిన నీటి కథ?’ బాలక్రిష్ణ వాళ్ళిద్దరికేసి చూస్తా అన్నాడు.

అంతవరకూ కొసరు కొసరుగా తాగిన వాళ్ళిద్దరూ ఒక్కసారిగా గ్లాసులు భాళీ చేసేశారు.

చందుడు ప్రసరించే వెన్నెల్లో మార్చులేకపోయినా అడ్డోచ్చిన మబ్బులు మట్టుకు భూమికి మసక వెన్నలని ప్రసారిస్తున్నాయి. నీతి అనేది కూడా యిలాంటి ప్రక్కియకీ, పద ప్రయోగానికి అతీతంకాదు.

*****

దూకితే దూకండి

- వారణాసి రామకృష్ణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ర్యాజు కారు నీర్వించిన హోస్పిట్ కథలోపించే - 2007 లో డైటీయ బహుమత కాండిన కథ

నర్సపురం దగ్గర ఓ ఊరు -

ఎనిమిదో క్లాసు చదివే అప్పులమ్మకి ఏదో క్లాసు చదివే సూరిపండు ప్రేమలేఖ ఇచ్చాడు.

"డియరెస్టు అప్పులం - నువ్వంటే నా కిష్టం - నీనవ్వంటే చచ్చేంత ఇష్టం! మరి నేనంటే ఇష్టమేనా అప్పులం? ఐలవ్యూ, ఐ

లవ్యూ - ఇట్లు సూరిపండు!"

మర్మాడే అప్పులమ్మ రైపై ఇచ్చింది, "ఒరే పండూ - నాకు ఆపిల్ పండుకన్నా సూరి పండంటేనే ఇష్టం! సూక్ష్మలో చేరిన కొద్దిరోజులకే నువ్వు నా బాయి ఫ్రెండవటం నా కెంతో బాగుంది. ఇక ప్రేమించుకోవటం అనే ఓ పని అయింది. గనక రేపట్టించి చింత తోపుల దగ్గర కలుడ్దాం. సరేనా - రాకపోయావో నీ ముక్కు కోస్తా - హహహా... ఇట్లు అప్పులం."

ఆ తర్వాతి నుంచే ఇద్దరూ సూక్షులు ఎగ్గొట్టి యథాప్రకారం చింతతోపు దగ్గర కలిశారు. అచ్చంగా సిన్నా హీరోహీరోయిస్ట మాదిరే ప్రేమకి ఎదురవుతున్న కష్టాల్చి చర్చించుకున్నారు.

"ఐతే అప్పులం - మన పెళ్ళికి పెద్దాళ్ళు ఒప్పుకుంటారంటావా?" డౌటోచ్చింది సూరిపండుకి.

"వాప్పుకోకపోతే గట్టిగా తిట్టి అల్లరి చేసయినా వొప్పిస్తానా పండూ! అది పెద్ద సంగతి కాదు! అసలు సమయ చట్టంతోనే!"

"చట్టమా? అంటే ఏంటే అప్పులం?"

"నీకు 21 ఏళ్ళు, నాకు 18 ఏళ్ళు వచ్చే దాకా పెల్లి చేస్తే కూడదురా! మొన్న టీవీలో కూడా చెప్పారు చూడలేదా?"

"హా అప్పులం! ఎంత దారుణా! ఐతే నేను అంత పెద్దయ్యేదాకా ఆగాలా?"

"లేదురా! ఈ దారుణాన్ని మునలాంటి ప్రేమికులే ఎదిరించాలి!"

సూరిపండు బేల మొహం వేని "ఎలా ఎదిరిస్తాం అప్పులం?" అడిగాడు.

"నువ్వేం వరీ కాకురా! వెంటనే ఇద్దరం ప్రౌదరాబ్యాడ్ పారిపోదా!"

"ప్రౌదాబ్యాడ్కా? ఎందుకూ? అక్కడ చట్టం ఉండదా?"

"వారే ఘూల్ - నీకసలేం తెలీదు!" అంటూ అప్పులమ్మ ప్రౌదాబ్యాడ్జీ ఏం చెయ్యాలో మార్గం బోధించింది! అంతే రహస్యంగా ఆ రోజే ఇద్దరూ రైలైక్కిశారు!

~~~~~

కరీంనగర్ కాలేజీలో ఇంటర్ గత ఆరేళ్ళగా చదువుతున్న రజినీ తన ఒకప్పటి క్లాసుమేటు ఇప్పుడు అదే కాలేజీలో జవాలజీ లక్ష్మర్ నీలవేణిని పీకలోతుల్లాకా ప్రేమిస్తాన్నాడు. కానీ నీలవేణి మాత్రం చీ కొట్టి "ఇంకోసారి ప్రేమా దోమా అన్నావో పశురాలగొడతా! పెళ్ళి గిళ్ళి అన్నావో మా శేఖర్ బావ నిన్న దంచుడే దంచుడు! జాగ్రత్త!" అన్నది. దాంతో రజనీ రోజూ "హృదయం ఎక్కడున్నది?

హృదయం ఎక్కడున్నది?" అంటూ పాటపాడుతూ బేలగా తన చుట్టూ తాను తిరుగుతున్నాడు. రజనీ తండ్రి ఓసారి చూసి 'అరె బిడ్డా! జర బుక్కు తీసి చూడరాదే! అదేడున్నదో! అప్పటి సంది పిచ్చి లెక్క తిరగకపోతే!' అన్నాడు కంగారుగా!

"అరె నాయనా - నీకేం తెల్పుదు" అంటూ మళ్ళీ "హృదయం ఎక్కడున్నది?" అంటూ గుండంగా తిరగసాగాడు.

"అరె నాయనా - నీకేం తెల్పుద్ద? హృదయం యాడుంటదో, బైయిను, కిణ్ణిలు యాడుంటాయో సిన్నప్పుడే సదివిన బిడ్డా! గిప్పుడు యాదిమర్మిన గానీ నువ్వు బుక్కు వోపిన్ చెయ్యి - చూపిస్తా!"

"వోరి నాయనోయ్ - నువ్వు గారూట్లో వచ్చినవా? ఇది సిన్నా పాట నాయనా!"

"ఇవేం పాటల్లో! గిసుంటి పాటలింటంటే పాగల్గాని లెక్క తిరగబట్టితివి! హృదయం యాడున్నదో తెల్పుదా బిడ్డా! గీడ - గీడుంటది!" అంటూ జేబు చూపించాడు.

"అరె నాయనా! నీకేం తెల్పుదు పో! నేనియ్యాలే లష్టుర్ పోతన్న!"

"లష్టుర్ ఏమిటి బిడ్డా?"

"గాపోరి నీల్యేణికి ఇయ్యల పెండ్లి దావత్ చేస్తుండు! గెట్లన్నా దాన్నాపాలే!"

"వాద్దాద్దు బిడ్డా..! ఫాల్తు పన్న సెయ్యుద్దు బిడ్డా.."

"అరె నాయనా - నీకేం తెల్పుదే!" అనేసి రజనీ సరాసరి బస్టాండ్ కెళ్లి బెస్పెక్కాడు! అనక సికింద్రాబ్యాడ్లో బస్టు దిగేడు!!

కడప జిల్లా రాజంపేట టాన్లో - ఇద్దరు పిల్లల తల్లి రాధ సిన్నా చూడ్చామని వెళ్లి ఇంటర్వెల్లో తిరిగచేసి బాధతో మంచం మిద అడ్డంగా పడుకుని ఆలోచించసాగింది. సిన్నాపోల్లో కృష్ణని (పేరు సూటయింది కదని) గాఢంగా ప్రేమిస్తే పెద్దలు తొందరపాటుగా మేనమామ రామారావునిచ్చి పెళ్ళిచేసారు. సిన్నాపోల్లో రాధని చూడగానే కృష్ణ ఆనందంతో ఊగిపోతూ "రాధ! ఎన్నాళ్ళకి కనిపించావు రాధ! ఇంతకాలంగా వెతుకుతున్నాను! ఐ లవ్ యూ రాధ!" అంటూ అచ్చ సిన్నా హిరోలా భారీగా డైలాగ్ చెప్పాడు. పాపం రాధ బాధతో నలిగిపోతూ "పిచ్చి కృష్ణ! నా కోసం పెళ్ళి గిళ్ళి మానేసి ఎదురు చూస్తున్నావా? అవతల నేను ఇద్దరు పిల్ల రాక్షస వెధవలకి తల్లినయ్యాను! పాపిష్టిదాన్ని! హు హు హు!" అని ఏడ్చింది. కృష్ణ ఖంగు తిని -

"రాధ! నీకులానే నా శరీరానికి పెద్దలు పెళ్ళి చేస్తే నాకూ ఇద్దరు పిడుగులు పుట్టుకొచ్చారు కానీ నా మనసు, హృదయం, తనువు అన్నీ నీకే అంకితం!" మరో భారీ డైలాగ్ పేల్చాడు.

దాంతో రాధ కరిగిపోయి " నిజమే! రాధ ఎప్పుడూ కృష్ణడికే అంకితం!" కళ్ళు తుడుచుకుంటూ చెప్పింది. ఐతే సరిగ్గా అప్పుడే మొగుడు రామారావు అక్కడికొచ్చాడు. ఉన్నట్టుండి మొగుడు అలాంటి రసవత్తర సిన్లోకి ఎంటరవుతాడని ఊహించని రాధ తుళ్ళిపడి -

"ఏవండీ! ఇంటర్లో నా క్లాస్‌స్కూల్ కృష్ణ!" పరిచయం చేసింది.

పాత కథ చెప్పింది. రామారావు మాత్రం బరువుగా మొహం పెట్టి - "రాధ! మీరిద్దరూ ఇంత లెవిల్లో గాఢంగా లవ్ చేసుకున్నారని తెలీక ఎంతపని చేశాను? ఛా!, బుష్ సద్గాంపాస్సేన్నని ఉరితీయించినట్టు మీ పవిత్రపేమని నులకతాడుతో బంధించాను. ఐనా మించిపోయింది లేదు! మీ ఇద్దరికి వెంటనే పెళ్ళి చేసేస్తాను!" చెప్పగానే కృష్ణ డామ్మని క్రింద పడి లేచి గజగజా వణికి పోతూంటే రామారావు ఉఁడ్యేంగా -

"అవును కృష్ణ! రాధని నువ్వు పెళ్ళాడితే ఎంచక్క నేను సీతని చేసోవచ్చు!" అన్నాడు వెంటనే రాధ "సీతా? సీతెవరండి?" కంగారు పడింది.

రామారావు బాధగా మొహం పెట్టి "హాఁ! ఏం చెప్పును రాధ! సీతగారు నా కొలిగ్. పేరు సూటయింది కదాని లవ్ చేశాను. భర్త చనిపోయాక అవిడకి జాబ్ ఇచ్చారు. అవిడిని చూసిన తొలిరోజే నా గుండెలో ప్రేమ కలుక్కుమంది! అవిడ ఇద్దరు మనవళ్ళు, నలుగుగురు మనవరాళ్ళని చూశాక, వాళ్ళతో మాట్లాడాక..." పూర్తి కాకముందే కృష్ణ మళ్ళీ ధామ్మని కింద పడి లేచి -"ఏమిటి! సీతకి మనవళ్ళు, మనవరాళ్ళన్నా ఉన్నారా? కొంపదీని అవిడ వయసులో నీకంటే -" మాట రాక ఆగిపోయాడు.

"నీకంటే నా కంటే ఏమిటి కృష్ణ! అవిడ మనందరికంటే పెద్దది! అవును - రాముడి కంటే సీత పెద్దది! సచిన్ కంటే అంజలి పెద్దది! అభిషేక్ కంటే ఐశ్వర్య పెద్దది!"

"అంటే - అంత పెద్దావిడిని నువ్విప్పుడు పెళ్ళాడుతావా?"

"అడతావా కాదు పిచ్చి కృష్ణ! ఆడాలి! రాధని నువ్వు ఆడితే సీతతో నేను పెటీలవుతాను! అప్పుడే బోలెడంత కోట్ల ఆస్తికి ఓనరవుతాను!" గబుక్కున అనేసి రామారావు ఛటుక్కున నాలిక కరుచుకున్నాడు.

కృష్ణ మనసులోనే ఆల్చీబా లెక్కలు వేశాడు. 'సాంత పెళ్ళం, ఇద్దరు పిల్ల వెధవలకి తోడు, ఇప్పుడు రాధ ఫ్లస్ ఇద్దరు పిడుగులు నా నెత్తిన పడితే నా పని నిజంగానే సద్గం హుస్సేనయి బతుకు హుస్సేన్ సాగర్లో పడుతుంది! వామ్మా!' పారిపోయాడు వెంటనే అక్కడినుంచీ.

.....ఆలోచనల్లోంచీ బైటపడ్డ రాధ తలెత్తి చూస్తే రామారావు బ్యాగు పుచ్చుకుని హడావిడిగా ఎక్కుడికో వెళుతున్నాడు.

"ఏవండి! ఎక్కుడికండి? సీత దగ్గరికేనా?" సంబరంగా అడిగింది.

"కాదు రాధ! ఆ కిట్టిగాడు అప్పుడే ఊరునుండి మకాం ఎత్తేశాడు. వాడెక్కడ దాక్కున్న బైటకి లాగాలి ప్రౌదరాబ్యాడేళ్ళి...."

చప్పబోతే -

"మధ్యలో ప్రౌదరాబ్యాడెందుకూ?" ఆశ్వర్యపోయింది.

రామారావు పెళ్ళాన్ని పిచ్చిదాన్ని చూసినట్టు చూసి రాజధాని తెళ్ళే త్రైనెక్కేశాడు మర్చాడు పొద్దున్నే 'నాంపల్లి టేసనుకాడ' దిగేడు

జంట నగరాలు! పేరులోనే 'జంట' ఉండడం వల్ల కావచ్చు ఎక్కుడెక్కుడి 'జంట' లన్నీ తమ ప్రేమ 'పంట' పండించుకునేందుకు జంటనగరాలకి వచ్చేశాయి.

ఉదయం వేళ - రోడ్డలన్నీ వాహనాలతో క్రిక్కరిసిన వేళ - హాతాత్తుగా కలకల! సజావుగా సాగుతున్న త్రాఫిక్ కాస్తా ఆగింది. జనం తలెత్తి చూశారు. ఇరవై అంతస్తులపైన అప్పలమ్మ, సూరిపండు చేతులు పట్టుకుని - "అందరూ వినండి! బాగా చూడండి!" అంటూ అరిచారిలా - "దూకుతున్నా! దూకి చచ్చిపోతాం!" పాపం జనం కంగుతిని "వద్దు! దూకొర్దు!" కేకేలేశారు.

"నో! పరమ పవిత్రంగా ప్రేమించుకున్న జంటల్ని పిచ్చి చట్టాలు విడదీస్తున్నాయి. అందుకే దూకేస్తాం" జనం గుంపులు గుంపులుగా గుమికూడారు. త్రాఫిక్ అస్తువ్యస్తం అయింది. త్రాఫిక్ ఐలెండ్ దిగి కానీప్పేబుల్ పరుగెత్తుకొచ్చాడు. అప్పలమ్మ రెచిపోతూ "న్యాయంగా ధర్మంగా చట్టాన్ని కాపాడాల్సిన ఈ పోలీసులు మైనాల్ పేరుతో మెజాల్ ప్రేమికుల్ విడదీస్తున్నారు!" అరిచింది. పాపం త్రాఫిక్ పోలీసు ఆ డైలాగ్కి బెదిరిపోయి పిచ్చి చూపులు చూశాడు. సూరిపండు ఉత్సాహంగా అరిచాడిలా -

"వెంటనే సిఎం అంకుల్ వచ్చి హమీ ఇస్తే కిందకి దిగుతాం! లేకుంటే దూకేస్తాం!"

"వద్ద ! దూకొద్దు! కాళ్ళు చేతులు విరిగి ఛస్తాను!" జనం అంటూండగానే పోలీసు అధికారి దూసుకొచ్చి "ఇదిగో పాపా! నీ డిమాండ్ చెప్పు! ప్రభుత్వాన్ని నేను నొప్పిస్తాలే!" ఎలాగో ఒకలా వాళ్ళని క్రిందకి సేఫ్సుగా దించాలని చెప్పాడు. అప్పులమ్మ విజయగ్ర్యంతో ఊగిపోయింది.

"ఎళ్ళి వయసు తగ్గించాలి! ఎల్కేజీ చదివే పిల్లలకి లవ్ చేసుకునే హక్కు ఉండాలి!"

"అలాగే! తప్పుకుండా! అసలు ఆస్తుతిలో పిల్లలు పుట్టి పుట్టగానే లవ్ చేసుకుంటే ఉయ్యాల్లోనే మ్యారేజీ చేస్తాం. ప్రభుత్వమే శిశు కళ్యాణాంత్రవం జరిపేలా చట్టాల్చి మార్పిస్తాం గానీ ముందు మీరిద్దరూ దిగిరండి!" పోలీసు అధికారి చెప్పుతుండగానే మరో అర్థంట ఫోన్‌కాల్ వచ్చింది. ఆగమేఘాల మిద అక్కడికెళ్ళి చూస్తే - అక్కడా ఇదే సీన్ నడుస్తోంది. ట్రాఫిక్ ఆగిపోయింది. బిల్లింగ్ ప్లెక్కి రజిస్ట్రిచించులేస్తూ అరుస్తున్నాడు.

"దూకుతా! నీలేయణి నా పెపూలా ప్యారీ! గా పోరి నా తాన రాకపోతే దూకి చచ్చిపోతా? నీలేయణి...."

"ఒరే బాబు! నీలవేణి ఎవరు నాయనా? ఎక్కడుంటుంది???"

"కుక్కట పట్లి దిక్కుగా పోరి నీలేయణికి ఈ దినం ఎంగేజ్‌మెంటుంది! దాన్ని క్యాప్సిల్ చెయ్యాలి! నీలేయణి ఈడికొచ్చి నాతోన ఐ లవ్ యూ చెప్పాల! చెప్పకపోతే దూకేస్తా - దూకుతా! దూకేస్తా!"

ఈలోగా మీ టీవీ, ఆ టీవీ ఛానెల్ వాళ్ళంతా చంకలు గుద్దుకుని సంబరపడుతూ బిలబిలమని కెమేరాలతో సహా దిగేశారు. వాళ్ళని చూడగానే రజనీ మరింత రెచ్చిపోయాడు.

"పెంటనే ఛానెల్‌లో స్ట్రోలింగ్ నూస్ రావాల! గా నీలేయణి పెండ్లి ఆగిపోవాల! లేదా దూకేస్తా!!" పోలీసులు వెంటనే ఆదేశాలిచ్చారు. మరికొందరు నీలవేణిని తీసుకు రావటానికశ్చారు.

ఈ తతంగమంతా నడుస్తుండగా టైం మధ్యహ్నం రెండు గంటలయింది. రోడ్డు మీదున్న జనం ఎక్కడి వాళ్ళు అక్కడే టిఫిన్ కారియర్లు బిపిన్ చేసి తినసాగారు.

ఇంతలో పోలీసు అధికారికి మరో ఏరియాలో కూడా ట్రాఫిక్ జాం అయి అక్కడా ఇదే తంతు సాగుతుందని తెలిసి పరుగులు పెట్టాడు. బిల్లింగ్ ప్లెక్క కప్పు మీద రామారావు చిందులు తొక్కుతూంటే క్రింద జనం పోపోకారాలు పెడుతున్నారు.

"నా పెళ్ళాం రాధని ప్రేమించిన కిట్టిగాడు జంటనగరాల్లో ఏ బంకర్లో దాక్కున్నాడో పోలీసులే వెతికి పట్టుకోవాలి!"

"బంకరా..-ఏం? వాడేమైనా దొంగా?"

"అవును! వెన్నదొంగ. కృష్ణడిలా ఈ కృష్ణ నా పెళ్ళాం గుండెని దొంగించిన దొంగ! వాడక్కడ పెల్లర్ తీసుకుంటున్నాడో ఆచూకి తియ్యాలి!"

"పెల్లరా? కొంపదీని నీ పెళ్ళాన్ని ప్రేమించింది నక్కలైటా?" పోలీసు అధికారి నోరెళ్ళబెట్టాడు.

"నక్కలైటో, టూయిబులైటో - మీరు కూంచింగ్ చేసి పట్టుకురాకపోతే దూకేస్తా! దూకి ఛస్తా!" గాపుకేకలు పెడుతూంటే పోలీసులు ఆ పనిలో పడ్డారు.

సాయంకాలమైంది. ఈలోగా నీలవేణి వచ్చింది లేనిదీ చూడ్దామని పోలీసు అధికారి బైలుదేరబోతే మరో ఏరియాలో పెద్దగా అరుపులు! కేకలు!

బోలెడుమంది అమ్మాయిలు పెద్ద భవంతి వాటర్ ట్యాంకెక్కి అరుస్తున్నారు!

"అమ్మా! మీరెవరు తల్లి! మీ డిమాండ్ చెప్పండి!" పోలీసు అధికారి వాపోయాడు.

ఓ అమ్మాయి ముందుకొచ్చి పై నుండే అరిచిందిలా -

"మా డిమాండ్ మీకంత త్వరగా అర్థమయ్యేవి కాదు సారీ! ఏ సినిమాలో చూపించని, ఏ రచయితా రాయని సమస్యలు మావి! ప్రేమంటే ఏమిటో తెలిని ఇద్దరు సన్నాసులు మేడలు గోడలు ఎక్కి చస్తామని బెదిరించగానే మీరు లోగడ బోలెడు పెళ్ళిళ్ళు చేసేశారు! భానే ఉంది కానీ - ఆ పెళ్ళి అయ్యాక, వ్యామోహం తీరాక - నెత్తిమీద బాధ్యతలు పడ్డాక, వీళ్ళు ఒకరి పొడ మరొకరికి గట్టక విడిపోతున్నారు. పిల్లల్ని అనాధల్ని చేస్తున్నారు. మేము ఆ కోవకి చెందిన అమ్మాయిలం సారీ! మేమెవరమో ఇప్పుడు అర్థమైందా? మాకు అమ్మా నాన్నల్లేరు, చదువు లేదు. సరైన తిండి లేదు. మాకు పెళ్ళిళ్ళు అవపు! మరి నా గతేమిటి? మా సంగతేమిటి"

ఇంతలో ఇంకో స్థ్రీ పై కప్పు మీద నుంచే ముందుకొచ్చి నిలబడి - "అయ్యా! నేనో పోలీసు భార్యని! నా భర్తకి ఉన్న ఉద్దోగ బరువు బాధ్యతలకి తోడు ఈ మధ్య ఈ దిక్కుమాలిన లవ్య కేసుల బెడద ఎక్కువైపోయిద్ది! భ్లాక్ మెయిలింగులకి దిగి దూకుతాం, దూకుతాం అని తెగ రెచిపోతున్న వాళ్ళని సంరక్షించటంలోనే బతుకు తెల్లారిపోతోంది! లవ్య పైత్యం తలకెక్కి తింగర చేష్టలు చేస్తున్న వాళ్ల ముంతి మీద అట్లకాడ తిరగేసి వాత పెట్టి జన్మలో మళ్ళీ ఐలవ్యయా అనకుండా చూడకపోతే పోలీసు కుటుంబాల్లో ఒకరి పట్ల మరొకరికి ఉండాల్సిన ప్రేమాభిమానాలు ఛస్తాయి! అసలు ప్రేమ అనేది మానసిక బంధనికి సంబంధించిన సంగతి కానీ ఇదో సామాజిక సమస్యలా ఎందుకు పరిణమించాలి? రోగులు ఆస్కరితికి, పిల్లలు సూక్ష్మకి, ఉద్దోగులు ఆఫీసులకి వెళ్ళలేక ఇంతింత మంది జనం త్రాఫిక్కులో చిక్కుకుని నానా నరకయాతనలెందుకు పడాలి? ఫ్లైష్ - దీనికో పరిష్కారం చూడండి సారీ!"

అంటూ ఆవిడ క్రిందకి దిగి వచ్చేసింది. పొద్దున్నించే త్రాఫిక్కులో ఇరుక్కుపోయిన మంతులు, డాక్టర్లు, లాయర్లు, జడ్డీలు, రచయితలు - అందరూ అదే రోడ్డు మీద అప్పటికప్పుడు సమావేశమయ్యారు. అరగంటలో ఓ నిర్దయానికొచ్చారు. కమీషనర్ దగ్గరున్న మైక్ పుచ్చుకుని న్యాయమూర్తిగారు జనాంతికంగా చెప్పారిలా -

"చచ్చు పుచ్చు తెలుగు సినిమాల వల్లో, మానసిక రుగ్గుత వల్లో కొందరిలో ప్రేమ పైత్యం ముదిరిపోయింది. గంగపెరులెత్తి పోతూ అది మిద్దెలు మేడలు సైతం ఎక్కుతోంది! ఈ టైపు వెరి ముదిరి క్లెమాక్సు కొచ్చింది. అందుకే - 'దిగి రండి రండి!' అని నచ్చ చెప్పాలనుకోవటం లేదు, మూర్ఖపు ప్రేమల కోసం దూకి చద్దామనుకుంటే నిరభ్యంతరంగా దూకండి! కాళ్ళు, చేతులు విరిగితే పుత్తూరు పంపిస్తా! ఒకవేళ నిజంగానే చోస్తే వైద్య విజ్ఞాన ప్రయోగాల కోసం శవాల్చి వినియోగిస్తాం. పోలీసులకీ, ప్రభుత్వాలకీ ఏ జవాబు దారి లేదు! ఇలాంటి కేసుల్లో మా జవాబుదారీ ఉండడు! ఉండకూడదు! దూకుదామనుకుంటున్న వెరి ప్రేమికులారా! దూకితే దూకండి!!"

జనం వినగానే సంతోషంతో చప్పట్లు చరిచారు. ఎవరి వాహనం వారెక్కి కూర్చున్నారు. త్రాఫిక మెల్లమెల్లగా కదిలింది. మరో గంటయ్యాక - ఎవరి దోషాన వారు వెళుతున్నారు. అపర ప్రేమికుల గావుకేకలు, భ్లాక్మెయిలింగ్ చావుకేకలు వినిపించినా ఎవరూ పట్టించుకోవటం లేదు! దాంతో భవంతుల వాటర్ ట్యాంకుల పైకెక్కి నటరాజుల్లా నాట్యం చేస్తూ, పైత్యం తలకెక్కినా నానా యాగీ చేస్తూ 'దూకుతాం - దూకుతాం' అని తెగ రెచిపోతున్న కుహనా ప్రేమికులు 'దూకాలా ఈ దూకుడు ఆపాలా' అన్న ఆలోచనలో పడి జూత్తు పీక్కుంటున్నారు!!

(రచయిత ప్రత్యేక అనుమతితో ప్రచురణ)

శ్లోశాశ్వరి

నాలుగు దినాలు

- కవన శర్మ

"ఏటి బాబు! సాతంతం వొచ్చిందన్నారు. కామోసనుకున్నాం. గాంధి, నెపూరా బాబుల పరిపాలనన్నారు. సీరామచందురుడే తిరిగి బూమ్మిద అవుతరించినట్టు రామరాజ్యం తెచ్చేస్తారనుకుండిపోనాం... ఇంతలో గాంధి బాబుని గుండెపై కాల్పిసినారు. తెల్లోడే గాంధి బాబుని ఏటి సెయ్యనేక జైల్లో పెట్టి యెంటనే ఒగ్గేసినోడు. ఆడికి సేతకాని పని మనోల్లే నిముసంలో చేసేసినారు. ఆ పైన నెపూరా బాబే పొట్టిసీరాములు బాబుని పొట్టునెట్టుకున్నాడు. తెలుగుదేసం వొచ్చేసింది. ఒరేయ్ తెలుగు అప్పులకొండా నువ్వే ఇక రాజపిరా అన్నారు. నేనమ్మా! కానీ సిన్న ఆశపడ్డాను. మునిసిపాలిటీలో సీపురుచ్చకుని యాదులూడై సీపురుద్దోగంలో నాకేటి పదవులిచ్చేత్తారు! ఇవ్వనేదు. సరే తెలుగు దేశం పార్టీ పవర్సోకి వచ్చింది అప్పుడు 'ఓరి! అప్పల కొండ నీకు యాభైపైన మరో అయిదొచ్చేసినాయిరా! ఇంక రిటేరు అయిపోరా' అన్నారు మూడేళ్ళముందే అయిపోనాను. సతంతం వచ్చిన, తెలుగు రాష్ట్రం వొచ్చేసినా, మొత్తం దేశమే వొచ్చేసినా ఏటి బాబు! పేదోడి ఒతుకులో మార్చేటుంటాది."

ఈ ఊసులాడుతున్న అప్పులకొండ నాకు సాయాన సిన నాయన. మా నాయనకి సాయాన తమ్ముడు. నాను పుట్టిన మూడేళ్ళకే మా నాయన ఏరాడ కొండ ఓడల్లారి రాటుతూ నావతోపాటు మునకేసేసాడు. మా సిననాయనే నాకు అయ్యా అన్నా! నాకంటే పదమూడో, పద్మలుగో ఏత్తు పెద్ద. మా యమ్మ కంటే ఏడినిమిదేళ్ళ సిన్న. మా యమ్మ దురగమ్మగారింటోను, మరో భామ్మలింట్లోను పాచిపని చేసేది. ఆదిబాబు కొట్లో పశ్చులు, ఊప్పులూ బాగు సేసేది. నన్నా మా సిన్నాయన్ని తనే సాకేది. ఇప్పుడో రేపో సాతంతం వచ్చుద్దనగా మా సిన్నాయన మా సిన్నమ్మని మనువాడి ఏరే ఎల్లిపోయాడు. నాకప్పుడు ఏడో ఎనిమెదో వయస్సు. మా సిన్నాయన పాటలు జాగాపాడేటోడు.

నాకో పాట గుర్తుంది. "ఏరాడ కొండ మీద సానున్నది. ఏగాణి డబ్బులకి రాన్నది." అంటూ పాడేటోడు. ఆ పాట నాను పాడుతుంటే "గుంటడ్చి సెడగౌట్టుకు" అంది మాయమ్మ మా అప్పులకొండ సిన్నాయనతో.

అదిగో ఆ మాటకి మా సిన్నాయన సివాచలం కొండమీద నాగు పాంపులాగా బుస్సుమని కస్సుమని, సిన్నమ్మతో వేరింటికెళ్ళిపోనాడు. కానీ ఇప్పటికీ నానంటే ప్రేమే. అందుకే అప్పుడప్పుడు ప్రేమగా ఊసులాడుతానికి వత్తాడు. ఏటేటో గుర్తు సేత్తాడు.

ఈ దినం మీరు నా మాటలాలకితన్నారనో మరేటో గాని నా సిన్నతనమంతా కల్లముందు సినేమా నాగా ఆడ్రా ఉంది

ఆ మర్మాడు సాతంతం వచ్చేదినం. సాతంతం అంటే నాకేటి ఎరుక! ఏటినేదు. సుబ్బరంగా ముసుగుదన్ని, సూరీడు కంట్లో పాడవకుండా తొంగుండిపోనాను. మా యమ్మ గొఱుగుడు నాసెవుల పడతానే ఉంది.

"ఓరి సివాసెలం. ఇంకా తొంగుండిపోనావేటా! నెగు! నెగు! నెగరా అయ్యా! ఆదిబాబు కొట్టుకట్టుకొత్తానని ఆ బాబుకి సెప్పానా.... ఏటి నెగుస్తావా, సెంబుడు నీల్లు దిమ్మరించేసేదా!" అమ్మ వార్షింగిచ్చేసింది. ముసుగు కొద్దిగా తొలిగించి సూద్దను కదా, వాల్టర్ టీస్సన్లోకి కలకత్తా మెయిల్ దూసుకొచ్చేసేటట్టు, సూరు కింద దూరి నోపలికి సెంబుతో వస్తాఉంది. టక్కున నేచిపోయి, మా

యమ్మని తప్పించుకుని బయటపడి, గోలం నోని నీల్లతో ముకం సేసేసి నోపలికి వొచ్చి అమ్మ ఇచ్చిన కాపీ చల్ల కాపీ ఓ గుక్కలో తాగేసి, గూట్టోంచి పైనా తీసి జుట్టుకి నీల్ల రాసి క్రాపు ఎగదువ్చి రెడీ అయిపోనాను.

ముందుగా నేను మా యమ్మ దురగమ్మగోరింటికెల్లినాఁవు. అమ్మ తప్పేలాలు ముందేసుకుని కూకుంది. మా ఇంట్సో అన్ని సిల్వర్ తప్పేలాలే! ఇయ్యంట్సో ఇత్తడి తప్పేలాలు, ఎండి కంచాలు, పింగాళీ బొచ్చెలు, ఎన్నో! నేను ఎగరెగిరి బోరింగ్ కొట్టి నీల్లందిస్తాపుంటే అమ్మ తప్పేలాలు తోమేసింది. అమ్మ సీపురట్టుకుని గదులూడ్సిడానికి రెడీ అయిపోతూంటే "ఒనే నూకాలూ! రేపు పద్ధపండుక్కదేశి ఇయ్యాల బూజలు దులిపి ఇల్ల కడిగి ముగ్గులెట్టే!" అంది దురగమ్మగోరు.

అమ్మ బూజల క్రరందుకుని బూజలు దులుపుతుంటే నాను సీపురట్టుకుని కింద ఊడుత్తున్నాను. నాకు సీపురట్టుకోటంలో సులువులు మా సిన్నాయన సెప్పాడు. ఆ ఉయంలో దురగమ్మగోరన్నారుగండా!

"ఏటే నూకాలూ! నువ్వేమో సినదానివి. మీలోనేమో మారుమనువులున్నాయి! నువ్వు మరో మనువెళ్లరాదా"అని.

"నా మారుటి మగడు, నా బొట్టడిని కొడుకునాగా సూసుకోగలడా! వొయిసుదేవుందిలే తల్లి! కల్లు మూసుకుంటే గడిసిపోద్ది" అంది. మాయమ్మకి నేనంటే పేనం! నాను ఊడిసిన గదుల్ని అమ్మని కడగమంది దురగమ్మగోరు. అమ్మ మాటాడకుండా కడుగుతాపుంటే

"ఏటే నూకాలు! రైకేసుకోరాదుటే! వొయిస్సులో ఉన్నదానివి" అంది దురగమ్మగోరు. వంగుని కడుగుతున్న అమ్మ లేసి నిలబడి,

"అమ్మా! మీరు కంపెనీ బాడిలేసుకోరేం?" అని అడిగింది.

"హి! నేనేం సినిమాదాన్నిటే" అంది ఆవిడ

"అమ్మా! పెళ్లయేసరికి పదేను లేవు సరిగా పెళ్లయిన మర్చుడే మా అత్తమ్మ మనం సాన్నం కామే కోడలా! రైకలేసుకుని సోకులు సేసుకోడానికి. పనీపాటు కెళ్లేవోళ్లం. కూసంత మగనాలినాగుండు' అంటూ మా అత్తమ్మ రైక తీయించింది" అంది అమ్మ. దురగమ్మగోరా దినం ఎందుకు ముకం అదోలా పెట్టిందో ఈ దినం నాకు తెలుసు.

ఆవిడ మరునాడు పండుగంటూ సానా సాకిరి సేయించింది ఆ దినం, మా అంచేత. బామ్మర్ల ఇంటోను అంతే. అమ్మకి రెక్కలు గుంజేసినాయి.

అప్పుడు మా యమ్మ నన్న ఆదిబాబుకి రాణాకోట్టుకట్టుకు పోయింది. ఆదిబాబు సాపుకి రంగు రంగుల కాయితాల జండాలు దారాని కంటించినయి సాపు సుట్టూ పనోడి సేత కట్టిత్తా ఉండాడు.

"కురాడు మరీ పీలగా ఉన్నాడే పనేటి సేత్తాడు" అన్నాడాదిబాబు నన్న సూడగానే.

"పీలగా ఉన్నోల్లే సెలాకీగా పనిసేత్తారు. దిబ్బగున్నోల్లు పనేటి సేత్తారు!?" అంది మా అమ్మ. ఆదిబాబు బస్తా నాగా దిబ్బగుంటాడు. పనేటి సెయ్యడుగామోసు. అదిననట్టు,

"ఉప్పుడే సెప్పేత్తున్నాను. నా నీ గుంటడికి రోజుకి బేడ డబ్బులిత్తాను. నెల జీతం సేదు" అనేసినాడు. నాకు నోరూరిపోనాది.

"అమ్మా నేను జీల్లు, పిప్పులమెంట్లూ రోజూ కొనుక్కుతింటానే" అన్నాను ఆసగా. అమ్మ అది యినిపించుకోక,

"డబ్బులోద్దు, రోజూ కూలికి నూకలిచ్చి పంపించు" అంది

"బేడ డబ్బులికి రేసన్నోజుల్లో నూకలేట్టూత్తాయే" అన్నాడాదిబాబు.

"వచ్చినన్నే ఇయ్య. అయినా రేపు సాతంతం వత్తుందంటగా. వచ్చినాక కూడా బియ్యం సేరారణాలకమ్మవా! దొంగసాటుగా రూపాయి పావలాకే అమ్మకుంటావా! రేసనెత్తేరా. రేసనున్న నెప్పలా గాంధీ బాబులు దొంగయాపారం సేసేవోల్లని జైల్లో ఎట్టీరా?" అంది అమ్మ.

"నూకాలు! నువ్వు కాంగిరేసులో సేరి మంత్రివైపోయి నన్న పట్టిచెయ్య" అన్నాడు ఆదిబాబు.

"హసేకాలకేటి బాబు! గుంటడ్పి ఎప్పుటి నుంచీ పన్లోకంపేది?" అనడిగింది.

"ఎవలూ కొని సచ్చేది లేదు. ఈ రెండు మూడు రోజులు. మొదటి తారీకు నుంచీ పంపు" అన్నాడాదిబాబు.

"చోదర చోదరిమఱుల్లారా! కొలాయి మూతల్లారా! సున్నప్పిడతల్లారా! రేపు సాతంతరదినం. "అంటూ మోహనుదాసు కరమ చందర గాందీ ఉపన్యాసం ఇత్తు ఉండాడు. దాసు దురగమ్మగోరి కొడుకు. నాయాడౌడే సుట్టూ తెలగాల పిల్లడు, గవర్ల పిల్లడూ, పెరికేల పిల్లడు కూర్చుని సప్పుట్లు కొడతా ఉండారు.

"సింహాసెలం! రేపట్టుంచీ నీకు సాతంతరమా! నీకొట్టంలేని పని సెయ్యనక్కర్చేదు." అన్నాడు దాసు.

"దాసూ! అయితే నేను ఆదిబాబు కొట్టోకి పనికిపోనక్కరనేదా! నాను నీలాగా బడికెళ్లి సదూకోవచ్చా?" అని ఆసగా అడిగాను.

"ఆ సాతంతరం నీకుంది" అన్నాడు దాసు.

ఆ రాతిరి సరింగా అర్థరాతిరికి, నాకు దాసుకి మాయమ్మకి సాతంతరం వత్తుందంట. నాకు నిద్రరష్టనేదు. మా సిన నాయనొచ్చి "రేతిరికి పంపాన కోసిలరు, విస్మినాదంబాబు, ఊల్లో ఇంకా పెద్దోల్లు డబ్బున్నోల్లు, దేసబత్తున్నోల్లు టపాకాయలు కాలుత్తారా. ఆల్లు ఇల్లా టపాకాయలు కాల్పిగానే అలా సాతంతరం వచ్చుద్ది. నెపురూబాబు ధీల్లోలో కాంగిరేసు జండా ఎగరేత్తాడూ" అన్నాడు.

రాతిరి ధనాధనా టపాకాయలు మోగాయి. నా సిన్నప్పుడూ జపానోల్లు వేసిన బాంబులు సప్పుడు గుర్తుకొచ్చినయ్యు. కానీ ఇప్పుడు బయం వెయ్యేదు. సప్పుడు సంతోసమే!

పొద్దుటేల నెగిసినప్పటి నుంచీ వీదినోకి ఒప్పుడు పార్చొద్దరా అనే! మా యమ్మ నన్ను నేపనేదు. నేనే బేగినెగిసిపోనాను. పందుంపుల్లెట్టి ముకం సేసినాను. కాపీ చిల్ల, కాపీ తాగేసినాను. దాసు బాబిచ్చిన సాక్కా నాగు కొత్తయి, దాసుక్కాదు నాక్కొత్తయి యేసుకొని ఈదినోకి ఉరికినాను.

"సెట్లు సెట్లుకీ, కొట్లు కొట్లుకీ, పూరింటికి మిద్దింటికీ ఆపీసులకు బళ్ళకి ఆకరికి పెద్దదరమాసుపత్తిరికి కూడా మూడు రంగుల జెండా, అదే ఆపాట నోది, 'తిరివర్ణంసితపతాకం' కట్టేసినారు. వోలిండియా రేడియో," ఉదయమ్మాయేను సేచ్చాబతము దయమ్మాయేనపోతో" అంటూ మోతెత్తిపోతా ఉంది. నా వొయసుకుర్చుందరు సాక్కా జేబీలకి అలిపిలో కాయితం జెండాలు, నెపురూబాబు గులాప్పువ్వెట్లుకుంటాడే, ఆనాగెట్లుకుని తిరగేస్తున్నారు.

దాసు ఇంటికి లగెత్తుకెళ్లి "నాకో జెండాయియ్యవా" అని అడిగాను. "అయిపోనాయిరా...ఆగాగు..." అంటూ లోపలికి వెళ్ళి కాయితం తెచ్చి రంగు చిల్లలు నీల్లలో కరగబెట్టి, కుంచెతో జెండాబొమ్మ ఏని దాన్ని ఓ పుల్లకి అంటించి సేతిలో పెట్టేసినాడు. జేబులో సిన్నజెండానేకపోయినా ఇప్పుడు నా సేతిలో పెద్ద జెండాయే ఉన్నాది.

బల్లోకెళ్లిన పిల్లలు లడ్డూలు, చిల్లలు తింటూ జెండా ఎగరేసి వత్తున్నారు. గవర్ల కుర్లోడు నా సేతిలో సిన్నపిసరెట్టినాడు. ఆకలేసి ఇంటికెళ్లేసరికి మాయమ్మ పనులు ముగించుకొచ్చినాది.

"సిన్న రెక్కలు గుంజిసీనాపనిసేయించుకున్న ఆకలేరిగిన దొయిలు నీకూ నాకు పంచ బిచ్చపరమాన్నాలెట్టారా" అంది మాయమ్మ. మాయమ్మ ముకం జెండాలా ఎలిగిపోతా ఉన్నాది.

అదిగో అన్నాగ ఆ సాంతంతరదినం నానీనాటికి మర్మిపోనేదు.

నాకు సాతంతరం వచ్చినాది కదా! నా నూరుకోనేదు. అమృతో నా నాది బాబుకొట్లో సేరనని సెప్పి మా సిన్నాయన్ని నన్ను బల్లో సేరుమన్నాను. మా సిన్నాయన, జాగుమల్లు సావుకారిల్లు దాటి మాంసం కొట్ల మీదుగా నన్నుతోలుకెళ్లి, దుంపలబల్లో సేర్చించినాడు. దుంపలబడిలో తిండానికి మునిసిపాలిటీవోల్లు దుంపలిచ్చివోరు. అయిగోరోజుల్లో ఒవరూ తినడం లేదుకానీ మా సిన్నప్పుడు సానామంది తినేటోల్లు. మా రుసిగా ఉంటాయి, సవగ్గ ఉంటాయి. అయికూడా ఉత్తినే, బల్లో ఇచ్చినట్లు, బయటోచ్చిరుకదా! దుంపల్చింటూ సదుపుకోటం మొదలెట్టినాను. ఇంతలో బల్లకి దసరా సెలవలు ఆపైన దీపావలి సెలవలు, ఆపైన సంకురేతిరి సెలవలు అంటూ బడి సానా దినాలు సెలవలోచేసినాయి. మళ్ళీ బడి తెరిసేనేదో దాసు, "చోదర చోదరిమణులారా! సున్నప్పిడతల్లారా! కొశాయి మూతుల్లారా! సోక వోర్క. గాందీగోర్కు గుండేపి కాల్చిసినారు" అన్నాడో సాయంతరం. దురగమ్మగోరు ఆ బాబుని సెడతిట్టారు. "నోటికి సుద్ది బద్ది ఉండాలి. గాందీబాబు నెవరు సంపుత్తారా. ఆయన దరమరాజు. సైతుమాలునేరు ఆయనకెవరు" అంది.

దాసు లోపలికెళ్లి వోలిండియా రేడియో గట్టిగా పెట్టిసినాడు. అందులో సన్నాయిలు, పిడేల్లు కుక్కలు కూస్తున్నట్లు వోయిత్తున్నారు. మద్దమద్దెలో ఇంగిలీసులో, ఇందీలో పెద్దోరు ఏదో అంటున్నారు.

"నిజమేరా దాసు. కలికాలం. మనోల్లేట కాల్చిసింది. తురకోల్లు కాదుట. చాంతంగా ఉండమంటున్నాది పెబుత్యం " అంది దురగమ్మ.

ఊరంతా ఎవరికి మటుకు వారింటోనే సెవం నెగిసినట్లు సోకాలెట్టేవోరు. కూడొండుకుని తిననోల్లు, మాకాలు ముడిసేసుకున్నోల్లు అయిపోనారు. ఇయ్యాల సాయంతరందాకా దర్జాగా కొయ్య సివర ఎగిరిన జండాలు మద్దకి దిగిపోనాయి.

సాన్నాల్లు బల్లు మూసిసారు. సాపులు మూసేసినారు. ఏ కాంగిరేసోడు క్రలుబిచ్చుకొని మూయించనేదు! మినర్యాటాకీసునో గాందీగోరిని ఊరేగించి బూడిద చేసినప్పుడు తీసిన సినిమా, డబ్బు తీసుకోకుండా సూపించినారు. నానూ అమ్మా సూసాం. ఏం జనం! ఏం ఊరేగింపు. ఎల్లిపోనాడూ పెదబాబు సారగానికెళ్లిపోనాడు.

మళ్ళీ బల్లు తెరిసారో నేదో అమృకి ఊష్టం వొచ్చింది. వొంటిమీద గేసం నేదు. బడిమానేసి అమృని సూసుకుంటూ ఉండిపోనాను. మా సిన్నాయన మంచోడు. అన్నం, సారు అన్ని దినాలు మా సిన్నమ్మ సేత పంపించినాడు నా సదువు సంకనాకిపోనాది. నన్ను అదే తరగతిలో ఉంచేసినాడు పెద్దపంతులు.

"నేను సచ్చిపోయినా భావుండేది. మీ సిన్నాయన నిన్ను సూసుకునేవోడు" అని అమృ ఆ రోజు సోకాలెట్టింది.

"వ్యాధే నాకు బడ్డాధే నువ్వేకావాలే" అంటూ మర్మాడే నా అంతట నానే పోయి ఆదిబాబు కొట్లోనేరిపోనాను.

నాలుగేళ్లు గడిసినట్లున్నాయి పాట్లిసీరాములు బాబు అన్నం నీల్లా ముట్టుకోకుండా ఉపవాసం సేసి తెలుగు రాష్ట్రం కోసం సచ్చిపోనాడు. రాజాజీ, నెహురూ కలిసి సంపేసారుట. గాంధీగోరు ఉపవాసం సేత్తే ఆయనకోరిందల్లా ఒప్పేసుకొనేవారుట, ఆ బాబులిద్దరు. అదే సీరాములు బాఖిసయంలో సేసిమిరా అంటూ మొండికేసిసారు. దాంతో తెలుగోల్లు రెచ్చిపోనారు. కుర్రోల్లు పైయికులు సేసిసినారు.

"రాజాజీ పిలక ఆరనాల పరక" అంటూ అరుసుకుంటా రోడ్డుంబటి పోనారు. ఏమాట కామాటే సెప్పుకోవాల మాయమ్మనో నన్నో దురగమ్మగోరు రూపాయి పావలా ఇచ్చి పోలిసోల్ల ఇల్లకి పంపేది. పోడ్డుగోరి బార్య ఒక సేరు చియ్యమిచ్చేది. తెచ్చి ఆయమ్మ ఇంటో పడేసివోల్లం. రాజాజీబాబు ముక్కెమంతయినాక ఈజెప్ప, రేగును ఎత్తి పారేసినాడు. దాంతో చియ్యం సేరు ముచ్చేకయి సెలతిరక్కుండా ఆరణాలపరకైంది. పూర్వ మార్కెట్లు నో అడిగినోడికి అడిగినంత చియ్యం. అంతమంచి రాజాజీ బాబు పాట్లి సీరాములు

సచ్చి పోడనుకున్నడో ఏటో. అంతకు ముందు సామీ సీతారాము ఇంకా ఎక్కువ దినాలుపవాసం సేసి బతికినాడు కదా! అన్నానే ఇది తుస్సుమని పోతాది అనుకున్నాడు. అవనేదు. మలబారు పోలీసుల్ని దింపినాడు. ఆల్ల ఇనపటోపీలు సూస్తుంటే బయం యేసిపోనాది కానీ సూడెంట్లు దిగిరానేదు. ఆల్ల కాల్పకమాస్తేదు. ఆల్ల కాలీస్తే శాల్ల మరింత పేర్టేగిపోనారు. సివరికి నెహురూబాబు దిగొచ్చినాడు. రాజాజీబాబు లొంగొచ్చినాడు.

తెలుగు రాష్ట్రం సీరామనవమి సంబరాలంత. పందిళ్తతో ఎల్లమై జాతరంత సంబరంతో వచ్చింది.

"మా తెనుగు తల్లికి మల్లెపూదండ" అన్న పాట సెవులు రింగుమని మారుమోగేలా, మైకులెట్లే ఊరంతా పాడేంది. కాని మా సిన్నాయన ఆ తరువాత సెప్పాడు ఆపాట రాసినాయన్ని సబలోకి రానీకుండా "నువ్వేవడవేన్" అంటూ పోలీసులు రెక్కట్లుకు ఈదిలోకిధేసినప్పుడు, ఆ పాటరాసినోడు ఓడు బతికుండాల, అంతగోడిని మనం ఓ దండేసి గౌరవించాల అని వేరూ గుర్తట్లకోలేదుట.

తెలుగుతల్లి ఆ దినం సంతోసించిందా? నేక సనిపోయిన సీరాములు బాబుకోసం కాలపోయిన కుర్రోల్లకోసం కన్నిరెట్లుకుండా? తలీదు. ఆ దినం మర్చిపోనేక పోనాను.

ఆ తరువాత సానా జరిగాయి. తెనుగు రాష్ట్రం వొచ్చాక తెలుగు సివంపెకొసెంపంతుల్ని గద్దెదింపేసినారు. ఇస్పినాదంగోరు ఏటో అయిపోనారు. భానోజీరావు సెయిర్మన్ అయిపోనారు. ఆపైన ఆరెవరండి బెజవాడ.. ఆయన ఆయన్నసలు నెల్లూరుట ఆయన మూన్నాల్లు రాజ్జెం ఏలాడు. బెజవాడని ఇసాక పట్టనం కాదని, రాజదానిని కర్మాలట్లుకుపోయి నోయినే గద్దెక్కిసినాడు. నాకు గానం అప్పటికి కూసింత వత్తా ఉండాది.

ఆ తరువాత సాన్నాల్కి "ఊగరా! ఊగరా! ఉరికొయ్య కూగరా" అంటూ సిన్నముర్నాయాల్ల ఉద్దిరేకం కలిగించే పాటలు "బ్రదం కొడుకో" అంటూ ఆల్ల జీవితాలకి బ్రదతనేకుండా సేసేపాటలొచ్చాయి. ఆదిబోట్ల కైలాసాలు, వెంపటావు సత్తాలు పోనారు. సాంబసివరావు, బూసనం మేష్టర్లు ఎటోపోనారు. మా అప్పుల కొండ సిన్నాయన ఆల్లకి కబుర్లు సేరేసేవోడని నీటుగాంకెరుకైంది. ఎరుకయ్యేసరికి టి మిగిలింది!

మా అప్పులకొండ సిన్నాయన రిటేరయినాక కనపడకుండాపోనాడు. మా మోహనదాసు కరమ సెందరగాందీ తుపాకీగొట్టాన్నముకుని అడవులోకి ఎల్లిపోనాడాదినాల్లోనే.

మాసినమై, నా తమ్ముల్ల నీ సెల్లెల్లనీ వోటేసుకుని బెంగటిల్లిపోనాది. మాయమైది జాలిగుండె "ఓసిసెల్లా!నా కొడుకు. నీ కొడుక్కాదుటే! నీకేరే ఇల్లెందుకే. వచ్చేసి మా దగ్గరే ఉండిపో! ఆడు, నాతోపాటు, ఆడిపెల్లాం పిల్లతోపాటు నిన్నా నీ పిల్లల్ని సూసుకుంతాడు. మనాడోల్లకి పాసిపనులు ఒప్పుడూ ఉంతాయి. అని తీసుకొచ్చిసినాది. నాప్పుడు మునిసిపాలిటీలో మా సిన్నాయనేయించిన సీపరుద్యోగంలో సీనియర్లు. మా సిన్నాయన పెద్దకొడుక్కి నా పరపతిలో సీపరుద్యోగం ఏయించాను.

దాసు బాబు కాటికెళ్లిన దినం సచ్చిపోయిన దినానికి నాలుగో దినం. రెండోరోజున అడవుల్లో ఎదురు కాల్పుల్లో సనిపోయినోల్ల సెవాల్చి టీ.వి.లో సూపించారు. రత్నం గడ్డకట్టి శాగలు ముసురుతున్న సెవంగాందన్నారు. ఆ దినం దురగమైగోరిని పట్టడం మాతరంకానేదు. పెద్దోల్లు, బాలగోపాలబాబు, వరవరరావు బాబు, గద్దరు బాబు, సెలసాని పెసాదు బాబు, కిస్సాబోయమై ముక్కలుగా కోసి పట్టేసిన దాసుబాబుని, గిల్లింటికి సేర్పినారు. ఈ దినం దాసుబాబుని సావులమందుం మీదుగా ఊరేగించి కాటికట్టికెల్లినారు.

దురమ్మగోరింటి దగ్గర జనాలు పోటీలు పడి దండలేసారు. ఔర్ల జనాలు రాకుండా పోలీసులు సేసిన ప్రెయిత్తాలు పలించనేరు. జనం అమాసనాడు సాముద్రం పాంగినట్టు పాంగిపోనారు. అతడింత జనం నడిసారు.

కట్టెలమీద బాబు నుంచారు. ఆ బాబు పెదాలు "చోదర చోదరిమనుల్నారా! కొళాయి మూతుల్నారా! సున్నప్పిడతల్నారా! నా సెవంతో మీదారి నెవరూ మూయనేరు. ఏడవకండేడవకండి." అంతున్నాయని నాకనిపించింది.

దూరంగా మైకులో "తెలుగు వీరనేవరా!" అని పాటేస్తున్నారెవరో.

అక్కడో దిమ్మమీద మా అప్పుల కొండ సిన్నాయన కూరుని ఊసులాడ్చున్నాడు. సుట్టుసేరిన కుర్లోల్తతో. సెప్పట్టం మర్చిపోనాను. మాసిన్నాయన పోలీసులకి కిందటేడు నొంగిపోనాడు. టి.వి.లో సూపించారు. మేం సిన్నాయన బతికున్నందుకు సంతోసించా. అయితే పెద్దోల్లు నొంగిపోతే మెచ్చి మేకతోలు కప్పినట్టు, మా సిన్నాయనకి కప్పనేరు. పైగా కోర్ర్టుల్నో సిన్నాసితకా కేసులు ఓ అయిదింకా నడుస్తాణన్నాయి.

"ఈ నోకంనో పవరప్పుడు డబ్బున్నోడితే. అందుసేత, పెబుత్యం నడుపుతున్నది కాంగరేసోల్లా, తెలుగు దేసం వోల్లా, బి.జె.పీ. వోల్లా అన్నదికాదు. అల్లోలో బిరైనా ఆ గాందీ బాబైనా ఈ గాందీ బాబైనా మరో గాందీబాబైనా తుపాకిన్నమ్మినా, అయిపనే నమ్మినా, సంపకమానరు. ఎందుకంటే ఆల్లు బీదోల్ల తరపున నిలబడ్డారు. నోర్చేని వోల్ల తరపున వోదిస్తారు.

రేపటి దినం, ఉత్తి ఆంధ్రమౌచ్చినా, ఉత్తరాంధ్రమౌచ్చినా, తెలంగానా మౌచ్చినా వాల్లదే రాజైం. వాల్లమాటే సెల్లుది. వాల్ల బాసే సెబాస్. మన బతుకులు బాగుపడితే నా సెవులు తెగ్గోయండి"

మా అప్పులకొండ సిన్నాయన సీకిస్సపరమాత్మ నాగా గేసం బోదిస్తా ఉన్నాడు.

దాసుబాబు పెదోడి బతుకునాగా కాలి బుగ్గువుతున్నాడు. ఆ బుగ్గుడవటానికి శీపురట్టుకునినాను నిలబడిపోనాను.

పరమార్థం

- సునీల్ గూరి

నేను చనిపోయి నాలుగు రోజులైంది. నా పెద్దకొడుకు రెండురోజులక్రిందటే అస్థికలు తీసుకెళ్ళాడు. నాది సాధారణ మరణమే. డబ్బె రెండేళ్ళ మీద నూట పదహారు రోజులు బ్రతికాను. అరోజు సాయంత్రం మా కాలనీ సంక్లేషు గ్రంథాలయం నుండి తిరిగి వస్తుండగా శ్వాస బరువుగా అనిపించింది. ఇంట్లో నా పెద్ద కోడలు నేను పడుతున్న అవస్థను చూసి దగ్గరలోని ఆసుపత్రిలో చేర్చించగా అక్కడి వైద్యుడు పరీక్షిస్తుండగానే నా శరీరంతో నేను వేరయ్యాను.

భగవంతుడు మానవ జన్మను ఎందుకు సృష్టించాడు అన్న సంశయం నేను బతికున్నంత కాలం నాకు రాలేదు. ఇప్పుడు నాకో జవాబు తోస్తోంది. భగవంతుడు తనని తాను ఆనంద స్వరూపునిగా ప్రకటించుకున్నాడంటే అతని స్వరూపం దుఃఖం కాదు, భయం కాదు, బాధకాదు అనేకదా అర్థం. ఆ ఆనంద స్వరూపం అనేదానికి రూపం లేదు. ఆ స్వరూపం అనేది ఒక ఆత్మ అయితే ఈ సృష్టిలోని సమస్త జీవుల్లోని ఆత్మలూ ఆ పరమాత్మకి ప్రతిభింబాలేకదా. తను ఆనందంగా ఉండటానికి తన ఆత్మని ఇన్ని కోట్ల భాగాలుగా విభజించుకున్న ఆ పరమాత్మ నిత్యం ఆనందాన్నే కాంక్షిస్తాడనడంలో ఎంతో పరమార్థం ఉంది.

వేదాలూ, ఉపనిషత్తులు, మహాకావ్యాలు అన్ని ‘ఆత్మనందం’ గురించే చర్చించాయి. మరి నేను నా జీవితంలో ఆ అనంతానందాన్ని పొందానా? ఆ క్షణాల్ని నేను ఆస్యాదించానా? ఆ పరమాత్మని సంతోషపెట్టానా?

సంతోషపెట్టాను.

వేరొక ఆత్మకి కూడా ఆ సంతోషంలో భాగం ఉంది. ఆ ఆత్మ కలిగిన తనువు పేరు సత్యవతి.

నేను ప్రేమించిన స్త్రీ.

నన్న ప్రేమించిన స్త్రీ.

మనిషిని, అనందం అనే గమ్యానికి చేర్చడం - లో ‘ప్రేమ’ ముఖ్య పొత్తను పోషిస్తుంది. మనిషికి మనిషి మాత్రమే ఇవ్వగలిగే గొప్పవరం ఈ ప్రేమ. ఆ ప్రేమను నేను సత్యవతిలో దరించాను.

స్వాతంత్య సంగామం ఉధృతంగా జరుగుతున్న రోజులవి. నేను విశాఖపట్టంలో మా పెదనాన్న ఇంట్లో ఉంటూ ఇంటర్ వరకూ చదివాను. అక్కడ పిల్లల అల్లరి పడలేక నాన్నని, పెదనాన్నని ఒప్పించి నేనే ఓ ఇల్ల వెతుకున్నాను. ఊరి పాలిమేరల్లో పెదనాన్నకి ఓ రైసుమిల్లు ఉండేది. అందులో పనిచేస్తున్న - గుమస్తాకి సహాయకుడిగా ఉండమని పెదనాన్న నన్న ఒప్పించాడు. రెండు రోజులు వెతగ్గా ఇల్ల దొరికింది. ఆ ఇంటి యజమాని గాంధీయవాది. వృత్తిరీత్యా దర్శి. ఖద్దరు బట్టలే కుట్టేవారు. రోజూ ఏవో సమావేశాలనీ, ధర్మాలనీ వెళ్ళేవాడు. నేను ప్రాధున్నే ఎనిమిదిగంటలకల్లా వచ్చేవాళ్లి. ఇంటికి ఒకే గేటు. ఒకే ప్రాంగణంలో రెండిళ్లు. ఈ రెండిళ్లనీ విడదిస్తూ ఒక పెద్ద జామచెట్లు. మా యజమాని ఏకైక కూతురే సత్యవతి. ప్రతి రోజూ ఉదయాన్నే వాళ్ల ఇంటి ముందరున్న చిన్న తులసి మొక్కకి నీరుపోసి శ్రద్ధగా దళ్లం పెట్టేది.

సత్యవతిని పలకరించడానికి నాకు నాలుగు నెలలు పట్టింది. తనకి చదువురాదు. రాదు అనడం కంటే నేర్చుకోలేదు అనడం సబబు. ఆరోజుల్లో అది ఓ విషయమే కాదు. సత్యవతి చిన్నప్పుడే వాళ్లమ్మ క్షయతో మరణించింది. అప్పుడప్పుడూ సాయంత్రం నేను ఇంటికిరాగానే టీ కాచి నా రూమ్కి తెచ్చేది. నేనడిగే చాలా ప్రశ్నలకి ముసిముసి నవ్వులు నవ్వేది. వాళ్ల నాన్న ఇంట్లో ఉన్నప్పుడు మాత్రం అస్సులు చూసేది కాదు.

”ముదురాకుపచ్చ ఓణి ఎప్పుడు వేసుకుంటారు?” ఓ రోజు ధైర్యం చేసి అడిగాను. కళ్లుకి తేరిపార చూసి ఇంట్లోకి పరిగెట్టింది. ఆ మరుసటి ఉదయం నేను ఆఫీసుకు బయలుదేరుతుండగా ముదురాకుపచ్చ ఓణితో తులసి మొక్కకి దళ్లం పెడుతూ కనిపించింది. ఈ మానంతో సావాసం మొదట్లో బానే ఉండేది. నాకు తనంటే ఇష్టం అని నాకు తెలుసు. ఇన్ని తెలిసాక కూడా మా ఇద్దరి మధ్య ‘మాట’ అనే వారథి అవసరమా?

మేమూ సంభాషించుకునేవాళ్లం, శబ్దం రాని మాటలతో హృదయాదరాలతో....

ఒకరోజు నాన్ననుండి ఉత్తరం వచ్చింది. ఊరి పాతశాలలోనే ఉద్యోగం చూశాను రమ్మన్నారు. ఉద్యోగంలో చేరి సత్యవతిని గూర్చి చెబుదామనుకున్నాను. తీరా ఊరెళ్ళేసరికి అక్కడి పరిస్థితులు వేరుగా ఉన్నాయి. మా ఊరి సూక్తలు ప్రధానోపాధ్యాయుడి కూతురిని నాకు ఇస్తానని నాన్న మాటిచ్చాడంట. నేను సత్యవతి విషయం తీస్తే అందరూ విస్తుపోయారు. అమ్మ నుండి మిగతా బంధు గణం నుండి ఒత్తిడి ఎక్కువైంది. చివరికి బలవంతంగా పెళ్ళికి ఒప్పించారు.

ఓ నెలరోజుల వ్యవధిలో నేనో ఇంటివాళ్లి అయ్యాను. జీవితంలో మొదటిసారి నన్న నేను మోసం చేసుకున్నాను. నా హృదయమనే సత్యవతినీ మోసం చేశాను.

సత్యవతిని అంత తేలికగా ఎలా మరిపోగలను?

ఆ మాపుల్ని, ఆ మాటల్ని మొత్తంగా అప్పటి సమయాన్ని.... సత్యవతితో నేను మాట్లాడిన మాటలు తక్కువేకానీ ఆమె అందం నన్ను ముగ్గుళ్ళి చేసింది. ఆమెతో నాకు కలిగిన ఆరునెలల పరిచయం పెళ్ళయాక కూడా నన్ను చాలా రోజులు వెంటుడింది.

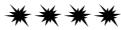
నా భార్య వ్యక్తిత్వం నాకు వ్యతిరేకం. ఆమెకి ఎవరినీ గౌరవించాలన్న గుణం లేదు. మనిషికి సంస్కారం అనే కవచం తప్పకుండా ఉండాలి అది ఆమెకి కొరవడింది. మరి నా భార్యను నేను ప్రేమించానా? ప్రేమించాను. బలవంతంగా ప్రేమించడం అలవాటు చేసుకున్నానే భావనని మరచిపోవడం అలవాటు చేసుకున్నాను.

సూర్యులు నన్నో గురువుని చేసింది. పిల్లలకి తెలుగు పాలాలు చేప్పివాళ్ళి. పెళ్ళయిన రెండవ సంవత్సరం మాకో బాబు పుట్టడు. ఆ మరుసటి సంవత్సరం రెండోవాడు. ఓ వర్షాకాలం పని నిమిత్తం విశాఖపట్టం వెళ్ళినప్పుడు నేను అడ్డెకున్న ఇంటికెళ్ళి ఆరా తీస్తే సత్యవతికి పెళ్ళయ్యందని చెప్పారు.

"నీ గురించి చాలా సార్లు అడిగేదయ్యా... మంచి స్నేహితులయ్యారు కదా... మరీ చెప్పా పెట్టుకుండా వెళ్డడం కూడా ఏం బాగోలేదు" అని తన పనిలో లీనమైపోయారు వాళ్ళ నాన్నగారు. ప్రస్తుతం కుట్టుపని ఇంట్లోనే చేస్తున్నారనిపించింది.

నా గదిలోకి వెళ్్చేసరికి పెరట్లోని బాత్రుం, తలుపు తీస్తున్న శబ్దం వినిపించింది. ఎవరో కొత్త కుర్రాడు. అప్పుడే స్నానం చేసి పక్కనే ఉన్న తులసి చెట్లుకి దఱ్లం పెడుతున్నాడు. సత్యవతి భక్తితో పెంచిన చెట్లది. ఆమె ఎక్కుడున్న సంతోషంగా ఉండాలని మనసులోనే దేవునికి మొక్కకుని బయలుదేరాను.

ఓ ఇరవై సంవత్సరాలు గడిచాయి. నా పెద్ద కొడుకు పైదరాబాదు సిటీలో వెటర్లుటీ డాక్టరుగా స్థిరపడ్డాడు. చిన్నవాడు ఏదో వస్తువుల ఉత్సాదక కంపెనీలో మేనేజరు. ఇద్దరి పెళ్ళిళ్ళా ఘనంగా చేశాను.

ఓ రోజు వంటింట్లోనుండి పెరట్లోకి బిందెలో నీళ్ళు తీసుకు వెళుతుండగా కళ్ళు తిరిగి పడిపోయింది మా ఆవిడ. ఆసుపత్రిలో చేర్చితే వారం రోజులపాటు రకరకాల పరీక్షలు చేసి 'హృదోగం' అని నిర్ధారించారు. రక్తనాశాల్లో ఏదో తేడా ఉందన్నారు. శ్వాస కూడా ఇబ్బంది అయ్యేసరికి ఆక్షిజన్ పైపులు అమర్యారు. రెండు వారాలకు పైగా ఆ స్థితిలో ఉన్న మా ఆవిడను చూడలేకపోయాను. ఓ రోజు ఆమె సమక్కంలోనే ఏద్దాను. "ఈమెను ఇన్నుళ్ళా నేను మనస్సుర్చిగా ఇష్టపడలేదు. ఇప్పుడు విధి ఇష్టపడట్లేదు" అని చింతించాను.

ఈమెకు ఎవరు విధించిన శిక్క ఇది.... నేనా? ఆమె నన్ను గౌరవించట్లేదు అని నేను ఆమెని గౌరవించకపోవడం ధర్మమా.... ఆమెని నాలో ఐక్యం చేసుకుంటే ఆమె మారకపోయి ఉండేదా? ఆసుపత్రి నుండి ఇంటికి తీసుకొచ్చిన ఎనిమిదవరోజు మా ఆవిడ శారీరకంగా నన్ను వదిలిపోయింది. "మళ్ళీ కనిపించను" అని నన్ను హేతున చేస్తూ వెళ్ళిపోయింది. ఆమె చనిపోయాకి ఆమె హృదయంతో నాకు పరిచయం ఏర్పడింది. ఆ పరిచయం నన్ను మానసికంగా ఆమెకు దగ్గర చేసింది.

నా భార్య మరణానంతరం పైదరాబాదులో స్థిరపడ్డ నా పెద్దకొడుకు ఇంట్లోకి మారాను. పల్లె వాతావరణానికి అలవాటు పడిన నాకు ఇక్కడ ఏమీ తోచేది కాదు. టీవీ చూడటం నాకు సుతారమూ ఇష్టం లేకపోయేది. భార్య రూపంలో సహచరణి లేదు. మెదడు శూన్యం అయ్యేది. ఈ సమయంలో నా జీవితంపై అంతర్మధనం నాకు తేలియకుండానే ప్రారంభమయ్యాంది. బ్రతికి నేనేం సాధించాను...

ఆసలు నేను జన్మించకపోయ్యంటే ఏమై ఉండేది.... అన్న ప్రశ్నలు మెదడుని తొలచసాగాయి. ఇలా సాగుతున్న నా ఆందోళని ఓ రోజు మా పెద్దబాయి స్నేహితుడైన ఓ సీనియర్ డాక్టర్తో పంచుకున్నాను.

"మీ ప్రశ్నలకు జవాబులు దొరక్కపోవచ్చు కానీ ఎంతో కొంత అవసరమైన సమాచారం మాత్రం మంచి ఆధ్యాత్మిక పుస్తకాల్లో దొరకవచ్చు" అని ఓ చీటిలో కొన్ని పుస్తకాల పేర్లు రాసి ఇవ్వాడు. ఆయనే మా ఇంటికి దగ్గరలోని సంక్లేషమ గ్రంథాలయాన్ని నాకు పరిచయం చేశాడు. అలా మొదలైన నా పఠనాభిలాపు నేను మరణించే రోజువరకూ నన్న వీడలేదు.

ఆధ్యాత్మిక చింతనలో అత్యన్తిని గురించి నేను చదివిన విషయాలు నాకు ఈ జీవితాన్ని కొత్త కోణంలోచూపాయి. సృష్టిలోని అన్ని భావనలూ, ఉద్యోగాలూ, సంతోషాలూ మనిషి శరీరంలో నుండి జన్మిస్తూ ఉన్నాయి. ఓ మనిషి మరణించినా కూడా ఆ వ్యక్తిని మనం జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నామంటే... ఆ వ్యక్తి రూపాన్ని మనలో నిక్షిపుం చేసుకుంటున్నామంటే... దానర్థం ఏంటి...?

ఇంకా ఆత్మజ్ఞానానికి సంబంధించి ఎన్నో పుస్తకాలు చదవాలనుకున్నాను, కానీ చదవలేకపోయాను... నా భార్య చనిపోయిన ఆరో సంపత్తిరం నేనూ మరణించాను.

సత్యవతిని నా భార్య స్థానంలో చూడాలనుకోవడం నా ఊహా, చూడలేకపోవడం వాస్తవం. నా జీవితంలో వాస్తవానికి నా భార్య రూపాన్నిచ్చింది. సత్యవతి ఊహాలాగే మిగిలిపోయింది. ఊహాకి రూపం ఉండదు కదా...? భగవంతునిలాగా... మరి ప్రస్తుతం నేనెవరిని...?

ఆ భగవత్ స్వరూపంలో భాగాన్ని?

నా వల్ల భగవంతుడు ఆనందాన్ని పొందాడా?

సత్యవతిపై నా ప్రేమ ఆయనకి ఆనందానిచ్చిందా? నా భార్య మరణానంతరం ఆమెపై నాకు ఏర్పడ్డ జాలి ఆయనకు ఆనందాన్ని ఇచ్చిందా?

ఇమ్మండాలి....

ఇచ్చేపుండాలి....

ఎందుకంటే నా 'అత్య'ను నేను సృష్టించలేదు....

కనువిష్టు

- అన్నపూర్ణ

"ఈవిడ నాతో పనిచేసి యామిని.. ". భర్తకి పరిచయం చేసింది రేణు.

"మిరు ఎక్కడ్డుంచీ వచ్చారు. మీ ఇంటి ఏరు? " అంటూ, వివరాలన్నీ తెలుసుకుని కబుర్లు మొదలు పెట్టాడు శరత్.

అలా గంటసేపు యామిని, శరత్ మాట్లాడుకుంటుంటే రేఖ ఇంటిపని, వంట పని పూర్తి చేసింది.

"చీకటి పడిపోయింది... ఇక వెడతానండీ" అని లేచింది యామిని. "సారీ రేణూ మీ వారితో మాట్లాడుతుంటే టైమ్స్ తెలియలేదు" నొచ్చుకుంటూ చెప్పింది.

"నాకిది అలవాటే! నా పని కూడా పూర్తయిందిలే... " అంటూ గేటుదాకా వచ్చింది రేణు.

అలా రేణుతో కంపెనీలో పనిచేసే ఆరుగురూ ఇంటికి రావడం, శరత్ కబుర్ల మాయాజాలంలో పడి, రేణుని మరచిపోవడం మామూలే! వాళ్ళకి రోజుా రేణు ఇంటికి వచ్చి, శరత్తో మాట్లాడాలని ఉండేది కానీ వీలు పడదు. ఇల్లు, పిల్లలూ బాధ్యతలూ ఉంటాయి కనుక అంతటితో ఆగిపోయేవారు.

శరత్ మాటకారి. అతనికి తెలియని విషయాలు లేవు. ఇంట్ల్లో లేని సబ్జెక్ట్ అంటూ ఉండదు. అన్నిటిలో ప్రవేశం ఉంది. అనగ్గళంగా మాట్లాడటంలో అతనికి సాటిరారు ఎవరూ. అందువలన ఎలాంటి ముఖావస్తులూ శరత్ మాటలంటే ముగ్గులవుతారు. కానీ రేణుతో మాట్లాడటానికి ఏమీ విషయాలే కనపడను. బహుశా రోజుా కళ్ళ ఎదుట ఉండే మనిషి కావడం, అతనికి తెలిసిన విషయాలు చాలా వరకూ రేణుకి తెలిసినవే కావడం, అయ్యండచ్చు.

అయితే రేణుకి రాను రాను శరత్ వాగ్గోరణి విసుగు కలిగించేది. చేసేది ఏమీ లేక ఊరుకుంది. అతిగా మాట్లాడే శరత్ మాటల్లో ఎన్నో ఇబ్బందికరమైన వ్యాఖ్యలూ ఉండేవి. అపి అతను గుర్తించకపోవడం రేణుకి చిరాగ్గా అనిపించింది. 'మీరు అలా కాకుండా ఇలా ఉంటే బాగుండేది...' ' అని సరిచేస్తే అతనికి విపరీతంగా కోపం వచ్చేది.

'మహా తెలివి నీకే ఉందిలే... ' ' అని విసుక్కునేవాడు. ఇవన్నీ పడలేక అతనితో గొడవపడటం దేనికని ఎవరినీ ఇంటికి పిలిచేది కాదు.

ఒకసారి యామిని కూతురు బర్త్ దే పార్టీకి రేణునీ, శరత్ని పిలిచింది. పార్టీకి వెళ్ళకపోతే యామినికి కోపం వస్తుంది. వెళ్లిన తర్వాత అంతమంది జనాన్ని చూసేసరికి శరత్ని పట్టుకోవడం సాధ్యం కాదు. మూడు గంటలు మూడు నిముషాల్లా గడిచిపోతాయి అతడికి. ఈ యామిని ఫ్యామీలీతో పిలవకపోతే బాగుండేది అనుకుంది రేణు.

శరత్కి పార్టీలన్నా ఫంక్షన్స్ అన్నా పదిమంది కలిసే సమావేశాలన్నా ఎంతో ఇష్టం. కారణం తన చాకచక్కం ప్రదర్శించే అవకాశం ఉండటమే అయితే రేణుకి మాత్రం ప్రాణసంకటం.

రేణు భార్య అనీ, ఆమెతో పాటే ఉండటం కర్దానీ అనీ మరచిపోతాడు. తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళేప్పుడే రేణు గుర్తు వస్తుంది. అదీ ఆమె వచ్చి పిల్సే! పార్టీకి వెళ్ళడం కొత్తవాళ్ళ పరిచయాలతో బాటు పాతవాళ్ళ పలకరింపులు యథాప్రకారం కొనసాగిన తర్వాత వెళ్లేక వెళ్లేక అందరూ ఇంటి ముఖం పట్టాక.. అప్పుడు.. రేణు వచ్చి, 'పదండి మనమూ వెడదాం అప్పుడే రాత్రి ఒంటిగంట అయింద'ని లాక్కువున్నా... తప్పనిసరిగా బయలుదేరతాడు.

మర్చాడు ఆదివారం కాబట్టి ఆలస్యంగా లేచినా ఇబ్బందిలేదు. ఇప్పటిరోజుల్లో అదీ సిటీల్లో దూరాన ఉంటారు రావడం కష్టం కాబట్టి అసలు పుట్టినరోజు అకేష్వన్ ఇంట్లో అయిందనిపించి పార్టీలు డిస్టర్బు శనివారం చేస్తున్నారు, ఆదివారం శలవు రోజు కలిసి వచ్చేలా.

"రేణు! నిన్న పార్టీకి వచ్చిన రాహుల్ వైఫ్ ఎవరో తెలుసా? పిజీలో నా క్లాన్స్‌మేట్ భారతని ఉండేది ఆవిడ కూతురే! ఈ పార్టీమూలంగా కలవడం, భారతి ఫోన్ నంబర్ తీసుకోవడం కుదిరింది..." అన్నాడు ఉత్సాహంగా శరత్ ఆదివారం ఉదయం బ్రేక్ ఫ్యాషన్ చేస్తూ.

రేణు గతుక్కుమంది. చచ్చాం. మరో మీటింగ్ తప్పదన్నమాట అనుకుని. పైకి మాత్రం నప్పు తెచ్చుకుని, "అలాగా; ఈ పార్టీ పాతపరిచయాలను పునరుద్ధరించడానికి ఉపయోగపడిందన్నమాట!" అంది.

"అంతేకాదు, బొద్దుగా, తెల్లగా మోడన్ డ్రెస్ వేసుకున్న దీపిక సిష్టర్ వసంత కూడా నా కౌతీగ్. నేను ఉద్యోగంలో చేరిన రోజుల్లో! ఆ తరువాత జాబ్ వదిలేసి అమెరికా వెళ్లిపోయింది. వసంత ఫోన్ నంబర్ కూడా తెలుసుకున్నాను." మరింత ఉత్సాహంగా చెప్పాడు శరత్.

"మరి, నాకు వాళ్ళని పరిచయం చేయనేలేదేం? ఇప్పుడు రాపుల్ వైఫ్, బొద్దుగా ముద్దుగా ఉన్న దీపికా ఎవరో నాకెలా తెలుస్తుంది చెప్పండి!" నిష్టారంగా అంది రేణు.

"అదీ.. అదీ.. నువ్వేక్కడో దూరంగా ఎవరితోనో మాటల్లాడుతూ ఉంటావు..." సరైన సమాధానం దొరక్క తడబాటుతో అన్నాడు శరత్.

"అసలు విషయం నాకు తెలుసు శరత్! మీకు భార్య అనే మనిషి గుర్తు ఉండదు. మిమ్మల్ని మీరే మరచిపోతారు పదిమందిలోకి వెడితే! మీకు ఇలాంటి పార్టీలు ఎంతో సంతోషం కలిగిస్తాయి. నాకు మాత్రం... బాధకలిగిస్తాయి. మీరు నా భర్త అని - పరిచయం చేద్దామంటే ఎక్కడో కబుర్లలో నేను పిలిచినా వినిపించుకోని స్థితిలో ఉంటారు. అదే ఇద్దరం ఒకేచోట ఉంటే మీకు తెలిసిన వారు నాకు, నాకు తెలిసిన వారు మీకూ పరిచయం చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. నేను ఎన్నిసార్లు చెప్పినా మీకి విషయాలు గుర్తుండవు. మీదారి మీదే" బాధగా అంది రేణు.

"నేను స్నానం చేసి వస్తాను. భార్య వస్తానన్నాడు..." అంటూ లేచి వెళ్ళాడు శరత్.

రేణూ ఏది చెప్పాలన్నా అతడి వరస ఇలా ఉంటుంది. ఏం చెప్పినా నోరు నెప్పికాని. అది తప్పని తనలోపం సరిదిద్దుకోవాలనీ అనుకోడు. చాలా మంది అంతేనేమో!

భార్య భర్తలు అన్నాక సర్పుకుపోవాలి లోపాలు అందరిలోనూ ఉంటాయి, నీకు కర్క్కగా తోచింది ఎదుటివారికి కర్క్క అనిపిస్తుంది అంటూ వంచన చేసుకోడం తప్ప. లోపాలను ఎవరూ సరిదిద్దుకోలేరు వివితం. ఘలితం ఆవేదన తప్పదు.

శరత్ ఫ్రైండ్ భార్య చాలా మంచివాడు. అప్పుడప్పుడు శరత్ తప్పుఖప్పులను నిస్సంకోచంగా చెప్పగలవాడు.

రేణూకి భార్యవంటే గౌరవం. అతని భార్య వాహాని అంటే ఇష్టం. అరె! మరచిపోయాను. ఇద్దర్నీ ఈ ఈరోజు లంచ్కి పిలిచాను కదూ! కట్ చేసిన వెజిటబుల్స్, రెండురకాల చట్టీలు రెడిగానే ఉన్నాయి. వాహానికి నేను చేసి బెండకాయ స్ట్రాఫ్ క్రీ చాలా ఇష్టం. భార్యవుకి సాంబార్, కాబేజీ శనగపప్పు కొబ్బరి వేసి మరో కూర చేసి, పాపడ వేయస్తాను. ఫ్రైండ్ రైన్ చేయనా పులిపోర చేయనా? శరత్కి ఫ్రైండ్ రైన్ ఇష్టం అదే చేస్తాను... అనుకుంటూ గంటన్నరలో రెడీ చేసింది రేణూ.

మరో పదినిముషాల్లో భార్యవ్, వాహానీ వచ్చారు.

"ఈ రోజు కూడా నందిని రాలేదా?" ఇద్దర్నీ ఆప్యోనిస్తా అడిగింది రేణూ.

"నందిని ఫ్రైండ్ తుషార వస్తుందంటే వాళ్ళిద్దరికి పాస్తా, పులిపోర చేసి పెట్టి ఉంచాను. పోనిద్దూ, వాళ్ళకి మన కంపెనీ బోర్డ్ మనకా పిల్లల ఎదుట ఫ్రీగా మాటల్లాడుకోవడం కుదరదు." అంది వాహాని.

"అంతేలే! మా సంజయ్ కూడా నేను ఉదయం లేచేసరికి టెన్నిస్ టోర్సుమెంట్కి వెడుతున్నాను సాయంకాలం వరకూ రానని, క్రీజ్కి స్లిప్ అతికించి పెట్టేని వెళ్లిపోయాడు. టీనేజ్ పిల్లలకి వాళ్ళ ఏజ్ గ్రూప్ ఫ్రైండ్ ఉండాలి. ఇంకా నయం మనవాళ్ళ వారానికోరోజు మనకి కేటాయిస్తున్నారు ఆ రోజే మనం వాళ్ళకి ఏం చెప్పాలన్నా వింటారు." అంది రేణు నాలుగు గాజుగ్గాసుల్లో యాపిల్ జ్యాన్ తెచి ఇస్తా.

"నిన్న పార్టీ బాగా జరిగిందా? రాత్రి ఇంటికి వచ్చేసరికి లేట్ అయిందేమో వద్దంటే వినకుండా ఈ రోజు లంచ్కి పిలిచావు" ఆప్యోయంగా అంది వాహాని.

"భలేదానివి. ఆ పార్టీలు ఫంక్షన్స్ నగలు, కొత్త రకాల డెస్కలు, చీరల రిచ్ షోలు. నాజూకు తిశ్శును. ఇలా మనం నలుగురం మనకి ఇష్టమైనవి వండుకుని తిన్నరోజే నిజమైన సంతోషం కలుగుతుంది నాకు. రేపటికి లంచ్ కూడా తయారుగా ఉంటుంది." అంది రేణూ త్యప్తిగా.

"ఇంతకి నిన్నటి పార్టీ విశేషాలు ఏమిటో చెప్పు." "

"ఆ విశేషాలు శరత్ చెపుతాడు. చెప్పు శరత్" అన్నాడు భార్వ్. అంతే శరత్ అత్యంత ఆనందంగా చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు. అన్ని వింటున్న వాహాని అతనికి వినిపించకుండా మెల్లగా అంది, "అయితే రేణూ, శరత్కి పాత ఫైండ్స్ ఆచాకి తెలిసిందన్నమాట అని!

నవ్వేసి ఊరుకుంది రేణూ.

"ఇలాంటి పార్టీలు ఒక్కటి నాకు తగలవ్. అదేం దురదృష్టమో" అన్నాడు భార్వ్, పోస్యంగా.

"ఎక్కున నేనోకత్తిని ఉంటానుగా. పాపం తెలిసిన వాళ్ళు కూడా చెప్పుకునే ధైర్యం లేక తప్పుకుంటారేమో!" అంది వాహాని.

"వాళ్ళందుకు తప్పుకుంటారో నాకు తెలియదు కానీ నిజంగా వాళ్ళని తప్పించుకోడానికి నీ చేయి వదలను. నీకు విసుగనిపించినా, పాపం నీతో పరిచయం పెంచుకోవాలనుకునే వాళ్ళు బాధపడినా!" అన్నాడు భార్వ్.

"అంటే... నాకు చాలా మంది మగఫైండ్స్ ఉన్నారని నీ ఉధైశ్యమా?" రోపంగా అంది వాహాని.

"ఎమో ఉన్నారో లేదో నాకు తెలియదు. ఇక ముందు నువ్వు, నన్ను మరచిపోకుండా ఉండటం కోసం నా జాగ్రత్తలో నేను ఉన్నానని చెబుతున్నానంతే" అన్నాడు చిలిపిగా భార్వ్.

"చూడు రేణూ... భార్వ్ అల్లరి" మురిపెంగా చెప్పింది వాహాని. వాళ్ళ చిలిపి తగువు చూసిన రేణూకి ముచ్చటగా అనిపించింది. శరత్కి అర్థం తెలియక అయోమయంగా చూస్తున్నాడు.

"ఎమిటూ శరత్! ఫైండ్సి కదా, నన్ను సపోర్ట్ చేయవేం! పోనీ రేణూ పార్టీయాలిటీ లేకుండా నువ్వేనా చెప్పు!"

"...మీరిద్దరూ 'మేడ్ ఫర్ ఈచ్ అదర్' ఆప్సోదకరంగా చెప్పింది రేణూ. .

భార్వ్ చటుకున వాహాని చెంపమీద ముఢ్ల పెట్టుకున్నాడు తన ప్రేమను వ్యక్తం చేస్తూ. వాళ్ళిద్దరికి ఇది మామూలే! అరమరికలు లేని స్నేహితులు కనుక శరత్, రేణూల ఎదుట ఎలాంటి సంకోచమూ ఉండదు వాళ్ళకి. శరత్ పడగ్గదిలో అయినా రేణూని ముఢ్లపెట్టుకోడానికి సంకోచిస్తాడు అందుకే సిగ్గుపడిపోతూ, 'రేణూ, ప్లైట్స్ సర్రుతాను. భోజనం చేడ్లమా' అంటూ లేచి ఆ పని మొదలు పెట్టాడు.

రేణూకూడా లేచింది.

వాహాని మంచినీళ్ళు గ్లాసుల్లో పోసింది.

భార్వ్ వండిన పదార్థాలను టేబుల్ మీద పెట్టాడు.

"రేణూ! ఈ రోజు బెండకాయ కర్లీ మరి బాగుందే.. " వట్టినే తినేస్తూ అంది వాహాని.

భార్వ్ అప్పటికి తన కూర తినేశాడు.

తన ఇల్లే అయినా, రేణూ చేసిన వంట అయినా, తనకిష్టమైన ఫైండ్స్ తినడానికి ఆలోచిస్తున్నాడు శరత్.

"రేణూ! మా ముగ్గురికి ఇష్టమైనవన్నీ చేశావ్. మరి నీకు ఇష్టం అయిందేమీ చేయలేదా?" అభిమానంగా అడిగాడు భార్వ్.

"మిరిలా ఇష్టంగా తినడమే నాకు ఇష్టం. ఇవన్నీ నాకూ ఇష్టమైనవే కదూ శరత్?" అంది భర్త వైపు చూస్తూ.

"ఎమో! నీకేమిష్టమో నాకు తెలియదు." అన్నాడు శరత్.

"అవును అని ఒక్కమాట అనకూడదూ, తెలియదు అనకపోతే..... మీ సంగతి కొత్తకాదు కానీ... ఏదో ఆశపడటం మాత్రం అనవసరం!" అనుకుంది రేణు.

సంబంధించి మరోవేసు మళ్ళించింది వాహని.

సాయంత్రం దాకా భార్య భర్తలు సంతోషంగా గడిపారు.

సోమవారం నుంచీ మళ్ళీ ఉదయాన్నే లేవడం పరుగులూ ఉరకలూను. ఒకే ఒక్కరోజు వారానికి ఒకరోజు వచ్చే శేలవు కోసం ఎదురుచూడటం. తీరా చేసి ఆ రోజు ఎలా గడుస్తుందో తెలియదు కానీ.... యామిని కూతురు పుట్టినరోజు పార్టీలో కలసిన పరిచయస్తులలో రాపుల్ ఓ ఆదివారం రేణుని, శరత్తని డిస్ట్రిక్ట్ పిలిచాడు. వాళ్ళ పేరెంట్స్ కి పట్టిపూర్తి చేస్తున్నానని. ఉన్నచి చాలక కొత్త పార్టీలు, పరిచయాల మాట ఎలా ఉన్నా ఈ పార్టీలకు డిస్ట్రిక్టు వెళ్ళడం అనేది ఒక ఫ్యామ్స్ అయిపోయింది. మానవ సంబంధాలు కొనసాగించాలంటే తప్పవు మరి. ప్రతి పనికి అర్థం పరమార్థం కలిపించుకోవటం అన్నింటికి వర్తించదు. అని సరిపుచ్చుకుని బయలుదేరింది రేణు.

యామినితోపాటు కంపెనీలో వర్క్ చేసే స్టోట్ చాలామంది వచ్చారు. 'ఈ డిస్ట్రిక్ట్ పరమార్థం ఏమంటే రాపుల్ చెల్లాయికి పెళ్ళికొడుకుని వెదకడం. అదెంత వరకూ సాధ్యపడిందో తెలియదు కానీ, అబ్బాయిలు చాలామంది వచ్చారు' అని, యామిని చెప్పేవరకూ రేణుకి తోచలేదు.

"ఇంత ఖర్చు చేసి వెదకడం కంటే ఏ ఫ్రైండ్ల్కో, రెలిట్యూన్కో చెబితే చాలదూ" అంది రేణు.

"అలా అయితే పరిచయాలకు అబ్బాయికి, అమ్మాయికి ట్రైమ్ తీసుకుంటుంది ఇలా అయితే మనిషినీ చూడచ్చు, ఇష్టం అయితే పరిచయాలు కొనసాగుతాయ్. లేదా ఇంతటితో ఆగిపోతాయ్!" అంది యామిని.

శరత్ ఎప్పటిలా చొరవగా కలయ తిరుగుతూ అందరినీ పలకరిస్తున్నాడు చాలా పొద్దుపోయి ఇంటికి చేరుకున్నారు.

ఎందుకోగానీ శరత్ ఈసారి కొత్త పరిచయాలు, తెలిసిన వాళ్ళ గురించీ చెప్పలేదు. వెంటనే డ్రెస్ ఛేంజ్ చేసుకుని నిదపోయాడు. ఆదివారం కూడా రాత్రి డిస్ట్రిక్ట్ విషయాలు మాట్లాడనూ లేదు. రేణుకి చాలా ఆశ్చర్యం అనిపించింది.

అసలు విషయం మరో పరిచయస్తుడు ప్రవీణ్ పార్టీకి పిలిచినప్పుడు తెలిసింది.

రేణు శుక్రవారం రాత్రి గుర్తు చేసింది.

"శరత్ రేపు మనం పార్టీకి వెళ్ళాలనుకుంటాను... ప్రవీణ్ పిలిచాడు కదూ"?

"ఇదేమంత ఇంపార్టైంట్ పార్టీ కాదులే రేణు. మనం వెళ్ళడంలేదు."

"మనం పార్టీని దృష్టిలో పెట్టుకుని వెళ్ళం కదా! పిలిచినవాడు ప్రవీణ్. అదీ మీ చెల్లాయ్ మరిది. బంధువు తప్పదేమో. వెళ్ళకపోతే అతను ఫీలవ్వచ్చు!"

"నువ్వు ఒకోసారి అంటుంటావ్ చూడు ఈ పార్టీలు, డిస్ట్రిక్టు చైన్ లింక్స్ లాంటివి. ఒకో పార్టీలో కొత్తవాళ్ళు, బంధువులో, తెలిసినవారో కలవడం, వాళ్ళు మళ్ళీ పార్టీలకు పిలవడం... అలా.. అలా అంతులేకుండా పోతోంది. నాకూ విసుగ్గు అనిపిస్తోంది!"

"మరి... ప్రవీణ్ బంధువు..."

"అయినా సరే ఇక మెల్లిగా అవాయుడ్ చేయదల్చుకున్నాను. నీ వర్క్ లో నా వర్క్ లో కొలీగ్ ఆఫీసర్స్, మేనేజర్స్ పార్టీలు ఇస్తే అవి భవిష్యత్తు మీర ఆధారపడే కనుక వెళ్ళాలి మిగిలిన వాటికి అవసరం లేదు!"

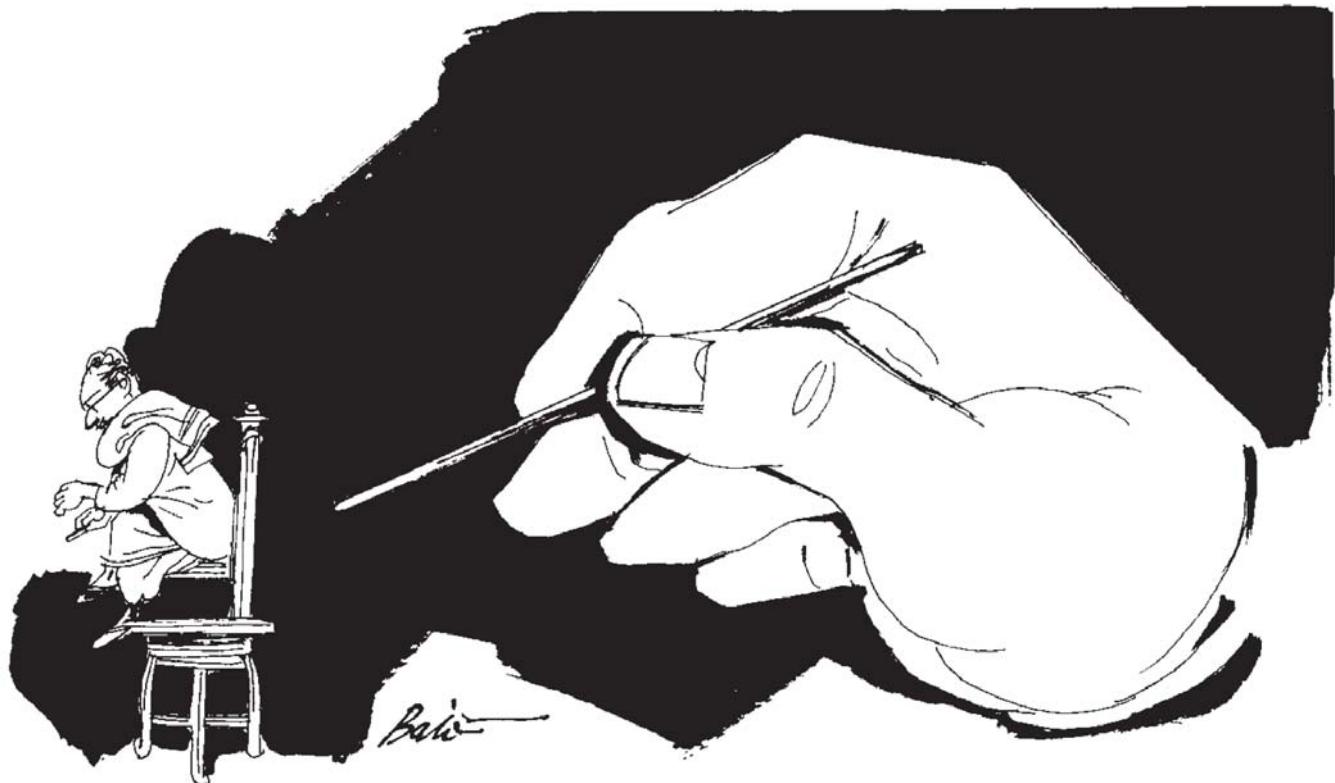
రేణుకి ఇంకా నమ్మి బుధి కావడంలేదు. శరత్లో ఇంతటి మార్పురావడానికి ఏదో కారణం ఉండి ఉండాలి. లేకపోతే అతనింత సులువుగా పరిచయస్తులను వదులుకోడు అనుకుంది.

"వాహానీ, శరత్తో ఈ మార్పు విచిత్రంగా ఉంది నాకు. భార్యవ్వికి తెలుసునా కారణం ఏమిటో?"

"తెలుసు. కాబట్టి నేను నీకు చెబుతాను. ఎక్కడ, ఎప్పుడు, ఎవరిచేత పరాభవం జరిగిందో మాత్రం చెప్పను కానీ, జరిగింది చెబుతాను. ఒకసారి మనమంతా వెళ్లిన పార్టీలో ఒకామె శరత్ మాటల తూటాలకి ఎలా బలి అయిందో నలుగురు ఫ్రిండ్స్‌కి చేప్పి విరగబడి నవ్వి, 'శరత్తో స్ట్రీ లక్ష్మణాలున్నాయి, అందుకే మగవాళ్తో కలవడం కన్నా, ఎక్కడ నలుగురు ఆడవాళ్తుంటే అక్కడికి వెళ్లి, వాళ్తో మాట్లాడడం, పరిచయాలు పెంచుకోవడం, అంతేకాక వాళ్తని తాకుతూ నిలబడడం చేస్తాడు. అది దురుధీశం కాదనుకోండి. సహజాతి లక్ష్మణం అంటూ కామెంట్ చేసింది. అది విన్నవారిలో ఒకావిడ 'గే' ...కాదుకదా అని హేళన చేసింది. ఇదంతా నాకు తెలుసు. పరిసరాల్లో శరత్ని చూశాను. తర్వాత భార్యవతో ఈ విషయం చేప్పి, బాధపడి, ఇక తప్పుదిర్చుకుంటాను అన్నాట్ల! అదీ విషయం" అంది వాహానీ.

ప్రాదరాబాదు వాస్తవ్యాలైన శ్రీమతి బులుసు అన్నపూర్ణ గారు లోక్ సత్తా పార్టీలో క్రియాశీలక కార్యకర్త. 1994 నుంచీ కథలు వ్రాస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని ప్రముఖ పత్రికల్లోనూ వీరి కథలు ప్రచురించబడ్డాయి.

వేద్యమృగుల మ్యూజియమ్స్

"అన్నా సీసాల శేషు దొరికాడట!"

ఫోన్లో ఆ మాట విని ఉలిక్కిపడ్డాను.

"ఏమిటి, నిజమేనా నువ్వు చేపేది?"

"నిజమేనని కచ్చితంగా తెలియదుగానీ నాకైతే ఉప్పందింది. నువ్వు రంగంలోకి దిగితే తేల్చుకోవచ్చు."

"పేరే ఛానల్ వాళ్ళకెవరికైనా తెలిసిందా?"

"ఛాన్నే లేదన్నా. డిపార్ట్‌మెంట్‌లో కూడా స్కెట్‌గా ఉంచారట."

"ఫాంక్ గాడ్ నేను అయిదు నిముషాల్లో ఆఫీసు దగ్గరుంటాను. నువ్వు కెమేరా రడ్డి చేసుకో.

ఫోన్ పెట్టేని, రెండు నిమిషాల్లో బయల్కేరి బండి స్టార్ట్ చేశాను.

రమేష్ అంటే నాకందుకే చాలా ఇష్టం. కెమేరామేన్‌గా పనిచేసున్నా సిసలైన జర్నలిస్టులా ఉంటాడు.

దూసుకుపోతున్న బైక్కతో నా ఆలోచనలు పోటీపడుతున్నాయి.

'సీసాల శేషు'

మౌణ్ణ వాంటెడ్ క్రిమినిల్. పదేశ్యగా పోలీసు రికార్డుల్లో కేసుల చిట్టా పేరుకుపోయినా, ఆరైలి క్రితం ప్రతిపక్ష ఎమ్మెల్యేని హతమారిన దగ్గరనుంచీ ప్రతికల్లో, టీవీలో అతని పేరు మార్కోగిపోతుంది.

అతనికి అధికార పార్టీ అండ పుష్టిలంగా ఉందని అందుకే అతనెక్కడ ఉన్నాడో తెలిసినా పోలీసులు ప్రైక్స్ పాత పోషిస్తున్నారనీ ప్రతిపక్ష నేత విమర్శించడం..ప్రభుత్వం ఖండిస్తూ ప్రకటనలివ్వడం రివాజగా మారింది.

శేషు బెంగుళూరులో ఉన్నాడని థిట్లిలో మకాం వేశాడని విదేశాల్లో ఉన్నాడని రకరకాల వదంతులు వచ్చాయే తప్ప అతని ఆచాకీ దొరకలేదు.

‘మౌణ్ణ వాంటెడ్’ లిస్టులో పెట్టడం మినహా పోలీసులు కూడా చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించిన దాఖలాల్చేవంటూ వారం క్రితమే మాచానల్లో టెలిక్ష్యూ అయిన నా స్టేషన్ స్టోరీతో కొద్దిగా కదలిక వచ్చినట్టే వచ్చి మళ్ళీ చప్పబడిపోయింది.

అధికార పార్టీ అండ ఉంటుంది కాబట్టి అతన్ని అర్థాంటుగా అండర్గోండ్కు తరలించే అవకాశముంది. మీడియా కళ్ళు కప్పగలిగితే చాలు - అత్యంత చాకచక్కంగా అతన్ని తప్పించేస్తారు.

‘అలా జరగడానికి వీల్సేదు. ఎలాగైనా గుట్టు రట్టు చేయాల్సిందే’

నాలో తపన.

ఆఫీసు ముందు బైక్ ఆపి, హోర్న్ కొట్టాను. రమేష్ గబగబా వచ్చి బండిమీద కూచున్నాడు.

పంచాగుట్ట పోలీసుస్టేషన్కు కొంచెం దూరంలో బండి ఆపి, రమేష్ను అక్కడే ఉంచి, నేనొక్కణ్ణే స్టోర్స్కి వెళ్ళాను. ఇద్దరు కానిస్టోబుట్టు బాతాభానీలో మునిగిపోయి ఉన్నారు. సీపి గురించి అడిగితే తమకు తెలియదని చెప్పారు. రెండు మూడు ప్రశ్నలు వేసినా వాళ్ళ తాపీగా జవాబిచ్చారే తప్ప తడుముకోలేదు. అక్కడి వాతావరణాన్ని చూస్తే ఇన్నిడెంట్స్ ఏమీ ఉన్నట్లు కనిపించలేదు.

బయటికి వస్తూ గేటు దగ్గర సెంటీ మొహంలోకి తొంగి చూశాను. ఏదో అందోళన. అడిగితే ఏమీలేదన్నాడు.

నిరాశగా రోడ్పు మీదకు వస్తూ కిందకి చూసిన నాకు ఏదో క్లూ దొరికినట్లయింది.

గభాల్చ మళ్ళీ నాలుగడుగులు వెనక్కి వేసి సెంటీతో ”ఎందుకు సార్ దాస్తారు? మీరు చెప్పకపోయినా ఆ రక్తపుమరకలు చెబుతూనే ఉన్నాయి” అన్నాను.

అతడి నుంచీ సృందన లేదు.

నేను మరింత దగ్గరగా వెళ్ళి ”సరే, వస్తా సార్” అంటూ కరచాలనం చేశాను. నా వ్యాహం ఘలించింది.

”శేషు... నిమ్మి...” అన్నాడు నాకు మాత్రమే వినిపించేంత మెల్లగా - తన చేతిలో పడిన అయిదొందల నోటును ఎవ్వరూ చూడకుండా జేబులో పెట్టుకుంటూ.

”థంక్స్”.

రెండు నిమిషాలు నిమ్మకు చేరుకున్నాం.

నాలుగు నిమిషాలు ప్రశాంతంగా ఆలోచించాను.

ఓ నెంబరుకు రింగ్చేసి ”హాలో కిరణ్, డాక్టర్ పేసుకునే వైట్కోటుతో నువ్వు అయిదు నిమిషాల్లో నిమ్మకు వచ్చేయ్” అని చెప్పి పెట్టేశాను.

కిరణ్ వచ్చేలోగా ఎమర్లైనీ వార్డులోకి వెళ్ళి శేషును అక్కడికి తీసుకొచ్చినట్లు అతికష్టం మీద నిర్ధారించుకున్నాను.

వెంటనే ఆఫీసుకు ఫోన్ చేసి ”సర్, వెరీ ఇంపార్టెంట్ న్యాస్. అర్థాంటుగా స్టోర్ వేయాలి” అన్నాను.

”ఏమిటది” - ఇలాంటివి తనకు మామూలే కాబట్టి తాపీగా అడిగాడు ఇన్చార్సి.

"సిసాల శేషును పోలీసులు అరెస్టు చేశారు."

"అవునా..." ఆయన ఒక్కసారిగా అలర్పించాడు.

"శమీడియేట్‌గా స్టోర్ వేయండి. మనకు రేర్పు విజవర్స్ సేకరించే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను."

కిరణ్ వచ్చాడు తెల్లకోటుతో.

"రమేష్, ఈ ఆసుపత్రిలో బోల్లంత మంది డాక్టర్లుంటారు. ఎవర్చి ఎవరూ గుర్తించలేరు. నువ్వు తెల్లకోటు వేసుకుని డాక్టర్లా లోపలికిశ్శు. కోటులోపల పెన్కెమేరా ఉంచుకో. బాంబుదాడిలో గాయపడ్డ శేషుకు ఆపరేషన్ పూర్తికాగానే థియేటర్లోంచి బయటకు తీసుకోస్తారు. ఆ క్షణం నుంచే చిత్రికరణ మొదలుకావాలి. ఇది నేను చెప్పినంత తేలిగ్గాదు. కానీ రిస్ట్రిక్షన్ కోక తప్పదు."

"ఏం ఫర్మాలేదన్నా ఆ మాత్రం ఫ్రిల్ ఉంటేనే మజా వస్తుది."

మా స్టోర్ న్యాస్ బాంబులా పేరింది. అన్ని ఛానల్లా ప్రతికలూ క్షణాలమీద రంగంలోకి దిగాయి. వాళైవరికి దొరకని అద్భుతమైన విజవర్స్ మాకు దక్కాయి, రమేష్ సాహసంతో!

అయిదు రోజుల తర్వాత పూర్తిగా కోలుకున్న శేషును విలేఖరుల ముందు నిలబెట్టారు.

పోలీసులు, ఎప్పుడూ చెప్పే కథలే చెప్పారు.

శేషు, పెద్దలు చెప్పమన్నట్టే చెప్పాడు.

అతని మొహంలో ఎక్కడా పశ్చాత్తాప ఛాయల్లేవు. ఆందోళన లేదు. ఎందుకో... చాలాసేపు అతని మొహంలోకి అలా చూస్తుండిపోయాను.

ప్రెస్సిమీట్ అయిపోయింది. బయటికొచ్చి బండి స్టోర్ చేయబోతుండగా ఓ కానిస్టేబుల్ వచ్చి "మిమ్మల్ని సార్ పిలుస్తున్నాడు" అని చెప్పాడు.

వెళ్ళాను.

"శేషు మీతో ఏదో మాట్లాడతాడట" సీఱ చెప్పాడు.

నాతోనే ఎందుకు మాట్లాడతానన్నాడనే సంగతి అలా ఉంచితే, నాకు ఏదో ఒక ఎక్స్‌కూల్జివ్ సమాచారం రాబోతుందన్న ఆనందం నన్ను చుట్టేసింది. ఎందుకైనా మంచిదని రమేష్‌ని రమ్మని పిలవబోతుంటే "ఆ.. ఆ.. కెమేరాల్తో పనిలేదు. పర్సనల్గా ఒక్క మాట మాట్లాడతానంటే సరేనన్నా" చెప్పాడు సీఱ.

స్టోర్ ఆవరణలో పూలమొక్కల పక్కనే నిలబడ్డాం - శేషూ, అతనితో బేడీల జత పంచుకున్న కానిస్టేబులూ, సేనా.

"మాస్టారూ... నన్ను గుర్తుపట్టలేదా? నేను, శేషీందని" - శేషు అడుగుతుంటే నా నౌసలు ముడతలు పడ్డాయి.

"గుర్తు రాలేదా సార్. మేం టూయిప్పన్కు వచ్చేవాళ్ళం... మీరు మాకు లెక్కలు చెప్పేవారు... అమృగారు బాగున్నారా..."

అప్పటికి గుర్తొచ్చాడతను. వెంటనే భారతమ్మ రూపం కళ్ళముందు మెదిలింది.

"శేషీందా... నువ్వు... నువ్వులా... నమ్మలేకపోతున్నారా..."

తెగిన జ్ఞాపకాలు అతుక్కోకముందే సీఱ కేకేశాడు. కానిస్టేబుల్ శేషును తీసుకెళ్ళిపోయాడు.

రాత్రి పదకొండు -

గదిలో ఒంటరిగా నేను, ఎదురుగా డైరీ. కలం కదలడం లేదు. ఉదయం నుంచీ శేషు జ్ఞాపకాలే! అవి నా వేలు పుచ్చుకుని గుంటూరుకు ఇరవై కిలోమీటర్ల దూరంలోని మా గ్రామానికి లాక్కెళ్ళతున్నాయి.

నేనుపుడు డిగ్గి మొదటి సంవత్సరం. కాలేజీకి రోజుగా గుంటూరు వెళ్ళేవాళ్ళి. అప్పటికే అక్క పెళ్ళికి చేసిన అప్పులింకా తీరలేదు. చిన్నపుడే నాన్న పోయినా మా బాగుకోసం క్రమిస్తున్న అమ్మకు ఎంతో కొంత అండగా నిలవాలన్న ఉద్దేశంతో కోటేశ్వరరావు గారి కాన్యోంటులో రోజుగా సాయంత్రం పూట రెండూ గంటలసేపు లెక్కలు చేప్పేవాళ్ళి. టూయిప్పన్ మొత్తానికి - ఎనిమిది చదువుతున్న శేషంద్ర, ఏడోతరగతి చదువుతున్న శ్రావణ్లు కేంద్ర బిందువులు. వాళ్ళిద్దరూ అన్నదమ్ములు.

కాస్త భాళీ దొరికితే చాలు - నా చుట్టూ చేరి కబుర్లు చేప్పేవాళ్ళు. మిగతా పిల్లలకి వాళ్ళకీ నడవడిలో, మాటతీరులో ఎంతో తేడా కనిపించేది.

అప్పుడపుడూ మా ఇంటికి వస్తుండేవాళ్ళు. వాళ్ళ మాటలకు అమ్మ, అమ్మమ్మ ముచ్చటపడేవాళ్ళు. ఏదో ఒక తాయలం పెట్టేవాళ్ళు.

ఆరోజు భ్రాంస్ చెప్పి, నేను ఆఫీస్ రూంలోకి వెళ్ళాను. నా వెనుకే వచ్చారు అన్నదమ్ములు.

"బాబూ మేష్టారుగారూ, రేపట్టుంచీ మేము టూయిప్పన్కు రావడం లేదండీ" అన్నారు.

"ఎందుకనీ?" అడిగను.

"ఈ నెల టూయిప్పన్ ఫీజు కట్టలేదు. పోయిన్నెలదే ఇంకా కట్టలేదు. ఇందాక కోటేశ్వరరావు మేష్టారు వచ్చి తిట్టారు. రేపు డబ్బులు తీసుకురాకపోతే టూయిప్పన్కు రావద్దన్నారు".

నాకెందుకో బాధగా అనిపించింది.

"పరీ కాకండి. రేపు పగలు ఓసారి మా ఇంటికి రండి" చెప్పాను.

అమ్మ ద్వారా వాళ్ళ రెండు నెలల టూయిప్పన్ డబ్బులు నేనే చెల్లించాను. వాళ్ళిద్దరి మొహాల్లో కాంతి వలయాలు!

ఆ రోజు మామయ్ ఊళ్ళో లేకపోవడంతో పాలం నుంచీ పత్తి గోతాము తీసుకొచ్చే డూటి నాకు పడింది.

సైకిల్లి ఊంకలోనే పెట్టి పత్తి చేనులోకి నడిచాను.

"అయినంతవరకూ తీసుకెళ్లావా, మొత్తం అయిపోయిందాకా ఉంటావా?" అడిగింది అత్తయ్.

"ఇంకా ఎంతసేపు పడుతుంది?"

"ఈ మునుం అయితే అయిపోయినట్టే"

"సరే, ఉంటాలే"

వాళ్ళతో పాటు నేనూ మునుం పట్టాను.

"బాబూ, మా పిల్లలు ఎలా చదువుతున్నారు?" అడిగిందామె ఒలిచిన పత్తిని ఒడిలో వేసుకుంటూ.

నల్లగా కమిలిపోయిన మొహం.... కళ్ళల్లో వింత కాంతి.... బక్కపలచగా ఉన్న ఆమె ఎవరో తెలియక అయోమయంగా చూస్తున్న నాకు అత్తయ్ మాటసాయం చేసింది.

"అదేనబ్బాయ్ - శేషంద్ర, శ్రావణ్లున్నారే, వాళ్ళమ్మ ఈమె"

ఆమెనలా కలవడం చిత్తంగా అనిపించింది.

"వాళ్ళకేం, బహుండంగా చదువుతున్నారు" చెప్పాను.

ఆరోజు రాత్రి - టుర్యాప్పన్ - "మాస్టారూ, మీరు మా అమృతో మాట్లాడారంటగా" ఇద్దరూ నా చుట్టూ చేరి ఆనందంగా అడిగారు.

"అవునోయ్"

ఇద్దరి మొహాల్లోనూ చిరునవ్వు విరిసింది. శ్రావణ్ మొహాంలో అది వేగంగా మాయమై, దిగులు మేఘం కమ్ముకుంది.

"సార్, మా అమృత నల్గా ఉంటుంది కదూ!" విచారంగా అన్నాడు.

"అదేం లేదే, చాలా చక్కగా ఉందామే"

శ్రావణ్ అనుమానంగా చూశాడు నావంక.

"అలా అనకూడదు శ్రావణ్. అమృతును మించిన సౌందర్యమూర్తి ఈ ప్రపంచంలోనే లేదు. నిన్ను బుజ్జిగించడానికి కాదు. నిజంగానే చెబుతున్నాను. ఆమె అచ్చం మా అమృతాగే కనిపించింది నాకు."

శ్రావణ్ మొహాంలో ఆనందం కొలువు తీరింది. శేషింద కూడా సంతృప్తిగా చూశాడు.

రాత్రి టుర్యాప్పన్ నుంచీ ఇంటికొచ్చాక, అన్నం వడ్డిస్తుండగా అమృతు ఈ విషయాలు చెబితే ఆమె మరికొంత సమాచారమిచ్చింది.

ఆమె పేరు భారతమ్మ. గుంటూరులో పుట్టి పెరిగింది. కుటుంబం చిత్తికిపోవడంతో ఆమెను మా ఊరి కృష్ణారావుకిచ్చి పెళ్ళిచేశారు. అతను తాగడం, తిరగడం తప్ప అటు పుల్ల తీసి ఇటు పెట్టడు. అతనితో విసిగిపోయిన భారతమ్మ భర్తతో సహా పుట్టింటికి చేరుకుంది. కృష్ణారావుకు మిర్చియార్డులో ఉద్దోగం ఇప్పించింది, ఆమె తండ్రి తనవంతు సాయం అందించాడు. సంసారం సాగింది. శేషింద, శ్రావణ్ అక్కడే పుట్టి పెరిగారు. పదేళ్ళ గడిచిపోయాయి. కృష్ణారావుకు గుంటూరులోని వీధిరొడీలతో పరిచయాలు పెరిగాయి. వాళ్ళమీదా వీళ్ళమీదా దొర్కన్యాలు చేయడం అలవాటయింది. ఆ అలవాటు ముదిరిపోకముందే జాగ్రత్తపడాలన్న ఉద్దేశంతో భర్త, పిల్లలతో కలిసి మళ్ళీ మా ఊరికి చేరుకుంది భారతమ్మ. చిన్న ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని కూలికి వెళుతూ కుటుంబాన్ని పోషిస్తుంది. అది తెలుసుకున్నాక, ఆమె పిల్లలిద్దరికి నాకు తోచిన సాయమల్లా చేశాను.

మరుసటి ఏడాది నాకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో సీటొచ్చి, వైజాగ్ వెళుడం, అది పూర్తికాగానే జర్నలిజంలో పీజి డిప్లామా, వెంటనే ఉద్దోగం - ఫలితం ఊరికి దూరమయ్యాను.

అయిదేళ్ళ తర్వాత, ఓ టీవీ చానల్లో రిపోర్టర్గా గుంటూర్లో ఉద్దోగంలో చేరిన కొత్తలో ఓ రోజు విద్యానగర్లోంచి వెళుతున్నాను.

"బాబూ... బాబూ..." మట్టిరోడ్డు పక్కన ఉన్న ఇంటిముందు నిలబడి నన్నే పిలుస్తోందామె.

దగ్గరగా వెళ్ళాను. ఎవరో గుర్తుపట్టలేకపోయాను.

"నేను... భారతమ్మని. బాగున్నావా? ఇప్పుడైక్కడుంటున్నారు? ఉద్దోగమా? పెళ్ళయిందా? రా... రా.. బయటే నిలబట్టి మాట్లాడుతున్నాను, లోపలికి రా."

ఓ కుర్చీ తెచ్చి వేసింది. నా వివరాలు చెప్పాను.

"శేషింద, శ్రావణ్ బాగున్నారా? ఇప్పుడేం చేస్తున్నారు?"

ఆమె ముఖంలో వేగంగా రంగులు మారాయి.

"బాగున్నారా అంటే ఏమని చెప్పాలో అర్థం కావటం లేదు బాబూ. వాళ్ళమటుకు వాళ్ళు బాగానే ఉన్నామనుకుంటున్నారు. లేచిన దగ్గరనుంచీ నాయకులూ గొడవలూ కత్తులూ బెదిరింపులూ... అదే వాళ్ల లోకం! నాలుగురోజులలో అయిదురోజులకో బుద్ధి పుడితే ఓసారి ఇంటికొచ్చి రెండు ముద్దలు తినిపోతారు. ఈయనకేమో తాగుడూ పేకాటా. ఇంట్లోకి పావుకిలో చింతపండు తెచ్చిన పాపాన పోలేదు. నాకు తప్పదుగా. అందుకే, ఇదిగో ఈ ఇంట్లోనే చిన్న హోటల్ నడుపుతున్నాను."

నాతో మాట్లాడుతూనే అమె పాయ్య మీద ఇడ్లీపాత పెట్టింది.

"అదేమిటి, వాళ్ళు చదువుకోలేదా?"

"చదువా, పాడా? కూరీ, నాలీ చేస్తూనా వాళ్ళను చదివించాలనుకున్నా. నా ఆశలన్నీ బుగ్గిపాలు చేశారు. ఊళ్లో రౌడీల్లా తయారయ్యారని గుంటూరు తీసుకొచ్చాను. వాతావరణం మారి, ఏదో ఒకపని చూసుకుంటారనుకున్నా ఏం... వాళ్ల తలరాత అలా ఉంది, ఏం చేస్తా?"

బెస్ట్ స్టూడెంట్స్ గా అవార్డులందుకున్న వాళ్ళిద్దరూ అలా మారారంటే నాకు ఓ పట్టాన నమ్మబుద్ధికాలేదు.

ఓ ప్లైటులో వేడివేడి ఇడ్లీ, కారపాత్రి, నెయ్య వేసి తెచ్చిందామె.

తిని, ఓ పదినిమిపాలు కూర్చుని వచ్చేశాను.

మధ్యహ్నం కలెక్టర్ కార్యాలయానికి వెళుతుంటే మున్సంగి శీను కలిశాడు. ప్రైస్‌కూల్లో అతను నాకు సీనియర్. ఇద్దరం హోటల్లోకి నడిచాం. శేషింద్ర, శ్రావణ్ల గురించి అతన్ని అడిగాను.

"నిజానికి వాళ్ళిద్దరూ మంచి స్టూడెంట్లే. కానీ ఎండమాపుల వెంట పరుగులు తీశారు. ఇంటర్లో చేరాక విద్యార్థినాయకులుగా మారారు. కాలేజీలో వర్గాలు తయారయ్యాయి. వీళ్లు కత్తులూ కట్టార్చూ పట్టారు. ఓసారి వినాయక చవితి రోజు గుడిదగ్గర జనమంతా పూజలు చేస్తుండగా శేషింద్ర, శ్రావణ్లు అక్కడికొచ్చారు. వస్తూనే నారాయణగారబ్యాయి రంగారావు మీద దాడిచేశారు. జనం ఆడ్డం పోబోతే, కత్తుల్లో బెదిరించారు. రంగారావును చావబాది, వెళ్లిపోయారు. మనూరి సర్పంచి తమ్ముడే ఈ పని చేయించాడని తర్వాత తెలిసింది. మూడురోజుల తర్వాత రంగారావు శనం పత్తిచేలో పడి ఉంది. శేషింద్ర, శ్రావణ్లే చంపేశారని ఊరంతా అనుకున్నారు. పోలీసులొచ్చి వాళ్లనే పట్టుకుపోయారు. రెండేళ్ల తర్వాత సర్పంచి తమ్ముడే ఏదో కిందా మీద చేసి వాళ్లను బయటకు తీసుకొచ్చాడు."

శేషు కేసును సీబిఐకి అప్పగించింది ప్రభుత్వం. అతన్ని తరచి తరచి ప్రశ్నించడం, ఎమ్ముల్యే హాత్య వెనక ఇంకా ఎవరి ప్రమేయముందో బయటికి లాగేందుకు ప్రయత్నించడం, శేషు రోజుకో విధంగా మాట్లాడటం, కావాలనే కేసును నీరుగారుస్తున్నారని ప్రతిపక్షనేతలు ఆరోపించడం... ఈ దినుసులన్నీ దట్టించి మేం సైపాల్ స్టోరీలు వండుకోవడం నిత్యకృత్యంగా మారింది.

కోర్పు తీర్చులు, పోలీసుల సమాచారంపైనే ఆధారపడకుండా వ్యక్తిగత ఆసక్తితో నేను కసరత్తు చేసి శేషు గతాన్ని పసిగట్టేందుకు ప్రయత్నించాను.

శేషు గుంటూరు చేరుకున్నా, సర్పంచి తమ్ముడు వదిలిపెట్టలేదు. గుంటూరులోనే తమ పార్టీ ఎమ్ముల్యేకి పరిచయం చేశాడు. ఆయన శేషునీ, శ్రావణ్లనీ చేరదిశాడు. దౌర్జన్య కార్యకలాపాలకు వాడుకున్నాడు. డబ్బు, మందు, విందులతో వాళ్లను సంతోషపెడుతూ తన కాంటాక్కల్ని, వ్యాపారాల్ని పెంచి పోషించుకున్నాడు. వీళ్లు క్రమంగా పెద్ద రౌడీల జాబితాలో చేరిపోయారు.

భూ ఆక్రమణాలు, వివాదాల పరిష్కారం, జాదగ్గపోల నిర్వహణ వంటి పనులతో బిజీ అయిపోయారు. ఎప్పుడైనా పోలీసులు పట్టుకుంటే నాలుగురోజులు జైల్లో ఉండటం... ఎమ్ముల్యే చౌరవతో బయటికి రావడం అలవాటుగా మారింది. వాళ్ల సామ్రాజ్యం అక్కడితో

ఆగిపోలేదు. ఎమ్మెల్చేకు సన్మిహితుడైన రాయలసీమ రాజకీయ నేత ఆప్యోనం మేరకు ఆ ప్రాంతానికి రాకపోకలు సాగించారు. అక్కడి విధ్వంసంలోనూ పాలుపంచుకున్నారు. ఆ క్రమంలో చాలామంది నేతలు విశ్వకు పరిచయమయ్యారు.

వివరాలన్నీ ఒకచోట పేర్కొనా ఎక్కడో లింకు కలవడం లేదు. అది కలవాలంటే నేను శేషును కలవాలి. ఏకాంతంగా మాటల్లాడాలి.

ఎస్సీకి రోజుకి నాలుగు సార్లు ఫోష్టేయ్యడం మొదలుపెట్టాను.

"నిజానికి రంగారావు ఎలా చనిపోయాడో నాకు తెలియదు మాస్టారూ. వినాయకచవితి రోజు ఊరికి అతన్ని బెదిరిస్తే చాలన్నాడు సర్పంచి తమ్ముడు."

జైలు అవరణలో ఓ మూలగా చెట్టుకింద నిలబడి చెబుతున్నాడు శేషు. నేను నిశ్శబ్దంగా వింటున్నాను.

"అసలెందుకిలా మారావు?"

"చాలా కారణాలున్నాయి మాస్టారూ. ముఖ్యకారణం మాత్రం పేదరికం. అదంటే నాకు అసహ్యం. అమ్మ చియ్యం కోసం పక్కింటికెళ్ళిన ప్రతిసారీ నామీద నాకే అసహ్యం వేసేది. డబ్బులేని బతుకు వ్యధమనిపించేది. కాలేజీలో కిరణ్ అనేవాడు ఫ్రిండయ్యాడు. వాడు మనూరి సర్పంచి తమ్ముడికి మేనల్లుడు. ఇద్దరం కలిసి తిరిగేవాళ్లం. సినిమాలకూ పికార్లకూ హోటళ్లకూ... ఎక్కడికెళ్లినా వాడే భర్యుపెట్టేవాడు. నాకు తెలియకుండానే ఓ రకమయిన జల్స జివితానికి అలవాటుపడిపోయాను. నా బలహినతను పసిగట్టి కిరణ్ నన్ను వాళ్ల మామయ్య దగ్గరకు తీసుకెళ్లాడు. ఆయన తియ్యటి మాటలు చెప్పాడు. డిగ్గి పూర్వవగానే ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానన్నాడు. ఏచిన్న అవసరం వచ్చినా అండగా ఉంటానన్నాడు. మెల్లగా ఆయనకు నమ్మిన బంటునయ్యాను. రంగారావును బెదిరిస్తే చాలన్నాడు. అలాగే చేశాను. కానీ అతన్ని సర్పంచి తమ్ముడే చంపేసి, నేరాన్ని మామీదకు నెఱ్చాడు. ఆ తర్వాత తనే బెయిలిచ్చి బయటికి తీసుకొచ్చాడు. అప్పటికే నేను ఊబిలో కూరుకుపోయాను. దిగబడటం తప్ప గత్యంతరం లేకపోయింది..."

ఆ క్షణంలో... నా చొక్కు, బన్నీ పెప్పి, లోపల దాచుకున్న స్ట్రైక్ కేమేరాను లాగేసుకున్న ఎస్సీని తిట్టుకోకుండా ఉండలేకపోయాను.

"రాయలసీమలోనూ యూక్కిమిటీస్ మొదలెట్టాక కొన్ని రోజుల తర్వాత నాకో డోటోచ్చింది - అంతదూరం నుంచీ నన్ను పిలిపించడానికి కారణమేమిటా అని! అలోచ్చేస్తే అర్థమయింది... సీమలో నాలాంటి రౌడీలు లేకకాదు. దూరాభారాన్ని సాకుగా చూపి నాయకులకు తప్పించుకునే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయని. ఏం.... ఏమైతేనేం... ముతాకక్కల్లో నా తమ్ముళ్లి పోగొట్టుకున్నాను. అమ్మకు అండగా నిలువలేకపోగా కడుపుకోత మిగిల్చాను...."

శేషు కళ్లల్లో నీటిపొరలు...

"ఎలాగూ పోలీసులకు చిక్కావుకడా! నీవెనక ఉన్న నాయకుల పేర్లు చెప్పేయ్యుచ్చుగా..." అడిగాను.

"అదంత తేలిగ్గాదు మాస్టారూ, సవాలక్క మెలికలుంటాయి. చెప్పినా మీకర్ధంకావులే..." నిర్వేదంగా నిట్టూర్చాడు శేషు.

రేపే తీర్చు. బలమైన సాక్ష్యాధారాలతో నేరం బుబుజ్వేనందున శేషుకి హైకోర్సు ఉరిశిక్క విధించడం భాయమని తేలింది.

ఉదయం ఆఫీసులో కూచున్నాను. రేపు తీర్చు వెలువడగానే ఎడాపెడా స్పెషల్ స్టోరీలివ్వాలని ఛానళ్లు పోటీ పడుతున్నాయి.

మా ఛానల్ ప్రత్యేకత నిలుపుకునేలా శేషుగురించి నాకు మాత్రమే తెలిసిన చాలా విషయాలతో స్నిగ్ధ రాశాను.

ఎదురుగా నా టేబుల్ మీద ఫ్యాను గాలికి స్నిగ్ధ కాగితాలు రెపరెపలాడుతున్నాయి.

"నీ ముహూర్తాన గాల్లో కెగరేసి సీసాలు పగలగొట్టే విర్య నేర్చుకున్నానో గానీ, ఆ క్షణం నుంచే నా ఇంటి పేరు మర్చిపోయాను. డబ్బు పలుకుబడీ దండిగా ఉన్న క్షణక్షణం చస్తూ బతికాను. ప్రాణాలకు తెగించే మనిషిగా పేరు తెచ్చుకున్న ప్రతిక్షణం భయంభయంగానే గడిపాను. దాడులకు వ్యాపోలు పచ్చిన పెద్దోళ్ళు మాత్రం ఆనాడూ ఈనాడూ కడుపులో చల్ల కదలకుండా ఏసి గదుల్లో సేదదీరుతున్నారు. వద్దు మాస్టారూ... ఈ దౌర్ఘాగ్యపు బతుకు పగవాడికూడా వద్దు..."

శేషు మాటలు గుర్తొస్తుంటే ఏదో తెలియని బాధ.

ఇన్ఫారైగారు స్మృష్టి చదివాక "అంతా బానే ఉందిగానీ, సపోర్టింగ్ విజాల్స్ బలంగా లేవు. శేషు స్నేహితులుగానీ, బంధువులుగానీ ఎవరైనా దౌరికితే బాపుళ్ళు" అన్నారు.

అప్పుడు గుర్తొచ్చింది... భారతమ్మ!

ఇంతవరకూ ఆమెనెవ్వరూ టేస్ చేయలేదు.

ఇన్ఫారైటో చెప్పాను.

"ఆమె ఇప్పటికీ అక్కడే ఉంటుందంటావా?"

"డౌటేసార్. ఓ పసిచేధాం. మన గుంటూరు రిపోర్టర్లు అక్కడికి పంపించి, కనుక్కొమని చెబుదాం."

"గుడ్ అయిడియా".

అరగంట తర్వాత గుంటూరు నుంచీ మేస్సేజ్ - ఆమె అక్కడే ఉందని!

"కమాన్, నువ్వు కారు తీసుకుని వెంటనే బయల్లేరు. ఎలా నచ్చజెబుతావో ఏమో, ఆమె తెల్లారేపాటికి మన స్వాడియోలో ఉండాలి."

ఉదయం ఏడుకల్లా హైదరాబాదు చేరుకుని, భారతమ్మను మా ఇంటికి తీసుకెళ్ళాను. నా శ్రీమతి ఆమెను ఆదరంగా చూసింది. స్నానానికి ఏర్పాట్లు చేసింది.

ఆమెను ఒప్పించి తీసుకురావడం ఓ పట్టాన సాధ్యం కాలేదు.

"వాడి తల్లినన్న విషయం నేనెప్పుడో మర్చిపోయాను. ఏం మాట్లాడమంటావు టీవీలో నిలబడి..." అంటూ ఆమె రకరకాలుగా ప్రశ్నించింది. నేను పట్లు వదల్లేదు. ఎన్నో విధాల నచ్చజెప్పి, ఎలాగో ఒప్పించాను. పదిగంటలకు స్వాడియోకు చేరుకున్నాం. మా ఇన్ఫారైసంతోషానికి అవధుల్లేవు.

'హైకోర్సు తీర్పుపై శేషు కన్నతల్లి ప్రతిస్పందన - మధ్యహ్నం పన్నెండు గంటలకు లైవ్ ప్రోగ్రామ్' - పదిగంటలనుంచీ స్టోర్స్ ఇవ్వడం ప్రారంభించాం.

పదకొండున్నరకు హైకోర్సు తీర్పు వెలవడింది.

ఉపాంచినట్టే ఉరిశిక్క పడింది.

భారతమ్మకు మా ఇన్ఫారై కొన్ని సూచనలిచ్చాడు. ఎలా మాట్లాడాలో చేప్పి బాధ్యత నాకప్పగించాడు.

నాకు తోచింది చెప్పి, "మీరు మాట్లాడబోయేది కాగితం మీద రాసుకుంటే బెటర్" అంటూ కలం, కాగితం అందించాను. ఆమె పాడిపాడిగా నాలుగైదు పాయింట్లు రాసుకుంది.

పన్నెండు గంటలు...

వ్యాఖ్యాత పరిచయ వాక్యాలు పూర్తికాగానే భారతమ్మ టీవీ తెరపై ప్రత్యక్షమైంది.

మా సిబ్బంది అలర్పయ్యారు. ఎలాంటి అంతరాయం కలిగినా సరిదిద్దుకునేందుకు సమాయత్తంగా నిలబడ్డారు.
భారతమై నోరు విప్పింది....

"నమస్కారం. నా పేరు భారతమై. మీకందరికి సిసాల శేషుగా పరిచయమైన గీసుపల్లి శేషీంద్ర కన్నతల్లిని. సాధారణంగా ఒక వ్యక్తి నలుగురికి ఉపయోగపడే పని చేసినప్పుడో, నలుగురూ సాధించలేని విజయాన్ని సాధించగలిగినప్పుడో అతడి తల్లిదండ్రులు ఇలా అందరిముందూ గర్వంగా నిలబడతారు. కానీ దురర్హష్టవశాత్తు ఒక హంతకుడి తల్లిగా నేనీ స్థానంలో నిలబడాల్సివచ్చింది. అరగంట కీతమే ఉరిశిక్క ఖాయమైన నేరస్థాడికి జన్మనిచ్చిన నిర్మాగ్యరాలిగా ఇలా కనపడాల్సివచ్చింది. ఒక వ్యక్తి పక్కదారి పట్టాడంటే తల్లితండ్రుల పెంపకంలో లోపం ఉండంటారు. శేషును పెంచి పెడ్డ చేసిన వ్యక్తిగా వాడి తరపున సంజాయిషీ ఇచ్చుకోవాల్సిన బాధ్యత నామీద ఉంది. కటిక దారిద్యం వెంటాడినా కూలీనాలీ చేసి వాణ్ణి చదివించాను. మంచి మాటలు చెప్పాను. మంచి భవిష్యత్తు గురించి కలలు కనేలా చేశాను. కానీ ఎక్కుడో లయ తప్పింది. వాడు రొడీ అవతారమెత్తాడు. వాడు చేసిన నేరాల గురించి చెబుతూంటే నాకే రక్తం మరిగిపోయింది. అందుకే... వాణ్ణి ఉరితీయాల్సిందే.. ఊపెరి ఆగిపోయేదాకా ఉరికంబానికి వేలాడదీయాల్సిందే కానీ వాడొక ఎండుకట్టి. వాణ్ణి ఉరితీస్తే ఎండిన కొమ్మను నరికినట్లు. అంతే. నిజానికి వృక్షాన్ని చెరుస్తున్న వేరుపురుగు వేరే ఉంది. అది... ఇప్పుడు ఎమ్ముల్యేగా కులుకుతున్న ఒకప్పటి సర్పంచి తమ్ముడి రూపంలో ఉంది. వాడి గురువైన కేంద్రమంత్రి రూపంలో ఉంది. ఎండుకట్టిల్లి సమిధలుగా చేసుకుని ఎందరో శేషుల్ని బలిపశువులుగా మారుస్తున్న రాజకీయం రూపంలో ఉంది. వీళ్ళందరికి కొమ్మకాస్తున్న అధికారం రూపంలో ఉంది. తీయండి... ఉరితీయండి... శేషుతో పాటు వేరుపురుగును కూడా ఉరితీయండి..."

భారతమై కుప్పకూలిపోయింది.

ప్రాణిచంసులు
ఎ.ప్రీ.వ.ప్రభువంయు
మంచి

"యాదమ్మా, ఓ యాదమ్మా! రేపైనా పనిలోకి వస్తావా...?"

గౌరమ్మ పిలుపుకి బయటకు వచ్చిన యాదమ్మా గౌరమ్మని చెయ్యపట్టుకుని పాక బయట నున్న నులకమంచం మీద కూర్చోబెట్టింది.

"రాంపండుకి జొరం వచ్చింది వదినా. అందుకని ఈ రోజు రాలేకపోయాను. రేపు తప్పకుండా వస్తాను. ఇప్పుడే వాడికి కొంచెం తగ్గింది. రేపు వాడిని సూరమ్మవ్యకు అప్పజేప్పి పనిలోకి వస్తాను. నన్న వదిలెయ్యకు వదినా. "కళ్ళమ్మట నీళ్ళు బొట బొటా కారుస్తూ చెప్పింది యాదమ్మా.

ఆమె ముఖం చూసి చలించిపోయింది గౌరమ్మ. అనునయంగా ఆమె భుజం మీద చెయ్యివేసి "నా జట్టు లోంచీ నిన్న తీసెయ్యను. నీకు పని చూపిస్తూనే ఉంటాను. దిగులుపడకు." అని ఓదారింది.

"కన్నబిడ్డ కాకపోయినా కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటున్నావు. ఏనాటి బంధమో ఇది. నిజంగా రాంపండు చాలా అర్ధష్టవంతుడు. నీకు కాకుండా వేరవరికైనా దొరికితే వాడు చాలా ఇబ్బందులు పాలయ్యేవాడు. వాడి గురించి అందరూ కథలు కథలుగా చెప్పుకుంటున్నారు. అసలు వాడు నీకు ఎలా దొరికాడో చెప్పు" అత్యతగా అడిగిందింది గౌరమ్మ.

పమిట చెంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుని చెప్పింది యాదమ్మ.

"ఏనాయక నిమజ్జనం సంబరం చూడ్డామని నేనూ, మా ఆయనా నిరుడు తఱుకు వెళ్లాం. నరేంద్ర సెంటరులో నిలబడి సంబరం చూస్తున్నాం, బుట్టబోమ్మలు, శక్కివేషాలు, డాన్సులు, రెండెడ్ల బండి మీద దేవుడి వేషాలు వేసుకుని ఊరేగుతున్న వాళ్ళను ఎంతో ఆనందంగా చూసాం. ఊరేగింపు సెంటరు దాటి ముందుకు వెళ్డానికి గంట సమయం పట్టింది. అప్పుడు మా కంట పడ్డాడు రాంపండు.

'అమ్మా' అంటూ గుక్కపట్టి ఏడుస్తున్నాడు. జనం ఎవరి హడావిడిలో వాళ్ళు వెళ్లిపోతున్నారు. ఒకరిద్దరు చూసి "పాపం పిల్లాడు తప్పిపోయినట్టున్నాడు" అని అన్నారేగానీ ఒక్కరూ వాడి దగ్గరకు వచ్చిన వారే లేరు. నేనే ఉండబట్టలేక వాడిని తీసుకుని సముదాయించి బెల్లం జీడి చేతిలో పెట్టాను. జీడి తీసుకున్న ఏడుపు మాత్రం ఆపలేదు. రాజయ్య ప్లాస్టిక్ గిలక్కాయ తీసుకువచ్చి వాయించి వాడి రెండో చేతిలో పెట్టాడు. అప్పుడు ఏడుపు ఆపి జీడి తినడం మొదలు పెట్టాడు. కాసేపయ్యాక వాడి అమ్మ గుర్తు వచ్చినట్టుంది మళ్ళీ ఏడవడం ప్రారంభించాడు.

వాడిని చంకనేసుకుని పక్కనే ఉన్న పోడా పొపు ఓ కూల్‌డ్రింక్ తీసుకుని వాడికిచ్చాం. అది తాగేసి అలసటగా నా భుజం మీదే నిర్దపోయాడు. ఆ సెంటరులో ఇంకో గంటసేపు ఉన్నాం. ఎవరైనా ఈ పిల్లాడి కోసం వస్తారేమోనని. ఎవరూ రాలేదు. ఏం చేడ్లాడు ని అడిగాను రాజయ్యని. పోలీస్ స్టోఫ్ కెళ్డాం పదమన్నాడు. నడుచుకుంటూ పోలీస్ స్టోఫ్ కెళ్లి, విషయం చెప్పి, ఈ బాబుని మీ దగ్గరుంచుకోండి. ఎవరైనా వాళ్ళ బంధువులోస్తు అప్పగించండి అని చెప్పాం. వాళ్ళు స్సేమిరా వల్ల కాదన్నారు. ఈ కుర్రాడిని ఎవరు కాపలా కాస్తారు? నీ అడసు ఇచ్చి వెళ్ళు. ఎవరైనా పిల్లాడి తప్పిపోయాడని వేస్తే నీ దగ్గరకు పంపిస్తామని చెప్పారు. మా అడసు ఇచ్చి రాంపండుని ఇంటికి తీసుకు వచ్చాం. తర్వాత వారం గడిచాక పోలీస్ స్టోఫ్ కెళ్లాడు వెళ్లి అడిగితే పిల్లాడి కోసం ఎవరూ ఫిర్యాదు చేయలేదని చెప్పారు.

పెంచడానికి నీకు ఇబ్బందైతే చెప్పు. వాడిని ఏదో చోట చేర్చిద్దాం అన్నాడు పెడ్డుగారు. ఈ వారం రోజుల్లోనూ రాంపండు మా పిల్లలతో బాగా కలిసిపోయాడు. మా పరిష్కార అంతంత మాత్రంగానే ఉన్న వాడిని వేరేచోట ఉంచడం మాకిష్టంలేకపోయింది. "మేమే పెంచుతాం వీడిని ఎవరైనా వేస్తే మాత్రం మా దగ్గరకు పంపించండి. వాళ్ళ బిడ్డను వారికప్పగించి వేస్తాం" అని చెప్పి రాంపండుని ఇంటికి తీసుకున్నాం. ఇంతవరకూ ఎవరూ వాడికోసం రాలేదు. పాపం వాడి అమ్మ ఎంత దుఃఖపడుతుందో వాడి గురించి."

"అయితే వాడి పేరు రాంపండుని ఎవరు చెప్పారు యాదమ్మ?"

"ఎవరూ చెపులేదు. నేనే వాడిని రాంపండని పిలుచుకుంటున్నాను. కానీ ఈ ఏడాదిలో 'అమ్మ' అన్నమాట తప్పితే ఇంకోమాట వాడినోట రాలేదు. పిల్లాడు ఎదుగుతున్నాడు గానీ వాడికి మాటలు రావడం లేదు. పై వారంలో ఇటువంటి పిల్లల్ని చూడటానికి పైదరాబాద్ నుండి పెద్ద డాక్టరు వస్తారని సుబ్బమణ్ణం మాప్పారు చెప్పరు. అప్పుడు రాంపండుని తీసుకెళ్లి చూపించాలనుకుంటున్నాం."

"నీ ఇద్దరు పిల్లలతోకుటుంబాన్ని భారంగా నెట్లుకొస్తున్న నువ్వు రాంపండు బాధ్యతని కూడా తీసుకోవడం నిజంగా చాలా గొప్ప విషయం. నీది చాలా దొడ్డమనసు. అందుకే నువ్వుంటే నాకభిమానం. వాడికి జ్యరం కొంచెం తగ్గిందంటున్నారు కదా, రేపు పనిలో కొచ్చేయ్! సుబ్బరాజుగారి పాలంలోనాట్లు వేయాలి. ఎనబైరూపాయలు కూలి. ఎంతోమంది పని ఇప్పించమని నా చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. వాళ్ళని కాదని నీకే ఇస్తున్నానంటే నువ్వు నన్ను అర్థం చేసుకోవాలి మరి."

"నా కష్టం, సుఖం తెలిసిన మనిషిమి. నువ్వే వదినా. నిన్న భగవంతుడు చల్లగా చూస్తాడు."

"సరే! మన ముచ్చట్లు ఎప్పుడూ ఉండేవే! నేను వెళతాను మరి" అని ఇంటి ముఖం పట్టింది గౌరమై.

❖❖❖

వారం రోజులు గడిచాకా రాంపండుని పైదరాబాద్ నుండి వచ్చిన పెద్ద డాక్టరుకి చూపించారు రాజయ్, యాదమై. డాక్టరు పాపుగంటసేపు పరిక్రీంచి "ఈ అబ్బాయికి మిగతా లక్ష్మణాలన్నీ బాగున్నాయి. ఒక్క "మాట" విషయంలోనే తేడా వచ్చింది. ఇతనికి ముందు పుట్టిన పిల్లలు మాట్లాడుతున్నారా?" అని అడిగారు.

"మాకు తెలియదండి."

"అదేమిటి? ఇతను మీ అబ్బాయి కాదా...?"

"కాదండి. గత ఏడాది ఈ టోన్లోనే దొరికాడండి. పోలీసులకు తెలియపరచి మేమే పెంచుకుంటున్నామండి."

వారి మాటలకు డాక్టరు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఈ సమాజంలో మానవత్వం ఇంకా మిగిలేఉందని గ్రహించి ఆనందపడ్డాడు కూడా.

"చూడండి. మీరు పేదవారిలా ఉన్నారు. పైదరాబాదులో ఇటువంటి పిల్లలను చూసేందుకు సంస్థలున్నాయి. అందులో ఈ అబ్బాయిని చేర్పించడానికి నేను సహకరిస్తాను. ఆలోచించుకోండి.

రాంపండుని వదిలి ఉండటానికి యాదమై ఇష్టపడలేదు.

"డాక్టరుబాబూ! ఎంతకష్టమైనా మేం పడతాం. మా రాంపండుకి మాట రావాలి. వాడు బాగా చదువుకుని పెద్ద ఉద్యోగం చేసి పేదలకు ఉపయోగపడాలి. వాడిని ఏదో చోట వదిలేసి చేతులు దులుపుకోలేం. ఈ రోజుల్లో మీ డాక్టర్లు కుదర్చని రోగాలు లేవు కదా! ఆ రకంగా మీరు ఈ పిల్లాడికి సాయం చేయండి. భగవంతుడు మీలాంటి మంచోళ్ని చల్లగా చూస్తాడు."

యాదమై మాటలకు చిరునవ్వు నవ్వాడు డాక్టరు.

"సరేనమా! నాకు తెలిసిన సంస్థ ఒకటి ఈ ఊళ్నినే ఉంది. వారికి ఉత్తరం రాసి ఇస్తాను. మీకు సహాయం చేస్తారు." అని స్థిచింగ్ ఇనిషిట్యూట్ వారికి ఉత్తరం రాసి రాజయ్కిచ్చాడు డాక్టర్. ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపి బయటకు వచ్చారు యాదమై, రాజయ్.

రాజయ్ తన రిక్కాలోనే రాంపండుని, యాదమైని ఎక్కించుకుని కాలేజీగౌండుకి తీసుకువచ్చాడు. ఇంటిదగ్గర నుండి తెచ్చుకున్న అన్నం తిన్నాక మళ్ళీ రిక్కా ఎక్కి పాలిటిక్స్ కాలేజీ పక్కనున్న స్థిచింగ్ ఇనిషిట్యూట్కి వాళ్ళిద్దర్నీ తీసుకువెళ్ళాడు రాజయ్.

ఇనిషిట్యూట్ నిర్యాహకుడు జోగారావు రాంపండుని పరిక్రీంచి ఆరునెలలు క్రమం తప్పుకుండా బాబుని తీసుకు వ్స్తే ఫలితం ఉంటుందని చెప్పాడు.

"మరి నెలకు ఫీజు ఎంతవుతుందంటారు?" అడిగాడు రాజయ్.

అతని ప్రశ్నకు జవాబుగా అక్కడున్న పిల్లలను చూపించి "వీరంతా నెలకు రెండువేలు కడుతున్నారు. పెద్ద డాక్టరుగారు చెప్పారు కనుక మీకు నెలకు వెయ్యారూపాయలు తగ్గిస్తున్నాం." అన్నాడు జోగారావు.

"బాబూ! మేం చాలా పేదవాళ్ళం మీరు మరికొంచెం దయ చూపించాలి." రాజయ్ ప్రాధీయపడ్డాడు.

"చూడు రాజయ్, ఈ ఇంటికి పదువేలు అద్దె ఇవ్వాలి. ఇద్దరు టీచర్లకు జీతాలు ఇవ్వాలి. ఫర్మిచరు, పిల్లల సామగ్రికి పెట్టుబడి చాలా అయ్యంది. మాకు గ్రాంటున్న ఏమీ ఉండవు. మా కృషి చూసి, ఇక్కడి పిల్లల పరిస్థితి చూసి ఎవరైనా సహాయం చేస్తేనే మాకు మిగులుతుంది. లేకుంటే లోటు బడ్డెట్లోనే నడపవలసి వస్తుంది."

"సరేనండి. కానీ మీరు ఒక అవకాశం ఇవ్వాలి. నెల పూర్తయ్యాక మేం ఫీజు చెల్లించే విధంగా మమైల్సి ఆదుకోవాలి."

జోగారావుకి వారి పరిష్కారి పూర్తిగా అర్థం అయ్యంది.

"అలాగే! నెల పూర్తయాకనే ఫీజు ఇవ్వండని 'అన్నాడు

ఇంటికి వచ్చాక రాంపండుని ఆడుకోమని చెప్పి భార్య, భర్తలిద్దరూ ఆలోచించసాగారు. రోజుా రాంపండుని తఱుకు తీసుకువెళ్లాలి. ముక్కామల నుండి తఱుకు తొమ్మిది కిలోమీటర్లు. బ్స్ అయినా ఆటో అయినా ఐదురూపాయలు తీసుకుంటారు. రానూ, పోనూ పదిరూపాయలవుతుంది. రాంపండు చిన్నపిల్లాడు కనుక వాడికి టిక్కెట్లు ఉండదు.

ఆ పదిరూపాయలూ ఉంటే కుటుంబానికి ఒక పూటకి సరిపడా బియ్యం వస్తాయి.

యాదమై ఆలోచనలు ఒక కొలిక్కి వచ్చాయి. భర్తతో తన నిర్ణయం చెప్పింది.

"రోజుా తొమ్మిదిగంటలకు నన్నా, రాంపండుని తఱుకులో దింపి నీ డ్యూటీకెళ్లిపో. నేను వాడిని ఆ సూటుకి తీసుకెళ్లి మాప్పారితో ఒక గంట పాతాలు చెప్పించి ఇంటికి తీసుకువస్తాను. నువ్వు ఆ టైంకి ఖాళీగా ఉంటే మమ్మల్ని ఇంటి దగ్గర దింపుదువుగాని. లేకపోతే నేనే వాడిని చంకనేసుకుని నడుచుకుంటూ వచ్చేస్తాను.

"తొమ్మిది కిలోమీటర్లు నడిచి వస్తావా...?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజయ్.

"అ! నడిచే వస్తాను. నా రాంపండుకి మాటలు రావడం కోసం తొమ్మిది వేల కిలోమీటర్లలునా నడుస్తాను." స్థిరంగా చెప్పింది యాదమై.

అమె ఆత్మ విశ్వాసానికి, రాంపండు మీద ఆమెకున్న అవ్యాజమైన మాత్రమేమకు ముగ్గుడయాడు రాజయ్.

"అమ్మి! నువ్వు చెప్పినట్టే చేడ్లాం. ఇంటిదగ్గర మన పిల్లల్ని కనిపెట్టుకొని ఉండమని సూరమైయకు చెబుదాం. ఏ తల్లి కన్నబిడ్డడో! మనకు దౌరికాడు. వాడిని మాటలురాని మూగాడిగా..".

"పద్ధయా! అట్టా అనమాకు. కలలో కూడా వాడు "మూగాడని" అనమాకు నా బంగారు తండ్రి సక్కగా మాటాడుతాడు. పెద్ద పెద్ద చదువులు చదివి గొప్ప ఉద్యోగం చేస్తాడయా. నాకా నమ్మకం ఉంది" కళ్ళమైట నీరు కారుస్తూ గద్దదస్వరంతో అంది యాదమై.

అమె కన్నీళ్ళు తుడిచాడు రాజయ్ తన తుండుగుడ్డతో.

"అమ్మి! నువ్వు మరీ దిగాలు పడుతున్నాను. ఇలాగే ఉంటే నీ ఆరోగ్యం సెడుద్ది. అప్పుడు ఆడిని ఎవరు చూస్తారు. అ... " అని కూకలేసాడు రాజయ్. చీర చెంగుతో కళ్ళు పూర్తిగా తుడుచుకుని ఇంట్లోకి వెళ్లి వంట ప్రయత్నం మొదలెట్టింది.

రాజయ్, యాదమైలకి ఇద్దరు మగపిల్లలు రాజు, రవి. పెద్దడు రెండవతరగతి, చిన్నాడు ఒకటవతరగతి చదువుతున్నారు. పొద్దున్న, రాత్రి ఇంట్లో తింటారు. మధ్యహన్నం సూక్ష్మలోనే భోజనం పెడతారు. రాజయ్ రిక్కామీద వచ్చే డబ్బులన్నీ యాదమైకి ఇస్తాడు. అతనికి దురలవాట్లు ఏంలేవు. ప్రాద్మన్న ఒకసారి, రాత్రి ఒకసారి చుట్టుమాత్రం కాలుస్తాడు.

యాదమై కూలిపనికి వెళ్లి డబ్బులు తెస్తుంది. పిల్లలిద్దరి పేరు మీదా ఆర్.డి.ఎక్కోంట్లు ప్రారంభించి నెలనెలా ఏబైరూపాయలు పోస్టాఫీసులో వేస్తాంది. సాఫీగా సాగిపోతున్న వారి కుటుంబంలో అకస్మాత్తుగా వచ్చి చేరాడు రాంపండు. ఒక్కనిముషం కూడా వదలకుండా తన వెంట తిరిగే రాంపండు అంటే యాదమైకు వల్లమాలిన ప్రేమ. ఎవరైనా రాంపండుకి "ఇంకా మాటలు రావా" అని అడిగితే "ఈ మధ్యన చాలా మందికి ఆరేళ్ళు వేస్తాగానీ మాటలు రావడం లేదంట" మా తమ్ముడు చెప్పాడు అని డబాయించేది.

పంతులుగారి చేత ముహూర్తం పెట్టించి రాంపండుని తీసుకెళ్లి స్పీచింగ్ ఇనిషిట్యూట్స్‌లో చేర్చించింది యాదమై. రెండురోజులు రాంపండు ఎవరిదగ్గరకూ వెళ్లలేదు. యాదమై కొంగుపట్టుకునే ఉండేడూ. అతనికి బొమ్మలు ఇచ్చి రకరకాల జోక్స్ చెప్పి తనవద్దకు వచ్చేటట్లు చేసుకున్నాడు జోగారావు.

పూసలు దండలా గుచ్ఛడం, గోధుమపిండితో ఉండలు చేయించడం అగ్నిపెట్టలోని పుల్లలన్నీ కిందవేసి మరలా వాటిని పెట్టలో పెట్టించడం వంటివి రాంపండుతో చేయించేవాడు జోగారావు. రోజూ ఆయుర్వేద తైలనాన్ని రాంపండు గొంతుకి రాసి ‘మసాజ్’ చేసేవాడు. తేనె వాడి నాలుకపై వేసి యాదమై చేత నాలుకంతా రాయించేవాడు.

రోజూ ఉదయాన్నే ఉత్తరేణి పుల్లలతో పళ్ళతోముకుని రాంపండుకి చెప్పి, గరుకుగా ఉన్న గచ్చమీద సుధముక్కతో అక్కరాలు రాసి రాంపండు చేతివేలిని గట్టిగా పట్టుకుని దిద్దించమని యాదమైకి చెప్పాడు జోగారావు.

రాంపండు ఇనిష్టిట్యూట్లో చేసేపనులన్నీ మళ్ళీ ఇంటిదగ్గర రాంపండు చేత చేయించేది యాదమై. రాజయ్ రిక్కా కిరాయి డబ్బుల్లోంచి రోజూ ముపై ఐదురూపాయలు తీసి ఒక డబ్బాలో దాచేది. నెలాభరున వాడి ఫీజు కట్టడానికి తేలికగా ఉంటుందని.

రోజూ ప్రార్థనాన్నే రిక్కాలో యాదమైని, రాంపండుని తఱుకు తీసుకువచ్చి దింపేవాడు రాజయ్ పదకొండు గంటలు దాటాక కిరాయి లేకపోతే స్పీచింగ్ ఇనిష్టిట్యూట్కి వచ్చి వాళ్ళిద్దర్నీ తీసుకుని ఇంటికి వచ్చేవాడు. భోంచేసి మళ్ళీ తఱుకు వెళ్ళిపోయేవాడు.

రాజయ్కు ఏర్పడిన కిరాయి దొరికి పదకొండు దాటాకా రాకపోతే యాదమైన్ని రాంపండుకి చంకనేసుకుని తొమ్మిది కిలోమీటర్లు నడిచి వచ్చేది. ముక్కామల వచ్చే ఆటోల్లో ఖాళీఉంటే ఎవర్తనా ఆగి వాళ్ళిద్దర్నీ ఎక్కించుకునేవారు. లేకపోతే నడిచి ఇంటికి వచ్చేది.

రాంపండు కోసం యాదమై పడుతున్న శ్రమని చూసి ఊరంతా ఆశ్చర్యపోయేవారు. కడుపున పుట్టిన బిడ్డల్ని డబ్బులకోసం కాఫీపోటుత్తో పొపుల్లో పనులకు పంపే తల్లితండ్రులున్న ఈ సమాజంలో, పేగు తెంచుకు పుట్టుకపోయునా, దేవుడిచ్చిన పెన్నిధిగా భావించి రాంపండుకోసం రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటున్న యాదమై విశాలహృదయాన్ని అందరూ అభినందించేవారు.

రెండు నెలలు గడిచేసరికి రాంపండు రాజయ్ని ‘నాన్నా’ అని, సూరమైవ్యని ‘మామ్మా’ అని పిలవసాగాడు. జోగారావు కూడా రాంపండు పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించేవాడు. చెన్నయ్ నుండి వచ్చిన డాక్టర్ మధుస్నైత రాంపండుని పరీక్షించి జోగారావుకి మరికొన్ని సూచనలు చెప్పింది.

ఆరునెలలు తిరిగేసరికి రాంపండు సంఖ్యలు చెప్పడం, తెలుగులో అమ్మాలు, వంటి రెండక్కరాల పదాల్ని చెప్పడమే గాక పలకపై రాసి చూపించాడు.

ఒకరోజు జోగారావు యాదమైని ఆఫీసులోకి పెలిచాడు.

”చూడమ్మా! రాంపండు నెమ్ముది, నెమ్ముదిగా పుంజాకుంటున్నాడు. వాడు మిగతా పిల్లల్లా రాణించాలంటే మీరు ఇంకొక ఏడాది ఇక్కడికి రావలసి ఉంటుంది. మీ ఆర్థిక పరిస్థితి చూస్తే నాకు జాలేస్తోంది. మా ఇనిష్టిట్యూట్లో కూడా పిల్లలు ఎక్కువగా చేరడంలేదు. నా పరిస్థితి అంతంత మాత్రంగానే ఉంది. డాక్టర్ మధుస్నైత చెన్నయ్లోని వారి ఇనిష్టిట్యూట్కి వచ్చేయమంటున్నారు. ఇరవైపేలు జీతం ఇస్తామంటున్నారు. రాంపండు కోసం నువ్వుపడుతున్న కష్టాలు చూస్తుంటే నేను కూడా నా వంతు సాయం చేయాలనిపిస్తోంది.

ఈ దశలో రాంపండుకి టీట్మెంట్ ఆపేస్ట్ వాడిస్థితి స్థితికి దాటి ముందుకుపోదు. అందుకే నేను నా ప్రయాణం విరమించుకుంటున్నాను. రాంపండుకి మాటలు పూర్తిగా వచ్చాకా, అరోగ్యవంతుడయ్యాకనే నేనూ నా ప్రయాణం సంగతి ఆలోచిస్తాను. ఈ కేసుని నేను ఛాలెంజింగ్‌గా తీసుకున్నాను.”

ఊపిరి తీసుకోవడానికి ఒక్క నిముషం ఆగాడు జోగారావు.

యాదమై చటుకున్ని వంగుని అతని కాళ్ళకు మొక్కింది.

”అయ్యయో! ఇదేమిటమ్మా! నువ్వు చేస్తున్న త్యాగంలో నేను చేస్తున్నదెంత? అవునూ మొన్న వర్కలోచ్చిన నాలుగురోజులూ నువ్వే రాంపండుని రిక్కాలో తీసుకొచ్చావన్నారు. నిజమేనా ?”

"అనును అయ్యగారూ! రాజయ్యకి జ్వరం వచ్చింది. మూసిన కన్న తెరవకుండా పడుకున్నాడు. ఎవర్షి బతిమాలతాను చెప్పండి. అందుకని నేనే రిక్కా తొక్కుకుంటూ ఆ నాలుగురోజులూ రాంపండుని మీ దగ్గరకు తీసుకొచ్చాను. పెళ్ళైన కొత్తలో సరదాగా నేర్చుకున్నాను రిక్కా తొక్కుడం అది ఈ విధంగా ఉపయోగపడింది."

మాతృత్వ మహాన్నత శిఖరంపై నిలిచిన యాదమ్మకు మనసులోనే జోహోర్లు చేసాడు జోగారావు.

❖❖❖

కాలచ్చకంలో రెండు సంవత్సరాలు గిరున తిరిగాయి. యాదమ్మ కృషి ఫలించింది. జోగారావు అకుంఠిత దీక్క. రాంపండులోని పట్టుదలకుతోడై నిలిచి రాంపండు మామూలు పిల్లాడిలా ధారాళంగా మాట్లాడుతున్నాడు. గ్రామంలోని అందరూ యాదమ్మకు తోడుగా నిలిచారు.

రాంపండు సూలులో చేరి పాతాలు నేర్చుకోవడమే కాదు మాప్పారు చెప్పిన పాతాన్ని పుస్తకం చూడకుండా తిరిగి అప్పచెప్పుతున్నాడు. తొమ్మిదవ ఏటనే ఏడవ తరగతి పరీక్ష రాసి రికార్డు నెలకొల్పిన రాంపండు పదకొండవ ఏట ప్రభుత్వం ప్రత్యేక అనుమతితో పదవతరగతి పరీక్షలకు హోజురై జిల్లా ప్రధముడిగా విజయం సాధించాడు.

టీ.వి.ఛానల్సు రాంపండుని ఇంటర్వ్యూ చేసి విశేషప్రచారం చేసాయి.

"మీ ముగ్గురు పిల్లల్లో పెద్దవాళ్ళిద్దరూ సామాన్య తెలివితేటలతో ఉండగా ఆఖరి పిల్లాడు ఇంత చురుగ్గా ఎలా ఉన్నాడని...?" యాదమ్మని టీ.వి యాంకరు ప్రశ్నించింది.

"రాంపండు నా కడుపున పుట్టిన బిడ్డకాదమ్మ. ఆ దేవుడు నాకిచ్చిన బిడ్డ. ఎనిమిది సంవత్సరాలక్కితం తఱుకులో గణపతి సంబరాలకు వెళ్ళినప్పుడు, తల్లిదండ్రుల నుండి తెప్పిపోయి ఏడుస్తున్న రాంపండు కనిపించాడు. రెండుగంటలకు పైగా చూసాం, ఎవరైనా పిల్లవాడికోసం వస్తారేమోనని. ఎవరూ రాలేదు. పోలీసుల అనుమతితో మా ఊరు తీసుకొచ్చాం. అప్పటినుండి మా దగ్గరే పెరుగుతున్నాడు. ఏ బంగారు తల్లి కన్నబిడ్డ ఈ రాంపండు. ఏ పుణ్యదంపతుల బిడ్డనీ, నీ బిడ్డగా చెప్పుకుని నేను వారికి అన్యాయం చేయలేను. ఈ అపురూపమైన మొక్కని పెంచుతున్న తోటమాలిని మాత్రమే నేను. రాంపండు మా ఇంట్లో ఉండడం వలన మాకందరికి పేరు వచ్చింది. గౌరవం పెరిగింది."

యాదమ్మ నిజాయితీకి, మానవత్యానికి టీ.వి.ఛానలువారుకూడా హృదయపూర్వకంగా అభినందించారు. స్థానికంగా ఉన్న రోటరీక్లబ్ రాంపండు ఉన్నత చదువుని స్టాన్సర్ చేయడానికి ముందుకు వచ్చింది.

వారం రోజులు గడిచాకా యాదమ్మ ఇంటిముందు ఇరీదైన కారు వచ్చి ఆగింది. అందులో నుండి బ్యాంక్ ఆఫ్సరు రాజారావు, అతని భార్య లక్ష్మి, ఎస్.ఐ. సుధిర్ దిగారు.

ఎస్.ఐ.ని చూడగానే యాదమ్మ, రాజయ్య కంగారు పడ్డారు. ఎస్.ఐ. రాజయ్య దగ్గర కొచ్చి "బాగున్నావా?" అని అడిగాడు. మౌనంగా తలూపాడు రాజయ్య

"రాజయ్య! నువ్వు పెంచుకుంటున్న రాంపండు తల్లితండ్రి వీళ్ళిద్దరూ. ఈయన బాంక్ ఆఫ్సరు రాజారావు, ఈమె ఆయన భార్య లక్ష్మి. టీ.వి.లో మీ రాంపండు ఇంటర్వ్యూ చూసి నిన్న వచ్చి నన్న కలిసారు. పిల్లవాడి చిన్నప్పటి ఫాటోలు, బ్ర్ట్ స్ట్రిఫికెట్ అన్ని ఆధారాలతో వచ్చారు. వాళ్ళ అబ్బాయిని వాళ్ళ తీసికెళ్ళారట. ఇన్నాళ్ళూ మీరు వాడిని పెంచినందుకు లక్ష్మరూపాయలు చెక్కుకూడా మీకు ఇస్తామన్నారు."

యాదమ్మకి ఎస్.ఐ చెబుతున్న మిగతా మాటలు వినిపించలేదు. ‘వాళ్ళ అబ్బాయిని వాళ్ళు తీసుకెళతారట’ అనే విషయం భోధపడగానే ఆమె తలలో పెద్దహారోరు మొదలయ్యాంది. ఒక్కసారిగా నేలమీద కూలబడిపోయి కళ్ళమ్మట జలజలా కన్నిరు కార్పింది. రాజయ్య ఆమెను ఓదార్పసాగాడు.

“అమ్మి! మనది కాని వస్తువు మీద మనకు హాక్కు లేనట్టే, మన బిడ్డ కాని బిడ్డపై మనకు ఏం హాక్కు ఉంటుంది?”
రాంపండు దగ్గరకు వచ్చారు రాజారావు, లక్ష్మి.

‘బాబూ! నేను మీ అమ్మనిరా’ అని లక్ష్మి అంటే ‘నేను మీ నాన్ననురా’ అని రాజారావు రాంపండు రెండు చేతులూ పట్టుకున్నారు. వాళ్ళని విసిరి కొట్టి యాదమ్మ దగ్గరకు వెళ్ళిపోయాడు రాంపండు.

రాజారావు నెమ్ముదిగా రాంపండు దగ్గరకు చేరి అనునయించబోయాడు. రాంపండు తీక్షణంగా రాజారావుకేసి చూసాడు.

“ఇన్ని సంవత్సరాలలో నేను మీకెస్సుడూ గుర్తుకురాలేదా”

రాంపండు ప్రశ్నకు ఒక్కసారిగా నివ్వేరపోయాడు రాజారావు. అంతలోనే సర్లుకున్నాడు.

“నిన్న మరిచిపోతే కదా బాబూ, గుర్తులేకపోవడానికి”

“మరి ఆ రోజు నన్నెందుకు వదిలించుకున్నారు?”

రాంపండు మాటలకు అందరూ అవాక్కయ్యారు ఒక్కసారిగా.

“ఏమిటి బాబూ, నువ్వు మాటల్లాడేది....?”

“అవును. ఇది పచ్చి నిజం. ఆరోజు సంబరంలో బుట్టబొమ్మల్ని చూస్తున్న నన్ను హతాత్తుగా వదిలేసి మీరు వెళ్ళిపోవడం నాకింకా గుర్తుంది. నేను మాటలురాని మూగవాడిగా ఉంటే మీ స్టేటస్కి భంగమని నన్ను వదిలించుకున్నారు. చౌక్కా మీద పడిన పురుగును దులిపేసినట్లు, నన్ను నడివీధిలో వదిలేసి, తండ్రి బాధ్యతను దులిపేసుకున్నారు. ఆ భగవంతుడు పంపిన దేవదూతల్లా యాదమ్మా, రాజయ్య నన్ను అక్కున చేరుకున్నారు. లేకపోతే నా పరిష్కారి ఏమిటి? ఏ గుడి మెట్ల మిదో, ఏ బస్టాండులోనో అడుక్కుంటూ జీవించవలసి వచ్చేది.”

“బాబూ! మా మాట విను” అభ్యర్థించాడు రాజారావు

“వద్దు. నన్ను ఆపకండి. నన్ను పూర్తిగా చెప్పునివ్వండి. మాటలు రాని నన్ను కన్నబిడ్డకంటే ఎక్కువగా ఆదరించారు వీళ్ళు. నాకు మాటలు రావాలని దేవుళ్ళకు మెక్కుకున్నారు. డాక్టర్ కాళ్ళు పట్టుకున్నారు. నాకు మాట వస్తుందని కొండంత ఆశతో పీర్లపంజా వద్ద నిప్పుల గుండంలో నడిచిందీ, నాకోసం వద్దంలో తొమ్మిది కిలోమీటర్లు రిక్కూ తొక్కి, నన్ను కడుపులో దాచుకుని పెంచిందీ... ఈ అమ్మె..”

ఈమె యాదమ్మ కాదు. వేదమ్మ. నాకు జీవన వేదం బోధించిన మహాన్నత మూర్తి. నేను ఒక్కో అక్కరం పలుకుతుంటే ఒక్కో కాన్ని జయించినంత ఆనందం ఆమె కళ్ళల్లో నాకు కనిపించేది. తను కడుపుని మాడ్చుకుని నా కడుపు నింపేది. తన రక్తాన్ని ధారపోసి నాకు పునర్జన్మ నిచ్చింది.

“మీరు ఎలా చూసారు నన్ను? ఈ మూగవెధవ దాపురించాడేమిటే మనకు” అని ఈసడించుకునేవారు.

త్యాగ బుద్ధితో, మానవత్వంతో నన్ను మనిషిని చేసిన ఈ మహానీయుల సరసన నిలబడటానికి కూడా మీకు అర్దత లేదు. దయచేసి వెళ్ళిపాండి. వీళ్ళు నావాళ్ళు. వీరినుండి నన్ను వేరు చేసే ప్రయత్నాలు మానుకోండి. తెలివైన బిడ్డకు తల్లిదండ్రులం మేమేనని ప్రచారం చేసుకోవడానికి చాలా శ్రమపడి వచ్చారు.

ఎస్.ఐగారూ! నేను మనస్సార్టిగా చెపుతున్నాను. నేను ఈ డ్యూనే ఉంటాను. వీళ్ళదగ్గరే ఉంటాను. మీరు తీసుకొచ్చిన వారి వెంట వెళ్లను. ఇది నా నిర్ణయం.”

ఎస్.ఐ సుధీర్ సలహా మేరకు రాజారావు, లక్ష్మీ భారంగా వెనుతిరిగారు.

రాజయ్, యాదమ్మ రాంపండుని కౌగలించుకుని ఆనందంతో ఉప్పాంగిపాయ్యారు. చేతికర అసరాతో వచ్చి సూరమ్మవ్య కూడా రాంపండుని మనసారా దీవించింది.

మీ వాళ్ళే

- గుండి న్యాయిణ్ణు

నాకు ప్రాధ్యాట లేచిన దగ్గర నుండి అసహానంగా ఉంది. పిల్లలు స్యాలు బస్సొప్ దగ్గర దింపమన్నందుకు కాదు ఉదయం వాళ్ళ రానందుకు కాదు. పైదరాబాదులో నీళ్ళ కొరత కొత్తదేమీ కాదు. మాకు ఉన్న అన్ని అప్పొర్మెంట్సుకు బోర్ నీళ్ళ సరిపోవు. టాంకర్ ద్వారా తెప్పించవల్సిందే ఒక్కాక్క రోజు సంప్ నుండి వాచ్మేన్ పంప్ ఆన్ చెయ్యడు అందువలన వాడిని అరిచి పంప్ ఆన్ చేయించవలసి వచ్చింది. అది కూడా నన్న అంతగా అప్సెట్ చెయ్యలేదు. వాడిని అలా అరవటం నెలకు రెండుమూడు సార్లలునా అవుతుంది. ఆ ముసలి వాచ్మేన్కు మతిమరుపు ఎక్కువ. అతను అతని కూతురుతో బేస్మెంటులోని చిన్న రూములో ఉంటాడు. తిట్టినా అతను ముఖం మాడ్చుకోడు. అతనిలో ఆ రియాక్సన్ లేకపోవటానికి జివితాంతం కలిగిన ఆటుపోట్లు కావచ్చు. భర్త వదిలేసిన అతని కూతురు అతనికి వండిపెడుతూ ఉంటుంది.

బేస్మెంట్ నుండి పైకి రావటానికి ఎలివేటర్ పని చెయ్యలేదు. ఎంతో డబ్బు పోసి పంజా గుట్ట దగ్గర కొనుక్కన్న అప్పొర్మెంట్ అది. ఈ ఎలివేటర్ అప్పుడప్పుడు పనిచెయ్యదు. అదికూడా నన్న బాధించలేదు. ఫిజికల్గా నేను చాలా ఫిట్గా ఉంటాను. సునాయాసంగా పైకి వచ్చాను. ఆ మూర్తి మాటలే నన్న బాధిస్తా ఉన్నాయి.

మూర్తి కాలిఫోర్నియా సన్నివేల్స్లో పనిచేస్తుంటారు. పిల్లలను దింపి వచ్చిన తర్వాత మూర్తికి కాల్చేసాను. మూర్తి సన్నివేల్స్లో ఒక పెద్ద కంపెనీకి వైస్పెనిడెంట్గా పనిచేస్తున్నాడు. ఆర్థికంగా బాగా గడించాడు. అక్కడ ఉన్న దేవాలయాల్లో కొన్నిట్లో ట్రిప్పిగానూ, ఉన్న చాలా తెలుగు సంఘాల్లో వేరు వేరు పదపుల్లో ఉన్నాడు. ఆర్థికంగా డొనేషన్ వాటికి ఇస్తుంటాడు. నేను నా కంపెనీ తరపున సన్నివేల్స్లో రెండు నెలలు పనిచేయవలసి వచ్చింది. అప్పుడు అక్కడ పరిచయం అయింది. మా ఊరు వాళ్ళ అత్తగారి ఊరి దగ్గర అవడం వల్లనో లేక ఇద్దరిదీ ఇండియాలో చదివింది ఒకే కాలేజీ అవటం వల్లనో మా పరిచయం త్వరలోనే ప్రెండ్యోప్గా మారింది. అందువలన అప్పుడప్పుడు నేను కాల్ చెయ్యడమే లేక అతను నాకు కాల్ చెయ్యడమో అవుతూ ఉంది. అక్కడ అయిన మిగిలిన ప్రఫండ్ ఈమెయిల్ చేసుకుంటూ ఉంటాము. మొదట్లో వాళ్ళ ఫోన్ చేసి మాట్లాడుతుండేవాళ్ళ. తర్వాత ఈమెయిల్తో కాంటాక్ట్ పెట్టుకున్నారు.

నేను ఎప్పటిలాగానే మూర్తికి ఈ రోజు ఫోన్ చేసాను. అతను యథాలాపంగా మాట్లాడుతూ అతనికి పరిచయమైన ఒక ఫ్యామిలీ గురించి మాట్లాడాడు. ‘వాళ్ళ మావాళ్ళేనోయ్’ అన్నాడు. తర్వాత ఏదో మాట్లాడాడు. వాటన్నింటి మీదా ధ్వని పెట్టలేకపోయాను.

పైకి రాగానే మా ఆవిడ పిల్లల చదువు గురించి కంపైంట్ ఇస్తున్నది. అమ్మాయి బాగానే చదువుతుంది కానీ అబ్బాయి గురించి సంతృప్తి లేదు టూషప్ప పెట్టించాలని అంటుంది. ‘నీవు కనుక్కో’ అన్నాను. ఒక్కసారిగా ఆవిడ గొంతు లేపింది. ‘నేనా! నీకు తెలుసుగా నేను ఈ ప్రాజెక్టు మీద ఎంతో టైం వెచ్చించాల్సి వస్తున్నది. మీ ఫ్రెండ్లు ద్వారా కనుక్కోవచ్చుగా మంచి టూషప్ప మాఫ్ట్స్ ఎక్కడ ఉన్నారో’ అన్నది.

నేను స్కూల్లో చదువుకునే రోజుల్లో ఇంత ప్లైస్ లేదు. ఆడుతూ పాడుతూ చదువుకున్నాను. ఇంజనీరింగ్లో సీటు సునాయాసంగానే వచ్చింది. ఇంజనీరింగ్ జాగ్రత్తగా చదివాను. జాబ్లో ఒక్కొక్క మెట్లు ఎక్కుతూ ఉన్నాను. కానీ ఇప్పటి పిల్లలకు చాలా పుస్తకాలతో, చాలా హోంవర్కులతో ప్రేపర్ ఎక్కువగా ఉంటున్నది. మా ఆవిడ తీరికగా ఉన్నప్పుడు శర్ధతీసుకుంటుంది. ఇప్పటి ప్రపంచంలో ఇమడాలంటే అవన్నీ తప్పవు కాబోలు. పిల్లలు ఆడుకోవటానికి జాగా లేదు వీడియో గేమ్స్ తోనే ఆడుకోవలసివస్తున్నది. ఎప్పుడైనా వస్తే నా చెల్లెలు పిల్లలతో కూడా ఇలాంటి వీడియో గేమ్స్ మాత్రమే ఆడతారు. కాంప్లెక్సులోని ఇతర పిల్లల పరిస్థితి కూడా ఇదే అనుకుంటాను ”సరేలే నేను చూస్తాను” అన్నాను.

నా కంప్యూటర్ ఈమెయిల్ ఫ్లోష్ అయింది. అంటే ఆఫీస్లో ఎవరో కాంటాక్ట్ చేస్తున్నారు. వెళ్ళి దానికి రిప్టే ఇచ్చాను. నేను కంప్యూటర్ కంపెనీలో బాధ్యతాయుతమైన పదవిలో ఉన్నప్పటికీ, ఈ యంత్రాల పరిభాష మనిషి జీవితాన్ని నీర్చేశించడం నాకు సహాయం లేదు. సెల్ఫోన్స్ తో కార్ డ్రైవ్ చేస్తూ ఎప్పుడో నాకు మిగిలిన కొద్ది ఫ్రెండ్లో మాట్లాడగలుగుతున్నాను. చాలా మందితో ఈ మెయిల్స్ తో మాత్రమే కాంటాక్ట్లో ఉన్నాను. బంధువులను ఏదో పెళ్ళిళ్ళలో మాత్రమే కలుసుకుంటాను. జీవితాలలో పెరిగిన వేగం అవసరమనిపిస్తుంది. మా నాన్నగారి రోజులలో జరిగే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు ఇప్పుడు లేవు. మనస్సు విప్పి మంచిగా వ్రాసిన ఉత్తరాలు ఇప్పుడు మచ్చుకైనా కనిపించవు. నేను సస్టిమేల్స్ లో ఉన్న రెండూనెలల్లో మా ఆవిడకు ఒక్క ఉత్తరం మాత్రమే వ్రాసింది. ఈమెయిల్స్, ఫోన్స్ మాత్రమే మమ్మల్ని కలిపేవి. ఆ వ్రాసిన ఉత్తరం అపురూపం అనిపించింది.

త్వరగా తయారై కారులో నా ఆఫీస్కు బయలుదేరాను. ఇందాక వచ్చిన ఈ మెయిల్ గురించి కానేపు ఆలోచించాను. దానిలో వ్రాసిన ప్రోబ్లమ్సు సాల్యాప్స్ దొరికినట్లనిపించింది. మరల మూర్తి మాటలు చికాకు పరుస్తున్నాయి. అమీరోపటలో ఉదయం 9గంటలకే కార్లు, ఇతర వాహనాలతో కిటకిటలాడుతూ ఉంది. కార్ల హోర్న్ మోతలతో హోరెట్లిపోతున్నది. ట్రాఫిక్ పోలీస్ హడావిడి, అతని విజిల్ మోతలు ఇంకా చికాకు కలిగిస్తున్నది. కార్ విండోస్ మూసి ఉన్నా ఆ సౌండ్ తలనొప్పి తెప్పిస్తున్నాయి. ఆటోవాళ్ళు, ఇతర కార్లు వాళ్ళ సైడ్ నుండి ఈ సైడ్కు రావటం వలన నా వైపు ట్రాఫిక్ మూవ్ కావటం లేదు. ఆరగంటలో వంద మీటర్లు మాత్రమే పోయి ఉండవచ్చు. ఎవరో మోటర్ బైక్ వాడు నా కారును గుద్దేసి పోతున్నాడు. కారు విండోస్ను దింపి వాడిని ఆగమని అరిచాను. ఈలోపులో వాడు గుంపులో కలిపిపోయాడు. తప్పకుండా కారుకు డెంట్ పడిఉంటుంది. వాడి బండి నెంబర్ నోట్ చేసుకోలేదు. ఫ్రెండ్సుంతా హోండా సిటీ కొనమంటే ఎక్కువ డబ్బు పెట్టి కొన్నాను. దానికి డెంట్ అంటే చాలా ఖర్చు అవుతుంది. గొంతు పచ్చిగా అనిపించింది. ఇందా కిటికీ తెరిచినప్పుడు బయట గాలిలోని దుమ్ము పాగ నోట్లోకి వచ్చింది. నా వైఫ్ హోండా కారుకు కూన్సి డెంట్ పడ్డాయి. కాని వాటిని సరిచేయించలేదు. ఇద్దరం ఇంజనీర్లు అయినా డబ్బు బానే వస్తున్నప్పటికీ కార్లు, అప్పార్ట్మెంట్ పేమెంట్స్కి సరిపోతున్నాయి. కొంచెం గొప్పో మిగిలితే సంవత్సరానికి ఒకసారి వెకేస్టుకు వెళ్ళిరావటానికి సరిపోతున్నాయి.

మా స్వగామం రాజమండిలో మా అమ్మానాన్న ఉంటున్నారు. కొద్దిగా ఉన్న పాలంలోని ఆదాయం, పెన్సన్ వాళ్ళకు సరిపోతున్నాయి. నా చెల్లెలకు డబ్బు సర్దమని మా అమ్మా చెపుతూ ఉంటుంది. మా బావ కాలేజీలో లెక్కర్స్‌గా స్కూల్రోమీద వెళతాడు. కారు కొనడానికి డబ్బులు సర్దమని మా చెల్లెలతో చెప్పిస్తూ ఉంటాడు. వంటరిగా ఉన్నప్పుడు డబ్బులు అప్పుడప్పుడూ ఇస్తూ ఉండవచ్చిని. పెళ్ళి అయిన తర్వాత ఖర్చులు ఎక్కువయి ఇవ్వడం తగ్గించాను. పిల్లలు పుట్టిన తర్వాత మొత్తం తగ్గించాను. ఇదివరిలో ఉన్న

ఆప్యాయత చెల్లెలి గొంతులో కనిపించదు. ‘మీరు అప్పార్డ్‌మెంట్ కొన్స్యూరటుకదా, క్రొత్తకారు కొన్స్యూరటు కదా’ అని యథాలాపంగా అడిగినా అందులో ఏదో దెబ్బిపొడుపు కనిపిస్తూ ఉంటుంది. ప్రాదరాబాద్‌నుండి దాని పిల్లలలు అవీ ఇవీ తెమ్మంటూ ఉంటుంది. డబ్బులే కాకుండా ఈ ప్రాపింగ్ తలనొప్పుల గురించి అన్నిసారల్ల పట్టించుకోను. ఆప్యాయతలు అన్నీ డబ్బులో ఉన్నాయా! డబ్బు ప్రమేయం లేకుండా మనష్యులు కలిసికట్టగా ఉండలేరా అనిపిస్తుంది.

నేను వరంగల్‌లో ఇంజినీరింగ్ చదివేటప్పుడు అధ్యై ఇంట్లో అన్నం వండుకుంటూ ఫ్రైండ్స్‌తో కలిసి తిరగటంలో ఉన్న ఆనందం ఇప్పుడు కారల్ల, ఫ్లాట్‌లో ఉంటున్నప్పటికీ లేదు. అప్పుడు స్నేహితుల మధ్య స్నేహం డబ్బుతో ముడిపడిలేదనిపించింది. నా పరిష్కారిందా, నేను మారానా లేక కాలం మారిందా? అర్థం కావడం లేదు. మనుషుల మధ్య అంతరం పెరుగుతూ ఉంది. దానికి కారణం ఎలక్ట్రానిక్ కమ్యూనికేషన్లా లేక ఆర్థిక సంస్కరణలా? నా ఫ్రైండ్ ఒకడు అన్నట్లు అందరం ఒంటరిగా కలిసి బ్రతుకుతున్నాం.

ట్రాఫిక్ కొంచెం కదిలి 200 మీటర్లు స్టోగా వెళ్లింది వెంటనే మరల ఆగిపోయింది. ఇంతమంది జనం ఎక్కడ నుండి వచ్చారనిపిస్తుంది. జనసమూహంలో అంతా హడావిడిగా వెళుతున్నారు. ఇంతమందికి ఇస్తి పనులున్నాయా అనిపిస్తుంది. ఊళ్ళో చిన్నప్పుడు ఉన్న జీవితంలోని ప్రశాంతత, హాయి ఇందులో ఎక్కడుంది?. నా ఫ్రైండ్ ఊళ్ళో వ్యవసాయం చేసుకుంటూ ప్రాదరాబాద్‌లో ఉంటానని వాళ్ళు నా గురించి గొప్పగా మాటల్లడుకుంటూ ఉంటే నాకు నవ్వు వస్తుంది.

మొన్న ఇంటి దగ్గర నాకు, మా నాన్నకు మధ్య జరిగిన సంభాషణ గుర్తుకు వచ్చింది.

మా నాన్న పెన్నెన్ కు సంబంధించిన పనిమీద ఇంటికి వచ్చాడు. ఆయన టీచర్గా రిటైర్ అయ్యాడు. మేము స్థిరపడ్డ ఊర్లోనే ఉంటేగం చేసేవాడు. ఉదయం నడుచుకుంటూ వెళ్ళేవాడు. మధ్యహన్మాం భోజనానికి వచ్చేవాడు. సాయంత్రాలు కబుర్లు, కాలక్షేపాలతో మంచిగా స్నేహితులతో గడిపేవాడు. టుయాప్స్ చేప్పేవాడు కాదు. ఎక్కువగా సంపాదించుకోలేదు పెద్దల ఆస్థిని హరింపచేయలేదు. స్కూలర్లుప్పులతో గవర్న్‌మెంట్ కాలేజీలో ఇంజినీరింగ్ నేను చేయడం వలన అతనికి ఆర్థిక భారం పడలేదు. కొద్దిపాటి సేవింగ్స్‌తో మా చెల్లెలి పెళ్ళి చేయగలిగాడు. నా చెల్లెలు అందంగా ఉండటంతో కట్టం లేకుండా పెళ్ళి అయింది. మా అమ్మా నాన్నలది చాలా రిలాక్ష్ణ లైఫ్. తీరిగ్గా లేవడం, పేపర్‌ను రెండుగంటలేసు చదవడం, కబుర్లు కాలక్షేపాలతో వాళ్ళకు బాగానే పొద్దుపోయింది. వాళ్ళు అప్పుడప్పుడు రెండు మూడు నెలల కోసం వచ్చినా వేరే పనులు పెద్దగా పట్టించుకోరు. నేను రోజూ రెండొందల ఈమెయిల్స్‌కు జవాబు వ్రాయాలి. ఇంకో వైపు ఫోన్ కాల్స్ ఆన్సర్ చెయ్యాలి. ప్రాజెక్ట్ గురించి, మా సహచరుల సహకారం గురించి ఎన్నో చర్చలు చేస్తుండాలి. టైప్ చేస్తున్నప్పుడు కూడా ఆఫీసుకు సంబంధించిన కాల్స్ ఆన్సర్ చెయ్యాలి. రాత్రి ఇంటికి వచ్చిన తర్వాత అప్పుడప్పుడు ఆఫీసుకు సంబంధించిన, అమెరికా నుండి వచ్చే బిజినెస్ కాల్స్ ఆన్సర్ చెయ్యాలి. జీతాలు పెరిగినప్పటికీ అంతకు మించిన బాధ్యతలు పెరిగాయి.

రోజులూ, వారాలూ, నెలలు ఎంత త్వరగా గడిచిపోతాయో అర్థం కాదు. మా ఆవిడ పరిష్కారి అంతే. తను ఐ.ఐ.టీ.ఎల్ ఇంజినీరింగ్ చేసింది. మధ్య తరగతి కుటుంబం నుండి వచ్చిన అమ్మాయి. ఒకే కులం కావడం, మా తల్లిదండ్రులకు నచ్చిన అమ్మాయి అవ్వడంతో పెళ్ళి కుదిరింది. నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం పెళ్ళి అయినప్పుడు ఉన్న ఉత్సవం, కళ తగ్గిపోయాయి. నేనంటే తనకు ప్రేమే. క్రొత్తలో ఉన్నంతగా దానిని ప్రకటించటం తగ్గింది. నేను విసుక్కున్న తను నవ్వుతూ దాన్ని సరిదిద్దేది. తర్వాత మౌనంగా ఉండటం మొదలయింది. ఇప్పుడు నేను ఏదైనా విషయంలో విసుక్కుంటే దానికి డబ్బు విసుక్కొవడం మొదలయ్యింది. దాని పర్యాయసానమే ఇవ్వాల్సి ఉదయం మా మధ్య జరిగిన సంభాషణ. మా అమ్మా నాన్నల ప్రవర్తన తనకు నచ్చదు కానీ దానిని రాధాంతం చేయాడు. మా అమ్మా టీ.వీ దగ్గర చాలాసేపు గడపడం తనకు నచ్చదు. ఇంట్లో పనులు అందుకోవచ్చ కదా అంటుంది. అమెకు మా తల్లితండ్రుల మీద ప్రేమకానీ, హేషం కానీ ఏమీ లేవు.

మొన్న ఉదయం బేక్ఫోస్ట్ చేస్తున్నప్పుడు నాన్న సడెన్గా అడిగాడు ‘బావ అడుగుతున్న రెండు లక్షలు ఏమి నిర్ణయించావు’. నాన్న బావ కారు గురించి అడుగుతున్నాడని తెలుసు. ‘నాకు ఇప్పుడు చాలా టైట్‌గా ఉంది ఆలోచించాలి. కారు కొనడానికి అంత తొందరేముంది? ’ ఆ మాటలు నాన్నకు రుచించలేదని అర్థమైంది. ముఖం ఎలాగో పెట్టాడు. ‘ఒక్కతే చెల్లెలు కదా! అడిగింది ఇస్టేసంతోషిస్తుంది. మీరు తలుచుకుంటే రెండు లక్షలు ఎక్కువేమీ కాదు. మన ఇల్లను డాబా చేర్చామని ఉంది. క్యాప్ లేక ఆగాను.’

“కర్క్ మా సంపాదన బాగానే ఉంది.. కానీ ఖర్చులు కూడా దాని తగినట్లుగానే ఉన్నాయి. నేను ఇప్పట్లో సర్లతేను” అని భచితంగా చెప్పాను.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి నాన్న ఊరేళ్ళిపోయాడు. ఇద్దరం ఎంత కష్టపడితేనో ఈ డబ్బు వస్తుంది. అది కూడా అపార్ట్‌మెంట్ లోన్ పేమెంట్, కార్ లోన్ పేమెంట్, పిల్లల ఖర్చులు పోగా చాలా తక్కువగా మిగులుతాయి. మా చెల్లెలుతో మాట్లాడినప్పుడు ఇదివరకటి ఆప్యాయత లేదు మాటల్లో. తల్లిదండ్రుల ప్రేమ, తోడబుట్టిన వాళ్ళ ఆప్యాయత డబ్బుతో ఇంత ముడిపడి ఉందా! ఎన్ని విషయాలలో ఎంతో త్యాగం చేస్తే తప్ప ఈ మాత్రం డబ్బు రాదు. చాలాసార్లు పని నుండి ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి పిల్లలు నిద్రపోతూ ఉంటారు. దాంపత్య జీవితం అంత రుచికరంగా కూడా లేదు.

ఎదురుగా ఏదో ఊరేగింపు పోతూ ఉంది. దాని వలన కూడా ట్రాఫిక్ స్థచించిపోయింది

రోజూ ప్రతివాళ్ళ దేనికో దానికి తమ నిరసన తెలియచేస్తూనే ఉంటారు. ఎందుకో ఈవేళ వాళ్ళ ఈ ఆందోళన ఎందుకు చేస్తున్నారో తెలుసుకోవాలనిపించింది. వాళ్ళ అభిమాన హిరో నటించిన ‘వెధవనాయాల’ అనే సినిమా రిలీజ్ అలస్యం అయిందట. దానికి ఎందుకు అందోళన చేపట్టారో అర్థం కావటం లేదు. నటులు ఈ అభిమాన సంఘాలకు డబ్బిచ్చి పోషించి ఒకళ్ళ నొకళ్ళ కొట్టుకునేలా చేస్తే ఫరవాలేదు. చేతిలోని డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకుని వాళ్ళ విలువైన కాలాన్ని వృధాచేస్తున్నందుకు జాలి వేస్తున్నది. పోర జీవితాన్ని అస్తవ్యస్తంగా చేస్తున్నందుకు విపరీతమైన కోపమూ, జాలి కలిగాయి. కరుడుగట్టి కుయుక్కులతో దేశాన్ని కుదువబెట్టి రాజకీయం పేరుతో అందిన కాడికి దోచుకునే ఈ నాయకులు, ఇటువంటి అమాయకులు సమకాలంలో ఈ దేశంలో పరస్పరం నివసిస్తూ ఉన్నారని ఆశ్చర్యం వేస్తుంది.

ఇక్కడ నాయకులు ప్రజలను వర్షాలుగా విడగొట్టి మతాలతో రెచ్చగొట్టి పబ్బం గడుపుతూ ఉంటే చూస్తూ అలవాటు అయిపోయి నేను చేసేది ఏమీలేదని గ్రహించి సరిపెట్టుకుని ఉన్నాము. కానీ అత్యంత విద్యావంతులు, మేధావులున్న సిలికాన్వ్యాలీలో ప్రముఖుడైన మూర్తి మాటలు నన్న పదే పదే ఇబ్బంది పెడుతున్నాయి. కులం, రంగు, వర్షవిభీదాలు లేకుండా అందరినీ సమానంగా చూసే అమెరికాలో ఎంతో కాలంగా ఉంటూ మూర్తి, అందరి కులాల గురించీ ఆరా తీస్తున్నడంటే బాధగా ఉంది. ఇండియన్ ఆదర్శ సమాజం సిలికాన్వ్యాలీలో మొదలవ్యాలన్నదే నా ఉధైశ్యం. మన స్వాతంత్ర సమరం గాంధీగారి ద్వారా దక్కిణ ఆఫ్రికాలోనే మొదలయింది. గాంధీగారు టాల్స్టోయ్ ఫాం ద్వారా నూతన సమాజం ప్రారంభించారు. అదేవిధంగా మనవాళ్ళ ఈ వసుధైక కుటుంబం, గ్లోబల్ విలేజ్ సూర్తితో అత్యంత ఆధునిక సమాజాన్ని మన మరియు ఇతర విలువలను సూర్తిగా తీసుకుని మొదలు పెట్టాలని నేను ఆశిస్తున్నాను. అందువలననే మూర్తి మాటలు అంతగా బాధిస్తున్నాయనుకుంటాను. డబ్బుకు, కులానికి అతీతమైన సౌందర్య జీవితం ఈ 21వ శతాబ్దంలో నెరవేరదా?

ట్రాఫిక్ కొంచెం కదిలింది. ఈలోపల ఆఫీసుకి ఫోన్ చేసి నా సహచరులకు ఎప్పుడు నడుస్తున్న ప్రాజెక్టు విషయమై కొన్ని సూచనలు ఇవ్వడం జరిగింది. అప్పుడే వాళ్ళకు చెప్పాను నేను ట్రాఫిక్‌లో ఇరుక్కున్నానని. నాకు ఈ జనారణ్యం నుండి అతి దూరంగా పారిపోవాలనిపిస్తుంది. రాజకీయాలు, డబ్బు ప్రమేయం లేని సెల్ఫోన్సు, పేజర్స్ లేని ప్రదేశం దొరుకుతుందా! ఈమెయిల్ చెక్ చెయ్యాల్సిన అవసరం అస్సులు ఉండకూడదు. పరస్పర గౌరవం, ప్రేమ ఆప్యాయతలు మాత్రమే ఉండాలి. అసలు అటువంటి ప్రదేశం

ఉంటుందా? సడెన్గా సెల్ఫోన్ మోగింది. ఉలిక్కిపడి సెల్ అందుకున్నాను. "మీట్ మి నో" అని టెక్స్ మేసేజ్ ఉంది అది ఎక్కడ నుండి వచ్చిందో నాకు తెలుసు. ఆఫీస్‌కు ఫోన్ చేసి నేను రావడం లేదని చెప్పి కారును లక్షీకపూల్ వైపు తిప్పాను.

అపర్టూ ఎపార్ట్‌మెంట్ దగ్గరలో కారు పార్క్ చేసాను. అపార్ట్‌మెంట్ 202 బి వైపు నడవసాగాను. ఎస్.ఎమ్.ఎస్ చేసింది దీపిక. ఆమె నార్ట్ ఇండియన్ అమ్మాయి. నా క్లాస్‌మేట్. చాలా అందంగా ఉంటుంది. నా పెళ్ళి అయిన తర్వాతే మా ఇద్దరికి అనుబంధం ఏర్పడింది. ఇన్ని ఆదర్శ భావాలు కలిగిన నాకు ఈ సంబంధాన్ని అన్వేతికం అని ఎంత ఆలోచించినా అనిపించదు. నా భార్యను ప్రేమించడం లేదా అంటే అదేమీ కాదు. నా భార్యను మోసగిస్తున్నానని గిల్లిగా అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంది. ఈ టెస్ట్‌న్స్‌లో నిండిన చిజీలైఫ్‌కు నాకు ఇది కొంత ఊరటగా అనిపిస్తున్నది. ఇది ఇంత ఆనందం ఇవ్వడానికి కారణం సమాజం విధించిన నియమ నిబంధనలకు లోబడకుండా ఉండటం వలన కావచ్చు లేక ఈ సమాజం మీద వ్యక్తం చేసే వ్యతిరేకత కావచ్చు. ఇన్ని ఆదర్శాలు వల్లించినా దీనినుండి తప్పించుకోలేకపోతున్నాను.

202 బి అపార్ట్‌మెంట్‌కు వెళ్ళి కాలింగ్ బెల్ నొక్కాను. తలుపు తీయగానే చాలా అందమైన నైటీలో వయ్యారంగా నిలబడి ఉంది. 'కాఫీ తాగుతావా' అంది. 'ఇది కాఫీ టైమా!'! అన్నాను. నీకు ఏంకావాలో తెలుసు అంది. బెడ్‌రూంలోకి వెళ్ళాం.

అర్ధగంట తర్వాత కాఫీ, సమాసాలు తెచ్చింది. టీ.వి ఆన్ చేసాను. అసెంబ్లీలో విపరీతంగా ఒకళ్ళనొకళ్ళ తిట్టుకుంటున్నారు వాక్యాట చేస్తున్నారు. ఎన్నివందల కోట్ల ప్రజాధనం దుర్మినియోగం అవుతుందో పనికిమాలిన విషయాల మీద చర్చించడం వలన, కమిషన్ లేకపోవడం వలన లోపల ఇంత కొట్లకున్నా బయట అక్కమ ధనార్థలో అంతా సమానమే.

'మేము పెద్ద టీ.వి కొనాలనుకుంటున్నాము.'

'ఇది బాగానే ఉందిగా.'

'అందరూ బిగ్ స్మీన్ ప్లాస్టా టీ.వి కొంటున్నారు. నాకు కూడా కావాలని ఉంది'

'ఊహూ' అన్నాను.

'మా తమ్ముడికి మీరు ఉద్యోగం ఇప్పించాలి.'

'మాది కంప్యూటర్ కంపెనీ ... మీ తమ్ముడు ఏదో కాలేజీలో లెక్కర్ కదా!'

'లెక్కర్ కంటే కంప్యూటర్ ఫీల్డ్‌లో బాగా జీతాలున్నాయని కంప్యూటర్ కోర్స్‌లు చేసాడు. కారు అదీ కొనుక్కొవాలంటే డబ్బు కావాలి కదా!'

'సరే చూస్తాలే' అని బయలుదేరాను.

'మీ కంపెనీ ప్రెసిడెంట్ మీ వాళ్ళే కదా!'

నాకు ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది. దాదాపు పరిగెత్తాను బయటకి!!

జీవిత ఆదర్శం కార్లు ప్లాట్లు, బిగ్ స్మీన్ టీ.వి.లా! అవి అన్ని ఉన్న నేను అంత సంతోషంగా ఉన్నానా! వాటిని సాధించడానికి జీవితంలో ఇంకా ఎన్నో విలువైనవి కోలోప్పితున్నామని సృష్టింగా అర్థమవుతుంది.

కారు దగ్గరకు వడివడిగా నడుస్తుంటే "Fine art of happy living" advertisement board కనిపించింది. వాళ్ళ కాంటాక్స్ నంబర్‌కు కాల్ చేసాను. అవతలి గొంతు నా వివరాలు చాలాసెపు తీసుకున్నాడు. ఏ కంపెనీ, ఏ ఉద్యోగం, సెల్ ఫోన్ నెంబరు అంతా తీసుకున్న తర్వాత ఫీజ్ అమ్మాంట్ చెప్పాడు. డబ్బు కోసమే పెట్టిన సంఘ అనిపించింది.

కారు ఎక్కాను. స్టార్ చేసిన తర్వాత ఎటు వెళ్ళాలో అర్ధం కాలేదు. కానీ నాకు తెలియకుండానే కారు మా ఊరు రాజమండి వైపు వెళుతోంది.

డార్స్‌తీ..పాలనీ..!

- డా. గాయత్రీ దేవి

స్వర్ణలోకంలో దేవతలంతా సమావేశం అయ్యారు. అందరి మొహాలోనూ కలవరం కనబడుతోంది.. ఆరోగ్యంగా ఉండవలసిన భూదేవి కళారహితంగా అనారోగ్యంగా కనబడడమే వారి కలవరానికి కారణం. భూదేవిలో కళ తప్పదానికి గల కారణాలు కనిపెట్టి ఆవిడలో స్వార్యకళని తీసుకురావాలన్నది సమావేశ లక్ష్యం.

సభాసదులంతా ఆశీనులయ్యాక, ఇందుడు వచ్చి సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు, భూదేవిని సభికులలోనుండి వచ్చి వేదిక మీద ఉన్న ప్రత్యేక సింహాసనాన్ని అలంకరించమని ఆహ్వానించాడు. అడుగు తీసి అడుగు వెయ్యడానికి కష్టపడుతూ, ఆయాస పడుతూ, అతిప్రయాస మీద వేదికని చేరి సింహాసనంలో ఇరుక్కుని కూర్చుంది భూదేవి. భూదేవి పడుతున్న బాధని చూసి భరించలేకపోయారు సభికులు..

"భూదేవి, నీకు వచ్చిన కష్టం ఏమిటి, నీ అనారోగ్యానికి కారణం ఏమిటి, నీ ఆరోగ్యం కోసం మమ్మల్ని ఏం చెయ్యమంటావో తెలియజెయ్యి" అని తన సహస్రాలలోనూ, స్వరంలోనూ బాధని వ్యక్తం చేస్తూ ప్రశ్నించాడు ఇందుడు..

భూదేవి ఇంకా ఆయాస పడుతూనే ఉంది. ముక్కుతో ఊపిరి అందక నోటితో గాలి పీల్చుకుంటోంది. ఆవిడ నోట మాట రావడం లేదు.

"వెంటనే అశ్వనీ దేవతల్ని పిలిపించండి" ఆజ్ఞాపించాడు ఇందుడు.

అశ్వనీ దేవతలు ప్రత్యక్షం అయ్యారు. భూదేవిని ఆయుర్వేద వైద్యనుసారం అష్టవిధ పరీక్షలూ చేశారు.

"కారణం కని పెట్టారా?" అన్నాడు ఇందుడు ఆదుర్లాగా.

"ఇతర కారణాలేమీ లేవు. కళ్ళకి కనబడుత్తున కారణమే"

"ఏమిటది?"

"భూదేవి భారం విపరీతంగా పెరిగిపోయింది మహింద్రా. ఈ భారం ఇంకా పెరిగే సూచనలు కనబడుత్తన్నాయి. అదే ఆవిడ అనారోగ్యానికి కారణం. ఈ భారం ఇలాగే ఉంటే అది మరిన్ని వ్యాధులకి ధారితీస్తుంది."

"వెంటనే చికిత్స ప్రారంభించండి. "

"నిదాన పరివర్తనం చెయ్యాలి"

"మీ వైద్యుల భాషలో కాకుండా మాకు అర్థం అయ్యేలా చెప్పండి"

"కారణాన్ని తీసెయ్యాలి. అనారోగ్యానికి కారణం, పెరిగిన భూభారం. భారాన్ని తగ్గించాలి." అన్నారు అశ్వనీ దేవతలు.

"మన శరీరాలు బరువు పెరిగితే ఆహోరం తగ్గించుకునో, వ్యాయామంచేసో తగ్గించుకుంటాం. భూదేవి విషయం అలా కాదు కదా" అని సందేహం వెలిబుచ్చాడు ఇందుడు.

"ఆవిడ 'మోసే' భారం తగ్గాలి. "

"భూమాత భారాన్ని తగ్గించే బాధ్యతని ఎవరు తీసుకుంటారు?" అన్న ఇందుడి ప్రశ్నకి జవాబుగా నేనంటే నేనని చాలా మందే చేతులు ఎత్తారు. వారిలో నుండి నలుగుర్ని ఎంపిక చేసి "మీ నలుగురు దిక్కాలకులూ భూభారాన్ని తగ్గించాలి. అందుకు మీకు ఎంత సమయం కావాలి?" అన్నాడు ఇందుడు.

"మేంద్రా, నా శక్తి తెలిసి నన్నిలా ప్రశ్నించడం....అవమానకరం. క్షణాలలో భూభారం తగ్గించేసి వస్తాను" మీసాలని చేత్తో దుష్టుతూ, దున్నపోతు వాహనాన్ని ఎక్కి ప్రయాణానికి సిద్ధం అయిపోతూ అన్నాడు ద్వారా దిక్కాలకుడు. దుష్టుకుందుకి తనకి మీసాలు లేకపోవడంతో (మరి సినిమా డైరెక్టర్లు, చిత్రకారులూ పెట్టలేదు కదా) ఇందుడి మను చిపుక్కుమంది, అపాం దెబ్బి తింది.

" ఒక్క సారిగా క్షణాలలో బరువు తగ్గించేయుకూడదు, అదీ అనారోగ్యమే" అన్న అశ్వనీదేవతల మాటలతో 'నీకు మీసాలే కానీబుర్ల లేదు ' అని స్ఫురించేలా ఓ చూపు విసిరాడు ఇందుడు యముడి మీదకి.

యముడి మాటలే తామూ పలుకుదామని నోళ్ళు తెరిచిన అగ్ని, వరుణా, వాయువులు ముగ్గురూ, పలక కుండా మూసేశారు తమ నోళ్ళని.

"అశ్వనీ దేవతల మాట విన్నారుగా ఒక్క సారిగా కాకుండా , కొంత నిదానంగా భూభారాన్ని తగ్గించి రండి. బయలు దేరండి" అంటూ ఆజ్ఞాపించాడు ఇందుడు.

కాల చక్కంలో ఆరునెలలు గడిచాయి. దేవతలంతా స్వర్గలోకంలో సమావేశం అయ్యారు. భూదేవిని వేదిక మీదకి చేర్చారు. ఆవిడ ముఖం మరింత కళా విహినంగా, దీనంగా, అనారోగ్యంగా ఉంది.

ఇందుడు నలుగురు దిక్కాలకుల్ని వేదిక మీదకి పిలిచి "మీరు మీ విధిని సక్రమంగా నిర్వహించినట్లు లేరు, భూదేవి ఆరోగ్యం మెరుగుపడలేదు సరికదా, మరింత దిగజారింది" అన్నాడు.

"కార్యాన్ని చూసి కారణాన్ని ఊహించకు ఇంద్రా, నాటి నుండి నేటి వరకుణ అవిశాంతంగా సముద్రాలలో వాయుగుండాలు సృష్టించాను - వేల కొద్దీ మనుషులు మరణించారు, కొన్ని వేల జంతువులు చచ్చిపోయాయి, పెద్ద పెద్ద వృక్షాలు కూకటి వేళ్ళతో కూలిపోయాయి. ఎడారుల్లో ఇసుక తుఫానులు సృష్టించి అక్కడ కూడా మారణ కాండ సాగించాను. గనుల్లో పని చేస్తున్న వారికి గాలి అందకుండాచేసి వారి భారం తగ్గించాను. ఇంకా..." అంటూ సుదీర్ఘమయిన తన కార్య నివేదికని సమర్పించాడు, వాయువు.

ఇందుడు వరుణుడి వైపు తిరిగాడు. " మేంద్రా నేను కూడా శక్తిని మించి కార్యాన్నిర్యహణ చేశాను. కొన్ని ప్రాంతాలలో అతివ్యప్తి సృష్టించాను. నీళ్ళలో వేల కొద్దీ మనుషులూ, జంతువులూ , చెట్లూ, ఇశ్వరూ ఒకటీమిటి అన్నీ సర్వవాశనం అయిపోయేలా చేశాను. మరి కొన్ని చోట్ల నీళ్ళ చుక్క దొరక కుండా అనావ్యప్తి సృష్టించాను, తిండి నీరూ లేక మరణాలు సంభవించేలా చేశాను" అని జావాబిచ్చాడు వరుణుడు.

వరుణుడి నివేదిక పూర్తి అవుతూనే అతడికి దూరంగా నిలుచున్న అగ్ని తన నివేదిక మొదలెట్టాడు- " మేంద్రా, అడవుల్ని తగల బెట్టాను, పూరి గుడిసల్ని తగలబెట్టాను, పెద్దపెద్ద భవనాలలో విద్యుత్పక్కి ద్వారా మంటలు సృష్టించి- వాటిలోని ప్రాణికోటి దహనమయ్యేలా చేశాను. గ్యాసు సిలిండర్లు బద్రలై మంటలు పుట్టి ప్రజలు మరణించేలా చేశాను. నా శక్తి వంచన లేకుండా ఆహుతి తీసుకున్నాను, దాంతో నాకు అజీర్తి కూడా పట్టుకుంది, ఇప్పుడు అశ్వనీ దేవతల దగ్గర నేను వైద్యంచేయించుకోవాలి" అంటూ పెద్దపెద్దగా పదేపదే తైన్చడం మొదలుపెట్టాడు...

తనని ప్రశ్నించేలోపి యముడు దున్నపోతు మీద నుండి దిగి, దాని వీపు మీద విలాసంగా చేయి అనుకుని నిలబడి- "భూభారాన్ని తగ్గించడంలో నా కృష్ణ ఎక్కువ మేంద్రా. వీరి ముగ్గురి ప్రయత్నాలూ సఫలమయ్యేలా నేను తోడ్డడాను. భూమీద తీవ్రవాదులనే ఒక జాతి వారు రకరకాల బాంబులనే మారణాయుధాల తోనూ, పెద్ద పెద్ద విమానాలని ఎత్తైన భవనాలకి ధీ కొట్టించి మనుషులని అంతం చెయ్యడానికి ప్రయత్నిష్టాంటే వారికి సహకరించి భూభారాన్ని తగ్గించడంలో నా భాగం కర్తవ్యాన్ని నేను నిర్వహించాను. ఎన్ని వేల మంది భూమి మీద నుండి తొలగి పోయారో చిత్రగుప్తి దగ్గర చిట్టా ఉంది , చదివి వినిపించమంటావా మేంద్రా?" అన్నాడు ఉత్సాహంగా

"అమ్మొ ఇప్పుడా చిట్టా అంతా వినాలా' అని సభికులు కలవరపడుతూటే, ఇందుడు " అక్కర్లేదు" అని అందరికీ ఊరట కలిగించి, "అశ్వనీ దేవతలారా మీ వైద్యం వికటించింది, భూ భారం తగ్గించినా ఆమె ఆరోగ్యం బాగుపడలేదు" అంటూ ఆరోపించాడు.

"మా శక్తిని శంకించడానికి వీలు లేదు. ఎక్కడో ఎదో లోపం జరిగింది" అని ఇందుడితో అని,

"భూమాతా, నీ భారం తగ్గినా నీ ఆరోగ్యం బాగుపడలేదంటే ఆకేదో మానసికమయిన బాధ ఉండి ఉండాలి. మనోవ్యాధికి మందు లేదు. నీ బాధేమిటో చెప్పు" అని ప్రశ్నించారు.

"దేవ వైద్యుల శక్తిని శంకించనపురంలేదు దేవేంద్రా. అధికమయిన భూభారమే నా అనారోగ్యానికి కారణం. నా భారం తగ్గిన మాటకూడా వాస్తవమే. నా ఆరోగ్యం కోసం -తీవ్రవాదంతో, వరదలతో, తుఫానులతో, కరువు కాటకాలతో నా బిడ్డలు అల్పాయుష్మలై అర్థాంతరంగా నా మీద నుండి వెళ్లిపోతే నేను తట్టుకోలేకపోతున్నాను. పిల్లల్ని పోగొట్టుకున్న కన్నవారూ, కన్నవారిని పోగొట్టుకుని అనాధలయిన చిన్నారులూ, భర్తలు పోయిన భర్తలూ-దుఃఖంతో రోదిస్తూంటే నాకు మనశ్శాం తి ఎలా లభిస్తుం ది? ఈ క్షోభిని నేను తట్టుకోలేక పోతున్నాను" అంటూ తన వేదనని వ్యక్తం చేసింది భూదేవి.

"మనసు ఆనందంగా లేకపోతే శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉండదు" అన్నారు అశ్వనీ దేవతలు.

"భూమి భారం తగ్గిస్తేనే కానీ ఆవిడ ఆరోగ్యం బాగుపడదు, భారం తగ్గిస్తే ఆవిడ మానసికారోగ్యం దెబ్బతింటోంది. ఏమిటీ సమస్యకి పరిష్కారం?" అంటూ వేయి కళ్ళూ మూసుకుని తల పట్టుకున్నాడు ఇందుడు. .

"ప్రభూ నాకు ఒక్క అవకాశం ఇస్తే ఈ సమస్యని నేను పరిష్కరిస్తాను" అంది ఉందో లేదో అన్నట్లున్న నడుము మీద చెయ్యి వేసుకుని వయ్యారంగా నిలబడిన ఊర్వశి.

"దిక్కాలకులే ఏమీ చెయ్యలేక పోయారు, నువ్వేం చేస్తావు, నీకు చేతనయిన నాట్యం చేసి కాస్పిపు భూదేవి మనసు రంజింపచేస్తావు. డానితో ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు" అన్నాడు ఇందుడు వెటుకారంగా.

ఆ వెటుకారానికి ఊర్వశి మనసు చివుక్కుమన్నా, ఈ పురుషాధిక్య సమాజం ఇంతేలే అని తనకి తాను సర్ది చెప్పుకుని, 'దేవేంద్రా ఏదో ఆడదాన్ని, చిన్న ప్రయత్నం చేస్తాను. నలుగురు మహామహాల ప్రయత్నాలు అయిపోయాయి, నా ప్రయత్నం వలన కొత్తగా చెడేది ఏమీలేదు" అంది తన మనసులో ఉన్న వెటుకారం గొంతులో ధ్యనించకుండా ప్రయత్నిస్తా.

"ఒక స్త్రీ మనసు మరో స్త్రీకి బాగా అర్థం అవుతుంది. ఆమెని ఒక ప్రయత్నం చేయనియ్యి ఇంద్రా" అంటూ భూదేవి ఊర్వశి మాటని ఒలపరిచింది.

"నీకెంత సమయం కావాలి, మరో ఆరు నెలలా" అన్నాడు ఇందుడు వ్యగ్యంగానే

"రెండు నెలలు చాలు" అత్మఫైర్యంతో ఇందుడికి జవాబిచ్చి, భూదేవి వైపు ఆత్మియంగా చూసింది ఊర్వశి. ఆ చూపులోతన సమస్యని ఊర్వశి పరిష్కరించగలదన్న విశ్వాసం కనబడింది భూదేవికి.

అనాటి సమావేశానికి ఏ నాడూ హజరు కాని దేవతలంతా కూడా విచేశారు. భూదేవి ఆరోగ్యం బాగుపడి ఉంటుందా లేదా అని తర్వాత భర్తనలు పడుతున్నారు అందరూ. ఘలితం మీద పంచాలు కడుతున్నారు కొందరు. సభాసమయం అయ్యంది. ఇందుడు వచ్చాడు. భూదేవిని ప్రవేశపెట్టమని ఆదేశించాడు.

అందంగా, ఆరోగ్యంగా, నాజూకుగా ఉన్న ఊర్వశి ముందు ఉండి తోడ్చుని వస్తుంటే, ఆమె వెనుకే మరో ఊర్వశిలా భూదేవి వయ్యారంగా ప్రవేశించింది సభలోకి. ఆమె ముఖం కళకళలాడిపోతోంది.

ఆశ్చర్యంతో సభికుల నోటు మాట రాలేదు.

మహామహాలనిపించుకున్న నలుగురు దిక్కాలకులు ఆరు నెలలు నిర్విరామంగా ప్రజలని అష్టకప్పాలు పెట్టి అధ్యాన్యంగా తయారుచేసిన భూదేవి ఆరోగ్యాన్ని ఒక స్త్రీ, ఒంటరిగా, కేవలం రెండునెలల్లో, ఎలా మెరుగుపరిచిందో తెలుసుకోవాలని ఉత్సాహం వ్యక్తపరిచారు సభికులంతా.

ఇందుడు అనుమతి సూచకంగా ఊర్యాశి వైపు చుండాడు.

"మా చిత్తగుప్పుడి చిట్టాలోకి కొత్త పేట్టేమీ నమోదు కాలేదు. మరి భూభారం ఎలా తగ్గిందో నాకు అథం కావడం లేదు. ఊర్యాశి నువ్వేమయినా ఇందజాలం చేశావా?" అని యముడు ప్రశ్నిస్తుంటే, ఊర్యాశి విజయంలో తనపేరు చోటు చేసుకుంటోందని మొహన చిరునవ్య పులుముకున్నాడు ఇందుడు.

ఊర్యాశి ఇందుడికి, సభాసదులకీ నమస్కరించి, భూదేవి వైపు ప్రేమగా చూసి, " ఇందులో ఇందజాలాలూ, మేహాందజాలాలూ ఏమిలేవు" అనగానే ఇందుడి ఆసందం మాయమయ్యంది.

"భూభారం తగ్గిం చడానికి జనసంఖ్యని తగ్గించడమే మార్గం కాదు, జనాభాని అలాగే ఉంచి వారి బరువుల్ని తగ్గిస్తే సరిపోతుంది. పది మంది బక్కప్రాణులని చంపినా, ఇరవై మంది లావుగా ఉన్న వారి బరువు తగ్గించినా భూభారం ఒకేలా తగ్గుతుంది. కదా...?" అంటూ ఓరకంట ఇందుణ్ణి, దిక్కాలకుల్ని చూస్తూ, వయ్యారం ఒలకబోస్తూ అంది ఊర్యాశి.

ఈ మాత్రం ఆలోచని తమకి తట్టలేదే అని వెరి మొహనేసి బుర్రలు గోక్కున్నారు మగ దేవతలు. 'హా! ఓహో!' అంటూ అభినందించారు ఆడదేవతలు.

కాస్తంత నిఖాయించుకుని, " వాళ్ళందరి బరువు తగ్గించడం మనకెలా సాధ్యం?" అని డంభంగా ధర్మ సందేహం వ్యక్త పరిచాడు యమధర్మ రాజు.

'అదెంతపని' అన్నట్లు ఓ చూపు చూసి," నేను కార్యరంగం లోకి దిగే ముందు, ఈ పనిని ఎలా సాధించాలో ఒక ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకున్నాను, ప్రణాళిక విజయవంత కావడానికి బ్రహ్మో సరస్వతిల అనుగ్రహం పొంది భూమి మీదకి వెళ్ళాను. భూమి మీద కొందరు సౌందర్యప్రియులున్నారు, కొందరు ఆరోగ్యప్రియులున్నారు, కొందరు మానసికంగా బాధలు పడుతున్నవారు, పడుతున్నామని అనుకునే వారూ ఉన్నారు. వారి వారి మనసులకి అనుగుణంగా బరువు తగ్గాలనే కోరికని పుట్టించాలి, అనుకున్నాను.

బరువు తగ్గితే ఎంత అందంగా కనబడచ్చే చెప్పాలనే ఆలోచనని కొంతమంది బుర్రలలోకి ఎక్కించాను, వారు ఈ విషయం గురించి భూమీద ఉన్న ప్రసార మాధ్యమాల ద్వారా నిత్యం ఊదరగొట్టేశారు, ఇంకా ఊదరగొడుతున్నారు, దాంతో సౌందర్యపిషాసకులంతా బరువుతగ్గించుకునే దీక్షలో పడ్డారు.

ఆరోగ్యానికి బరువు తగ్గడం ఎంత అవసరమో చెప్పాలనే ఆలోచనని రకరకాల వైద్యరంగాల వారి బుర్రలలోకి ఎక్కించాను --వారు అదేపనిగా పుత్రికల్లోనూ, టీ.వీల్లోనూ ఈ విషయమే హోరెత్తించేశారు.

గురువులూ బాబాల మీద గురి ఉన్న వారి కోసం అటువంటి వారి చేత టీ.వీల్లో చెప్పించాను.

మానసిక అశాంతి తగ్గడానికి, ఆత్మ జ్ఞానానికి రకరకాల ప్రాణాయమాలు, ఆహార నియమాలు చేపు ఆధునిక గురువులని తయారు చేశా. వారు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా శిష్యులని తయారు చేసుకుని నా లక్ష్మీ సాధనలో సాయ పడుతున్నారు.

అందం కోసం, ఆరోగ్యం కోసం బరువు తగ్గించే మార్గాల కోసం వెదకడం మొదలు పెట్టారు జనం.

అటు చూడండి, యావత్తోభూప్రపంచం మీద ప్రజలు ఏం చేస్తున్నారో....." అని ఊర్యాశి అనగానే

ఇంద్రభవనంలో ఉన్న దేవతలంతా మేఘమండలంలోకి ప్రవేశించి, భూమి మీదకి తొంగి చూడ్డం మొదలు పెట్టారు.-

అక్కడ కొందరు అదే పనిగా నడిచిన చోటే నడుస్తున్నారు. కొందరు పరుగులు తీస్తున్నారు. రకరకాల వ్యాయామాలు చేస్తున్నారు కొందరు. దీర్ఘంగా గాలి పీల్పి రకరకాలుగా వదులుతున్నారు కొందరు. యోగా కేంద్రాలలో కిటకిటలాడుతూ జనం యోగాసనాలు వేస్తున్నారు వయోభేదం లేకుండా. పెద్దపెద్ద యంత్రాల సాయంతో వ్యాయామం చేస్తున్నారు మరి కొందరు. శస్త్ర వైద్యుల చేత కొవ్వుని కోయించుకుంటున్నారు కొందరు. కొవ్వు కరిగించే మాత్రలు మింగుతున్నారు కొందరు, కోయవారిచే మూలికలు పుచ్చుకుంటున్నారు కొందరు. విందు భోజనాలు మానేసి పచికూరలు, మంచినీళ్లతో కడుపు నింపుకుంటున్నారు కొందరు.

ఏ ఇంట చూసినా, ఏ ఊళ్లో చూసినా, ఏ దేశంలో చూసినా, ఏ ఖండంలో చూసినా--ఇవే దృశ్యాలు..భిన్నత్వంలో ఏకత్వం .... గగన వీధి నుండి దీక్కగా మానవులనే చూస్తున్న దేవతలతో

"ఇప్పుడు ప్రజలందరికి ఒకటే లక్ష్మి, ఒకటే దీక్క, ఒకటే మంత్రం-'బరువు తగ్గాలి బరువు తగ్గాలి'-- రెండు నెలలలో ఈ విధానం ద్వారా-ఒక కోటి కిలోల భూభారం తగ్గింది, అదీ ఇతర సమస్యల బాధ లేకుండా. ఒక పక్క భూమి బరువు తగ్గడం, మరో వైపు తన చిడ్డలంతా ఆనందంగా ఉండడం వలన కలిగే మానసిక ఆనందం- ఇదే భూమాత ఆరోగ్య రహస్యం" అని ఆనందంగా ముగించింది ఊర్చుశి.

దేవతలంతా కరతాళ ధ్వనులతో ఆమెని అభినందించారు.

వెంటనే వారంతా పక్కనే సిద్ధంగా ఉన్న పంచ భక్త్యాల వైపు చూడడం మానేసి, భూమి మీదకి దృష్టి సారించి మానవులు చేస్తున్న ప్రాణాయామాలూ, యోగాసనాలూ, వ్యాయామాలూ వగ్గిరా యథాశక్తి అనుకరించి చేయడం మొదలు పెట్టారు. ప్రశ్నార్థకంగా చూసిన ఊర్చుశికి, 'స్వర్గలోకం బరువు పెరిగిపోకుండా ముందు జాగ్రత్త పడడామనీ....' అని నీళ్లు నములుతున్నట్లు జవాబిచ్చారు, కానీ మానవులంతా బరువుతగ్గి అందంగా తయారయిపోతే తమ సౌందర్యానికి విలువ తగ్గి పోతుందేమాననే భయం వారి మనసులలో చోటు చేసుకున్నదనే విషయం అర్థమయిన ఊర్చుశి తనలో తానే నమ్మకుంది గర్వంగా.

షాస్కర్ గాయత్రీదేవి గారికి ఆయుర్వేదంలో రెండు దశాబ్దాల అనుభవం, పుత్రికలు, రేడియో, టీవీ మాధ్యమాల ద్వారా అందరికి ఆరోగ్యాన్ని అందించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. "why of Herbs", An Institute Of Ayurveda", "పుట్టబోయే బుజ్జాయి కోసం" రచనలకి జాతీయ బహుమతులు పొందారు. 2007 లో భరతముని ఆర్ట్స్ అకాడమీ వారి - "అదర్శ వనితా పురస్కారం" అందుకున్నారు

ఎన్నో సాఫ్ట్‌వేర్ ప్రోగ్రాముల కాపీరైట్టు రాఘవులకి ఉంది. బిల్గేట్స్ అంత సంపాదన పరుడు కాకపోయినా భారత దేశంలో ధనవంతుల జాబితాలో మొదటి పదిమందిలో ఒకడని చెప్పాచు. మనిషి మొదడు కన్న కంప్యూటర్ మొదడుకే అగ్రస్థానం అవుతోందిప్పుడు. మనిషి మేధస్సు సన్మగిల్లి హోర్ట్‌వేర్‌దే పై చేయికాగా, ఆ చేతికి ఏమైనా అయితే మనిషి గతి, విద్యుత్తు సరఫరా పోతే కళ్ళుండి గ్రుట్టి అయినట్లు, మొదడుండి జడ్డితనమే.

పూర్వాపరాల్లో ఎటువంటి జీవితం గడిపినా ఇప్పుడు మాత్రం విలాసపురుషుడు రాఘవులు. దానికి తగ్గట్లు అతని భార్య సుందరి డబ్బున్న ఇంటి నుండి వచ్చింది. రోజులో పాపువంతు సమయం బూటీపార్లర్‌లో ఆమె ఉంటుంది. శరీర సౌందర్యం ఇనుమడించుకునేందుకు శక్తి వంచన లేకుండ, ధన వంచన లేకుండ కష్టపడుతుంది. నాజూకు వ్యాయామాలు, లేపనాలు, తిండి అలవాట్లు ఎన్నో.

వాళ్ళ ఇంట్లో ఎంతమందో పనిమనుషుల్లో కామాక్షి ఒకరి. పాట్లి కాదు, పాడువు కాదు అన్నట్లు, మొగానికి జిడ్డుకారుతున్న నిగనిగలు బాగానే ఉన్నాయి.

ఆడవాళ్ళతో కలిసి మెలిసి తిరిగే రాఘవులు విచిత్రంగా ఏకపత్తివతుడే సుందరికి భర్తపైన అపారమైన నమ్మకం ఉంది.

ఒకటేమిటి, రెండూ, మూడు కాదు పదేళ్ళు గడిచిపోయాయి. సుందరి, రాఘవుల వివహమై సంతానం గురించి ఇటు కన్నవారు అటు అత్తవారూ తపన పడ్డం మొదలయింది. కానీ సుందరి, రాఘవులు ఆ విషయమే తలచడంతలచడం లేదు. ఇద్దరూ కొత్త పెళ్ళికూతురు, పెళ్ళికూడుకూ అన్నట్లున్నారు.

కామాక్షి పని మనిషైనా అలా కనిపించదు. రాఘవులు ఇంటిలో ఉన్నంత వరకు రాత్రి అతగాడు పడగ్గదిలోకి వెళ్ళినపుడూ, తెల్లారగట్ట మినహాయిస్తే అతడి సుశూపలు తానే స్వయంగా చూస్తుంది. సుందరి పడకగదిలో సమయమే సమయమే భర్తతో గడిపేది.

రానురాను సుందరికి తన శరీరం సౌందర్యం పట్ల మగ్గర పెరుగుతునే ఉంది. రాఘవులు భార్యని ప్రతిదానికి సమర్థిస్తాడు.

ఇటు కన్నవారు అటు అత్తవారింట్లో ఇద్దరు వారసుల్నిమైని ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. సుందరి ఏమీ పట్లించుకోదు. రాఘవులు దొందుకి దొందు.

కామాక్షి అకస్మాత్తుగా యజమాని ఇంటినుండి వెళ్ళడం జరిగింది. ఎటు వెళ్లిందో ఎవరికి తెలియదు. అది పదిహేను రోజుల సెలవులో వెళ్లిందనుకుంటే ఆ పదిహేను రోజులు దాటినా తిరుగు ముఖం పట్లలేదు. కామాక్షికి పెళ్ళయిపోయి ఉండవచ్చనని అనుకోవడానికి ఆస్యారం ఉంది.

అయితే సరిగా తొమ్మిది నెలల తర్వాత పదో మాసం పసికందుని ఎత్తుకుని తిరిగి వచ్చింది.

రాఘవులది ఇల్లు అనేకన్నా బంగా అంటే బాగుంటుంది. పెద్ద కాంహోండ్. ఇంటి చుట్టూ బయట గేటు నుండి ఇంటి ముఖద్వారం చేరుకోవాలంటే ఫర్లాంగు దూరం నడవాల్సిందే

ఆ రోజు అదివారం, కామాక్షి కొడుకుని సుందరి, రాఘవులు దత్తత తీసుకుంటున్న వేళ పురోహితుడి మర్కత పరశం సాగింది. కామాక్షి కొడుకు ఒడి మారాడు. ఇప్పుడు సుందరి సాంతం ఆ బిడ్డ.

మునుపటిలా కామాక్షి యజమాని ఇంట్లో ఉండడం లేదిప్పుడు. దాని తలితండ్రులు రాఘవులు తలిదండ్రుల కాలంలో ఈ ఇంటి పనిమనుషులే. కామాక్షి తన చిన్నతనంలోనే ఈ ఇంటి పనిమనిపిగా చలామణి కావడం మొదలయింది.

ఉన్నట్టుండి ఎదురు భారీ జాగా రాఘవులు కొనేసి ఈ తొమ్మిది నెలల్లో పెద్ద ఇల్లు కట్టించడం జరిగిపోయింది.

ముక్కమీద వేలేసుకున్నవారు ఏవో ఊహించుకున్నారు. గొప్పిత్తలో ఏదీ తప్పిదం కానట్లు ఉంటారని, కానీ ఏదో జరిగిందని మన్నకున్నారు. అసలు ఇంటి ఇల్లాలు సుందరికి లేని అనుమానం మనకేల, అని గుసగుసలాడుకోవడం త్వీంచి చేసిందేమి లేదు.

ఇటు కామాక్షి ఎదురింట్లో ముసలి తలితండ్రులు ఒక తమ్ముడితో ఉంటోంది. రాజ భోగాలు జరుగుతున్నాయి. కామాక్షి పుట్టుకకీ బాగా అలస్యంగా పుట్టిన తమ్ముడు కాన్యేంటులో చదువును ఆరంభించాడు. అయితే కామాక్షి మొగుడేమయినట్టు? అసలు పెళ్ళయిందా? అంతా ప్రశ్నార్థకమే. రాఘవులు ఇంట్లో పనిమనుషులతో కూడా కామాక్షి ఏమీ నోరు విప్పి రహస్యం చెప్పిలేదు.

వేలెత్తి చూపించడానికి ఒక అమాయకపు ప్రాణి కావాలి లోకులకి. కామాక్షి బేషుగ్గా దొరికింది. చిన్న వాళ్ళింట్లో జల్లిడికి రెండు కన్నాలయితే, నిండా కన్నాల్లాగ కనిపిస్తుంది. అదే పెద్దవారింట్లో అయితే నిండా కన్నాలున్నా జల్లిడికి రెండు కన్నాలంటారు.

కాకులు పొడవడం మొదలు పెట్టాయి. కామాక్షిలో మనస్సుకి చలనం కనిపించింది. దాపరికం ఇంక పనికిరాదనుకుంది. ప్రెస్మీట్ పిలిచినట్టు రాఘవులు ఇంట్లో పూర్వపరాల్లో తోటి పనిమనుషుల్ని పిలిచి నిజం కుండ బద్దలు కొట్టి చెప్పినట్టు కాక నిదానంగా చెప్పిసింది. వాళ్ళందరికి విందు కూడా ఇచ్చింది.

అంతా విడ్డూరంగా ఉంది. యజమానురాలు సుందరి అండంతో యజమాని రాఘవులు బీజాన్ని ట్యూట్యాబ్లో జతకట్టించి వైద్యనిపుణులు ఎంబియోని కామాక్షి గర్భంలోకి ప్రవేళ పెట్టారు.

కూటికోసం కోటి విద్యలన్నట్టు జారత్యం, చోరత్యం, మోసం దగా చేసి నల్ల సంపాదనలయితే, రక్తం, మూత్రపిండం అమ్ముకొని తెలుపు సంపాదనలు.

వేరే దంపతుల జీవం పంచుకొన్న పిండం స్త్రీ గర్భంలో తొమ్మిది నెలలపాటు పెరిగి సర్వాంగాలు దిద్దుకున్న తర్వాత ఒడి మారడం న్యాయ సంపాదనగా తోచింది కామాక్షికి. అందాన్ని కాపాడుకోవాలన్న తనువుతో కొంత మంది తల్లుల బీద బాలింతరాలు చనుబాలు పట్టించడం లేక ఆరంభంలోనే పసివాళ్ళకి డబ్బాపాలు పట్టే ఉదంతాలయితే ఉన్నాయి.

ఏది ఎలా ఉన్న కామాక్షికి కాలం సాఫీగా వెళ్ళబుచ్చడం కుదరలేదు. తగిన వరునితో పెళ్ళి జరగాలన్న ఆటంకాలు వచ్చున్నాయి. సంబంధాలు రావడం లేదు. కామాక్షి తలిదండ్రులు మదన పడ్డారు.

కామాక్షి బాగా ఆలోచించింది. ఇంటి గుమ్మంకి బోర్డు వేలాడదీసింది.

అద్దెకు గర్భం..

సరే మరో సంతానం ఆడపిల్లలిని కని ఇచ్చింది ఇంకో దంపతులకి. కాన్మనొప్పులతో కన్న ఆడవారిని చూచి తనకా నొప్పులు వద్దనుకుంది ఆ ఇంటి ఇల్లాలు. మగని మద్దత్తు అత్తమామల అంగీకారం ఉంది.

మరీ, జోగారావు, జయమాల దంపతులు ఒక ఉద్యమం తట్టారు. సరే అద్దెకివ్వదల్చుకుంది గర్భాన్ని. తనకి కావలసినంత ఓపిక ఉంది బిడ్డల్ని కని ఇవ్వడానికి. ఇదే బాగుందనిపించింది. పెళ్ళి ప్రస్తకి మానుకుంది.

ఈసారి కవల పిల్లల్ని కన్నది కామాక్షి ఒక మగ, ఒక ఆడ ఈసారి కన్న పిల్లల్ని డబ్బుతో తూచలేక పోయింది. జెనిటీక్ పరమైన తలిదండ్రులకి బిడ్డల్ని అప్పజెప్పాలన్న తలంపుకే గుండె విలవిలలాడింది. వారు రానే వచ్చారు. కామాక్షి గుండెనే పీకి, వారు తీసుకుపోయినట్టు బాధ అనుభవించింది.

కామాక్షి తమ్ముడు సాఫ్ట్వేర్ ఇంజెనీరుగా పట్టా పుచ్చుకున్న తడువు రాఘవులు కంపెనీలో ఉద్యోగం వేయించేసింది. ఇంక చీకు చింత లేదనుకుంటే కామాక్షి తలిదండ్రులు కాలం చేశారు.

రాఘవులు కామాక్షి తమ్ముడి దేశంలో మరో యూనిట్కి బదిలీ చేశాడు పదిచి స్థాయిని పెంచి.

కామాక్షి పూర్తిగా ఒంటరిదయింది. ఆ భావన ఇప్పుడు అనుభవానికి వస్తోంది. కాని తనిప్పుడు లాభం బాటలో నడుస్తున్న ఎన్నో కంపెనీల పేర్లకు అధిపతి. ఇంట్లో నొకర్లు, చాకర్లు విలాసంగా ఉంది. ఇంక గర్భం అద్దెకివ్వాల్సిన పనిలేదు. అంతటితో తృప్తి పడదామనుకుంది. తీరా మళ్ళీ కాని, ఏ సంతానం ఈసారి చేయుజార్యుకోవటం తన వల్ల కాదనిపించింది.

మరైతే టెలీట్యూబ్ పారిశ్రామకవేత్త ఒకడు నూరు కోట్లు విలువ చేసే తన ఒక యూనిట్ని రాసిస్తానన్నాడు తన సంతానం కనిపెడితే. ఇంత డబ్బుకి మరొక ఆడది దౌరక్కపోదు. అతనికి కామాక్షి పైనే గురి. అమె కన్న సంతానం శారీరకంగా, మానసికంగా ఆరోగ్యవంతులు. మంచి వర్షస్ను కూడ కలిగి ఉన్నారు. కామాక్షి వైద్యపరమైన అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది. మనస్సు నిర్మలంగా ఉంచుతుంది.. ఏది ఏమైనా కామాక్షి గర్భానికి తుది అద్ద, పూర్తిగా నిర్మయించుకుంది. బీద ఆడపడుచులైంతో మంది కామాక్షి నడిచిన బాటలో నడవడం మొదలు కావడంతో తనే అని లేదు. చట్టపరమైన ప్రభుత్వ ఆమోద ముద్ద కూడా పడుతుంది. అయితే ఆంక్షలు పెట్టవచ్చి మహిళ సంక్లేషం కోసం, మరో ప్రక్క కొన్ని వ్యతిరేక ధోరణులు కనిపిస్తున్నాయి. ఉదహారణకి వివహం కాకుండా పిల్లల్ని కనడం, వారసుల మధ్య ఆస్తి పంపకాలు, బిడ్డల కులగోత్రాలు ఏ విధంగా నిర్మయించేది, ఇంకా మరికొన్ని.

నెలలునిండకుండా పుట్టే శిశువుల్ని ఇన్క్యూబేటర్లో పెట్టి బ్రతికించే వైద్య కుశలత వచ్చింది. రోబట్ గర్భాలు నవమాసాలు పిండాల్ని మోసి, పిల్లల్ని సంపూర్ణంగా ఎదిగే అవయవాలతో ఇచ్చేటివిగా సైన్సు ఫిక్స్ రచయితల ఉపాకందనిది కాదు.

కామాక్షి గర్భసంచి నీళ్ళ తొట్టెలో ఒళ్ళ కందిపోనీకుండా మాంసపు ముద్దని ఎదగనిచ్చింది. తామరతూడుమల్లే బొడ్డునాడితో అద్దెకయితేనేం తల్లి అనుబంధం దృఢమయిందే

ఈసారి కామాక్షికి ముందు లేని అనుభుతి కలగసాగింది. కాళ్ళు మొలిచి, చేతులు మొలిచి, ముక్కు, చెవులు, నోరు, కళ్ళు భగవంతుడు ముందస్తం చేసి పెట్టిన సాఫ్ట్వేర్ ప్రోగ్రామ్కి అనుగుణంగా పెరగసాగాయి. ఒళ్ళ రూపు దిద్దుకుంది పిండం కామాక్షి గర్భం

పోర్ట్‌వేర్లో. బాహ్యంగానైనా చేతో తడిమే కొద్ది కామాక్షికి నెల తర్వాత నెల వింతగా తోచింది. అనుబంధం ఇనుమడిస్తోంది. బిడ్డ పూర్తి ఆకారం కడుపులో సందరం వటపుతశాయిగా కామాక్షికి తోచింది.

కామాక్షికిపుడు దిగులుగా ఉంది. వెనుకటి గుండె నిబ్చిరం కలగడంలేదు. కాన్న అయిన వెంటనే బిడ్డని దూరం చేసుకోవాలని మదనపడుతోంది. రొమ్ములో పాలూరేది బిడ్డ కోసమే కదా! ఆర్మెలియనా బిడ్డకి తన పాలు పెట్టలేని దుఃఖతికి దుఃఖించాల్సిన హక్కు ఉందో లేదో మారిన సమాజం. మారిన విలువలు విజ్ఞానం ప్రగతి. రాతియుగం నుండి అఱుయుగం వరకు మనిషిరదే మనస్సు. అప్పటిలాగే ఆనందం. అప్పటిలాగే దుఃఖం. మనిషి బుద్ధికే చిలువలు పలవలగా ఎదుగుదల. పెరుగుట విరుగుట కొరకే అన్నట్టు ఆభరికి ఏమి కానుందో!

కామాక్షికి వేదాంతం అబ్బలేదు. వైరాగ్యం అసలే కలగలేదు. కడుపులో బిడ్డ కదలికకి ఈ భూమితో బంధం ఇంకా పెరుగుతుంది. చిన్నగా నొప్పులప్పుడప్పుడు కితకితలులాగ అనిపించాయి. బిడ్డ కాళ్ళతో తంతున్నట్టుంది. లోపల ఎందుకు గాలి వెలుతురు లేకుండ బంధించేశారన్నట్టు. పిడికెడు గుండె తన చోటు చేసుకుంది. పదిలం, పదిలంగా ఉంది అది చిట్టి దేహంలో!

బిడ్డ గుండె సవ్యది చేయడం ఆరంభించింది. తల్లికి వినబడకపోతేనేం. కాళ్ళ చేతులు విసురుతున్నట్టు ఆ పురిటి నొప్పులు చెపుతున్నాయి. బందిభానా నుండి విడుదలవ్వాలంటే మరొకరికి నొప్పులని బిడ్డకేం తెలుసు. తన సంబరం తనది బాహ్య ప్రపంచాన్ని చూడాలని, అనుభవించాలని.

ఎంత అద్దెకు గర్భమైతే మాత్రం కొన్ని నెలలు ఉండి ప్రాణం పోసుకుని వెళ్లిపోతే తన బంధం ఎక్కుడికి పోదు. వెన్నంటి ఉండనే ఉంటుంది, పెరుగుతూ తరుగుతూ నీడలాగ, భానుడి చూపు ఒరుగుతూ వచ్చి, నడినెత్తికెక్కి, తిరిగి ఒరుగుతు పోయినపుడల్లా.

అండం, బీజం హక్కుదార్లు కాచుకుని ఉన్నారు. వాటి కలయిక ఒక ఆకారానికి ఎదుగుదల, పూర్తయిందని వారికి తెలుసు. పుట్టుక తల్లికి వింతకాదు.

కామాక్షి గర్భం కిరాయికి తీసుకున్నవారు వచ్చారు. బిడ్డను చూచి అవాక్కయ్యారు. మాటామంతీ లేకుండా వెనుదిరిగారు, బిడ్డను వదిలేసారు.

అవిటివాడైతే మాత్రం కామాక్షికి మట్టుకు బిడ్డలేచి పరుగెడుతున్నట్టనిపించింది.

ఆమె ఆనందానికి అవధులు లేవు.

మన్మహివా... చిన్ని...

ఎం.పీ.అమరాంధురాయ

నా చిన్ని!

‘ఎలా ఉన్నావ’ని ఎలా అడగను? నువ్వేక్కడున్నా, ఎలా ఉన్నా.. నాకోసమే పరితపిస్తుంటావని తెలిసీ అడగుండా ఎలా ఉండగలను? చిన్ని రంధ్రం నుండి పుట్టినా వేలాది మైళ్ళు ప్రవోంచేనదిలా.. ఈ చిన్ని గుండెలోని ఆర్టి, ఆవేదన.. నిను అన్యేషిస్తా. అలమటిస్తున్నదని నీకు మాత్రం తెలిదా?

చిన్ని!

బతుకు బుద్ధిధమని తెలిసినా... అనురాగాలు, అనుబంధాలు నియంత్రించుకునే ప్రజ్ఞత అందరికీ సాధ్యమేనా? ఐనా ఐహిక వాంఛలు అణుచుకున్నవారు, భవబంధాలు త్యజించినవారు ఉన్నారేమో గానీ.. మనసులో చెలరేగే భావపరంపరలనాపగల శక్తి ఎవరికుందని? ఆ భావాల పుట్టినిల్లు మనో పతే, శరీరాన్ని నడిపే ‘కీ’ మనో పతే.. నా మనసు నిండా నువ్వే నిండి నాకు వెయ్యేనుగుల బలం ఇస్తుంటే... ఆ బలంతో నేనీ జీవన పోరాటం ఒంటరిగానే చేసయ్యలేనూ?

నిజం చిన్ని!

ఒక ప్రభాత రేఖ పద్మాన్ని వికసించేట్లు, ఒక చంద్రకిరణం ఎలాగ కలువను వికసించేట్లు చేస్తుందో.... అలాగే నా మనోసుమం నీ ప్రేమ వీక్షణాంతోనే విప్పారిందంటే నువ్వు నమ్మాలి మరి! ప్రీలకు శరీరంతోపాటు మనసు కూడా ఉంటుందని తెలీని పిత్తు స్వామ్య సమాజంలో... ఆధిపత్య, అహంకార ఉక్క పాదాల కింద అణాచివేయబడుతున్న ఎన్నో శరీరాలలో నా శరీరమూ ఒకటి కదా మరి!

ఆ! శరీరాలుగా తప్ప....మనసున మనములుగా... అసలు మనములుగా మమైత్తి ఎవరు గుర్తిస్తున్నారు? గౌరవిస్తున్నారు? అమ్మగా... జమసత్యాలు దిగేదాకా.. సేవలన్నీ అందుకుని సేవ చేసే వయసులో అనాదరింపబడి. బతికుండగనే మరుభూముల పాలవుతున్న అమ్మలం! కొండకచో.. సజీవ భసనమవుతున్న తల్లులం!

గర్భంలో పడీపడగానే చావు భయం! స్వానింగులు, అబార్ఫన్లు తప్పించుకుని భూమి మీద పడ్డాక... ఊహా తెలిసీ తెలియని వయసునుండే.. నాస్తులు, అస్తులు, మామలు, బాబాయిలు, పక్కింటోడు, ఎదురింటోడు, ఉపాధ్యాయుడు..... వావి వరుసల్లేని కీచక కంటకాల మధ్య మా బాల్య సుమం వికిసిస్తుందో... చిధమవుతుందో విధాతకైనా తెలుసా? కట్టుకున్నవాడు ప్రేమించక పోయినా, సాటి మనిషిగా గౌరవించకపోయినా, ... కనీసం నూరేళ్ళాయుస్సినిస్తాడన్న నమ్మకం దినదిన.. కాదు.. కాదు... అడుగడుగూ గండానికేదీ?

చిన్నా! ఎందుకింత అమానుషత్వం? 'అర్థాంగి' అంటూనే అల్పాయుష్మలను చేయటం ఎంత దారుణం? జీవితం అశాశ్వతమని తెలిసీ జీవన కాలాన్ని ఆనందించకుండా నలిపివేయడం కూరత్వం కాదా? కరుణాశ్రీ 'పుష్పవిలాపం' చదివి కన్నీరు కార్యే గుండెలు ఈ పూర్ణా 'బాల 'ల మేధానికి స్పృందించవెందుకు?

(త్రికరుణశుద్ధిగా... మీరే రూపంలోఉన్న (తాత, తండ్రి, సోదరుడు, ప్రియుడు, కొడుకు భర్త, మనవడు) మిమ్మల్నే ప్రేమించే ఈ సుకుమార, సున్నిత సుమాలను కర్మశంగా కాలరాచేందుకు మీ మనసేలా ఒప్పుతుంది?)

"నిజమే! అసలు మాకు మనసంటూ ఉంటే కదా... ఉన్నా దానికి స్వార్థం తప్ప స్పూర్ధవందన ఎక్కుడుందీ?" అన్నావోసారి భారంగా నిట్టూరుస్తూ!

చిన్నా! నీకు తెలుసా? ప్రీలు చాలా అల్ప సంతోషులు. భర్తలు ఎన్ని బాధలు పెట్టినా .. ఓ మూరెడు మల్లెపూవులు తెచ్చివ్యగానే అన్నీ మర్చిపోయి సంతోష పడిపోతారు. సంతోషపెడతారు. అలా కాకుండా భర్తల దౌర్జన్యాలను ఎదిరించాలంటూ ఒకావిడ "ద ఫ్లవర్స్ ఆర్ నాట్ ఎన్ఫ్" అనే ఏక పాత్ర నాటిక ప్రదర్శనలిస్తోందని పేపర్లో చదివాను. నిజమే చిన్నా! అలా ఎదిరించకపోవటం వల్లనే కదా... ఎంతోమంది ప్రీలు.. తమకు కాక.. తమ భోతిక కాయాలకు పూలు కానుకగా పాందుతున్నారు? రోజూ టీవీల్లో . కాళ్ళ పారాణి ఆరకముందే కాటికి తరలించబడుతున్న నవవధువులు, బిడ్డల్లో సహా కడతేరి 'పోతున్న' ప్రీల దైన్య ప్రతికి నాకళ్ళల్లోంచి జాలువారేదుఃఖశుషుల్లో 'నా చిన్నా అలాంటివాడు కాదున్న సంతోషం, ఓ మానవీయ వ్యక్తి సాన్నిహిత్యాన్ని పాందిన అదృష్టం కల్పి... ఆనందబాష్యాలుగా మారి... నా గుండెపై పడి... మనసులోకి ఇంకిపోయాయి.

'ఈ మనసనేదే లేకపోతే బాధే తెల్పేది కాదుగదా 'అనుకొనే నేను ఆక్షణంలో ఆ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకున్నాను. ఎందుకో తెలుసా? నాకో మనసుంటేనే కదా... దాన్నో గుడి చేసి నీ రూపు నిలుపుకున్నాను. ఆ రూపునే కదా నా కన్నీళ్ళు అభిషేకించాయి అనుకుంటుంటే! పనా... నాకో మనసుందని... అది ప్రేమ కోసం తప్పిస్తుందని.. నీ పరిచయమయేదాకా నాకే తెలియదంటే ఆశ్చర్యంగా లేదూ?

చిన్నా! ఎండావానల అపురూప సంగమంలో వెల్లివిరిసే అద్భుతం.... 'హారివిల్లు' లా కష్టాలు, కన్నీళ్ళు... మిగిలిన చీకటిలో కునారిల్లతున్న నా జీవన ఆకాశంలో మెరిశావు. నవరసాల్లో నేనుభవించని ఆనందాన్ని నీ ప్రేమ పాత్రతో తాగించిన 'మధువని'వి నీవు. ఆశ్చర్యంగా లేదూ.... సుమ సుమాన్ని అన్వేషిస్తూ.... అమృతం జ్ఞార్థే మధుపం... పుష్పకే సుధ గ్రోలించడం?

చిన్నా! జీవన భీబత్త తుఫాను తాకిడికి అల్లాడుతున్న విరజాజిని చూసి మకరందం గ్రోల వచ్చిన భ్రమరం తానే ఆలంబనగా నిలవడం అబ్బారంగా లేదూ?

"జీవితాన్ని, మనములను ఇంత చక్కగా అర్థం చేసుకున్నదానివి. ఏం చదువుకున్నావు?" గుర్తుందా ... ఓరోజు నీ ప్రశ్నలోని ఆశ్చర్యం! "డిగ్రీలతో కొలిచే చదువులు చదవాలని ఎంత ఉబలాట పడ్డానో! చివరకు జీవితాలు, మనసుల్ని చదివే అనుభవాలే మిగిలాయి"

చదువు కోలేక వదిలిన నిట్టూర్పు.

"అనుభవాలకు మించిన పొతాలేముంటాయి గనుక! మరి అన్ని తెలిసి నువ్వి... వృత్తిలోకి... అంటే ...తప్పు..."

"తప్పా?" మధ్యలోనే అడ్డుకున్నాన్నేను నీ భావం గ్రహించి. "'పని' చెయుడం తప్పా? భలేవాడివే! మరి తప్పనుకుంటే పెద్ద చదువులు చదివి, పే...డ్డ ఉద్దోగం చేస్తున్నవాడివి నువ్వేందుకి తప్పు పని చేస్తున్నావు?" నేను సూటిగా అడిగేసరికి బిత్తురపోయాను.

నిజం చెప్పాద్దా! అప్పుడు నీ మొహంగా.. ముఖ్యంగా.. ప్రేమ, దయలతో ఉండే నీకళ్ళ.. అశాంతిగా, అసహనంగా చికితించుకుపోవడం చూసి నిజంగా నేను బాధపడ్డాను. కానీ.. మరో గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలోకి బలవంతంగా నెట్లేవేయబడిన ఎందరో నిర్మాగ్య సింధువులో బిందువును. నా వేదన ఎవరికి నివేదించను? గాయం చేసినవారికి నొప్పి గురించి చెప్పినా ఏం లాభం? నా గాయం 'నీ' వల్లకాకపోవచ్చు కానీ.. నీ జాతి వల్లే కదా!

"సారీ! నేను. నాకు.." నువు తడబడుతుంటే నేను నిర్వేదంగా నవ్వేశాను. బయలూజికల్ నీడ్ని! శారీరక అవసరాలు... ఒక్కాక్కరికి ఒక్కో రకమైన అవసరం... వారి చేత ఎన్నో పనులు చేయుస్తుంటుంది. మనిద్దరి చేత ఓ 'పని' చేయుస్తున అవసరం... 'ఆకతి'. ఐతే నీ ఆకతి వేరు. నా ఆకతి వేరు. చిత్రం చూడు. ఒక పనిని ఆడా మగా 'కలిసే' చేసినా మగాడికి అహం త్వప్పి, గౌరవ మర్యాదలు. ఆడదానికి మాత్రం అగోరవం, అసహ్యాలు..."

"ఐయాం రియల్టీ సారీ!" మనస్ఫార్టిగా నువ్వు.

"వ్యవస్థ కుశ్చకు ఒక్క వ్యక్తి బాధ్యత వహించాలన్న ముర్ఖత్వం నాకు లేదు."

"కానీ.. ఆ వ్యవస్థలో నేనూ ఒక భాగమే కదా!"

"జాతిపరంగా కావచ్చు కానీ వ్యక్తిగా కాదుగా!"

"ఎందుకనో?" నువు చిలిపిగా చూశావు.

"ఎందుకంటే.." నేను నీ గుండె మీద తలాన్ని చెప్పాను" నీలో ప్రేమించే హృదయం... అందులోనూ నిస్పార్థంగా.. ఉంది గనుక!"

"నిస్పార్థంగా.. అతిశయోక్తి కాదూ?"

"కానే కాదు. ఐతే.. నీకు నాకు మధ్య వ్యాపార వినిమయం.. విలోమ సంబంధమే ఉండాలిగానీ.. ఈ ప్రేమ బంధానికి మూలమేమటి మరి?" సూటిగా ప్రశ్నించాను.

"అప్పును... మరి.... ఏమిటో...."? అమాయకంగా చూశావు.

"మానవసంబంధాలన్నీ ఆర్థిక బంధాలైపోయిన ఈ రోజుల్లో మనషుల్ని మనుషులుగా గుర్తించి, గౌరవించి, ప్రేమించే నీ వ్యక్తిత్వం!"

"నువ్వు నన్ను మరి మునగ చెట్టు ఎక్కించేస్తున్నావు" మొహమాట పడిపోయాను.

"పడితే పట్టుకుంటాలే!" అల్లరిగా నవ్వాను.

"అహా! మహా ఉంటే యాచై కేజీలుంటావేమా! ఎనచై కేజీలు ఎలా మోస్తావు?"

"ఏయ్! " నా కొంటేతనాన్ని... నీ చిలిపితనం మురిపేంగా మొట్టింది. నీ బలమైన బాహుబంధంలో ఇష్టంగా ఇరుక్కుపోయిన పూర్వండలా నేను.

"నిజంగా నువు నాకు ముందే దొరికి ఉండే నా జీవితం నందనవనంలా ఉండేది" కన్నీళ్ళతో కారిన కోరిక వేదనగా వగచింది.

"బెట్ట లేట్ దెన్ నెవర్ కదా!" నీ మాటల్లో, నా కళ్ళుతుడుస్తున్న నీ వేళ్ళల్లో ప్రపాంచిన ఆర్తి, నమ్మకాల స్పర్శ..... నిజంగా నన్ను నివ్వేరపరచింది.

"మనిషికి ఆశ ఉండొచ్చు గానీ.. అత్యాశ కూడదు." నిజాయితీగా నేను.

"నిజమే! ఈ తిరుగుబోతుకు ఆ అర్థత కూడా లేదు."

"ఖీ ఖీ నేను నా గురించి అన్నాను." నేను కంగారు పడ్డాను. చిన్నబోయిన నీ మొహం చూసి.

"పిచ్చి! ఇందాక నువ్వే అడిగావు... ఒకేపని ఆడామగా కలసి చేసినపుడు మగకు వర్తించని తప్పు ఆడదానికి మాత్రం ఎందుకని! సో! నువ్వుట్టు కారణాలు ఏవైనా... మనిద్దరం ఒకే పడవ ప్రయాణికులం! కలిసి జీవితాంతం ప్రయాణించటంలో తేప్పేమిటి?"

"అలా అనటం నీ సంస్కారం.. కానీ... సమాజం....."

"ఎట్లో దూకనీ! ఐకేరేపినీ!" నిర్మక్కంగా చూశావు." నీకేమన్నా అభ్యంతరం".....

"అయ్యా! నీ కన్నా గొప్ప వరం నాకు ఇంకేముంటుంది?" నా కళ్ళలో అనంద బాష్పాలు చంద్ర కిరణాంతో చిట్టి... ఇంధధనస్సు సంతోష రంగులు చిమ్ముతూ ... నీ చెంపలు చిత్తుడి చేస్తున్నాయి.

"ఇంకో రెండేళ్ళకు కాంటాక్కు పూర్తపుతుంది. వచ్చేస్తా. అంతదాకా ప్రతినెలా డబ్బు పంపుతాను. నువ్వే పనీ చెయ్యనకల్లేదు. ఈ నెలగానే కాదు ఇకపీద... నువ్వు నాదానివి. నేను నిన్ను పెట్టి చేసుకుంటాను. "

స్థిర గంభీరంగా ఉన్న మాటలు, నీ సాహచర్యంలా నేను నిశ్చింతగా ఉండగలన్న భరోసా, ధీమా, నమ్మకం కలిగించే నీ గాఢకొగిలి... నాలో సునామీ సందరంలా దుఃఖాన్ని ఉప్పేత్త పరచాయి.

ఏ డబ్బు కోసం కన్న తండ్రి నన్ను అమ్మేశాడో, ఏ డబ్బులేనిదాన్నని హాస్టల్లో వాచ్చేమన్న, వారైన అఫూయిత్య వాత పడ్డానో, ఏ డబ్బులేకపోవటం వల్ల టూయాప్స్ మాష్టారికి లొంగానో, ఏ డబ్బాశ ప్రియుడిని, మొగుడిని కూడా తార్పుడు గాళ్ళగా మార్చిందో, రావణకాష్టం లాంటి ఆకలి మంటలు చల్లారే ఏ డబ్బు కోసం నేనో పడుపుకత్తెగా మారానో... ఆ డబ్బు .. ఆ డబ్బును నువ్వు నాకు నెలనెలా పంపుతానంటే నేను కరిగి కన్నీరవకుండా ఎలా ఉండగలను

"పిచ్చి... ఎందుకురా!" కళ్ళు తుడుస్తూ ఆప్యాయంగా నువ్వు

"ప్రతిఫలాపేక్క లేని నీ ఆపేక్క.... "మాటలు వెక్కిశ్శలో చిక్కుపడ్డాయి.

"లేదని ఎందుకనుకొంటునావు? త్రికరణ శుభ్రిగా నీ ప్రేమ నాకిస్తున్న ఆనందం అమూల్యమైనది కాదూ!"

"చిన్నా! సమాజం చూసేది, గౌరవించేది మనిషిని... మనసును కాదు."

"నాక్కావల్సింది నీ స్వచ్ఛమైన మనసు"

"చిన్నా!" నీ ప్రేమ నాకళ్ళలో నీళ్ళు సుడులు తీప్పింది గుండెతోబాటు.

"పిచ్చి!" ముద్దుగా చెప్పావు. "కన్నీళ్ళన్నీ వ్యధ చేస్తే ఎలా? అవసరానికో కన్నీటి చుక్క రిజర్స్ చేసుకోవాలి."

"నువ్వుండగా నాకిమా ఆ అవసరమే రాదులే!"

"నే లేకపోయినా నువ్వు ఏడవకూడదు. కానీ... పన్నేసేది సరిహద్దు కాపలా జవానుగా కదా! ఎప్పుడు ఎటునుంచీ కాల్పులో..ఎప్పుడో ప్రాణపూరం ఎగిరిపోతుందో.. అరోజు.. ఆ వార్త తెలిస్తే... నాకోసమో కన్నీటి బొట్టు.." "చిన్నా!" నీ నోరు మూస్తూ... నిన్నల్లుకుపోయాను. నాకళ్ళు నీ గుండెను తడిచేస్తున్నాయో, నీ గుండెలోని ఆర్థతను పీల్చుకుంటున్నాయో మరి!

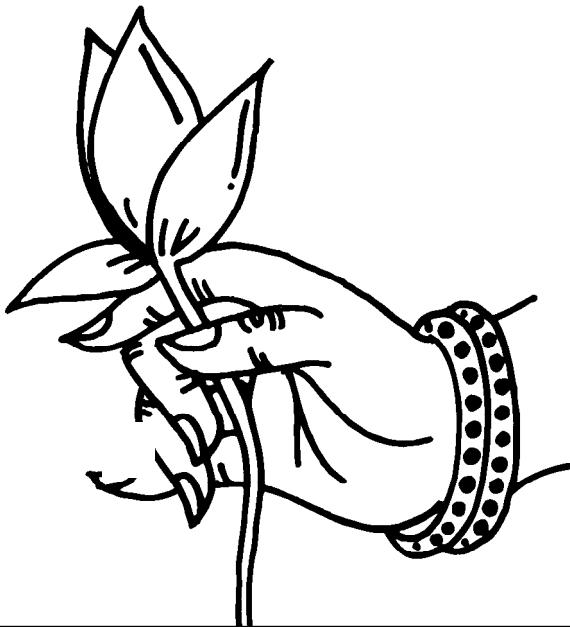
"చిన్నతనంలోనే ఆత్మియులందరినీ పోగొట్టుకున్న అనాధను నీకన్నా నాకాత్మియులెవరున్నారు మరి!" నీ గొంతులోని ఆర్తి, అమాయక స్వచ్ఛత.. బిగించిన కొగిలిలో కాలం కరిగిందో... ఘంభించిందో గుర్తించే గడియారమేది?

చిన్నా! శరీరంతో తప్ప మనసుతో పస్తేని పనులు చేసుకు బతుకుతున్న దాని జీవన తోటలోకి ఎందుకొచ్చావు? పూల గురించే ఆలోచించని కోటునుముక్కు పండ్ల ఆశలెందుకు కల్పించావు? ఎదురు చూస్తే నువ్వుస్తావు? ఏ జన్మలో మళ్ళీ మనం కలుసుకుంటాం? చెప్పు చిన్నా! మన ప్రేమఫలాలు దేశోవకే అంకితమవ్వాలన్న నీ కోరికే నాకు శిరోధార్యం! పుట్టబోయే మనబిడ్డను నీలా ఉన్నత వ్యక్తిగా తీర్చిదిద్దటమే నా ముందున్న కర్తవ్యం!

చిన్నా! కడుపులో బిడ్డతో బాటు... ఇంతటి బాధ్యతా భారం మోయవలసినదాన్ని! మరి ‘చావైనా... బతుకైనా... ఇహా నీతిసోనే!’ అన్న నా వాగ్గాన భంగం చేస్తున్నందుకు నన్న మన్నించవా.. చిన్నా!

చిన్నా! నీ భోతిక భాయం అగ్గిలో బుగ్గయిందో, మన్నతో మన్నయిందో, గాళిలో పరిమళమైందో, ప్రవాహంలో నీటి చుక్కయిందో, నింగిలో నక్కతమైందో... తెలిసినవి... పంచభూతాలే కదా! అందుకే... పంచభూతాల స్థాక్షిగా... పంచభూతాలకే నివేదిస్తున్నా... నా వేదనను! వింటున్నావా చిన్నా!

నేను... నన్నగా ప్రేమించిన నా చిన్నా! నేను.. నీ బతుకులో బతుకు కాలేకపోయినా... నీ మనసున మన్నై.. నీ (బిడ్డ) కోసమే బతికే భాగ్యాన్నిచ్చిన నా చిన్నా.. మనసారా నన్న మన్నించావా?!?

రాజూ - ఏడుగురు కొడుకులూ

జె. యు. బి. వి. ప్రసాద్

అనగా అనగా ఒక రాజున్నాడు. ‘అనగా’ అని అనకపోయినా పున్నాడు లెండి. ఎక్కడకి పోతాడూ వుండక? అప్పుడొమో, రాజుకి ఏడుగురు కొడుకులున్నారు. మరి కూతుళ్ళ ఎందుకు లేరో? అంత మంది కొడుకులున్న రాజుకు కూతుళ్ళ లేరంటే ఏం నన్న బుద్ధీస్తుందీ? ఉండే వుంటారు. అయినా కొడుకుల కున్న ‘గొప్ప’ కూతుళ్ళ కుండదు కదా? అందుకని, కూతుళ్ళన్నా లేనట్టే లెక్క.. వాళ్ళ గురించి చెప్పుకోనక్కర లేదు. అదన్న మాట సంగతి. అప్పుడు ఏడుగురు కొడుకులూ కలిసి వేటకు వెళ్ళారు. రాజులు వేటకు ముఖ్యంగా మూడు కారణాల వల్ల వెళతారు అని చెబుతారు. మొదటిది కూర మృగాల నించీ ప్రజలని కాపాడ్డం కోసం. ఒక్కొసారి పులి లాంటి కూర మృగాలు అడవికి దగ్గరలో నున్న గ్రామాల మీద దాడి చేసి, మనుషులకీ పోని చేస్తాయి. రాజులు వేటకి వెళ్లి, వాటిని వేటాడి, హత మారుస్తారు. రెండో కారణం లేళ్ళూ, దుప్పిలూ, వగైరా వాటిని వేటాడి, ఆపోరం కోసం తెచు

కుంటారు. ముండో కారణం వినోదం కోసం. ఈ కారణం రాక్షసత్వం. జంతువులని హింసిస్తే రాజులకి వినోదం మరి. సరే! మన కథలో రాజు కొడుకులు కూడా వేట కెళ్లారు. వెళ్లి వాళ్యేం చేశారూ?

ఏడు చేపలు తెచ్చారు! అంటే రాజు కొడుకులు వేట కోసం అడవికి వెళ్ల లేదన్న మాట! వార్షి! కాస్త మంచి వాళ్ల లాగానే వున్నారు. రాజు కొడుకులు మంచి వాళ్లవటం ఏమిటీ, నీ మొహం అంటారా? కానీయండి. మీరే కరెక్షన్. తాము శ్రమ చెయ్యకుండా, ఇంకోళ్ల శ్రమల మీద బతికే రాజు కొడుకుల్లో మంచి తనం ఏం చూస్తాం లెండి! చేపల వేట కోసం ఏదో నది కెళ్లారన్న మాట. చేపల పులుసు తినాలని కోరిక వచ్చి నట్టుంది వాళ్లకి. మొత్తానికి మన రాజు కొడుకులు వీరోచితంగా చేపలని వేటాడి, ఏడు చేపలు ఇంటికి తెచ్చారు.

ఏడేనా? ఉత్త ఏడేనా? అంత మందికి ఏడు చేపలు ఏం సరిపోతాయా? వీళ్చే కాకుండా, రాజూ, రాణీ కూడా వుంటారు కదా? అయినా వేటకయిన ఖర్చు పెడితే, బోలెడు చేపలూ వచ్చేవి, టైమూ మిగిలేది. రాజు కొడుకులు వేట కెళ్లేరంటే, అదే చేపల వేట కెళ్లేరంటే, మామూలుగా వెళ్లారు కదా? మందీ, మార్చులంతో వెళ్లారు. గుర్రాలెక్కి, రథాలెక్కి వెళ్లారు. దార్లో వాళ్ల దాహాలకి పానీయాలూ, ఆకలికి తిఱ్పా, గుర్రాలకి దాణాలూ, ఇలా బోలెడు సరుకులు ఖర్చువుతాయి వుత్త ఏడు చేపల కోసం.

పోనీ ఖర్చు అయితే అయింది గానీ, ఏడు చేపలు మాత్రమే తెచ్చారేం అన్న ప్రశ్న మాత్రం వదలడం లేదు. ఎందుకేమిటీ? సూఫీయుజం కారణంగా! అంటే సూఫీయుజంలో వున్న కమ్యూనిజం కారణంగా! వరవరరావు గారు మధ్య "ఈవారం జనవార్త"లో ఏం చెప్పారూ? సూఫీయుజంలో ఘకీర్లు వాళ్లకి ఆ రోజుకు కావల్సిన తిండి మాత్రమే అడుక్కుంటారూ, బోల్తంత అడుక్కుని స్వంత ముఖ్యాని దాచుకోరూ, అందువల్ల వాళ్లు పాటించేది స్వంతాస్తి లేని కమ్యూనిజం అని గట్టిగా, నొక్కి వక్కాణించి చెప్పేరు కదా? అలాగే, మన రాజు కొడుకులు కూడా ఎక్కువ చేపలు తెచ్చుకుని, స్వంతాస్తి పెంచుకోకుండా, ఘకీర్లలా ఆ రోజు కవసరమైన ఏడు చేపలు మాత్రమే తెచ్చుకున్నారన్న మాట, సూఫీయుజంలో వున్న కమ్యూనిజాన్ని ప్రదర్శిస్తా. ఇది అర్థం కాని వాళ్లందరూ మార్పులని అర్థం.

రాజు కొడుకుల్లో వున్న సూఫీయుజపు కమ్యూనిజం అక్కడతో ఆగలేదు మరి. వాళ్లు తెచ్చుకున్న చేపల్ని వాళ్లే ఎండ బెట్టుకున్నారు పాపం! తరువాత వాటిని వాళ్లే వండు కుంటారేమో కూడా! దీన్ని బట్టి ఎంత ఖర్చు పెట్టినా, ఎంత ఇతరుల శ్రమ మీద బతికినా, పాపం రాజు కొడుకులు కూడా చేపలు ఎండ బెట్టే పని చేస్తారన్న మాట. బాగుంది, బాగుంది.

చేపల్లో ఒక చేప ఎండలేదు. ఎండ వున్న చోట పెడితే ఎండుతుంది. ఏ గడ్డి దుబ్బులో అడ్డంగా వున్న చోట, నీడలో చేపని పెడితే, అదేం ఎండి ఇస్తుందీ? అంత తెలివి తక్కువ వాళ్లన్న మాట రాజు కొడుకులు. ఎండ వున్న చోటనే ఎండ బెట్టాలన్న ఇంగిత జ్ఞానం లేని వాళ్లు తెలివి తక్కువ వాళ్లు కాక మరేం అపుతారూ? అప్పుడు వాళ్లు పోయి, "చేపా, చేపా ఎందుకు ఎండలేదూ?" అని వెరి మొహిల్లా అడిగారు.

హావ్! చేపలక్కడన్న మాట్లాడుతాయా? నిజానికి మాట్లాడవు. కానీ మన కథలో మాట్లాడుతాయి మరి. మాట్లాడే చేపలు, నదిలో రాజు కొడుకులు తమని వేటాడినపుడు తప్పించు కోలేక పోయాయి తెలివిగా. తెలివి తక్కువ వాళ్లయిన రాజు కొడుకుల్లి బోల్తా కొట్టించడం ఎంత సేపు మాట్లాడే చేపలకి? అయినా మన చేపలు అలాంటివి కావు. మనుషుల కోసం తమని తాము అర్పించుకునే త్యాగ మార్చులు. చేపలు మాట్లాడుతాయే అనుకోండి. నది లోంచి బయటికి వచ్చిన చేపలు ఇంకేం బతుకుతాయా? నీళ్లలో మాత్రమే బతికుంటాయి కదా? సరే లెండి! మాట్లాడే చేపలు, నీళ్ల లోంచి బయటికి వచ్చినా బతికే వుంటాయని అర్థం చేసుకోవాలి కథలో.

అలా ఎండని చేప, "గడ్డి దుబ్బు అడ్డం వచ్చిందీ" అని జవాబిచ్చింది. ఎండిన చేపలు నోరెత్త లేదు మరి. అంటే అవి బతికి లేవో, బతికున్న తాము ఎండి పోయేయి కాబట్టి, ఆ ప్రశ్నకి తాము జవాబు చెప్పక్కడైదనో అనుకుని వుంటాయి. మొత్తానికి తెలివి తక్కువ చేపలు కావు మరి.

ఎండని చేప అలా ఎండక పోవడానికి కారణం చేపేస్తే, రాజు కొడుకులు ఆ కారణాన్ని పరిష్కరించేసి, చేపని ఎండ గట్టేస్తారు కదా? ఇదేదో త్యాగం చేసే చేప లాగానే వుంది. అసలు రహస్యం చేపేసింది. అదీ రాజు కొడుకులకి తెలియని విషయం. "ఏమో, నేనెందుకు ఎండ లేదో నాకేం తెల్పు?" అని పోయిగా గడ్డి దుబ్బు నీడన సుఖంగా వుండొచ్చు కదా? ప్రాణాల మీద కొచ్చి నప్పుడు కూడా నిజాలు చెప్పి, ప్రాణాల మీదకు తెచ్చుకోవాలా? దశరథుడి కున్న సత్యవత పాలన లాంటిది ఈ చేపకి కూడా వున్నట్టుంది! అలా నిజం చేపేసి, ప్రాణాల మీదకి తెచ్చుకుంది ఆ చేప.

అప్పుడు రాజు కొడుకులు, "గడ్డి దుబ్బు, గడ్డి దుబ్బు, ఎందుకు అడ్డం వచ్చేవూ?" అని గడ్డి దుబ్బుని అడిగేరు. హేవిటీ? ప్రాణం లేని గడ్డి దుబ్బు కూడా మాట్లాడు తుందా? "చేప మాట్లాడగా లేనిది, గడ్డి దుబ్బు మాట్లాడితే కష్టం వచ్చిందా?" అనంటారా? మరేం! చేప అంటే సజీవ పదార్థం. గడ్డి దుబ్బు అంటే నిర్మివ పదార్థం. డంటినీ ఒకే గాటన కట్టేస్తే, ఎలాగమ్మా వేగేది? పోనీలెండి! కథ కోసం ఏచి మాట్లాడినా ఒప్పేసుకుందా! సరేనా?

గడ్డి దుబ్బు, "అవు నన్న మేయలేదూ" అని నిజం చేపేసింది. ఈ గడ్డి దుబ్బు కూడా దశరథుడి మేనత్త కూతురై వుంటుంది. అందరికీ, అన్నింటికి సత్యవత పరి పాలనే మరి! తమ ప్రాణాల మీదకి వచ్చినా సరే! ఒకటే త్యాగం! అదీ మనుషుల కోసం. ఇప్పనీ తప్పకుండా స్వర్గానికి వెళుతాయి. వెళ్లి అక్కడ దశరథుడితో ఆడుకుంటాయి. ఒకే రకమయిన జంతువు అదే రకమయిన జంతువుని వేటాడదు. కానీ మనిషి మాత్రం సుబురంగా ఇంకో మనిషిని 'వేటాడి', ఆ మనిషి శ్రమని దోచుకుని 'సుఖం'గా బతికేస్తాడు.

రాజు కొడుకులు కాస్తా, గడ్డి దుబ్బు నొదిలేసి, ఆవుని పట్టుకున్నారు. అది కూడా తప్పకుండా మాట్లాడే ఆవే అయి వుంటుంది ఈ కథలో. "ఏవమ్మా ఆవు! రోజూ హోయిగా గడ్డి దుబ్బుని మేసే దానివి, ఈ రోజేందుకు మేయ లేదూ? నీకేమన్నా కోపం వచ్చిందా? నిన్నెవరన్నా ఏమన్నా అన్నారా లేక బద్దకమా? నిన్న రాత్రి తిండెక్కువయిందా? ఏమిటో, అసలు విషయం చెప్పక పోతే, మాకెలా తెలుస్తుందమ్మా? నువ్వు నీ పని చెయ్యక పోవడం వల్ల, మాకు బోలెడు కష్టాలు వచ్చాయి. మా చేప ఎండనే లేదు. చెప్పమ్మా కారణం, చెప్పు" అని రాజు కొడుకులు నిష్టార పోయారు. ఆవుతో అలా మర్యాదగా మాట్లాడక పోతే, అది కొమ్ముల్లో పొడుస్తుందని భయం వాళ్ళకి.

ఆవు కాస్తా పకా, పకా నవ్వింది. కథలో నీళ్ళు తిరిగే వరకూ నవ్వింది. "ఓరి వెరి మొహం రాజు కొడకల్లారా! నన్న చూస్తే తెలియటం లేదా మీ మొహలకి? నా మెడలో పలుపు తాడు గుంజకి కట్టినట్టు కనబడ్డం లేదా? మీరు తెలివి తక్కువ వాళ్ళని తెలుసు గానీ, గుడ్డి వాళ్ళని తెలియదు. గొల్లబ్బాయికి పాలు పితుక్కేడం తెలుసు గానీ, వేళకి నన్న విప్పాలని తెలిసి చావదు. నిన్ననగా మేసిన మేత. ఎంతాకలిగా వుందో! పాధ్యణ్ణించే గుంజ కుంటున్నాను కట్టు తెంచు కుండామని. మాయదారి గొల్లబ్బాయి. గట్టిగా కట్టేశాడు. బాబ్బాబు! మీకు పుణ్యం వుంటుంది. కాస్త నా కట్టు విప్పండి బాబూ! నేవెళ్లి గడ్డి దుబ్బుని మేసి, నా క్షుద్ధాధ తీర్చుకుంటాను. దాంతో మీ చేప కూడా ఎండ పాడ తగిలి ఎండుతుంది. అందరి సమస్యలూ తీరుతాయి" అంటూ బతిమాలింది.

బండ మనుషులైన రాజు కొడుకులకి, "గొల్లబ్బాయి ఆవుని విప్పలేదన్న" కారణం తప్ప, ఏమీ అర్థం కాలేదు. ఆవు అన్నవన్నీ గాలికి వదిలేసి, గొల్లబ్బాయి దగ్గరకి వెళ్లిపోయారు. వెనక నించీ ఆవు పెడుతున్న శాపనార్థాలు వాళ్ళకి వినిపించనంత దూరం వెళ్లిపోయారు. లేకపోతే రాజు కొడుకులు ఆవుని కట్టు విప్పే శ్రమ చేస్తారా, వెళ్లి గొల్లబ్బాయిని విచారిస్తారు గానీ!

దూరం నించీ గంతు లేసుకుంటూ వస్తున్న రాజు కొడుకుల్లి చూడగానే, గొల్లబ్బాయికి విషయం అర్థం అయిపోయింది. వీళ్ళని సంభాషించక పోతే, తనకి ముప్పాస్తుందని గొల్లబ్బాయికి అర్థం అయిపోయింది. అయినా, ఏమీ ఎరగనట్టు, "ఏంటి బాబులూ? పాధ్యగాల్సే ఇట్లోచ్చారేం?" అనడిగాడు అమాయకంగా.

"ఏమయ్యా గొల్లబ్యాయా, గొల్లబ్యాయా! నీకేవన్నా బుద్ధండా? అపుని కట్టు విషుక పోతే, ఎలా వెళ్లి మేస్తుందనుకున్నావూ గడ్డి దుబ్బుని? ఎవళ్ల పని వాళ్లు చేసుకోవాలి కదా?" అని కేకలేశారు వాళ్లు.

"అలా అనకండి బాబులూ! అలా అనకండి! పొద్దుగాల లేసి నప్పట్టించీ పని లోకెల్లామనే సూత్రన్నాను. ఏడా? అవ్యేమన్నా బువ్యేడితేగా? ఏదీ, కాసింత బువ్య బొజ్జలో కెల్లగానే, పన్లోకి లగెత్తనూ?" అన్నాడు సంజాయిపీగా చెబుతూ.

వాళ్లకి గొల్లబ్యాయా చెప్పింది సబబుగానే తోచింది. సూఫియుజం లోంచి కమ్మానిజం నేర్చుకున్న వాళ్లా, మరొకరా? పక్కనే వున్న అవ్య వేపు తిరిగారు. అవ్య ఏదో అనబోయే లోపలే, "అవ్యా, అవ్యా! గొల్లబ్యాయాకి బువ్యేందుకు పెట్ట లేదూ?" అని కాస్త మర్యాదగా అడిగారు.

అసలే అవ్యకి రాజు కొడుకులంటే ఒళ్లు మంట. వీళ్లేప్పుడూ తమ సంగతి పట్టించుకుందే లేదని ఆవిడకి కోపం. పన్నులు మాత్రం సుబ్బరంగా దండుకుంటారు. పైపేచ్చు వాళ్లోట్టి వెరి మొపోలవడం చేత, రాజు కొడుకులంటే భయం కూడా లేదావిడకి.

"ఏం సెయ్యమంటారు నాయనల్లారా? నాకాడున్నయా రెండే సేతులు. నా మొగుడు సచ్చినోడు లేసిన కాడ్డించీ, ఒక్క పనీ సెయ్యకుండా, సద్గెప్పుడెడతానా అని సూత్రా, సుట్టు కాలుత్రా కూసుంటాడు. దాన్ని తోడు పొద్దుగాల్చించీ, పిల్లలోడు ఒకటే యేడుపు. సంక దిగితేగా ఇంకో పని సెయ్యడానికి? తవరే సెప్పండి నాయం" అంది గట్టిగా.

అవ్య ధాటికి రాజు కొడుకులు కాస్త దడుచుకున్నారు. అయినా తమ ప్రశ్నకి సమాధానం దొరికిందని సంతసించారు. ఏడుస్తున్న పిల్లాడి వేపు తిరిగి, "పిల్లవాడూ, పిల్లవాడూ ఎందుకేడుస్తున్నావూ?" అని చాలా ముద్దుగా అడిగారు. చంకలో కూర్చున్న పిల్లాడికి కూడా మాటలొచ్చే వుంటాయి మరి. అయినా వాడు తన ఏడుపు గోలలో, రాజు కొడుకులడిగిన ప్రశ్నని పట్టించు కోకుండా, దగ్గరగా వచ్చిన ఓ రాజు కొడుకు డొక్కలో తన్నాడు ఏడుపాపకుండా! "పిల్లాడు చిన్నయినా, తన్నిన తన్న గట్టిగానే వుంద"నుకుంటూ, రాజు కొడుకు పిల్లాడికి దూరంగా గెంతాడు. అంత పెద్ద వాడు అలా గెంతడం చూసి, పిల్లాడు ఏడుపాపి, కిసుక్కున నవ్వాడు.

దొరికిందే ఛాన్నని, ఈసారి రాజు కొడుకుందరూ కలిసి, తమ ప్రశ్నని ముక్క కరుంతో అడిగారు. దానికి పిల్లాడు, "సీమ కుట్టిందీ" అని చెప్పి, అసలు విషయం గుర్తొచ్చి, మళ్ళీ ఏడుపు లంకించు కున్నాడు. అప్పటికే వాడి గట్టి ఏడుపుకి సున్నిత రాజు కుమారుల కర్ల భేరిలు చిట్టుతున్నాయి. సమాధానం దొరికిందని సంతోషంతో, గెంతుకుంటూ బయట పడ్డారు. మళ్ళీ వాళ్ల గెంతుల్ని చూసి పిల్లాడు పక పక నవ్వాడు.

ఇంటి బయట చూస్తే, అక్కడ బోల్లు చీమలున్నాయి. అందులో పిల్లాడ్డి కుట్టిన చీమ ఏదో తెలియలేదు వాళ్లకి. కాస్సేపు పరిశీలిస్తే, ఓ పక్కగా పని చేసుకుంటూ, సగర్యంగా తలెత్తుకుని వున్న ఓ శ్రామిక చీమని చూశారు. దాని 'పాగరుమోత్తనం' చూసి, అదే 'అఫూయిత్యం' చేసిందనుకుని, "చీమా, చీమా పిల్లాడి నెందుకు కుట్టావూ?" అని అడిగారు చీమని.

"ఇన్ని చీమలిక్కడుంటే, వాటిలో పిల్లాడిని కుట్టింది నేనే అని ఎందుకనుకున్నారూ?" అని ధాటిగా ప్రశ్నించింది చీమ.

"నీ పాగరుమోత్తనం చూస్తే" అని అనడానికి ధైర్యం లేక నీళ్లు నమిలారు వాళ్లు. మళ్ళీ అదే ప్రశ్న అడిగారు వాళ్లు.

"అసలే పనిలో వున్నాను. మీలా తిని కూర్చుంటే కుదరదు నాకు. పిల్లాడిని కుట్టింది నేనే! పనీ, పాటూ లేకుండా తిరిగ్గా కూర్చుని కుట్టాననుకున్నారా? నా నూగ్గింజ నేను సంపాదించు కుంటుంటే, పిల్లాడొచ్చి నా బంగారు కన్నంలో వేలెట్టాడు. అప్పుడు కుట్టకుండా, ముద్దెట్లుకుంటానా? ఎళ్లండెళ్లండి!" అంది చీమ రుమాయిస్తూ.

తెల్ల మొపోలు వేశారు రాజు కొడుకులు చీమ ధాటికి. చేప ఎండని రాజు కొడుక్కి బుర్లలో ఓ ఆలోచన తట్టింది.

"మరేం, మరేం, చీమ గారూ, చీమ గారూ! మరేం మీ కన్నం చాలా చిన్నది కదా? పిల్లాడి వేలు మీ కన్నం కన్నా చాలా పెద్దది కదా? మరెలా మీ బంగారు కన్నంలో వేలెట్టాడండి?" అని లా పాయింటు తీస్తూ, చాలా మర్యాదగా అడిగాడు.

"ఓరి వెరి సన్నాసుల్లారా! మాట్లాడే చేపలూ, గడ్డి దుబ్బులూ, ఆవులూ, చీమలూ వున్న కథలో కూడా చీమ కన్నం చిన్నగా వుంటుందా ఎక్కడన్నా? పిల్లాడి వేలే కాదు, మీ కాళ్ళు కూడా పడతాయి. మా పని పాడు చేస్తూ, ఇంకా ఇక్కడే వుండి ప్రశ్నలో విసిగేస్తే, మీ కాళ్ళని కూడా కుట్టేస్తాము, నేనూ, మా తోటి ల్రామికులూ. వెళ్ళి రండి ఇక!" అని తిట్టింది చీమ.

దడుచుకున్న రాజు కొడుకులందరూ, "బతుకు జీవుడా" అనుకుంటూ, అక్కణ్ణించే ఒక్కసారిగా పరిగెత్తుకుని పారిపోయారు.

అమ్మ కోరిక

- డింకా పణితుమార్

తెలుగు జ్యోతి రచనపోటీలో ప్రధమ బహుమతి పొందిన కథ
పురస్కార ప్రధాతః శ్రీమతి ప్రభూ రఘునాథన్, బెడ్డినిష్టర్, న్యాజెర్సీ

మాటల మధ్యలో నాన్న "ఒరేయ్, ఇదిగో మీ అమ్మేదో అడుగుతుందిట" అంటూ ఫోను అమ్మకిచ్చారు. "చెప్పమా, ఏంకావాలి?" అన్నాన్నేను. "ఎమీలేదురా చిన్న, పిల్లలందర్నీ ఓ మాటు చూడాలనుందిరా, వచ్చే వారం దీపావళి కదా, నీకేవైనా ఓ వారం సెలవలు దౌరుకుతాయాంటావా?..." అంది అమ్మ తటు పటాయిస్తూ. "సెలవలు దౌరుకుతాయి, టిక్కట్టే చూసుకోవాలి" అంటుంటే అమ్మ అందుకుని "అందరూ వద్దులేరా. ఇప్పటికిప్పుడు అన్ని టిక్కట్లు దౌరకడం కష్టమే, పోనీ నువ్వుక్కడివైనా..." అంతలో వెనకనుంచీ నాన్న అందుకున్నారు "నీ లౌక్యం మండినట్టే ఉంది, వాడికి నేను చెబుతానుగానీ, నువ్వు కిందకెళ్ళి పాలు పోయించుకో, పాలవాడిందాకణ్ణించే అరుస్తున్నాడు కాకిలాగా" అని ఫోను తీసుకుని, తాస్త గొంతు తగ్గించి "ఒరేయ్ చిన్న, మనమంతా పది పస్నెండేళ్ళ క్రితం దీపావళి ఎల్లా జరుపుకున్నామో, ఈ సారి దీపావళి అన్నం అల్లాగే జరుపుకోవాలని మీ అమ్మేదో పిచ్చికోరిక కోరిందిరా. పాపం

వెరిది, ఎప్పుడూ ఏదీ కావాలని అడగదు, ఏ కళనుండో, అడిగింది కదా అని నేనూ సరేనన్నాను. లండన్ నుంచీ బాబిగాడు, ఆష్ట్రేలియా నుంచీ అమృతు వచ్చే శనివారం వస్తున్నామని నిన్ననే కన్ఫర్మ్ చేసేసారు. ఇహ నువ్వు అమెరికానుంచీ ఈ ఆదివారం దిగడం, పై ఆదివారం వెళ్లిపోవడం. మనం ఐదుగుర్మే ఉండాలిట, అదీ విషయం. మళ్ళీ ఈ మాటలన్నీ కోడలు దగ్గర అనకు, పాపం భాధపడుతుంది."

"సరే నాన్నా, నేను మేనేజ్ చేస్తాను. ఇవాళే టిక్కెట్లు బుక్ చేసి, రేపు కన్ఫర్మ్ చేస్తాను మీకు. ఈ కోరికేదో బానే ఉంది." అన్నాను నవ్వుతూ.

"అప్పుడే ఏం చూసాపు. ఇక్కడ దిగాక చూధ్వరుగాని తమాషా. సరే నువ్వు టిక్కెట్లు సంగతి చూసి ఫోను చెయ్యి, ఉంటాను" అంటూ ఫోను పెట్టేసారు నాన్న...

విమానం కుదుపుకి మళ్ళీ ఈ లోకంలోకొచ్చాను. అప్పుడే ప్రాదరాబాదులో దిగిపోతోంది విమానం. అరగంటలో లగేజీ తీసుకుని జైట కొచ్చేసరికి, దూరంగా చెయ్యాపేస్తూ పట్టుచేర కట్టుకుని అమ్మ, పక్కనే నాన్న. బయట బాబిగాడు అప్పటికే టాక్సీ మాట్లాడేసి ఎదురుచూస్తున్నాడు. "ఎందుకే అమ్మా ఇంత అర్థరాత్రి నువ్వు రావడం నాకేవైనా కొత్తేవిటే?" అన్నాను.

"పికు పాత్రైనా, మిమ్మల్ని రిసీవ్ చేసుకోవడం మాకెప్పుడూ కొత్తేరా బడుద్దాయా" అంది అమ్మ.

నాన్నతోటీ, అమ్మతోటీ కబుర్లు చెబుతూ "పాపం, అమ్మల్నిదిలేసారేం, దాన్ని కూడా తోలుకొచ్చేయాల్సింది" అన్నాను నవ్వుతూ. అందరం ఇల్లు చేరాం. కబుర్లు చెప్పుకుని పడుకునే సరికి ఏ ఐదో అయ్యింది. మర్మాడంరరూ తెమిలేసరికి అపరాష్టామైంది. నాన్న చెప్పడం మొదలు పెట్టారు.

"సరే, ఇంక మిగిలిన తమాషా వినండి. రేపట్టించీ మన దినచర్య ఇది. తొమ్మిదిగంటలకల్లా బాబిగాడు సూటూ, బూటూ తొడుక్కుని ఆఫీసుకెళ్లిపోవాలి. తొమ్మిదింపాపుకి... ఒరేయ్ చిన్నా, నువ్వు బేగ్ తగిలించుకుని, ఇంజినీరింగు కాలేజీకెళ్లిపోవాలి. తొమ్మిదిన్నరకి నేను సూటరు మీద అమృతునెక్కించుకుని వెళ్లి, దాన్ని కాలేజీలో దింపేసి, ఆఫీసుకెళ్లిపోవాలి. అందరికీ అమ్మ లంచ జాక్సులిస్తుంది, తీసుకుని వెళ్లాలి. మళ్ళీ నాలుగింటికి చిన్నా, పదింటికి అమృతు, ఆరింటికి బాచీ వెనక్కి రావాలి." "బాపుంది, బాపుంది, కానీ అంత సేపు మనం బైట ఏం చెద్దం?" అన్నాడు బాబి.

"నువ్వు ముందెళ్లి ఆ మొగలో ఇరానీ హోటలు దగ్గర ఉండు. కాసేపయ్యాకా చిన్నా వస్తాడు కదా, ఇద్దరూ కలిసి ఏ విశాలాంధకో, సంగీత సాగర్కో పోయి మీక్కావలసిన పుస్తకాలూ, డీవిడిలూ కొనుక్కోండి. నేనూ, అమ్మతూ పొపింగుకి పోతాం. ఎంతా... సోమ, మంగళ, బుధ.. మూడ్రోజులే. గురువారం దీపావళి, బెంగుళూరులో ఇండియా ఆష్ట్రేలియా క్రికెట్లు మాచ్చిని. శనాదివారాలు మళ్ళీ ప్రయాణాల హాడావిడే." అన్నారు నాన్న.

మర్మాడు సోమవారం ఉదయం నేనూ, బాచీ హోటలు దగ్గర కలుసుకున్నాం. "నాన్న శుక్రవారం గురించి చెప్పలేదు, ఎందుకు?" అడిగాన్నేను. "నాకూ అదే అర్థంకావట్టేదు" అన్నాడు చిన్నా. శుక్రవారం గురించి ఎవరు చెప్పగలరో ఆయన దగ్గరికెళ్లాం. విషయం అర్థమైంది. ఆ తరువాత మూడు రోజులు ఎల్లా గడిచాయో తెలియదు. గురువారం పగలంతా క్రికెట్లు చూస్తూ, గోలచేస్తూ గడిపసాం అందరం. టీవీ సోండులో ఒకళ్ల మాట ఇంకొకళ్లకి వినపడటమే కష్టంగా ఉంది. అమ్మ అరగంటకోసారి టీ, గంటకోసారి తాయులాలూ తెచ్చి ఇచ్చింది. మేం వస్తున్నామని స్వయంగా చిచ్చుబుడ్లూ, మతాబలూ, జువ్వలూ కట్టి ఉంచారు నాన్న. రాత్రి మేము అవన్నీ కాలుస్తుంటే, ఇంటిముందు ప్రమిదల్లో దీపాలు వెలిగించారు అమ్మా, అమ్మతూ. ఒక్కసారి అందరం నిజంగానే పదేశ్శు వెనక్కెళ్లిపోయాం. ఏదో కాలయంతంలో ఎక్కుని వెనక్కెళ్లిపోయిన అనుభూతి. అమ్మ కళ్లలో మెరుపు ముందు దీపాలూ, దివిటీలూ వెలవెలబోయాయి.

శుకవారం వచ్చేసింది. పదిగంటలకల్లా మామయ్య కారు సిద్ధంగా ఉంది. "ఏమీ లేదురా, మామూలు చెక్కో, మధ్యనానికల్లా వచ్చేస్తాను" అంటూ బాబిగాణీ, నన్నా, అమ్మలునీ ముద్దుపెట్టుకుని కారెక్కింది అమ్మ. పక్కనే నాన్న కూర్చున్నారు. కారు వెళ్ళిపోయింది. వెంటనే అందరం ఫోను దగ్గరికి పరిగెత్తాం. సూపర్ సైపాతిటీ ఆసుపత్తికి ఫోను చేసి సైపాతిస్టు డాక్టరుగారితో మాటల్లాడాం. 'మీకు తెలుసును కదా, ఈ ఓపెను పోర్పు సర్జరీలు మేము ప్రతిరోజు చేస్తుంటాం. ఏమీ భయపడాల్సిన పనేలేదు. జస్ట్ కొన్ని గంటల్లో పూర్వాపోతుంది. వాల్మీ కొవ్విగా భ్లా కయ్యాయి, సోమవారం చెప్పాను కదా, ఔంట్ వరీ, ఉమ్ విల్ టేక్కేర్." అన్నారు మా వీధిలో కాపురముండే డాక్టర్ కృష్ణరావుగారు. ఆపరేషన్ పూర్వంది. శనివారం ఉదయానికల్లా అమ్మ మాటల్లాడగలిగింది.

"ఏరా చిన్నా, మీకు ముందే తెలుసునా?" అంది అమ్మ అనుమానంగా.

"లేదే, తెలియదు" అన్నాన్నేను,

"ఉత్త వెధవలు మీరిద్దరూ తోడు దొంగలు, మీకు తెలిసే ఉంటుంది..." అంది నవ్వుతూ.

రాత్రెంది. నాన్నా, అమ్మలూ ఇంటికెళ్లారు. బాబిగాడు కాణీ తీసుకురావటనికి కిందకెళ్లాడు. అమ్మ పక్కనే నేనున్నాను.

"చిన్నా. మీరంతా అమ్మ ఇలా ఎందుకు చేసింది? అనుకుంటున్నారు కదా. చెబుతా విను. మొన్న దసరా రోజున గుళ్లో లలితా సహస్రం చదివొస్తుంటే ఉన్నట్టుండి ఆయసముచ్చేసి, ఊపిరందకపోతే, నాన్న మన కృష్ణరావుగారికి చూపించారు. ఆయనేమో రెండురోజులు పరీక్షలన్నీ చేసి, ఆపరేషన్నాడు. గుండె ఆపరేషన్ టే ఏవైనా జరగచ్చును కదా, అప్పుడు నా కనిపించింది - నేను చచిపోతే ఎలాగా? అని. చావందరికి వస్తుంది, కానీ, అదీ ప్రశాంతంగా, కోరికలు తీరినవాడికౌస్త అందరికి హాయి - అనుకున్నాను. నాకింకా తీరని కోరికలేమిటా అని చాలా ఆలోచించాన్నా. ఏమీ తట్టలేదు. నాకన్నింటికన్నా నచ్చిన పనేదైనా చెయ్యాలనిపించింది. అదేమిటో తెలుసా, మా నాన్న గుండెలమీదక్కి ఆయనతో ఆడుకోవడం. ఇప్పుడు నేను ఆయన దగ్గరకెళ్లే వయసే గానీ, ఆయన రాలేరుగా, అందుకే దాని తరువాత ఇంకేమిటిషన్ అని ఆలోచించాను. మీతోటీ, నాన్నతోటీ సమయం గడపడం ఇష్టమనిపించింది. అందునా బాబిగాడికి ఉద్యోగం వచ్చేసి, నీ ఇంజనీరింగు పూర్వాపోతున్న రోజులు తిరిగి ఒక్కసారి గడపాలనిపించింది. ఎందుకంటే, - వాడు సెటిలైపోయాడు, నువ్వింజినీరైపోయి సెటిలైపోతావనే ధైర్యం, అమ్మల్ని చూసుకోవడానికి నాన్న, అందొచ్చిన ఇద్దరు అన్నలూ ఉన్నారనే ధైర్యం, ఒక భద్రతా భావం. దేనికి లోటులేని ఒకగొప్ప జీవితాన్ని నాకిచ్చాడురా దేవుడు. దేవుడులాంటి మీ నాన్ననీ, దేశాల్లే బిడ్డల్ని - బంగారమంటి కుటుంబాన్నిచ్చాడు దేవుడు. అందుకే ఆయనకి కృతజ్ఞత చెప్పుకోని రోజు లేదు. ఈ ఆపరేషను పుణ్యమా అని నాకేదైనా అయితే, అయ్యా అమ్మని చూడలేకపోయామేనని మీరంతా బాధపడతారని రఘున్నానా. అందరినీ ఇబ్బంది పెట్టడం ఇష్టం లేకి, మిమ్మల్ని మాత్రమే రఘున్నది. మరేం కాదురా. మిమ్మల్ని పొద్దున్నే బయటకి పంపేయడం, సాయంత్రం రఘునడం, లంచిబాక్సులివ్వడం ఇష్టన్నీ పిచ్చి పనులే. కానీ ఆ పనులు ఎం...త ఆనందాన్నిచ్చాయో మీకు తెలీదురా. ఈ నాలుగురోజుల్లోనూ నేను జీవితంలో ఆనందాన్నంతా అనుభవించేసాన్నా. ఇహ ఇప్పుడూ ఆ పైవాడు ఎప్పుడు రఘుంటే అప్పుడు రెడీ... సరే, కొంచెం నిద్రరౌస్తోంది, బాబిగాడౌస్త ఇద్దరూ కాస్త కాణీ, అలా బైట తిరిగిరండి, ఇంకేం భయంలేదులే" అంటూ నిద్రలోకి జారుకుంది అమ్మ. అమ్మ ఎంత పిచ్చిది!!

ఈ ప్రపంచమంతా అల్లాంటి పిచ్చివాళ్ళతో నిండిపోతే ఎం...త బాగుండును!!

శ్రీపివాస ఫణికుమార్ స్పష్టలం అమలాపురం. ప్రోదరాబాదు సెధటల్ యూనివరిటీ నుంచి

M.S. Solid State Physics, SPSU(Atlanta) నుంచి M.S.Computer Science చేశారు.

ప్రస్తుత నివాసం అట్లాంటా. ఇ-మెయిల్ phanidokka@yahoo.com

బంధం

- వడ్డమాని పద్మావతి

తెలుగు జ్యోతి రచన పోటీలో ప్రత్యేక బహుమతి పొందిన కథ

పురస్కార ప్రదాత: రామకృష్ణ ఏలేశ్వరపు, ఈష్టబ్సిన్స్‌విక్, న్యూజెర్సీ

సిటీ నుంచి గంటన్నర బస్సు ప్రయాణం చేస్తే వస్తుంది ‘పూర్వమృషాలెం’ అనే చిన్న పల్లెటూరు. కాలువగట్టునే ఉన్న ఆ ఊరు పచ్చని పాలాలతో, కొబ్బరిచెట్లతో సస్యశ్యామలంగా అందంగా ఉండి ఊరువాళ్ళకే కాదు ఎవరికైనా నచ్చుతుంది. అన్నపూర్ణాదేవి విగ్రహం వెలిసిందని ‘పూర్వమృషాలెం’ అనే పేరు పెట్టుకుని అమ్మవారి ఆలయం కట్టించారు ఆ ఊరు పెద్దలు. ఆలయానికి కొద్ది దూరంలో చిన్న ఎలిమెంటరీ సూలు, పక్కనే జమిందారు రామయ్యగారిల్లు. పేరుకి తగ్గట్టు రామయ్యగారు రాముడే ఆ ఊరి ప్రజలకి సర్వంచి సత్యమూర్తిగారు, సూలు మాఫ్సోర్ విశ్వాధంగారు అందరూ కలిసి మెలిసి మంచితనంతో పల్లెటూరి పడుచుదనాన్ని, పంట పాలాల్ని కాపాడుకుంటూ ఊరుని అభివృద్ధిలోకి తెచ్చారు.

ఎరుమట్టి రేపుకుంటూ గతుకుల రోడ్సు మీద ఒకే ఒక్క బస్సు జనాన్ని ఉయ్యాలలూపుకుంటూ రోజుకి రెండుసార్లు అతిభారంగా వచ్చేది ఆ రోజుల్లో! ఇప్పుడు నల్లని తారు రోడ్సు మీద దర్జాగా విమానంలా వెళుతోంది బస్సు. అక్కడక్కడ ఆటోలు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. బస్సులు కూడా పెంచినట్టున్నారు. రోడ్సు మారినా రోడ్సు ప్రక్కన కాలువ, కాలువగట్టున పంట పాలాలు మార్చేమీ లేదు. మరి ఊరు ఎలా ఉందో, ఊళ్ళో అంతా ఎలా ఉన్నారో, తననెవరైనా గుర్తుపడతారో లేదోనని అనుకుంటున్న ‘పూర్వ’ ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగిస్తూ ‘పూర్వమృషాలెం.. రండమ్మా, దిగండి’ అంటూ అరిచాడు బస్సు కండక్కర్.

కాలువ గట్టున చింతచెట్టు దగ్గర అదే బ్సస్టోప్లో ఆగింది బస్సు. ఆలోచనలని అవతలకి నెట్టి ఎంతో ఉద్యోగంతో బస్సు దిగింది పూర్వ. ”పదిహేను సంవత్సరాల తర్వాత మళ్ళీ మా ఊరు వచ్చాను. నేను పుట్టి పెరిగిన ‘పూర్వమృషాలెం’లో అడుగుపెట్టాను. ఎంతో ఆనందం, ఏదో తెలియని ఉత్సాహం, ఏమిటీ వింత అనుభూతి” అఱవణివు కంపిస్తావుంటే మెలమెల్లగా నడుస్తా స్యగతంలో అనుకుంది పూర్వ.

చింతచెట్లు నుంచీ నాలుగైదు అడుగులు ముందుకి వేయగానే కాలువమీద చిన్న వంతెన. వంతెన దాటగానే ఊరు... అన్ని అలాగే ఉన్నాయి. పెద్ద మార్పులేం లేపు పదిహానేళ్ళు పట్టంలో వాహనాల ధ్వని కాలుష్యంలో గళ్ళువిడి ప్రశాంతంగా ఉన్నాయి. అన్నపూర్ణాదేవి ఆలయం నుంచీ విన్నిస్తున్న మంగళవాయిద్యాలు హృదయాన్ని సున్నితంగా మీటుతున్నాయి. పట్టంలో పచ్చదనం మచ్చకైనా చూడని తన కళ్ళు, సిమెంట్ కట్టడాలు చూసి చూసి రాళ్ళెపోయిన తన కళ్ళు పంటపొలాల హరితవనం చూసి ఆనందంతో సెలయేళ్ళు ఎలా ఉండగలిగాను? ఉద్యోగరీత్యా తప్పదు. కనీసం పెద్దవయసు వచ్చాక అయినా తిరిగి మళ్ళీ ఇక్కడికే రావాలి. మిగిలిన జీవితం ఇక్కడే గడపాలి అంతే!" ఇలా నిశ్చయించుకుని ఊళ్ళోకి అడుగు పెట్టింది పూర్ణ.

"ఊరికి కొత్తా అమ్మగారు! బండి కట్టమంటారా? ఎవరింటికి?" అని అడిగిన బండివాడితో "వద్దు బాబు, విశ్వం మాప్పారి ఇంటికి నడిచే వెళతాను" అన్న సంఘనం విని ఊళ్ళో కొత్తగా కనిపించిన ఆవిడ ఊరుకి కొత్తకాదని అర్థం చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు బండివాడు.

"విశ్వం మాప్పారింటికా? ఎవరది?" ఒకింత ఆశ్చర్యంగా అడిగారు ప్రక్కగా నడిచి వెళుతున్న ఓ పెద్దాయన. అప్పును మరి విశ్వం మాప్పారు చిన్నవయసులో ఆ ఊళ్ళోకి వచ్చింది మొదలు ఇంతవరకు అంటే దాదాపు 25, 30 సంవత్సరాలుగా అయన ఇంటికి బంధువులు, స్నేహితులు ఎవరూ రాలేదు. అందుకే పెద్దాయనకి అంత ఆశ్చర్యం.

అడిగిన ప్రశ్నకి తలెత్తి చూసిన పూర్ణ "సర్వంచ మామయ్యా! నేను, పూర్ణని గుర్తుపట్టలేదా?" ఎదురు ప్రశ్నించింది.

"పూర్ణ! ఎవరూ రాజయ్య కూతురు పూర్ణవా? ఎంత పెద్ద దానివయ్యాపు. బాగున్నావా అమ్మా!" ఆప్యాయంగా పలకరించారు సత్యమూర్తిగారు.

"బాగున్నాను మామయ్యా! మీరెలా ఉన్నారు? మన ఊరు వాళ్ళంతా ఎలా ఉన్నారు? జమిందారు మామయ్య ఎలా ఉన్నారు? మన ఊరు వాళ్ళంతా ఎలా ఉన్నారు?" అంటూ, అన్ని సంవత్సరాల తర్వాత కూడా తనని వెంటనే గుర్తుపట్టి ఆప్యాయంగా పలకరించిన సర్వంచిగారి మీద ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది పూర్ణ.

"అందరూ బాగున్నారమ్మా! మీ ఆయన ఎలావున్నారు? పిల్లలెంతమంది?"

"ఇద్దరు మగిల్లలు, పెద్దవాడు 8 వతరగతి, చిన్నవాడు 5 వతరగతి చదువుతున్నారు" అంది పూర్ణ సర్వంచిగారి ప్రశ్నలకు సమాధానంగా.

"పిల్లల్ని బాగా చదివించు. వాళ్ళని కూడా నీ అంతవాళ్ళని చెయ్యి" అన్నారుఅయన.

"అలాగే! మామయ్యా! ఆ చదువుకోసమే కదా నేను మన ఊరు వదిలి వెళ్ళాను. చదువే నన్నీ రోజు ఇంత స్థితికి తెచ్చింది. ఇదంతా విశ్వం మాప్పారి చలవే! మాప్పారు ఎలా ఉన్నారు? ఎన్నో ఉత్తరాలు రాశాను. ఒక్కదానికి జావాబు లేదు. అందుకే ఇంక నేనే వచ్చాను" అంది పూర్ణ.

"మంచి పని చేశావమ్మా! మాప్పారి గురించి నీకు తెలియనిదేముంది? ఒంటరిగా ఈ ఊళ్ళో అడుగుపెట్టిన మాప్పారూ ఈ రోజుకి అలా ఒంటరిగానే ఉన్నారు. తనకంటూ ఏమీ మిగుల్చుకోకుండా ఊరుకోసం, ఊళ్ళో అందరూ చదువుకోవాలని పాటుపడిన నిస్యార్థ శమ జీవి ఆయన. మన సూర్యుని కూడా హైసూర్యు చేశారంటే అదంతా మాప్పారి చలవే!" అన్నారు సర్వంచిగారు.

"శాను! మాప్పారు లేకపోతే మన ఊరు ఎలా ఉండేదో? సరే మామయ్యా! నేను అమ్మవారి దర్శనం చేసుకుని మాప్పారి ఇంటికి వెళతాను. సాయంత్రం అందరీ కలుస్తాను."

"సరే! తల్లి, నేను రామయ్యగారింటికి వెళుతున్నాను. సాయంత్రం మేము మాప్పారిగారింటికి వస్తాము ఉంటానమ్మా!" అన్న సర్వంచిగారితో సరేనని చెప్పి ఆలయంలో అమ్మవారి దర్శనం చేసుకుని బయటకి వచ్చింది పూర్ణ.

మాష్టారు విశ్వనాథంగారింటిషైపు నడుస్తూ ఆ ఆలయంతో తనకున్న అనుబంధం, మాష్టారితో తనకున్న అనుబంధం అన్ని జ్ఞాపకం చేసుకుంటోన్న పూర్వకి గతం కళ్ళముందు కదిలింది.

***

"రండి బాబుగారు! తమరు ఈ ఊరుకి కొత్త బాబయా! అన్నపూర్వమ్మ తల్లి వెలసిన కాడినుంచీ ఇక్కడే పూలు, టెంకాయలు అమ్ముకుంటు బతుకుతున్నామయా! మిమ్మల్ని మాతం ఈ యేల మొదటిసారి సూస్తున్నా!"

"అవును, నా పేరు విశ్వనాథం, ఈ ఊరు సూక్తులు మాష్టర్గా వచ్చాను. మరి నీ పేరేమిటి?"

"నా పేరు రాజయ్ బాబుగారు. ఇగో ఈ పూలు, టెంకాయలు తీసుకోండి బాబు! పూర్వా! ఈ బుట్టబాబుగారికి ఇచ్చి, చెప్పులు ఆడపెట్టి, ఆయనగోరి కాళ్ళకి దళ్ళమెట్టు" అన్నాడూ రాజయ్.

"సరే అయా!" అంటూ పరిగెత్తుకు వచ్చి, విశ్వనాథం గారి చెప్పులు తియ్యబోయింది ఐదేళ్ళ పూర్వ.

"అయ్యయ్! చిన్నపిల్లతో ఇలాంటి పన్న చేయస్తావా? ఇంతకి ఈ అమ్మాయి నీ కూతురా?" అడిగారు విశ్వనాథంగారు.

"అవును బాబయా! దీన్ని కని వాళ్ళమ్మ ఆ తల్లిని చేరుకుంది. అన్నపూర్వమ్మ తల్లి పేరెట్లుకుని సాకుతున్నానయా! ఆ తల్లే దీన్ని కన్నతల్లిలా కాపాడుద్దని, గుడికాడే ఇద్దరం కాలక్కేపం చేస్తున్నాం" అన్నాడూ రాజయ్.

"అయ్యా! అలాగా! ఈ పూర్వాని ఆ పూర్వమ్మ తల్లి చల్లగా కాపాడుతుంది. ఏం పాపా నాతో పాటు గుడికి వస్తావా?" అడిగారు మాష్టారు.

"నా పేరు పాపకాదు పూర్వ. నేను బడికి వస్తా!" అంటూ ముఢ్లముఢ్లగా పలికింది పూర్వ.

'ఓ అలాగే తప్పకుండా వద్దువుగాని' అని చెప్పి ఆలయంలోకి వెళ్ళారు విశ్వనాథంగారు.

దర్శనానికి వెళ్ళేవారు అడపాదడపా పూలు కొనుకైళ్ళతం తప్ప తనతో ఇలా ఎవరూ ఎప్పుడూ మాట్లాడటం ఎరగని రాజయ్ మాష్టారి మాటల్లో ఆదరణకి, ఆప్యాయతకీ పొంగిపోయాడు.

ఆ రోజు మొదలుకొని ప్రతిరోజు విశ్వం మాష్టారు దర్శనానికి రావటం, రాజయ్ని పూర్వాని పలకరించటం అలవాటుగా మారింది. ఓ రోజు పూర్వ బడికి వెళ్తానని మారాం చెయ్యటం, రాజయ్ వద్దని వారించటం చూసిన మాష్టారు "ఏం రాజయ్య! నీ కూతురెందుకో మారాం చేస్తున్నట్టుంది?" అన్నారు.

"ఏం లేదు బాబయా! బడికి పోయి సదువుకుంటానంటది. మా బోటి పేదోళ్ళకి సదువంటే మాటలా? మీరే సెప్పండి? ఓ సారి మీరు ఆ బడికాడికి తీసుకెళ్ళండి బాబు. బడి సూసి వత్తే దాని ఉబలాటం తీరుద్ది."

అన్న రాజయ్తో "అలాగే తప్పకుండా తీసుకెళ్తాను. అయినా చదువుకోవడానికి పేదా గొప్పా తేడా ఏముంది? చదువుకోవాలనే ఆసక్తి ఉండాలి అంటే! ఏం పూర్వా ఇప్పుడూ నాతో వస్తావా?" అని అడిగారు మాష్టారు.

"ఓ వస్తా! వచ్చి బడి సూస్తు" అంది పూర్వ.

అది మొదలు బడి విడిచిపెట్టాకా పూర్వా రోజూ బడి దగ్గరకి వెళ్ళటం, బడి ఆవరణలో ఉండే నల్లబోర్డు మీద రాసి ఉన్న నీతివాక్యాలు చూసి అక్కడే మట్టిలోనూ, ఇసుకలోనూ వేలితో రాసి నేర్చుకోవటం, అది మళ్ళీ గుడి దగ్గర మట్టిలో రాసి మననం చేసుకోవటం చేసేది.

ఒకరోజు అలాగే బుట్టలో ఉన్న రంగురంగుల పూలని 'నీతివాక్యాలు' అనే మాటగా పేర్చి ఉండటం చూసిన మాష్టారు రాజయ్తో "ఏం రాజయ్య! ఇది ఎవరు పేర్చారు?" అని అడిగారు.

"నా కూతురు బాబు. రోజుగా బడిదాకా పోయి వచ్చి ఇట్టాగే ఏంటో మట్టిలో రాస్తుంది. ఈ ఏల ఇట్టా పూలతో పేర్చింది" అన్నాడు రాజయ్.

'ఆఇ ..అలాగా!' అని ఆశ్వర్యపోయిన మాప్పారు మర్మాడే పూర్కకి పలక బలపాలు తెచ్చి ఇచ్చారు.

పలక చూసిన పూర్క చిన్ని ముఖం అందుకోలేనిదేదో అందినంత సంబరంతో వెలిగిపోయింది. పలక అందుకని వెంటనే తను అంతవరకు బడి బయట బోర్డు మీద చూసి నేర్చుకున్న నీతి వాక్యాలన్నీ పలక రెండువైపులా రాసి మాప్పారు బయటికి రాగానే పరుగెత్తి తెచ్చి ఆయనకి చూపించింది పూర్క.

ముత్యాల్లాంటి అక్షరాలతో కేవలం 5, 10 నిముపొల సమయంలో అన్ని నీతి వాక్యాలు గుర్తుపెట్టుకుని రాసిన పూర్క అభండమైన తెలివితేటల్ని మనసులోనే ప్రశంసించి, "రాజయ్! అమ్మాయికి అక్షరాలు దిద్దటం ఎవరు నేర్చించారు?" అని అడిగారు.

"ఎవరూ నేర్చలేదు బాబుగారు, బడి కాడ చూసి మట్టిలో రాసి నేర్చుకున్నట్టుంది బాబు, ఏవో పిచ్చిరాతలు" అన్న రాజయ్తో, విశ్వనాథంగారు

"భలేవాడివే! ఇవి పిచ్చిరాతలేంటి?" అని "పూర్క! ఇలా రామ్మా! ఈ రాసినవన్నీ చదువు" అన్నారు పూర్కకి పలక చూపించి.

"నాకు రాదు మాప్పారూ!" అని అమాయకంగా చెప్పిన పూర్కతో "చూడమ్మా ఇవాళ్లి నుంచీ నీకు అక్షరాలు నేను నేర్చుతాను. సరేనా! అయితే ఇవాళ్లికి ఈ పలక ఒకసారి నాకు ఇఱ్య. నీకు నేను మళ్ళీ రేపు ఇచ్చేస్తాను" అన్నారు మాప్పారు.

"సరే మాప్పారూ తీసుకోండి" అంటూ ఆకాశాన్నందుకున్న ఆనందంతో పలక ఆయన చేతికిచ్చింది పూర్క.

పలక తీసుకుని తిన్నగా రామయ్యగారింటికి వెళ్లారు విశ్వనాథం మాప్పారు.

"రండి మాప్పారూ! కూర్చోండి! ఏమిటీ ఇలా వచ్చారు?" అడిగారు రామయ్యగారు.

"ఏం లేదు జమిందారుగారు. ఈ పలక మీద ఉన్నవి చదవండి" అని పలక ఆయన చేతికిచ్చారు మాప్పారు.

"దురాశ దుఃఖమునకు చేటు," "విద్యలేనివాడు వింత పశువు," "సర్వేజనాః సుఖినోభవంతు", "పరోపకారం మిదం శరీరమ్" ఇలా అన్ని చదివిన రామయ్యగారు "ఇదేమిటి మాప్పారు? పలక నిండా నీతివాక్యాలు రాసి చదవమని నాకిచ్చారు? నాకు ఇవన్నీ తెలియవనా? లేక వీటిలో నేనేదైనా తప్పాననా?" అన్నారు.

"అయ్యయో! అదేం కాదండి. ఇవన్నీ చదవంటే తెలియని ఒక హదేళ్ళ పాప చూసి రాసినవంటే నమ్ముతారా?" అని అడిగారు మాప్పారు.

"నిజంగానా? ఎవరా అమ్మాయి?" అని ప్రశ్నించిన రామయ్యగారితో, "అది చెప్పాలనే వచ్చాను. గుడి దగ్గర పూలు అమ్ముకునే రాజయ్ కూతురు పూర్క. పలకా బలపం కూడా కొనలేని పేదవాడు. ఫీజులు కట్టలేదు. మీరు అనుమతిస్తే ఆ అమ్మాయిని సూర్యుల్లో చేర్చించి చదువు చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను, పూలు అమ్ముకునే పిల్లలని ఊళ్ళో పిల్లలందరితో కలిపానని ఈ ఊరు పెద్దలు ఆక్షేపిస్తారేమానని ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నారు విశ్వనాథంగారు.

"ఎవరో ఆక్షేపిస్తారన్న మాట పక్కన పెడితే అసలు ఆడపిల్లకి అందులోనూ పేద పిల్లకి చదువెందుకయ్యా!" అన్న సర్వంచి మాటలు విని అటు చూశారు వాళ్ళిద్దరూ!

"రావయ్యా! సత్యమూర్తి! విన్నావు కదా మాప్పారు చెప్పింది. కానీ ఆ పాప రాసినవి చూస్తే చదువంటే మంచి ఆసక్తి కనపడుతోందయ్యా!" అన్నారు రామయ్యగారు.

"అంతేకాదు సత్యమూర్తిగారూ ఇంత ఆసక్తి ఉన్న పిల్లల్ని చదివిస్తే వాళ్ళ వల్ల మన సూర్యుడికి కాదు గ్రామానికి కూడా మంచి పేరు వస్తుంది. రాష్ట్ర సాయిలో ఒక గుర్తింపు కూడా రావచ్చు. మీరంతా ఒప్పుకుంటే ఆ అమ్మాయిని నేను చదివిస్తాను" అన్నారు విశ్వాధంగారు.

"సరే! మాప్పారూ మీరు మా ఊరు వచ్చినప్పటించే సూర్యులు ఎంతో అభివృద్ధిలోకి తెచ్చారు. మాలో ఒకరై ఈ గ్రామం కోసం ఎంతో సహాయం చేశారు. ఎన్నో మంచి సలహాలిచ్చారు. ఈ సారికి మీ మాట ప్రకారమే కానిద్దాం" అన్నారు జమిందారు రామయ్యగారు.

"మీరు సరేనంటే నేను కూడా మీమాటే! ఎంతవరకు చదువుతానంటే అంతవరకు అందరం కలిసే చదివిద్దాం. వెంటనే ఆ అమ్మాయిని సూర్యుడో చేర్చించండి మాప్పారూ!" అన్నారు సర్పంచి సత్యమూర్తిగారు.

"ఈ మాట చాలండి! ఈనీ ఈ రెండూ నెలల్లో అక్కరాలు చదవటం అంకెలు మొదలైనవి నేర్చిస్తాను. వేసపి సెలవలు కాగానే సూర్యుడికి రమ్మంటాను. సరే ఇంక నేను వెళ్ళిస్తాను" అని చెప్పి బయటికి వచ్చి ఒక నోట్బుక్, పెన్సిలు కొని పూర్కి ఇచ్చి అ, అలు నేర్చించారు మాప్పారు..

అక్కరాలన్నీ ముందే రాయటం నేర్చుకున్న పూర్కి అవి గుర్తుపట్టి చదవటానికి ఎంతో సమయం పట్టలేదు. నెలలోనే అక్కరాలు, గుణింతాలు, వత్తులు, అంకెలు, ఎక్కులు మొదలైనవన్నీ నేర్చుకుని మాప్పారే అబ్బారపరచింది.

అంతేకాదు, గుళ్ళో వినిపించే భక్తి పాటలు, స్తోత్రాలు విని అవి కూడా రాసి చూపించేది మాప్పారుకి. పూర్కి మేధాశక్తికి ఆశ్చర్యపోయి సాక్షాత్కారు సరస్వతీ అనుగ్రహంతో పుట్టిన ఈ అమ్మాయి అపర సరస్వతే అవుతుందనుకుని సూర్యులు తెరవగానే నేరుగా ఓవతరగతిలో కూర్చోబెట్టారు విశ్వం మాప్పారు.

అది మొదలు ఇంక తిరుగులేకుండా 6 వ తరగతి వరకు ఆ ఊళ్ళో చదివి 7 వతరగతి నుంచి ప్రక్క సిటీకి వెళ్ళి చదువుకుని పదవ తరగతిలో స్టైట్స్ఫస్ట్లో పాస్ అయింది పూర్కి.

పరీక్ష ఫలితాలు వచ్చిన రోజు గ్రామస్థులందరికి సంతోషమే కాకుండా స్టైట్స్ఫస్ట్ తెచ్చుకుని ఊరుపేరు నిలబెట్టిన పూర్కింటే ఒక ప్రత్యేకమైన అభిమానం ఏర్పడింది వారందరికి.

"ఏం రాజయా! పట్టుం తీస్కుళ్ళి చదివించటానికి అంతగా ఆలోచిస్తున్నావు? మేమంతా లేమా? డబ్బు గురించి నీవేమీ దిగులుపడకు. స్టైట్స్ఫస్ట్ వచ్చిన పూర్కి ఎక్కడైనా ఫ్రీ చదువే! మా మాట విను. మంచి భవిష్యత్తు వున్న పిల్ల. బాగా వృద్ధిలోకి వస్తుంది."

"పూర్కి అన్నపూర్కమ్మ తల్లి అనుగ్రహంతో పాటు సరస్వతీదేవి కట్కాం కూడా ఉంది రాజయా! ఆ తల్లి ఆశీర్వాదం ఎప్పుడూ ఉంటుంది. ఆలోచించక పట్టుం తీసుకెళ్ళి చదివిందు" అన్నారు పూజారి మాధవశర్గారు.

"సరే బాబు! ఇంతమంది పెద్దవారి మాట కాదనలేను. పుట్టి పెరిగిన పల్లెటూరు వదిలి ఏమీతెలియని పట్టుంలో ఎలాగుండాలోనని దిగులు బాబు." అన్నాడు రాజయ.

"దిగులేం లేదు. నేను వచ్చి మీకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తాను" అన్నారు విశ్వం మాప్పారు.

అంతే! ఇంటర్వైడియట్లో చేరాలని పట్టుం వెళ్ళిన ఇన్నేళ్ళ తర్వాత 'జిల్లా కలెక్టర్' అయి మళ్ళీ 'పూర్కమ్మపాలెం'లో అడుగు పెట్టింది.

***

విశ్వాధంగారి ఇల్లు చేరగానే గతస్పుతులలోంచి బయటకి వచ్చి గుమ్మంలో నించుని "మాప్పారూ!" అని పిలిచింది పూర్కి.

గొంతులో ఆశ్చర్యపోయిని, పిలుపులో తియ్యదనాన్ని వెంటనే పోల్చుకున్నారు విశ్వాధంగారు.

"రా తల్లి! ఎన్నేళ్ళందమ్మ నిన్ను చూసి, ఎలా వున్నావు?"

"నేను బాగానే ఉన్నాను. మీరే నన్న మర్చిపోయారు. ఎన్ని ఉత్తరాలు రాశాను. ఒక్కదనికీ జవాబు రాయలేదు. అందుకే నేను 'జిల్లా కలెక్టర్'ని అయ్యానే శుభవార్త చెప్పి దగ్గరుండి మిమ్మల్ని నా వెంట తీసుకెళ్లాలని వచ్చాను" అంది పూర్ణ.

"చాలా సంతోషం అమ్మా! ఇంత శుభవార్త ఇంత నెమ్మదిగానా చెప్పేది?"

"నాదేముంది మాప్పారూ! అంతా మీ చలవే! ఒక గడ్డిపూరును పరిమళింపచేసిన ఘనత మీదే!"

"అదేం కాదమ్మా! పరిమళిస్తున్నానని ఎగిరి పడకుండా గడ్డిపుప్పునే భావంతో నేలమీదే ఉండి ఎంతో ఎత్తుకు ఎదిగావు. అందువల్లే అతి తక్కువ ట్రైములో పి.పో.డి పూర్తి చేసుకుని ఐ.ఎ.ఎస్ ఆఫీసర్సి, కలెక్టర్సి అయ్యావు. నీలో ఉన్న అఱుకువ, పట్టుదల నిన్నిరోజు ఈ స్థాయిలో నిలబెట్టాయి. చాలా సంతోషం తల్లి!"

"అందుకే మాప్పారూ! ఈ సంతోషం మీతో కలిసి పంచుకోవాలని ఇంట్లో ఆయన, పిల్లలు కూడా ఎదురుచూస్తున్నారు. మా పెళ్ళికి వచ్చినప్పుడే ఇంక మా దగ్గరకి వచ్చేయండి. అంటే కాదన్నారు. మీ ఓపిక ఉన్నంత వరకు ఈ ఊరోదిలి రానన్నారు. సరే అన్నాం. నాన్న పోయినప్పుడు కూడా మీరు రాలేదు. వస్తే నేను ఉండిపొమ్మంటానని, అందుకే మీరు రాలేదనుకున్నాను. ఇదంతా జరిగి పది సంవత్సరాలు కావస్తోంది. ఎన్నో ఉత్తరాలు రాశాను మిమ్మల్ని రమ్మని. ఇంకా ఎంతకాలం ఇలా ఒంటరిగా ఉంటారు? ఏమైనా సరే, ఈసారి మిమ్మల్ని తీసుకునే వస్తానని ఆయనకి, పిల్లలకి చెప్పివచ్చాను. అసలు ఆయనే వద్దమనుకున్నారు. కానీ మీరు కాదంటే బలవంతపెట్టలేరు. అందుకే నేను చెప్పి వచ్చాను" అంది పూర్ణ.

"నిజమే! మాప్పారు అమ్మాయి చెప్పింది బాగుంది. ఇక్కడ మేము ఎంతమంది ఉన్నా మీరు ఒక్కపూట కూడా మా ఇళ్ళకి రాలేదు. ఎప్పుడూ సూక్కలు, పిల్లలూ అంటూ అదే లోకంగా బతికారు. ఇప్పుడు సూక్కలు పెద్దదైంది. మీరూ పెద్దవారయ్యారని ప్రభుత్వం చెప్పింది. రిటైర్ అయ్య కూడా ఎంతో శ్రమపడ్డారు. ఇక్కడ చెప్పి టూప్పన్ అక్కడే చెప్పుకోవచ్చ. అయినా మీలాంటివారు ఎక్కడ ఉన్న భాళీగా కూర్చోరు. కానీ ఇక్కడ ఒంటరిగా ఉండే కన్నా అమ్మాయితో వెళ్లడమే సరైన పని. కాకపోతే మీలాంటి మంచి మనిషి ఊరోదిలి వెళితే మాఅందరికి బాధీ అయినా మీరు ఒంటరిగా ఇక్కడ ఉండేకన్నా అదే మంచిది, " అన్నారు అంతా విన్న రామయ్య సత్యమూర్తిగార్లు..."

"నేనూ అదే చెపుతున్నాను మామయ్యా! అంతేకాదు, మన ఊళ్ళో ఒక ఆసుపత్రి మా వారితో పెట్టించాలనే ఆశ ఉంది. దేవుడి దయవల్ల అది నెరవేరితే మళ్ళీ అందరం ఇక్కడికి రావచ్చ" అంది పూర్ణ.

"ఇంకేం! మాప్పారూ! అల్లుడు డాక్టరు, అమ్మాయి కలెక్టర్, ఇన్నాళ్ళూ ఇంతమంది విద్యార్థులకి సేవ చేసినందుకు ఆ సరస్వతీదేవి కట్టాక్కించి మీకు ఈ అపర సరస్వతిని కూతురుగా ప్రసాదించింది అనుకోండి. హాయిగా వెళ్ళిరండి" అన్నారు పూజారి మాధవశర్గారు.

ఏ బంధంలేని తనకి కూతురు, అల్లుడు అనే కొత్త బంధం అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి కలిగించింది విశ్వాధంగారికి.

రెండురోజుల తర్వాత ఊళ్ళో ఉన్న పెద్దలకి, పిల్లలికి పేరు పేరునా అందరికి వెళ్ళాస్తానని చెప్పి వదిలి వెళ్లలేక పూర్ణవెంట నడిచారు విశ్వం మాప్పారు.

ప్రతి ఒక్కరినీ పలకరిస్తూ, ప్రతి కుటుంబంలోనూ ఒక సభ్యుడిగా 30 సంవత్సరాలుగా అందరితోనూ కలిసిపోయిన విశ్వం మాప్పారుకి ఊరంతా కన్నిళ్ళతో వీడ్జోలు పలికారు.

ట్రైన్ వైజాగ్ ప్లాఫ్నెలో ఆగగానే పూలదండలతో ఎదురు వచ్చి విశ్వం మాప్పారుకి స్వాగతం పలికారు పూర్ణ భర్త సతీష్, పిల్లలు.

"రండి మామయ్యగారూ! ఎన్నాళ్ళగానో మీ రాకకోసం ఎదురు చూస్తున్నాం" అన్నాడు సతీష్.

"తాతయ్యా! నేను నవీన్, వీడు తమ్ముడు కళ్యాణ్. ఇవ్వాల్చి నుంచీ మేము మీ దగ్గరే చదువుకుంటాం" అన్నారు పిల్లలిద్దరూ.

మాప్టారూ! అని తప్ప వేరే పిలుపే తెలియని విశ్వాంగారు ‘మామయ్యగారు’, ‘తాతయ్య’ అన్న పిలుపులు విని పులకరించిపోయారు.

“అవును నాన్నగారూ! ‘నాన్న’ నన్ను ‘కన్న’ తండ్రి అయితే మీరు నాకు బ్రతుకునిచ్చిన తండ్రి. మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే ఇవాళ్లినుంచే మిమ్మల్ని నేను ‘నాన్న!’ అని పిలుస్తాను” ఆర్ధంగా అంది పూర్ణ.

“అలాగేనమ్మా! తనకు తానుగా ఇంతటి అదృష్టం వ్యస్తి ఎలా కాదనగలను తల్లి! మీ ప్రేమాభిమానాల్ని ఆప్యాయతని చూస్తే నేను పోగొట్టుకున్నదేదో నాకు దొరికినట్టుండమ్మా!” అంటూ పిల్లలిద్దర్ని అక్కున చేర్చుకున్నారు విశ్వం మాప్టారు.

వడ్డమాని పద్మావతి పుట్టింది పెరిగింది హైదరాబాదులో వృత్తిరీత్యా ఆర్కిటెక్, ప్రస్తుతం వివాహసంతరం గృహిణిగా ఉన్నారు.

చిన్నమ్మ

- మంఢా భానుమతి

తెలుగు జ్యోతి రచనపోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన కథ పురస్కార ప్రదాత: శ్రీమతి శ్రీమలా దేవి, శ్రీమత్కృష్ణ దశిక, నార్త్రబ్స్విక్, న్యాజెర్సీ

పికాగో ఎయిర్ పోర్ట్లో... కదలనీయకుండా కాళ్లు పట్టేసుకున్న నాలుగేళ్ల రాజుని ఎనిమిదేళ్ల పట్టిని విడిపించుకుని తలదించుకుని సెక్కుయిరిటీ కేసి నడిచింది చిన్నమ్మ.

‘ఇన్నాళ్లూ ఇంత చేశాం కదా... ఆ విశ్వాసమన్న లేకుండా ఎలా వెళ్లిపోతోందో! కనీసం పిల్లలకి బై చెప్పవచుకదా!’ చిన్నమ్మకి ఎనిపించేలాగ ఇంగ్లీష్లో శివరాంతో అంది మేఘున.

"అలా మాటల్లాడకు మేఘుం!" మేఘునతో మెళ్లిగా అన్నాడు శివరాం.

సరిగ్గా అప్పుడే వెనక్కి తిరిగి, నీళ్న నిండిన కళ్లు మిల మిలా మెరుస్తన్న కనుపాపల్తో మేఘునని చూసి, అమాయకంగా, ఆర్ధుల్ల పాపాయిలా నవ్వింది చిన్నమ్మ. గాజు తలుపుల్లోంచి చిన్నమ్మ మీద పడిన సంధృకాంతులు, చిరునవ్వుతో మెరుస్తన్న ఆమె మొహంలో అవధుల్లేని ఆప్యాయతని ప్రతిబింబిస్తన్నాయి.

వెళ్లిపోతున్న చిన్నమ్మని చూసి గడ్డకట్టిన పూడయంలో ఎక్కడో చిన్నగా కంపన కలిగి, వఱకుతున్న చేతుల్తో శివరాం చెయ్యి పట్టుకుంది మేఘున.

"అమ్మా! నీకో సంగతి తెలుసా? చిన్నమ్మకి ఇంగ్లీష్ బాగా వచ్చు, మూవీస్ కూడా బాగా అర్థం అపుతాయి". పప్పీ మాటలకి స్థాణవులా నిలబడి చిన్నమ్మని చూసింది మేఘున. అప్పుడు సేక్కుయిరిటీ లోంచీ లోపలికి వెళ్లిపోయి అందర్నీ చూసి చెయ్యాపీంది చిన్నమ్మ. అసూయా ద్వేషాలకి అతీతమైన అదే నవ్వుతో!

ఇంట్లోకి అడుగు పెడుతూనే సోఫా మీదకి ఒరిగిపోయింది మేఘున. ఇల్లంతా ఒకసారి పరికించింది. ఇద్దరూ డాక్టర్లు కదా... ఇంద్రభవనంలా ఉంది. ఎక్కడి వస్తువులక్కడ అమరి ఉన్నాయి. అన్నీ అద్దంలా మెరిసిపోతున్నాయి. సోఫాల మీద, బల్లల మీద... ఎక్కడ చెయ్యి వేస్తే అక్కడ జిరున జారిపోయేట్లు నిగనిగలాడుతూ నున్నగా ఉన్నాయి. అంతా పదిహేనురోజులకోసారి వచ్చే మెయిడ్ ప్రతిభేనా? పిపు మీద ఎవరో ఛత్రున చరిచినట్టయి ఉలిక్కిపడింది.

పిల్లలు ఎక్కడివక్కడ పడేస్తే అనుకోవచ్చు... తనూ శివరాం కూడా... ఇంటికి రాగానే తలుపు దగ్గరే విసిరేసే ఘూస్ దగ్గర్నుంచీ, మర్మాడూ ప్రాధ్యానే హోస్టటల్కి వెళ్లేవరకూ వాడిన అన్ని వస్తువులూ మూలమూలల దగ్గరనుంచీ వెతికి ఎక్కడివక్కడ సద్గేసే చిన్నమ్మ నవ్వు మొహం గుర్తుకొచ్చింది. ఆభరుకి తీసిన అల్సారు తలుపులు కూడా వెయ్యిఫ్లైర్లేకుండా నడిచిందిన్నాళ్లూ.

అరగంట పైగా సోఫాలో నీరసంగా పడిపోయిన మేఘున లేచి ఫ్రిజ్ దగ్గరకి వచ్చింది. గొంతుక పాడారిపోగా గ్లాసులో నీళ్న వంపుతూ తలుపుకి అంటించి ఉన్న కాగితం తీసింది.

"నీకు తీరికున్నప్పుడు ఫ్రిజ్ మీది ఉత్తరం చదువు." స్టేల్లింగులు అటూ ఇటూ అయినా చక్కని ఇంగ్లీసులో చిన్నమ్మ రాసిన చీటి చూసి ఆశ్చర్యంతో ఫ్రిజ్ మీదికి చెయ్యి చాపింది.

అందమైన పువ్వులగుత్తి అందిస్తున్న రెండుచేతులు పైకాగితం మీద. "చిన్నపాపకి" అంటూ పిల్లలు వాడే క్రేయాన్ రంగులతో చెయ్యి తిరిగిన చిత్రకారుడు వేసినట్లున్న ఆ బొమ్మకేసి చూస్తూ ఉండిపోయింది. అద్దతమైన రంగుల కలయిక.

కాగితాలు తిరగేస్తూ మెట్లు ఎక్కి అసంకల్పితంగా చిన్నమ్మ గదిలోకి వెళ్లింది. చిన్నమ్మకి ఆ గది చూపించాక అందులోకి అడుగు పెట్టలేదు మేఘున... ఎప్పుడూ అవసరం రాలేదు, తీరికా లేదు.

గదిలోకి వెళ్లగానే కళ్న పెద్దవి చేసి నమ్మలేనట్లు నాలుగుప్రక్కలా చూసింది. పేరుపాందిన ఇంటీరియర్ డెకారీటర్కి తీసిపోనట్లు ఉంది అలంకరణ. ఆప్లోకనర్క్ చేసిన దుష్పటీ, దిండుగలీబులూ.. రకరకాల కుచ్చిత్తతో కిటికీలకి తెరలు... అన్నీ కంటికి ఆఫ్లోదమైన రంగులతో చేసి ఉన్నాయి. గోడలకి ఉన్న పెయింటింగ్స్ చూడగానే మేఘున చెయ్యి నోటిమీదకి వెళ్లింది.

ఒక గోడ మీద గూటిలో ఉన్న పిల్లలకి ఆహారం అందిస్తున్న పక్కి ఇంకో గోడ మీద తెల్లటి ఆవు... పాదుగు మీదకి ఆతంగా ఎగబడుతున్న మచ్చల దూడ, కిటికీ ప్రక్కగా మదర్ థెరిసా. ప్రతి పెయింటింగూ స్పృష్టింగూ ప్రతి చిన్న విషయం జాగ్రత్తగా గమనించి శ్రద్ధతో వేసినట్లుంది. ఒక మూల బొమ్మలో భాగం అనిపించేట్లు చిన్నమ్మ సంతకం.

కాళ్లలో శక్తి పోయినట్లు మంచంమీద కూలబడింది మేఘున. దిండుగోడకి ఆనించి కూర్చుని చేతిలో ఉన్న కాగితాలు చదవడం మొదలు పెట్టింది.

"చిన్నపాపా! నా తర్వాత పద్ధివేసేళ్ళకి మన ఇంట్లో పుట్టిన పొపవని నేనే అలా పిలిచేదాన్ని. నువ్వు పసిదానివిగా ఉన్నప్పుడే అమ్మ కీళ్ళవాతంతో మంచం పట్టింది. నిన్ను నేనే కన్న తల్లిలూ పెంచాను. కొంచెం పెద్ద అయ్యేదాకా నువ్వుకూడా నాతో అలాగే ప్రేమగా ఉండేదానివి. ఈ సోదంతా ఎందుకనుకుంటున్నావా? నా మనసులో మాట ఇంతవరకూ ఎవరికి చెప్పలేదు. నోటితో కానీ చేతితో కానీ భావాన్ని చెప్పే శక్తి భగవంతుడు నాకియేలేదు. ఇది రాయదానికి కూడా మూడు నెలలు పట్టింది. ఇప్పుడు నీకు చెప్పకపోతే నేనేమిటో ఎవ్వరికి తెలియదు.

నేను సూర్యుల్లో చేరే వరకూ నాలో లోపం ఉందని ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేదు. ప్లిడర్కారి అమ్మాయి చాలా నెమ్మది... ఎక్కువ మాట్లాడదు.. కానీ మిగతా వాటిల్లో చురుకుగా ఉంటుంది అనే అనుకున్నారు. నా తర్వాత వరుసగా ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు. ఇంటికి ఎప్పుడూ వచ్చే వాళ్ళూ వెళ్ళే వాళ్ళూ.. అమ్మకి నన్ను అందంగా అలంకరించడం తప్ప ఇంకేం పట్టేది కాదు... లోకం తెలియని అమాయకురాలు. మీరందరూ చదివిన కాస్యోంటులోనే నన్ను వేశారు. కానీ అక్కరాలూ, అంకెలూ రావడానికి రెండేళ్ళు పట్టింది. వచ్చాక మాటలు రాయదానికి రాలేదు... అన్ని స్టేట్లింగ్ తప్పులే. లెఫ్టులు సరేసరి... నాన్నగారి పరపతికి ఐదోళ్ళాన్ వరకూ నెట్టారు కానీ ఆ తర్వాత పిలుకాదనేసింది ప్రిన్సిపాల్. నన్ను మానసికంగా ఎదగని దాని కింద జమకట్టేశారు. అప్పట్లో మన ఊళ్ళో సైకియాటిస్టు కూడా లేరు. నాన్నగారు చేసిన మంచిపనేమిటంటే జానకి టీచర్లు ఇంటికి పిలిచి నన్ను అప్పచెప్పడం. ఆవిడ నాలో ఉన్న ప్రతిభని బయటికి తీసుకోచురు. నాకు రాయడం రాలేదు కానీ, పెయింటింగులు వెయ్యడం, కుట్టు కుట్టడం, వంట బాగా చెయ్యడం, ఇంటిని దిద్దడం, పిల్లల్ని చూసుకోవడం లాంటివి బాగా వచ్చాయి.

జానకి టీచరే నన్ను పెయింటింగ్, కుట్టు స్కూల్పుర్ క్లాసులకి తీసుకెళ్ళేవారు. ఎవ్వరూ నాతో మాట్లాడరు... నా అవసరం ఎవరికి లేదు అని బాధపడుతుంటే ఎంతో ఓదార్చేవారు. నువ్వు పెద్ద క్లాసులకి వచ్చాక, ముఖ్యంగా మెడికల్ కాలేజీలో చేరాక మరీ ఒంటరిదాన్నయిపోయాను. నన్ను నీ స్నేహితులకి పరిచయం చెయ్యడం కూడా నీకు ఇష్టం లేదని దూరంగా ఉండిపోయేదాన్ని. గట్టిగా రెండూమాటలు మాట్లాడితే నత్తి వచ్చేది. అది నీకు నచ్చేది కాదు. రాయలేకపోవడం సరే, మాటలు కూడా తిన్నగా రానీయలేదే అని రోజూ దేముడిని అడిగేదాన్ని. కానీ ఎదుటివారి మనసులోని భావాల్ని గ్రహించే నేర్చు ఇచ్చాడు భగవంతుడు. అందుకే నీకూ తమ్ముళ్ళకి దూరంగా ఉండిపోయాను, మీకు నా ఉనికి చిన్నతనంగా ఉంటోందని గ్రహించి.

జానకి టీచర్ ఎప్పుడూ ఒక కథ చెప్పేవారు. పూర్వం ఒక రైతు చెరువు నుంచీ కావడిలో రెండుకుండలతో నీళ్ళు తెస్తుండేవాడు. అందులో ఒక కుండకి పగులు ఉంది. తెచ్చేటప్పుడు సగం పైగా నీళ్ళు వలికి పోతుండేవి. దాంతో ఎక్కువసార్లు తిరగవలసి వచ్చేది. పగులున్న కుండ బాధతో ఒకసారి అడిగింది. "ఇంత కష్టపడకపోతే నన్ను మార్చి మంచి కుండని తీసుకోవచ్చు కద!"

"చెరువు నుంచీ వచ్చేటప్పుడు నీ ప్రక్కకి ఉన్న నేలని గమనించు." అని రైతు సమాధానమిచ్చాడు. అలాగే నీళ్ళు చిందిస్తూనే ఆ కుండ నేలని చూసింది. రకరకాల రంగుల పూల మొక్కలతో నేలంతా పులకరించి పోతోంది. కుండని చూసి పూలన్నీ సంతోషంగా ఉంగాయి. కుండ ఆశ్చర్యంగా అటుపుక్కకి తిరిగి చూసింది. మంచి కుండ ఉన్న ప్రక్క నేలంతా బీటలు బారి ఉంది.

అప్పుడు రైతు అన్నాడు. "మంచి కుండ ఒక్క మా ఇంటి అవసరాలే తీరుస్తోంది. నువ్వు అందరికి ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తున్నావు. రోజూ కొన్ని పూలు దేముడికి పెడతాను. కొన్ని ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు అలంకరించుకుంటారు. అందుకని నువ్వు నాకు కష్టం కలిగిస్తున్నావని బాధపడకు." అప్పుడు పగులున్న కుండ అనందంతో మరిన్ని నీళ్ళని చిలకరించింది." ఈ కథ చెప్పి "నిష్టల్చుపమ్మెన మనసుతో నువ్వు చూపించే ప్రేమ నీ వాళ్ళందరూ ఎప్పటికైనా తెలుసుకుంటారు. నువ్వు సమాధానమివ్వలేవని ఎవరూ నీతో మాట్లాడట్లేదు. అంతే కానీ నువ్వు అక్కర్చేక కాదు." అని ఓదార్చేవారు.

నేను చాలా రోజులు అలాగే అనుకునేదాన్ని నువ్వు అమెరికా తీసుకొస్తున్నప్పుడు కూడా నా మీద అభిమానంతో అనుకున్నాను. "అమ్మ కదల్లేని స్థితిలో ఉంది... నీకు ఉపయోగపడుతున్నాను.. నాతో చిన్నప్పటిలాగా ప్రేమగా ఉంటావు." అనుకున్నాను. యుయ్సెయం యల్స్కి చదువుకునేటప్పుడు నువ్వు ఎప్పుడు ఏది కావాలంటావోనని నువ్వు నిద్రపోయేవరకూ నేను కూడా తెలివిగా ఉండేదాన్ని ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టినప్పుడూ నువ్వు ఇంకా రెసిడెన్సీలోనే ఉన్నావు. రాత్రి, పగలూ డూచీలు. పిల్లల్ని పూర్తిగా నేనే పెంచాను. ఇదంతా నీకు తెలిదని కాదు. నీకు తెలియనిదల్లా నా మీద పిల్లలకి సహజంగా ప్రేమ ఉంటుందని. నాలాంటి దానిమీద ఎక్కువ ఉంటుంది. ఎందుకంటే నేను వాళ్ళతోపాటే అడేదాన్ని. చదువునేర్చుకున్నా... వాళ్ళ సూర్యోల్లో ఏది నేర్చుకుంటే నేను అది ఇంట్లో నేర్చుకున్నా.

ఒక్కొసారి పశ్చి నాకు పాతాలు నేర్చించేది. కంపూటర్ వాడడం కూడా అదే చూపించింది. అది త్వరగానే వచ్చింది. ఏమీ రాయక్కర్దేదుకదా!

నువ్వు ఫెల్లోప్పే అయి, ప్రోక్స్ మొదలుపెట్టాక ఇంటి విషయాలు పట్టించుకోడానికి తీరిక దొరికింది. అప్పుడు పిల్లలు నాకు చేరికయ్యారని బాధపడ్డం మొదలు పెట్టావు. అప్పుడే నేను కూడా ఆలోచించాను... నాకంటూ ఏదో చేసుకోవాలని.

అసలు నువ్వు మెడిసన్లో చేరగానే ఎంతో సంబరపడ్డాను. నా లోపం పోగొట్టగలుగుతావని. నా గురించి ఒక్కసార్టెనా ఆలోచించావా? మానసిక లోపాల గురించి కంపూటర్లో వెతుకుతుంటే కనిపించింది. నాకు డిస్ట్రిక్టీయా ఉందని... అది లోపమే కాదని. ప్రభ్యాత నటుడు టాంక్రూస్కి కూడా ఉందట. ఇంటికొచ్చిన మీ స్నేహితులకి కూడా నన్ను పరిచయం చెయ్యలేదు ఎప్పుడూ. నేను కూడా నీకు ఇష్టం ఉండడని వంటంతా చేసి గదిలోకి వెళ్లిపోయేదాన్ని. అయినా నీ మీద నాకు కోపం లేదు పాపా! ఇన్నాళ్ళు పిల్లలతో గడపడానికి నాకు అవకాశం కల్పించావు.

ఇప్పుడు ఇండియాలో డిస్ట్రిక్టీయా పిల్లలకి చాలా సూర్యో వచ్చాయి. ఒక సూర్యోల్లో పెయింటింగ్ నేర్చించడానికి నాకు అవకాశం వచ్చింది. ఇదంతా కంపూటర్ ద్వారానే పశ్చి సహాయంతో. ఇంక నేను మళ్ళీ రాలేను. ఇన్నాళ్ళు ఇల్లిగర్గా ఉన్న కదా! నాకు బుతికున్నంతకాలం డబ్బు సరిపోయేలాగ నాన్నగారు ఏర్పాటు చేశారు. నాలా ఒంటరితనం అనుభవించే పిల్లలకి నేను ఓదార్పు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఆ డబ్బు వాడి, ఆ పిల్లలకి స్పీచ్ థెరపీలు చేయుస్తాను. వాళ్ళకి ఎందులో ప్రతిభ ఉందో అందులో రాణించేలా చూస్తాను. పగులున్న కుండని కదా! వీలయినంత మందికి ఆప్టోడాన్ని కలిగిస్తాను. ఇట్లు - ప్రేమతో నీ అక్క.."

ఆ ఉత్తరం చదివాక చల్లని గాలి సోకిన మేఘంలాగా మేఘున "అక్క.." అంటూ కదిలి కదిలి ఏడ్చింది.

మంధా భానుమతి ప్రస్తుత నివాసం పైదరాబాదు. కెమిస్టీ లెక్కరర్గా
రిటైర్ అయ్యారు. వివిధ ప్రతికలలో కథలు ఖాస్తూ ఉంటారు.
రచన, స్వాతి, ఆదిధభూమి నవలల పోటీలలో బహుమతులు
గలుచుకున్నారు.

ప్రవర్తిక

- భాంను

**తెలుగు జ్యోతి రచన పోటీలో ప్రత్యేక బహుమతి పొందిన కథ
పురస్కార ప్రదాత: శ్రీమతి భావరాజు భారతి, (బిడ్జీవాటర్, న్యూజెర్సీ)**

చేస్తున్న పని ఆపి ఒకసారి గడియారం వంక చూసాడు అభిజిత్. సాయంత్రం 5 గంటలయ్యంది. ఇక ఆ రోజుకి పని ముగించి బయలు దేరాడు. అభిజిత్ ఒక ప్రముఖ అడ్వైజింగ్ కంపెనీకి అధిపతి. తన తెలివితేటలతో, శక్తిసామర్థ్యాలతో తన కంపెనీని చిన్నస్థాయి నుండి ఎన్నో శాఖలున్న కంపెనీగా తీర్చిదిద్దాడు.

అభిజిత్ ఆఫీన్ నుంచి బయటకు వస్తుంటే మేనేజర్ ఎదురుపడ్డాడు. అభిజిత్ని చూడగానే అతనికి కొన్ని సంతకాలు తీసుకోవల్సిన విషయం గుర్తొచ్చింది. కానీ ఈ సమయంలో పిల్సే బాస్ ఎలా రియాక్ట్ అవుతాడో అతనికి బాగా తెలుసు. అందుకే అభిజిత్ని పిలిచే సాహసం చెయ్యలేకపోయాడు.

అభిజిత్ మెట్లు దిగి తన కారు దగ్గరికి వెళ్ళచోతుంటే రోడ్డు పక్కన ఒక దృశ్యం అతన్ని ఆకర్షించింది, అక్కడ రోడ్డు పక్కన కొందరు గిరిజనులు వెదురుతో అల్లిన బుట్టలూ, టోపీలలాంటి వస్తువులు అమ్ముతున్నారు. వెదురు టోపీ అంటే ప్రవర్తికకి ఎంతో ఇష్టం. ఏదో సినిమాలో హీరోయిన్ పెట్లుకుంటే చూసిందట. అప్పట్టుంచీ అలాంటి వెదురు టోపీ కావాలని పట్లుపట్టింది. ఆ హీరోయిన్ కన్నా నువ్వే అందంగా ఉంటావని తను ఎంతో చెప్పి చూసాడు. వింటోగా. చిన్నపిల్లలూ మంకు పట్లు పట్టి తనని ప్రాదరాబాదులో పోరూములన్నీ తిప్పించింది. కానీ ఎక్కడా దౌరకలేదు. చివరికి శిల్పారామంలో జరిగిన హస్తకళల ఎగ్గిచిపున్కి కూడా వెళ్ళారు. అక్కడ కూడా దౌరకలేదు. ప్రవర్తికకే ఆశ వదులుకుంది. తను మాత్రం ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాడు ప్రవర్తికని సర్పైజ్ చెయ్యటానికి. ఎన్ని పెద్ద పోరూములు తిరిగినా దౌరకని ఒక వస్తువు ఈ రోజు ఇలా తన ఆఫీన్ ముందే దౌరకటం, చాలా నవ్వొచ్చింది అభిజిత్కి. వెంటనే వెళ్ళి ఒక టోపీ తీసుకుని వంద రూపాయలు నోటు ఇచ్చాడు. చిల్లర ఇవ్వబోతుంటే ఉంచుకోమన్నట్టు సైగ చేసి వెనుతిరిగాడు.

"ఇది చూస్తే ప్రవర్తిక ఎంత ఆనందపడుతుంది. ఇది తనకు వెంటనే ఇవ్వకుండా ఉడికించాలి" అనుకుంటూ కార్ స్టోర్ చేసాడు. ప్రవర్తికని ఉడికించటమంటే చాలా ఇష్టం అభిజిత్కి. అలా ఉడుకున్నప్పుడు కందగడ్లా ఎర్రగా మారిన ఆమె ముఖాన్ని చూడమంటే మరీ ఇష్టం. అలా ప్రవర్తిక గురించే ఆలోచిస్తూ, కార్ని ఒక ఫోరిష్ట్ పాపు ముందు ఆపి కిందకు దిగాడు. అతను పొపులోకి ప్రవేశించగానే

ఆ పొపు యజమాని స్నేహపూర్వకంగా నవ్యి, అప్పటికే అతనికోసం సిద్ధంగా ఉంచిన ఒక చిన్న ఫలవర్ బంచ్చని అతని చేతికి అందించాడు. నాలుగు ఎరుగులాబీలతో అందంగా తయారు చేసిన ఫలవర్ బంచ్ అది. దాన్నందుకుని అతనికి డబ్బులు చెల్లించి తిరిగి కారెక్కాడు. ప్రవల్లికకి ఈ ఎరుగులాబీలంటే ఎంతో ఇష్టం. ఏ రోజున్నా ఇవి మర్మిపోతే తను చేసే మారాం అంతా ఇంతా కాదు. అంతెందుకు తను 6 గంటలకి ఒక్క నిమిషం లేట్‌గా వెళ్లినా తను చేసే గౌడవ మాడాలి. దేవి గారిని ప్రసన్నం చేసుకోవాలంటే తల ప్రాణం తోకకొస్తుంది.

అభిజిత్ ఇక గమ్యసానం చేరుకుంటాడనగా రెడ్ సిగ్చర్ పడింది. కారు అపుచేసి చుట్టూ చూస్తున్న అభిజిత్కి అక్కడ ఆగి ఉన్న వాహనాల దగ్గరకొచ్చి అడుక్కుంటున్న ఒక ఆరేశ్ పిల్లాడు కనిపించాడు. వాళ్ళే మాసేసరికి అతని ఆలోచనలు నాలుగు నెలలు వెనక్కి వెళ్లాయి. ఒకసారి తనూ ప్రవల్లిక పొపింగ్ నుంచీ వస్తుంటే దారిలో ఇదే పిల్లాడు అడుక్కుంటూ కనబడ్డాడు. తను యథాలాపంగా ఒక రూపాయి ఇవ్వబోయాడు. కానీ ప్రవల్లిక తనని చెయ్యి పట్టుకుని ఆపింది తను చిరాగ్గా చూసాడు మరీ అంత పిసినారితనం పనికిరాదన్నట్టుగా.

ప్రవల్లిక అదేమీ పట్టించుకోకుండా ఆ పిల్లాడివైపు తిరిగి "మాతో పాటు వస్తావా? భోజనం పెడతాను" అని అడిగింది. వాడు తల అడ్డంగా ఊపి తనకి భోజనం వద్దు, డబ్బులే కావాలని అన్నాడు.

"సరే. ఏం చేస్తావురా ఆ డబ్బులో?" అడిగింది ప్రవల్లిక.

"పాన్ పరాగ్ కొనుక్కుంటాను" అమాయకంగా చెప్పాడు వాడు.

వాడి మాటలకి కోపం పట్టలేక వాళ్ళే కొట్టడానికన్నట్టు చెయ్యెత్తింది ప్రవల్లిక. వాడి చెంప చెళ్ళుమంచుండేదే అభిజిత్ ఆపకపోతే.

ఇదంతా చూసి ఆ పిల్లాడు మెల్లగా జారుకున్నాడు.

"చూడు అభిజిత్. పిల్లలెలా పాడయిపోతున్నారో?" బాధగా అంది ప్రవల్లిక.

"వాడు ఎలా పోతే నీకేంటి? ఇవ్వాలనిపిస్తే ఓ రూపాయిమ్మ. లేకపోతే వదిలెయ్. ఎందుకంత బాధ?" అన్నాడు అభిజిత్ విసుగ్గా.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది ప్రవల్లిక. "వాడికి భోజనం పెట్టు. లేదా వాడికేదన్నా పనిచూపించు. అంతేగానీ ఇలా వాడికి రూపాయో, రెండు రూపాయలో ఇస్తే వాడు చెడిపోవటానికి నువ్వు పరోక్షంగా సాయం చేసినట్టే" కోపంగా అంది.

ఈసారి ఆశ్చర్యపోవటం అభిజిత్ వంతయ్యింది. "తనతో చిన్న చిన్న విషయాలకి గౌడవపెట్టుకునే ప్రవల్లికలో ఇంత సామాజిక స్మృహ ఉందా?"

అప్పటిదాకా ఆమె చిలిపితనాన్ని, అమాయకత్వాన్ని ప్రేమించిన అతను అప్పటినుంచీ ఆమె వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా ప్రేమించటం మొదలుపెట్టాడు.

"కానీ ఇంత మెచ్చార్టగా ఆలోచించగలిగిన ప్రవల్లిక ఒక్కసారి చిన్నపిల్లలా ప్రవర్తిస్తుంది ఎందుకు? తను ఎప్పుడైనా కసిరినా, కోపంగా ఒక చిన్న మాట అన్నా చిన్నపిల్లలా ఏడ్చేస్తుంది. అసలు ప్రవల్లిక తనకి పూర్తిగా ఎప్పుడన్నా అర్థమైతే కదా? A woman's heart is a deep ocean of secrets అని ఏ కవి అన్నాడో కానీ అది అతనికి కూడా అనుభవంలోకి వచ్చింది. పూర్వం మన కవులు చాలామంది ఒకే కావ్యానికి రెండు మూడు అర్థాలు వచ్చేలా శ్లేషకావ్యానికి అర్థాలెన్నో స్పష్టించిన ఆ దేవుడికైనా పూర్తిగా తెలుసో లేదో?"

తన వెనకాల మోగుతున్న హోర్న్ మోతలతో ఈ లోకంలోకాచ్చిన అభిజిత్ కారుని ముందుకి దూకించాడు. కొంచెం సేపటికి తను చేరవలిసిన ప్రదేశంవచ్చేసింది. అక్కడ అంతా ప్రశాంతంగా ఉంది. అతను కారు దిగి ఏ మాత్రం తడుముకోకుండా పైయిట్‌గా వెళ్లి ఒక చోట ఆగాడు. అక్కడ ఒక నల్లలీ గ్రానైట్ రాయి మీద బంగారు రంగులో అక్కరాలుమెరుస్తున్నాయి.

ప్రవళ్లిక

W/O అభిజిత్

జనవం 19-1-1982

మరణం 20 - 3 - 2007

దాని క్రింద పాలరాతితో ఒక బేస్ కట్టబడి ఉంది.

అభిజిత్ తను తెచ్చిన టోపీ, గులాబీ పూలుబేస్ మీద పెట్టాడు. ఆ బేస్సుంట్ మీద అతనికి తన భార్య ప్రవళ్లిక కనిపిస్తోంది. ఆ బేస్సుంటతో మాట్లాడసాగాడు.

ఒక నెల క్రితం ప్రవళ్లిక యాక్సిడెంట్లో చనిపోయిన దగ్గరి నుంచీ అభిజిత్ ఇలానే చేస్తున్నాడు. మొదట్లో అందరూ అతనికి పిచ్చేక్కిందేమో అనుకున్నారు. అందరూ అతనికి ప్రవళ్లిక చనిపోయిందని నచ్చచెప్పటానికి చాలా ప్రయత్నించారు.

"తను ప్రాణానికి ప్రాణంగా ప్రేమించిన ప్రవళ్లిక చనిపోయిందా?" నమ్మబుద్దికాలేదు అభిజిత్.

"చివరి దాకా తోడుంటానని మాటిచ్చింది కదా? ఇప్పుడు తననిలా ఒంటరిగా వదిలేసి వెళ్లిపోతుందా? అయినా ప్రవళ్లిక తనని వదిలి ఎక్కడికి వెళ్లింది? తను వేసే ప్రతి అడుగులో తన వెనకాలే వస్తుంది. తన శ్వాసలో నిక్కిప్పమై తనకి జీవనాధారం అయ్యింది. తన విజయింటో ప్రోత్సహిస్తా, ఓటమిలో వెన్నుతడుతూ నిత్యం తనతోనే ఉంది. నేను కాదు పిచ్చి వాణ్ణి. ప్రవళ్లిక చనిపోయిందని చెపుతున్న ఏళ్లంతా పిచ్చివాళ్లు."

ఇక అతను ఎవ్వరి మాటలూ పట్టించుకోదలచుకోలేదు.

అభిజిత్ రోజుా తన ప్రవళ్లికని కలుస్తానే ఉన్నాడు. ప్రేమకు మరణం లేదు.

భాను స్వస్థలం మంగళగిరి, గుంటూరు జిల్లా, హైదరాబాదులో సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్.

ఆరాధ్య దేవత

- ఆర్. శర్మ. దంతుర్తి

వంగూరి శాండేన్ రచనల పోటీలో బహుమతి పొందిన కథ

"సమస్త మాధవి గారు: నేను అమెరికా నుంచి ఈ ఇమెయిల్ పంపిస్తున్నాను. మీ ఈ మెయిల్ ఎడ్స్ గూగుల్ మీద సంపాదించాను - ఫిషరీస్‌లో, చేపల వేట కంప్యూటర్ సహాయంతో ఎలా ఇంప్రూవ్ చేయవచ్చే అని మీరు పట్టిష్ట చేసిన పేపరు చూసి. మిరు కానీ అయిదేళ్ళ క్రితం సర్కార్ పటీలో కంప్యూటర్ ఇంజనీరింగు చదువుకున్నారా? ఇదే పేరుతో నాకు తెలిసిన ఒకావిడ ఉన్నారు. లేకపోతే ఇలా అడుగుతున్నందుకు ఏమీ అనుకోరని ఆశిస్తున్నాను. ఏదైనా నాకు ఓ రిప్పై ఇవ్వగలరు ... రఘురాం."

"డియర్ రఘురాం సర్: అపును నేను ఎన్.పి. కాలేజీలో చదువుకున్నాను. నాకు పెళ్ళవక ముందు పేరు మాధవి కలువకోలను. పట్టాభోషకం అయ్యాక అది కాస్తా మాధవి ఓరుగంటి అయ్యంది. మీరుగానీ మాకు కంప్యూటర్ ఇంజనీరింగులో పాతాలు చెప్పిన ప్రాఫ్సర్ రఘురాం కాదు కదా? ఇదే నిజమైతే నాకు మీ వివరాలు అన్నీ చెప్పండి. మీరు అమెరికా ఎప్పుడు వెళ్ళారు? మా వదిన గారిని అడిగానని చెప్పండి:-) రిప్పై కోసం ఎదురుచూస్తా... మాధవి"

"హోల్డ్ మాధవి గారు: సో, నేనుకున్నట్టు మీరు నా స్కూడెంట్ అన్నమాట. అపును నేను మీకు పాతాలు చెప్పిన రఘురాంనే. పాతాలు చెప్పి విసుగెత్తి, రివైండ్ అండ్ ఫ్లైబేక్ అండ్ ఫ్లైబేక్ చేయలేక అక్కడ్ముంచి పి.పెచ్.డి. కోసం అమెరికా వచ్చాను. అదయ్యాక ఇప్పుడు టెక్నాన్‌లో పనిచేస్తున్నాను. మీవదినగారంటూ ఎవరూ లేరు ఎందుకంటే నాకు పెళ్ళవలేదు. అయినా ఎవరండి ఈ వాగుడుకాయను చేసుకునేదీ?:) మీరు ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు? మీ క్లాస్‌ట్రూట్ అందరితో ఇంకా కాంటాక్ట్‌లో ఉన్నారా? వాళ్ళందరి విశేషాలు చెప్పండి, మీ ఆయన ఏం చేస్తుంటారు? అడిగినట్లు చెప్పండి. చాలాకాలం తర్వాత మిమ్మల్ని కాంటాక్ట్ చేస్తున్నందుకు ఆనందంగా ఉంది. మీ ప్రఫండ్ ఎవరైనా అమెరికాలో ఉన్నారా?... రఘురాం."

"డాక్టర్ రఘురాం: మీ ప్రోగ్రెస్ చూసి కొంచెం అసూయపడ్డ మాట వాస్తవం. నేను డిగ్రీ పూర్తిచేసే సరికే తలతోకకి వచ్చింది. వావ్! పి.పెచ్.డి.? మీరు మాతో ఎప్పుడు చెపుతూ ఉండేవారు ఎప్పటికైనా డాక్టరేట్ తీసుకుంటానని. మొత్తమీడ సాధించారన్నమాట. చాలా సంతోషం. మా ఆయన పేరు సంతోషం. ఆయన కూడా ఇక్కడే ధీల్లీలో పనిచేస్తున్నారు. మేమిద్దరం కంప్యూటర్ ఇంజనీర్ కనక

తిట్టుకున్న కొట్టుకున్న మెగా, గిగా బైట్లలోనే:-) ఇంకా మా వదిన గారు లేకపోవడం దురదృష్టం. నా క్లాస్ మేట్స్ నలుగురైదుగురు అమెరికాలో ఉన్నారని తెలుసు. కానీ మీ ఆరాధ్య దేవత మీకు అతి ద...గ్లి...ర..లో అమెరికాలోనే ఉంది:-) వివరాలు తర్వాత....మాధవి."

"మాధవి గారు: మీ ఆయన గురించి తెలిసి 'సంతోష'ంచాను. ఆయన పేరు ఎలాగూ సంతోష అన్నారు కదా:-) మీ మెయిల్ చూసి భలే ఆశ్చర్యపోయాను. ఎవరండి నా ఆరాధ్య దేవత? వివరాలు చెప్పగలరా?... రఘురాం"

"డాక్టర్ రఘురాం: మీరు నాపేరుబట్టి గూగుల్ మీద నన్న కనుక్కున్నారు మేము కంప్యూటర్ ప్రోగ్రామ్స్ రాస్తే అవి అసలు రన్ చేయకుండానే తప్పులు ఎక్కడో ఇలా ఓ సారి చూసి చేపేసేవారు. అలాంటి వారు కనకనే మేము అసలు ప్రోగ్రామ్స్ రన్ చేయకుండా లేబ్లో రిపోర్టలు సబ్జెక్ట చేయడానికి భయపడ్డేఖ్చం. మిగతా లేబ్లో రిపోర్టలు కాపీ కొట్టినా మీ దగ్గిర అది సాగేది కాదు. రిపోర్టలన్ని షార్ట్‌గా చూసి కాపీ కొట్టినందుకు మాకు అక్కింతలు వేసేవారు. అలాంటి మెమరీ పవర్ ఉన్న మీరు, డాక్టర్ రఘురాం, ఎవరు నా ఆరాధ్య దేవత అని అడుగుతోంటే నవ్వాస్తోంది. నాటకాలు అడకండి. మీకు తెలుసు అపిడెవరో... మాధవి"

"మాధవిగారు: మీ ఈమెయిల్ చూసి ఆలోచనలో పడ్డాను. నా స్టూడెంట్ చాలామంది నాకు గుర్తున్నారు. పేర్లు గుర్తులేకపోయినా, మనిషిని చూస్తే గుర్తుపడ్డగలను. ఆ మధ్య ఇక్కడ పటీల్ స్టోర్స్ లో ఒక స్టూడెంట్ కనిపించాడు. నాకు పేరు గుర్తురాలేదు కానీ అతను నాకు బాగా తెలుసు. నన్న ఏడిపించక కొంచెం ఆవిడ పేరు చెప్పి పుణ్యం కట్టుకోగలరు.. రఘు. పి.ఎస్. అస్తమానూ డాక్టర్ రఘురాం అని ఎడణ్ చేయక్కర్దేదు. రఘు అని పిలిచినా నేనేమీ అనుకోను. నేను ఇప్పుడు మీ ప్రాఫెసర్స్ కాదు కదా!"

"రఘురాం గారు: మీకు నిజంగా మీ ఆరాధ్య దేవతచో గుర్తులేదంటే నేన్నమ్మను. నాటకాలు కట్టిపెట్టండి. మేము లేబ్లో చిన్న తప్పు చేస్తే మమ్మల్ని ఏడిపించేవారు కదా? ఇప్పుడు నాది ఛాన్స్ మిమ్మల్ని ఏడిపించడానికి. అయినా చెపితే నాకేంటి లాభం?:-) :-)"

"మాధవి గారు: అమ్మా మహాతల్లి ముందు చెప్పిసి నా టెస్సన్ వదిలించండి. మీరు చెప్పినట్టు ఆవిడ నిజంగా నా ఆరాధ్యదేవతే అయితే మీకేం కావాలో అడగండి. ఇవ్వకపోతే చూడండి... రఘు."

"డియర్ జెజె: చాలా కాలం తర్వాత ఈమెయిల్ పంపిస్తున్నందుకు ఏమీ అనుకోకు. ఈ మధ్య వళ్ళు వంగట్టేదు ఏపని చేద్దామన్నా. మీ బావగారికి వెంటనే ఒక పాపాయి కావాలిట. ఇప్పుడ్కుడున్నావ్? ఇంకా ఆస్ట్రోన్లోనే ఉన్నావా? అన్నట్టు ఈ మధ్య రఘురామ్ సర్ ఈ మెయిల్ పంపిస్తున్నారు నాకు. నా ఎడణ్ గూగుల్ మీద సంపాదించారట. అక్కడే అమెరికాలో ఉన్నారు. ఎక్కడున్నారో ఇప్పుడే చెప్పేది లేదు. నిన్న ముప్పతిప్పులు పెట్టి మూడు చెరువుల నీళ్ళు తాగించేదాకా. నీకు చాతనైతే గూగుల్ మీద టైచ్సుకో? హ..హ.. ఇంకేమిటి బిశేషాలు?..... మాధవి"

"మాధవి: ఏ రఘురాం గురించి నువ్వు చెప్పేది? మన కాలేజీలో ప్రాఫెసరేనా? ఎక్కడున్నారు. కెకెపిసి గారు ఇక్కడున్నారంటే నమ్మకం కుదరట్టేదు. ఆయన ఈమెయిల్ నాకు పంపించు. ఫోన్ నెంబరుండా? వెరి వెరి వేషాలు వెయ్యక వెంటనే చెప్పు... జెజె"

"జెజె: అబ్బి, అశ, అప్పడం వడ, కెకెపిసి ఈమెయిల్, ఫోన్ నెంబరూ నీకిచెయ్యాలా అడగ్గానే? బానే ఉంది సంబడం. నిన్న ఇంకా ఏడిపించకుండా ఏవీ ఇచ్చేది లేదు... మాధవి"

"మాడ్: మా మాంచిదానివి కదూ. ఇదేనా స్నేహితురాలికి చేసే పోల్చు? కెకెపిసి డిటైల్స్ పరిపంచకపోతే నీతో జట్టు పీఎస్:-(..జెజె"

"జెజె: సరే, సరే ఇదిగో కిందన ఇస్తున్నాను అయన ఈ మెయిల్ ఎడ్సె. మీఇడ్సరూ మాటల్డాడుకున్నాక నన్ను మర్చిపోతే, అప్పుడు చూపిస్తా ఈ మాధవి ఎంత మంచిదో:-) ... మాడ్"

"ట్రింగ్", "ట్రింగ్"

"పాల్స్, ఫిస్ ఈజ్ రఘు స్టీకింగ్"

"నేను గుర్తున్నానాండి?"

"ఎవరండి మీరు? మీ పేరైనా చెప్పలేదు. ఎక్కడ్సుంచీ మాటల్డాడుతున్నారు?"

"నేను మీకు బాగా తెలిసినదాన్నే. నా గొంతు గుర్తుపడతారనుకున్నానే."

"ఏచిటండి ఇదీ? రాత్రి పదింటికి ఫోన్ చేసి ఇలాగేనా మాటల్డాడ్డం? కాస్త పేరుచెప్పాచ్చుగా? తెలుగు మాటల్డాడుతున్నారు కనక మనిద్దరం ఎక్కడో ఆంధ్రాలో కలిసాం అనుకుంటా. పోనీ నేను మీకేలా తెలుసో చెప్పండి."

"ఎందుకండి అంత తొందర నా పేరు తెలుసుకోవడానికి? ఎలాగా తెలుస్తుంది మీకు ఇప్పుడు కాకపోతే, రేపో ఎల్లండి. పోనీ కాలర్ ఐ.డి మీద చూడండి!" సన్నగా నవ్వు.

"ఎడిసినట్టే ఉంది. కాలర్ ఐ.డి మీద అన్నోన్ కాలర్ అని ఉంది. ఆ మాత్రం తెలీదనుకున్నారా?"

"బికె, బికె కెకెపిసి గారూ రేపు మళ్ళీ ఇదేశేషకి ఫోన్ చేస్తాను. అప్పటివరకు మీకు గుర్తొస్తుందేమో!"

"మాధవి గారు: మీరు కానీ నాకు నిన్న రాత్రి ఫోన్ చేసారా? ఇప్పుడు ఇండియా నుంచీ అమెరికా ఫోన్ చేయటం అంత ఖరీదు కాదని విన్నాను. ఫోన్ చేసినావిడ పేరు చెప్పుకుండా పెట్టేసింది. మళ్ళీ రేపు చేస్తుందిట. ఫోన్ కంపెనీకి ఫోన్ చేసి ఆవిడ నంబరు కనుక్కొవచ్చు. కానీ రేపెలాగా మళ్ళీ చేస్తానంది కదా? ఎంత టై చేసినా ఆవిడ వాయిస్ గుర్తు రాలేదు. నన్ను మాత్రం కెకెపిసి అని పిల్చింది. కెకెపిసి అంటే మీగ్గానీ తెలుసా? మీరే చేసినట్టుతే మీ వాయిస్ నేను గుర్తుపట్టలేదు. సారీ.. రఘు."

"రఘుగారు: నేను మీకు ఫోన్ చేయలేదు. కెకెపిసి అంటే నాకు తెలుసు కానీ చెప్పను ఇప్పుడు, అడక్కండి ప్లింట్. కొంపతీసి ఫోన్ చేసినావిడకానీ మీ ఆరాధ్య దేవతేమో?:-).. మాధవి"

'ట్రింగ్", "ట్రింగ్"

రఘు స్టీకింగ్"

"నేను గుర్తొచ్చానాండి?"

"లేదండి. పేరు చెప్పి కొంచెం పుణ్యం కట్టుకుంటారా? నన్నేడిపేస్తే మీకేఏవిటానందం?"

"తప్పుకుండా చెప్పాను మహాశయా. కానీ ముందు మీ డైటైల్స్ అన్నీ చెప్పండి. అమెరికా ఎప్పుడొచ్చారు? ఎక్కడున్నారిప్పుడు, ఏం చేస్తున్నారూ అన్నీ చెప్పండి ముందర."

"ఇంకా నయం. నా సోషల్ సెక్యూరిటీ నెంబరిమ్మన్నారు కాదు. చూడు తల్లి, నాకేమో మీరెవరో గుర్తులేదు. మీరేమో నన్ను పర్సనల్ డిటైల్స్ అన్నీ అడుగుతున్నారు. ఇండియాలో మా ఫైమిలీ, పెళ్ళి సంబంధాలకని నా ఫోన్ నంబరు చాలా మందికి ఇచ్చారట.

వాళ్తతో వేగలేక ఘన్నన్నను. ఇది కానీ పెళ్ళి సంబంధాల విషయం అయితే ఇప్పుడే చెపుతున్నాను, ఇది ఇక్కడితో ఆపెయ్యడం మంచిది. లేకపోతే తర్వాత నేను కోపమొచ్చి మిమ్మల్ని తిట్టాననుకోండి. నా బాధ్యత లేదు."

సన్నగా నవ్వు. "నేనడిగిన డిటైల్స్ చెప్పండి. పేరు తప్పకుండా చెబుతాగ. మిమ్మల్ని డిజప్పాయింట్మెంట్ చెయ్యను. సరేనా?"

"ఓకే, డోకే. ఆరేళ్ళ క్రితం పి.పె.ఎచ్.డికి అమెరికా వచ్చి పడ్డాను. ఓ ఏడాది క్రితం పట్ట పుచ్చుకుని ఇప్పుడిగో హాయాప్సన్ నగరంలో మొటరోలా రీసెర్చీ డివిజన్లో ఉద్యోగం వెలిగిస్తున్నాను. ఈ ఆరేళ్ళలో ఓ రెండుసార్లు ఇండియా వెళ్ళిచ్చాను. ఇంకా డిటైల్స్ కావలిస్తే చెప్పండి."

"ఏమిటి, మీరుండేది హాయాప్సన్లోనా? నేను ఫోన్ చేసేది ఆప్స్సన్ నుంచి, మీ పేరు ఎల్లో పెజెస్లో చూసి మీ ఫోన్ నెంబర్ సంపాదించాను. మీ ఫోన్ ఏరియా కోడ్ చూసి ఏ కాలిఫోర్నియాయో అనుకున్నానే."

"ఓకే, మీ పేరు?"

మళ్ళీ అదే నవ్వు. "డాక్టర్ రఘురాం, నన్న ఇంకా గుర్తుపట్టే?" తెరలు తెరలుగా నవ్వు.

"ఆగండాగండి, మీరు జేజేనా? మీ నవ్వు పట్టి చేప్పేసాను. నాకు ఇప్పుడే గుండె కొట్టుకోవడం మానేసింది. ఇప్పుడు చెప్పండి ఏం చేసున్నారు ఆప్స్సన్లో? ఎప్పుడొచ్చారు అమెరికా? మీ హాజ్యెండ్ ఏం చేస్తుంటారు?"

"హమ్మియ్య. ఇప్పటికి తెలిసిందన్నమాట. మరో సంగతి. ఇప్పటినుంచీ జెజె అని పిలున్నే పలికేది లేదు. మీరు నాకిప్పుడు ప్రాఫసర్ కాదు కదా?"

"అదేమిటండోయ్! ప్రాఫసరెప్పుడూ ప్రాఫసరే, స్కూడంట్ ఎప్పుడూ స్కూడెంటే. పోనీ జాబిలీ అని పిలవమంటారా?"

"అదేంటీ? ఆఖరికి పాద్మన్ రేడియోలో కూడా 'శుభ జ్యోత్స్ణ పులకిత యామినీ....' అని వినిపిస్తాంటే? ఇంటి పేరు పెట్టానన్న పిలవడం?"

"సరే అయితే. ఒక్కమాట. ఈ వీకెండుకి నేను ఆప్స్సన్ వస్తే మిమ్మల్ని, మీ ఫామిలీ కలవడం కుదురుతుందా?"

"మా ఫామిలీ అంటే నేనూ, మా ఇద్దరు రూమ్సుటే, అసలిప్పుడు ఫోన్ చేసింది మిమ్మల్ని ఆప్స్సన్ రమ్మని పిలవడానికి కదా! నేను డిగ్రీ వచ్చాక ఓ మూడేళ్ళ ఇండియాలో పని చేసి, ఎం.ఎస్ చేయడానికి ఆప్స్సన్ వచ్చాను. మాధవి మీ ఈ మెయిల్ అడ్స్ ఇచ్చింది. మిగతాదంతా నా ప్రతాపమే."

"గేట్! అయితే మిమ్మల్ని వచ్చే శనివారం ఆప్స్సన్లో కలుస్తాను. ఆప్స్సన్లో మాంచి దేశి రెస్టారెంట్ చూడండి భోజనానికి. ఈలోపల ఈమెయిల్ పంపించండి. ఇంతకి కెకెప్స్ అన్నారుగా నన్న? అంటే ఏమిటో చెప్పండి మాధవిగారిని అడిగాను, ఆవిడ చెప్పండి."

మళ్ళీ నవ్వు, తనకెంతో ఇష్టమైన జెజె నవ్వు. "అది మీకు కాలేజీలో మేం పెట్టిన నిక్ నేమ్. కొన్ని రోజులాగితేగానీ, చేప్పేది లేదు."

"మాధవిగారు: మెనీ మెనీ థంక్స్. నిన్న రాత్రే నేను జ్యోత్స్ణతో ఫోన్మెండ మాట్లాడాను. తన వాయస్ మొదట్లో నేను గుర్తుపట్టలేదు కానీ నవ్వుతూంటే తెలిసిపోయింది. జెజెనేనా నా ఆరాధ్యదేవతన్నారూ? మీకెలా తెలిసిందీ?:-) మగాడెప్పుడూ ఒకే అమ్మాయిని ప్రేమిస్తాడంటారు. నేను జ్యోత్స్ణని ప్రేమించాననడం అండర్ స్టోప్మెంట్, మా ఇద్దరీ కలిపినందుకు మీకు చాలా థేంక్స్. ఈ శనివారం నేను ఆప్స్సన్ వెళుతున్నాను జ్యోత్స్ణని కలవడానికి. ఇంతకి కెకెప్సీ అంటే చెప్పరేం?... రఘు."

"రఘురాం గారూ: జ్యోత్స్న క్లాసులో ఉంటే మీరు పాతాలు చెప్పి తీరే వేరు. ఆవిడ కాలేజీకి రాకపోతే మీ తీరే వేరు. ఇక లేబోలో అయితే చెప్పుభార్యల్లేదు. పిల్లి కళ్ళు మూసుకు పాలుతాగుతూ తనని ఎవరూ చూడట్లేదనుకుంటుందట. అలాగే మీరూనూ. జ్యోత్స్నని చూడగానే మీ కళ్ళల్లో కనిపించే 'వెలుగు' గురించి పూర్వ దగ్గరనుంచీ మీ సాటి ప్రాఫెసర్లదాకా తెలియని వాళ్ళవరూ లేరు, కెకెపిం అంటే చెప్పును ఇప్పుడే అంతగా ఆగలేకపోతే, ఆస్ట్రోన్ వెళుతున్నారుగా, జెజెనే అడగండి:-) ... మాధవి... పి.యస్. ఒకప్పటి ప్రాఫెసర్లి కదా అని ఎక్కువగా వాగి జ్యోత్స్నని విసిగించకండి. అది అసలే ఎక్కువగా మాటల్లాడే రకం కాదు. అతివాగుడుతో దగ్గర్లో ఉన్న ఆరాధ్య దేవతని దూరం చేసుకోకండి:-)"

"జెజె: రఘురాంగారు ఈమెయిల్ పంపించారు. ఆయనొచ్చినప్పుడు ఎప్పటిలాగా నోరుమూసుకుని కూర్చోకు. ఆయన నిన్ను చూస్తే, కళ్ళల్లో కళ్ళు పెట్టి చూస్తా కూర్చోడం తప్ప ఏవీ చెయ్యడు కదా? నిన్ను లవ్ చేయడం అనే మాట అండర్ స్టోర్మెంటే అని నాకు పంపించిన ఈ మెయిల్ (కిందన కట్ అండ్ పేస్ట్) అన్నారు. ఆయనా నువ్వు ఒకర్నోకరు అలా చూస్తా కూర్చుంటే పుణ్య కాలం కాస్తా గడిచిపోతుంది...మాధవి"

శనివారం. ఆస్ట్రోన్, టెక్నాస్:

"ఇప్పుడు చెప్పండి జ్యోత్స్నగారు. ఎం.ఎస్ ఇంకా ఎంతకాలం ఉంది. తర్వాతేం చేస్తారూ?"

"ఫ్స్ట్ థింగ్స్ ఫ్స్ట్. నన్ను గారూ అనడం మానేయండి."

"సరే, సారీ"

"ఇంకో రెండు నెలల్లో ఎం.ఎస్ అయిపోతోంది. నాన్నగారు ఇప్పటికే వారం వారం ఫోన్ చేసి చంపుతున్నారు పెళ్ళి చేసుకోమని. అమ్మైతే ఇంక చెప్పుభార్యల్లేదు. సో నెక్కు పెళ్ళి తప్పదు. ఆ తర్వాత ఓ ఏడాది ఆగి ఉద్యోగం వేట మొదలు పెట్టాలి. "

"ముందే ఉద్యోగం మొదలుపెట్టి పెళ్ళి చేసుకోండి. గ్రాహ్యయేషన్ తర్వాత ఓ ఏడాది గేప్ వేస్తే జాబ్ రావడం కష్టమేమా? మీ ఇంట్లో వాళ్ళు ఏమైనా సంబంధాలు చూసారా? మీకేమైనా నచ్చాయా?"

"ఆ చూడ్చాం లెండి. మీ గురించి చెప్పండి మీకు జాబ్ ఉంది చదువైపోయింది. గ్రీన్ కార్బోచ్చిందా? పి.పోచ్.డి చేసి రిసెర్చ్ జాబోలో ఉంటే మొదటి కేటగిరిలో గ్రీన్ కార్బు వస్తుందని విన్నానే? ఇంతకీ మీ పెళ్ళెప్పుడు?"

నా గ్రీన్ కార్బు పేపర్లు ఆలైడీ పంపించారు. అది శాంక్రాన్తే, వెంటనే ఇండియా పెళ్ళి పెళ్ళి చేసుకోవడం, ఆవిడ ఇక్కడికొచ్చాక ఇధరూ కలిసి విసా స్టోర్స్ ఎడ్క్స్ట్రోచ్ చేసుకోవడం చెయ్యాలి."

"అమ్మాయ్ ఇక్కడే దొరికితే? మీ వాళ్ళు వస్తువుకుంటారా?"

"అమ్మాయ్ ఇక్కడే దొరికినా, పెళ్ళి మాత్రం ఇండియాలోనే, లేకపోతే అమ్మ ఒప్పుకోదు. అయినా నాలాంటి వాగుడుకాయని నన్ను దాగా తెలిసిన అమ్మాయే చేసుకోదూ. ఇంక ఇక్కడెవరు చేసుకుంటారూ?"

"బాగా తెలిసిన అమ్మాయే చేసుకోదని ఎవరు చెప్పారూ? ఎంతమంది నడిగారేం?" నప్ప; పాతాలు చెప్పిన మూడేళ్ళలో అహోరాత్రాలూ తనని వెంటాడిన తళుకులీనే కళ్ళలో చిలిపి నప్ప. ఆ కళ్ళలోకి మతిపోయేలా చూడ్చం తప్ప తానేం చేయగలడూ?

"ఇంక ఎవర్చీ అడగలేదు. అడిగాక నో అంటే నేను తట్టుకోలేను."

"ఇందాకటినుంచీ చూస్తున్నాను. నా కళ్ళోకి కళ్ళు పెట్టి చూడ్తం తప్ప వేరే ఏమీ పని లేదా? క్లాసులో పాతాలు చెప్పినప్పుడూ అలాగే చూసేవారు కదా?" ఇంకాంచెం నవ్వు; తాను పరిసరాలు మర్చిపోయి తన్నయత్వంతో చూస్తుంటే, వాలిన కళ్ళో సిగ్గరి నవ్వు.

"క్లాసుకోస్తే నేను మీ కళ్ళోకి చూట్టం తప్ప ఏంవీ చేసేవాడిని కాదటగా? కాలేజీ పూర్వ దగ్గర్చుంచీ, స్టోఫ్ మెంబర్ల వరకూ అందరికి తెల్పుటా? ఇంతమందికి తెలుసునని నాకు మాత్రం తెలియదు. నిన్న మాధవి ఈమెయిల్లో చెప్పేదాకా?"

"హాతోస్తు. ఇప్పటికైనా తెలిసింది కదా? అదలా ఉంచండి. మీరు అడగబోయే అమ్మాయి ఎన్ అంటే మీకే మంచిది కదా? అడక్కుండా చూస్తూ కూర్చుంటే, అమ్మాయ్ అమ్మా నాన్నల మాట విని రెండు మూడు నెలల్లో ఇంకెవర్లో చేసేసుకుంటుంది. అప్పుడో?"

"అడిగితే ఎంతదూరమైనా వెళ్లి నా ఆరాధ్యదేవత నడుగుతాను కానీ, రోడ్డు మీద పోతూ మొహమాటానికి హాయ్ అనే ప్రతీతెల్లమ్మాయినీ, మూడొందల పౌండ్ నల్లమ్మాయినీ అడుగుతానా?"

ఈసారి తెరలు తెరలుగా నవ్వు. క్లాసులో తాను వేసిన జోక్కుకి మెచ్చికోలు కళ్ళతో, మొదటి బెంచీలోంచే కిసుక్కున వినిపించే మనోహరమైన నవ్వు. తన హృదయంలో ఎప్పటికీ చెరిగిపోని స్పృతుల్లో గలగలా పారే గోదావరిలా ఆప్సోదమైన నవ్వు.

"సరే కానివ్యండి. ఇంత దూరం వచ్చారు. అడగడానికి ఇంక ఆలశ్యం దేనికి?" సప్త సముద్రాలు దాటి వేలమైళ్ళు వచ్చేసినా తనని పెతికి వెంటాడి అయస్కాంతంలా దగ్గరకి లాక్కున్న జాబిలి కళ్ళో ఆత్మవిశ్వాసం తోడైన నవ్వు.

"ఆ... ఆ..ఓ, వావీ! అందుకేనా నన్ను ఆస్ట్రోన్ రమ్మందీ?"

"లేకపోతే ఇంకెందుకు పిల్లాననుకుంటున్నారు?" మళ్ళీ కొంటే నవ్వు. తన కళ్ళు తిప్పుకోలేని నవ్వు. ఇష్టమైన ఫీలింగ్ అన్ని నాభిలోంచి గుప్పించి పైకి తీసుకొచ్చి నోటితో స్పష్టంగా చెప్పాలని ప్రయత్నించినప్పుడు మాట రాకపోతే. స్వచ్ఛమైన కళ్ళో ఆ ఫీలింగ్ అన్నీ క్లియర్గా చూపించే శుభ జ్యోత్స్మ నవ్వు. తాను ఎన్నిసార్లు చూసేనా తనిచి తీరని పండు వెన్నెల చిందించే ఆ కాటుక కళ్ళో తనని మళ్ళీ చూడమని ఛాలెంజ్ చేసే నవ్వు.

విజయవాడ, ఇండియా:

"జ్యోత్స్మ, అక్క వెళ్లి ఒకసారి మాట్లాడి వస్తుంది రఘురాం ఫేమిలీతో, అతనికి బేక్ గ్రాండ్ అయి తెలుసుకుంటే మంచిది కదా? అయినా వాళ్ళకి మనం నచ్చాలి కూడాను. అలాగ అమెరికాలో చూసేసి నేను విణ్ణి తప్ప ఇంకెవరినీ చేసుకోనూ అనడం ఏం బావుంది?"

"అమ్మా, రఘురాం గారు నాకు ఇక్కడే ఇండియాలో ఉన్నప్పుడు కాలేజీలో ప్రాఫ్సెన్స్, ఈయన్ని అమెరికాలో ఓసారి చూసి చేసుకోవట్లేదు. నీకి అంత పట్టింపుంటే, అక్కని పంపించు. కానీ ఇండియా వచ్చేముందే మేము డిస్ట్రిక్ట్ చేసుకున్నాము. ఇంక వేరే సంబంధాలు చూడకండి. నేను ఎవర్చీ చూడను. మాధవి నువ్వు కూడా చెప్పవే."

"అబ్బే, ఇంకెముందీ చెప్పడానికి? ముందునుంచే రఘురాంకి జ్యోత్స్మ అంటే చెప్పుకోలేనంత ఇష్టం. అపలు ఆయన నన్ను ఈమెయిల్లో కాంటాక్ట్ చేసింది జ్యోత్స్మ గురించేనుకుంటాను. కెకెపిసి అని ఆయనకి నిక్కనేం పెట్టింది మేమే కదా?"

"జ్యోత్స్నా, జాతకాలు కలవాలి, అవధానులు గారిని పిలిచి అడుగుదాము. ఏమంటారో"

"అమ్మా, పంచాంగం చూసుకునేవాళ్కి మంచీ చెడూ అది చూడకపోతే అన్ని మంచి రోజులే. ఆ పంచాంగం అక్కడ పారేసి, నేను చేప్పేది విను. రఘురాం గారికి గ్రీన్ కార్బూ అప్లికేషన్ అపూర్వ అయ్యింది. పెళ్ళయితే ఇద్దరికి ఒకేసారి గ్రీన్ కార్బూ ఇస్తారు. అందుకనే, ఇక్కడకి వచ్చేటప్పుడు అక్కడే పెళ్ళిచేసుకుని గ్రీన్ కార్బూ అప్లికేషన్ ఇచ్చేసి వచ్చాము. ఇక్కడ పెళ్ళి మీ ఆనందం కోసమే తప్ప, మా ఇద్దరికి ఎప్పుడో నెలక్కితం పెత్తెపోయింది. ఆ అవడం కూడా మామూలుగా కాదు. మేరేజ్ లైసెన్సుకి అప్పే చేసి, ఆ స్టోరీకెట్ ఇమిగ్రెషన్ వాళ్కిచేసి వచ్చాము. ఇంకా పంచాంగం అది చూస్తానంటావా? కానియ్య."

"ఏమ్ జెజె, నువ్వేనా నోట్లో నాలిక లేని నువ్వేనా ఇది చేప్పేది? నితో నాలుగేళ్ళు చదివిన నేనే నమ్మలేకపోతున్నాను. నీ పెళ్ళికి నన్న పిలుస్తానన్నావ్ కదా? రెండో పెళ్ళికి పిలుస్తున్నావన్నమాట. మొత్తమ్మీద నోరు విప్పి మాట్లాడ్చం నేర్చుకున్నావు. నీలో వచ్చిన మార్పుకి 'జెజె'లు.

ఇందిరాగాంధీ ఇంటర్వ్యూపసర్ ఎయిర్ పోర్టు, కొత్త డిలీట్:

"మాధవి గారు, మీకు ఎలా ఫెంక్స్ చెప్పాలో తెలియట్టేదు. మిమ్మల్ని కాంటాక్ చేయకపోతే జ్యోత్స్న గురించి ఎప్పటికీ నాకు తెలీసేది కాదేమో."

"నాటకాలు ఆడకండి. అసలు మీరు నన్న కాంటాక్ చేసింది మీ ఆరాధ్య దేవత కోసమేగా?"

"అది నిజమే. ఆఖరి అనౌన్స్‌మెంట్ వచ్చింది. ఇంక మేము లోపలికి వెళ్ళాలి ప్లైన్ ఎక్కడానికి. ఇప్పుడైనా చెప్పండి, కెకెపిసి అంటే ఏమిటో. ఇంక నన్న ఏడిపించడం భావ్యం కాదు. స్లీజ్"

"జ్యోత్స్న నువ్వు చెప్పవే!"

"కాదు నువ్వే చెప్పు. అది ఆయనకు నువ్వు పెట్టిన పేరే కదా?"

"ఆ మాత్రం తెలియదా ప్రోఫెసర్ గారూ? కెకెపిసి అంటే ఎప్పుడూ మీరు జ్యోత్స్నని చూడగానే చేసేదే?" నమ్మ.

"జ్యోత్స్న నువ్వుని మెచ్చుకోవడం?"

"కాదు. కెకెపిసి అంటే, కళ్ళల్లో కళ్ళు పెట్టి చూడ్చం."

మేలి ముసుగు

- మద్దారి శివపణాద్

వంగూరి శాండేష్న్ రచనల పోటీలో బహుమతి పొందిన కథ

చల్లని వెన్నెల్లో, ప్రశాంత యమునా తీరంలో ముంతాజ్ అద్భుతలావణ్యాన్ని, పొజహోన్ అమరస్మేమను ప్రతిచించిస్తూ తీవిగా నిలబడి ఉంది తాజ్మహాల్. జివంలేని పాలరాళ్ళతో సజీవమైన ఆ మహోన్నత కళాఖండాన్ని సృష్టించిన నాటి భారతీయ శిల్పుల చాతుర్యానికి గర్వంతో ఉప్పాగి పోయాయి మా ప్యాదయాలు. వేర్లమి నాటి పండు వెన్నెల్లో తాజ్సొందర్యాల్ని ఆస్యాదించి తరించడానికి బయలుదేరి ఆనాటి మధ్యాహ్నమే ఆగా చేరుకున్నాం మా విపోర యాత్రా బృందమంతా. ప్రయాణపు బడలిక తీర్చుకుని, చంద్రోదయ సమయానికి తాజ్ చేరుకున్నాం సుధాంశుని అమృత కిరణాలు ఆ కళా సృష్టిషై బడి వింత సోయగాల్ని సంతరించుకుంటున్నాడు అంతటి అందాన్ని తన ఒడ్డున ఉంచుకుని కూడా తనకేమీ తెలీనట్టు అమాయక ముగ్గత్వంతో ప్రశాంతంగా సాగిపోతుంది యమున. నిజంగా ఆ దృశ్యాన్ని ఏకాళిదాసో ప్రశాంతంగా చూసినట్టయితే మరో కమనీయ కావ్యాన్ని సృష్టించి ఉండేవాడేమో!

నెమ్ముదిగా అందరం కలిసి తాజ్లోపలి కడుగుపెట్టాం. ప్రతి అఱువులోనూ సొందర్య దివ్య జ్యోత్స్మలను వెదజల్లే ఆ శిల్ప సముదాయాన్ని తనిఖితీరా చూశాము. మనస్సుంతా మధురనుభూతితో నిండిపోయింది. ముంతాజ్ అందాల భినీ. మూర్తిభవించిన లావణ్యరాసి. ఆమె అందాలన్నిటినీ ప్రోగుజేసి యుగయుగాలుగా చెక్కు చెదరకుండా ఉండేందుకు తాజ్మహాల్లో భద్రపరచారేమో అనిపించింది. తృప్తిపడిన మనస్సుతో బయటకు వచ్చాం అందరం. మాలో కొందరు వెన్నెల్లో కాస్పేపు యమునా నది ఒడ్డున ఇసుకలో గడిపితే బాపుంటుందేమో అని యోచించటంతో అటువెపు బయలుదేరాం.

అక్కడకు చేరింతర్యాత కొందరు ఆ చల్లని ఇసుకను చూసి అక్కడే కూర్చుని లోకాభిరామాయణం ప్రారంభించారు. మరికొందరు పాటలు, పాడగలవారు, తాము పాడగలము అనుకున్న వాళ్ళు విజ్ఞంభించి తమ సంగీతంతో హోరెత్తించేస్తున్నారు. నాట్యచార్యులు భరత నాట్య విన్యాసాన్ని, రాక్ ఎన్ రోల్ మెళుకువల్లి టీకా తాత్పర్య సహితంగా ప్రదర్శిస్తున్నారు. భోజనప్రయులు తెచ్చుకున్న ఫలహరాలతో కుస్తి పడుతున్నారు.

ప్రేయసి కోసం అంతటి మహోన్నత సృష్టినే నిర్మించగలిగన పొజహోన్ ప్రేమను గురించి తలపోస్తూ నడుస్తున్న నాకు కొద్ది దూరంలో ఒక ఇసుక దిబ్బపై కొన్ని తెల్లటి రాళ్ళు వెన్నెల్లో మసక మసగ్గా కనబడగానే అటువెపు నడిచాను. దగ్గరకు వెళ్ళి చూడగానే పాలరాతితో మలచిన చక్కటి శిల్పాలు కనబడ్డాయి. యుగాల తరబడి అక్కడ పారపేసి ఉన్నట్లు కొన్ని పూర్తిగా శిథిలమై పోయాయి.

మరికొన్ని ఇసుకలో కూరుకుని కొంత భాగాలు మాత్రమే బయటకు కనబడుతున్నాయ్. కానీ వాటి అందం, లావణ్యం ఏమాత్రం చెదిరిపోలేదు. అవన్నీ ఒకే ప్రీమూర్తి శిల్పాలని సులభంగా తెలిసిపోయింది. కానీ ముఖ సౌందర్యం తెలియకుండా ఆ ప్రీ మేలిముసుగు ధరించినట్లు చెక్కడు శిల్పి. ప్రతి వంపులో, ప్రతి రేఖలో ముగ్గుమనోహర సౌందర్య దీపికలు వెళ్లివిరుస్తున్నాయ్. అంతటి సౌందర్యపతి ఉంటుండా అనిపించింది. ఇంత చక్కటి శిల్పాల్ని చెక్కిన శిల్పి ఎవరు? ఇవి ఊహి శిల్పాలా? లేకపోతే నిజంగా ఇంత అందమైన ప్రీ ఏ కాలంలోనైనా ఉండా? చక్కటి ఈ మూర్తుల్ని ఎందుకు ఇలా పడేసి ఉంచారు? అని అనేక సందేహాలు కలిగాయి.

ఏంచేయాలో తోచక నిలబడిపోయిన నాకు "బాబూ" అన్న పిలుపు వినబడగానే ఉండిక్కిపడ్డాను. అదో ప్రీకంరం. వేయు కోయిలలు ఒకేసారి గొంతెత్తి పొడినట్లు, మరికొన్ని వేల వీణాతంత్రములు సవరించినట్లు చాలా శ్రావణగా ఉండా ధ్వని. ఎవరా అని చుట్టూ పరికించి చూసాను. ఎవరూ కనబడలేదు. దూరంగా మా బుందంలో వాళ్ళు మాత్రం ముసక మసగ్గా తప్పు.

మళ్ళీ "బాబూ" అన్న అదే కంఠ ధ్వని వినిపించింది.

"ఎవరు మాట్లాడుతున్నది?" అసహాయంగా అరిచాను.

"నేను బాబూ, నీ ఎదురుగా ఉన్న శిల్పాన్ని"-

ఆశ్చర్యపోయాను. శిల్పాలు మాట్లాడటమా? రాజకుమారుల కథలో చదివాను, సినిమాల్లో చూశాను శిల్పాలు మాట్లాడటం - నిజంగా శిల్పం మాట్లాడుతుందనే సరికి ఆశ్చర్యం, భయం కలిగాయి. అయినా ధైర్యం చేసి దగ్గరకు వెళ్లి చూసాను. ఆ శిల్పం కూడా మిగతా వాటిలాగే ప్రీ ప్రతిమ. సగం వరకూ ఇసుకలో కప్పడిపోయింది. నడుం నుంచీ పైభాగం మాత్రమే కనబడుతోంది మేలిముసుగు వేసుకున్నట్లు మలిచినా ఎందుకో కష్టమంచీ కన్నీరు కారుస్తున్నట్లు కనబడింది. నీటిచుక్కలు ముసుగు క్రింది నుంచీ ఇసుకపై జారిపడుతున్నాయ్.

"నాకు తెలుసు బాబూ! మేమిక్కడ దిక్కులేని ప్రతిలో ఎందుకు పడి ఉన్నామని అడుగుతున్నావు కదూ?" అని అడిగిందా శిల్పం.

నిజంగా ఆశ్చర్యం వేసింది. శిల్పం మాట్లాడటమే కాకుండా నామనస్సులోని భావాల్ని సైతం ఎలా తెలుసుకుండా అని.

నేను తేరుకునే లోపలే ఆ శిల్పం 'నీకు మా చరిత తెలుసుకోవాలనుండా బాబూ' అని అడిగింది.

అంగీకారంగా తల ఊగించాను.

చనిపోయిన ప్రేయసి కోసం, ఆమె పేరు చరిత యుగయుగాలుగా నిలిచిపోవటానికి అంతకు ముందు ఎవరూ కనీచినీ ఎరుగని మహాన్వత సృష్టి చేయాలి అని షాజహాన్ ప్రయత్నిస్తున్న రోజులవి. దేశంలోని శిల్పాచార్యులందరికి ఆహ్వానాలు వెళ్లాయి. వాళ్ళందరితో చక్కటి శిల్పాలు చేయించి వాటిని తన భార్య స్ఫుతి మందిరంలో ప్రతిష్టింప చేయాలని చ్చకవర్తి తాపుతయం. అందుకు తగ్గట్లుగానే అనేక మంది శిల్పులు వేల సంభ్యలో వచ్చారు.

ఆ సమయంలోనే దక్కిణ భారతం నుంచీ రామశర్మ అనే యువశిల్పి వచ్చాడు. అతనో చక్కని శిల్పి, కళాతప్యే, కానీ ఎన్నో రోజులనుంచీ పీడిస్తున్న దారిద్ర్య దేవత శృంఘలాలనుంచీ రాజుశ్రయంతో బయటపడదామనే ఆశతో చాలా దూరం నుంచీ ఎలాగైతేనేం రాజధాని చేరుకున్నాడు. చ్చకవర్తి ప్రేయసి స్ఫుతికోసం మందిరం నిర్మిస్తున్నాడన్న వార్త విని తన శిల్పాల్లో అద్భుత ప్రీ రూపాన్ని మూర్తిభవింప జేయాలనుకున్నాడు.

కానీ రామశర్మ ఎన్నో విధాల సుందర రూపాల్ని ఊహించుకుని రాతిమీద చెక్కినా సంతృప్తి కలగేది కాదు. అందమైన ప్రీ నెవరినన్నా చూసి ఆమె సోయగాలను రాతిలో సృష్టించడానికి రోజూ రాజధాని నగరమంతా అందమైన యువతుల కోసం తిరిగాడు. మిగతా శిల్పులు కొందరు సుందరీమణిలను తమ దృక్పథంలో పెట్టుకుని తయారు చేస్తున్న శిల్పాలను చూశాడు. కానీ వాటన్నిటిలో

నొందర్యం పరిపూర్వత లేదనిపించింది. ఏదో ఒక వంక కనబడేది వాటి అందంలో. రామశర్మ ఓపిక సస్మగిల్లసాగింది. సృష్టికి ప్రతి సృష్టి చేయాలన్న ఆవేశం, చేయలేకపోతున్నాను అనే ఆవేదనా అతన్ని పీల్చి, పిప్పిచేయసాగాయి.

ఒకరోజు జరిగిన సంఘటనలో శిల్పి జీవితంలో నూతనాధ్యయం ప్రారంభమైంది. ఆ రోజు సాయంకాలం నగరానికి దగ్గరలో ఉన్న రాజోద్యన వనం ప్రక్కనుంచే నడిచి వెళుతున్నాడు. ఆ సమయంలోనే ఉద్యానవనం నుంచే ఒక మేనా బయటకు వచ్చింది. చుట్టూ శిల్పి తెరలు కట్టి ఉండడంవల్ల లోపలేవరున్నారో తెలియడం లేదు. అంతలో ఒక బిచ్చగాడు ఆశగా మేనా వంక చూస్తూ చేతులు చాచాడు. సిల్పు తెరలను వత్తిగించుకుని ఒక సున్నితమైన హస్తం బయటకు వచ్చి బంగారు నాణాన్ని ఒక దానిని బిచ్చగాడి చేతుల్లోకి విసిరింది. ఆ చేతిని చూసిన శిల్పి హృదయంలో వేయి దీపాలు వెలిగినట్లయింది. తానింతకాలం నిర్విరామంగా వెదుకుతున్న వస్తువేదో లభించినట్లయింది. రత్నకంకణం ధరించిన ఆ చేతి సోయగం, ధరించిన వజ్రపుటుంగరాల్చి సైతం చిన్నబరుస్తన్న ఆ సన్నని నాజ్ఞాకైన వేళు లావణ్యం అతనిలో వింత అనుభూతుల్ని రేకెత్తించినయి. ఆమె వెళ్లిన వేపే ఆశగా చుస్తున్న అతన్ని వెనకగా వస్తున్న సైనికాధికారి భుజం పై చరిచి, "ఎందుకు భయా! అలా అందని పండ్ల కోసం అర్చులు చాస్తాపు? ప్రమాదం జాగ్రత్త!" అని హౌచరించి సాగిపొయాడు. ఇంటికి తిరిగివచ్చిన శిల్పి మనస్సు అశాంతికి లోసైంది. ప్రతి క్షుణం ఆ మృదు హస్తమే కనబడసాగింది. ఏదో తెలిని ఆవేశంలో నిర్విరామంగా శ్రమపడి ఆ చక్కటి చేతిని ఆధారంగా ఒక స్త్రీ రూపాన్ని పాలరాతిపై మలిచాడు. కానీ ముఖచింబాన్ని ఉఱిపొంచటం శక్తినిమించిన పనికావటంతో ఆ స్త్రీ మేలిముసుగు వేసుకున్నట్లు తయారు చేయగలిగాడు.

తాను పూర్తి చేసిన విగహస్ని చూసి ఉప్పాంగి పొయాడు శిల్పి. తన జన్మకేదో సార్థకత్వం లభించినట్లయింది. తాజ్ఞమహార్థి నిర్మాణంలో నియమింపబడ్డ ముఖ్య శిల్పాచార్యుడు ఆ సుందర శిల్పాన్ని చూసి యువ శిల్పిని అనేక విధాల మెచ్చుకుని ఆ విగహస్ని మందిరంలో ప్రతిష్టించటానికి స్వీకరించాడు.

రామశర్మ నవ్యోత్సాహంతో ఆ మూర్తినే అనేక భంగిమల్లో జీవం పోయసాగాడు. కానీ అన్నిటల్లో ఆ శిల్పాలకు మేలిముసుగులుండటం వల్ల ముఖం గుర్తుపట్టడానికి వీలయ్యేది కాదు. కొద్దిరోజుల్లో రామశర్మ పేరు దిశదిశల ప్రాకిపోయింది. అతని శిల్పాలని చూడటానికి చాలాదూరం నుంచే ప్రజలు వచ్చేవాళ్ళు.

ఒకరోజు పని ఎలా సాగుతుందో చూడటానికి వచ్చిన చక్కవర్తి ఆ సుందర ప్రతిమల్ని చూడటం తటఫ్టించింది. వాటిరూపు, రేఖా విలాసాలకు ఆశ్చర్యపడి అంత చక్కటి కళాభండాల్చి సృష్టించిన శిల్పిని తీసుకు రమ్మని ఆజ్ఞాపించాడు. రామశర్మను ప్రాజపోన్ ఎదుటకు తీసుకుని వచ్చారు.

ఆప్యాయంగా ఆలింగనం చేసుకుని అంతటి చిన్న వయస్సులో సాధించిన అతని ప్రతిభను మెచ్చుకున్నాడు చక్కవర్తి.

"అయినా శిల్పి! నీ శిల్పాలన్నిటికి ముసుగు వేసి ముఖారబింబాన్ని దాచేశావెందుకు?" అని అడిగారు నవ్వుతూ.

"నేనా యువతిని చూడలేదు జపోపనా! కేవలం ఆమె చేతిని మాత్రమే చూశాను. దాని ఆధారంతో శిల్పాన్ని తయారు చేశాను."

బిగ్గరగా నవ్వారు ప్రాజపోన్

"పరిహసానికి వేళాపాళా ఉందయా! చేతిని చూసి శిల్పాన్ని చెక్కావంటే ఎవరన్నా నమ్ముతారనుకున్నావా? బహుశా ఈమెకు తన మొహస్ని నలుగురుకి చూపటం ఇష్టం లేకపోయి ఉంటుంది. అవునా?"

"లేదు జపోపనా! నేనింతవరకూ ఆమెను చూడలేదు"

రక్తారుణిమ దాల్చింది చక్కవర్తి ముఖం.

"ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా?"

"తెలుసు ప్రభూ!" వినయంగా జవాబిచ్చాడు శిల్పి.

"అయితే రెండు వారాలు గడువిస్తున్నాను. ఈ యువతి శిల్పాన్ని ముసుగులేకుండా తయారు చేయి. లేకపోతే - రాజదండనకు గురికావాల్సి ఉంటుంది."

షాజహాన్ విసురుగా అక్కడినుంచీ వెళ్లిపోయాడు.

శిల్పాచార్యుడు రామశర్మ భుజం మీద ఆప్యాయంగా చెయ్యి వేసి, "అనవసరంగా మూర్ఖపు పట్టుదలకు పోవద్దు బాబూ! నీకు చక్కటి భవిష్యత్తు ఉంది. నీ ప్రతిభకు అభిలభారతావని జోపోరు అర్పించే రోజు త్వరలో వస్తుంది నాయనా! నీ చేతులారా పాడు చేసుకోకు. త్వరలో చక్కవర్తి కోరినట్టు శిల్పాన్ని తయారు చేయ్యి" అని దీవించాడు. నిరాశగా నవ్యి కదిలిపోయాడు శిల్పి.

అర్థరాత్రి రాజధాని నగరం అంతా సుఖ నిదర్శలో ఉంది. శిల్పి ఇంటి తలుపు ఎవరో తట్టినట్లయింది. మంచంపై పడుకుని నిద్రపట్లక నిరాశగా శూన్యంలోకి చూస్తున్న శిల్పి లేచి భారంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్లి తలుపు తీశాడు.

తలుపు తీయగానే కనబడింది తలుపు తట్టిన చెయ్యి. ఏ సుకుమార హస్తం తన ప్రతిభను నలుదిశల వ్యాపింపజేయడానికి కారణభూతమైందో, ఏసుకుమార హస్తం వల్ల తానీనాడు చక్కవర్తి ఆగ్రహం గురి అయ్యాడో ఆ హస్తం గల వ్యక్తి బయట నిలబడి ఉంది. కానీ నల్లటి ముసుగు వేసుకుని ఉంది. ఆమె లోపలకు వచ్చి తలుపు గడియపెట్టింది. ముసుగు తీసిన ఆమె సౌందర్యాన్ని చూసి మాన్యడిపోయాడు రామశర్మ. దివినుండి భూపికి దిగివచ్చిన సౌందర్య దేవతలా ఉంది ఆమె.

"శిల్పి! నేనెవరో తెలుసా?"

తెలీదన్నట్టు తల అడ్డంగా ఆడించాడు.

"తెలుసుంటే ఇంతటి సాహస కార్యానికి పూనుకునేవాడివి కాదు. నా ప్రతిమలను తయారుచేసి ఈనాడు ప్రాణాపాయంలో చిక్కుకునేవాడివి కాదు. భగవాన్! ఎంతపని జరిగింది." ఆవేశంగా నుదురు కొట్టుకుంది.

శిల్పి ఆమె మాటల్ని వినటంలేదు. అతని కళాహృదయం ఆమె అందాల్ని ప్రతి కోణం నుంచీ పరిశీలిస్తుంది.

"నేను షాజహాన్ చక్కవర్తికి స్వయంగా సోదరిని. ఈ సంగతి అన్నయ్యకు తెలిస్తే నిన్ను బ్రతకనివ్వడు. రాచరికపు స్త్రీ నలుగురిలో వెల్లడి కావటం మొగల్ ఆచారానికి విరుద్ధం. కాబట్టి ఇక్కడినుండి పారిపో. నాకోసం, నా ప్రతిమను స్ఫ్టైంచటం కోసం అనవసరంగా నీ ప్రాణాలు పోగొట్టుకోకు!" అని చెప్పి త్వరగా చీకటిలోకి వెళ్లిపోయింది.

శిల్పికి ఆమె మాటలు ఒక్కటి చెవికెక్కలేదు.

ఆమె సౌందర్యాన్ని చూచిన అతని హృదయం ఉప్పాంగిపోయాయి. ఏదో తెలియని ఆవేశం ఆవోంచింది. ఆ అందానికి రాతిలో జీవం పాయ్యక పోతే తన జీవితానికి సార్థకం లేదనిపించింది. ఇంటి తలుపులన్నీ మూసి అపోరాత్మలు ఆమె శిల్పాన్ని చెక్కుటం ప్రారంభించాడు

రెండువారాలు గడిచిపొయాయాయి.

చక్కవర్తి పంపిన అధికారులు శిల్పి ఇంటికి వచ్చి, లోపల గడియ వేసి ఉండటం చూసి, తలుపు తట్టారు కానీ తలుపు తెరుచుకోలేదు. విఫల ప్రయత్నం మీద తలుపులు బ్రద్దలు కొట్టి లోపలకు ప్రవేశించి అక్కడి దృశ్యాన్ని చూసి మాన్యడిపోయారు. ఒక అతిలోక సుందరి కాళ్ళ వద్ద శిల్పి సామ్మణిల్లి పడి ఉన్నాడు. దగ్గరకు వెళ్లి, ఆ సుందరి సజీవం కాదని, శిల్పమని తెలుసుకుని మరింత ఆశ్చర్యపోయారు. శిల్పికి ఆపోరమిచ్చి సేద దీర్ఘారు. శిల్పానికి ఒక వస్తుం కప్పి ఆ శిల్పితో సహా దర్శారులో చక్కవర్తి ఎదుట పోజరు పరిచారు.

శిల్పాం తయారయ్యందని తెలియగానే సంతోషంతో ఉప్పాంగిపొయాయారు షాజహాన్.

"సభావ్ శిల్పి! నీ జన్మ ధన్యమయ్యందయ్యా! నీ పేరు చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో నిలిచిపోతుంది."

శిల్పి నిశ్శబ్దంగా తలవంచుకుని విగహం ప్రక్కన నిల్చున్నాడు చకవరి తీయడమే సమంజసమని సూచించాడు.

చకవరి లేచి శిల్పాన్ని సమీపించసాగాడు.

సభ అంతా ఆతంగా పరికీస్తున్నారు.

షాజహాన్ శిల్పాన్ని అంటేట్లుకున్న వస్తాన్ని తోలిగించాడు.

వెంటనే ఆయన మొహంలో రంగులు మారాయి. కోపంతో కంపించిపొయ్యాడు.

శిల్పాన్ని రెండు చేతుల్లో బలంగా పైకెత్తి విసురుగా నేలకు కొట్టాడు. సభంతా దిగ్ంబరంతులయ్యారు.

మరుసటి రోజు సూర్యోదయాన్ని చూడటానికి శిల్పి నోచుకోలేదు.

అంతకు ముందు శిల్పి చెక్కిన శిల్పాలన్నిటిని అక్కడినుంచీ తీసి దూరంగా పారవేయమని ఆజ్ఞాపించాడు.

"ఇదీ కథ - మేమే ఆ అదృష్టహినమైన శిల్పాలం. కొన్ని యుగాలుగా ఇక్కడ పడియున్నాం!"

తన కథనం ముగించింది శిల్పం.

"మిమ్మల్ని ఇన్ని రోజుల్నించీ ఎవరూ చూడలేదా! కళాహ్యాదయమున్న మానవుడెవడూ ఇలాంటి చక్కటి శిల్పాలు పడి ఉండటానికి ఒప్పుకోడే" అని అడిగాను ఆవేశంగా.

తను చెప్పాల్చింది అయిపోయింది. ఇంక మాటల్లాడను అన్నట్లు మూగనోము పట్టింది శిల్పం.

ప్రపంచ భ్యాతిని పాందాల్చిన శిల్పజీవితం అలా ముగిసినందుకు రెండు ఆశుకణాలు కళ్ళనుండి జారిపోయాయి. వేడినిట్లూర్పు విడిచి భారంగా అడుగులు వేసుకుంటూ మా బృందాన్ని కలుసుకోవటానికి సాగిపోయాను బరువెక్కిన హృదయంతో.

యమునా నది నిశ్శలంగా సాగిపోతూంది.

("తాజ్ మహార్ నిర్మాణానికి రాశైత్తిన కూలీలెవ్వరు?" అన్న శ్రీశ్రీ బుఖులు ఈ కథ నేను వ్రాయటానికి *Inspirational Background* గా పని చేశాయి. ఈ కథ, కథలోని సంఘటనలు కేవలం కల్పితాలు. ఇది నిజంగా జరిగిన సంఘటనా అని తెలుసుకోవడానికి చరిత్ర పుస్తకాలు వెతకొండ్డు. - రచయిత)

